

Urząd Miejski w Bytomiu
Biuro Rozwoju Miasta

Raport o stanie miasta Bytom 2011

Bytom, maj 2012

Biuro Rozwoju Miasta przedstawia kolejną edycję „Raportu o stanie miasta. Bytom 2011”, zawierającego podstawowe informacje charakteryzujące różne dziedziny funkcjonowania miasta w 2011 r.

Niniejszy dokument obejmuje 5 bloków tematycznych, do których należą:

1. Ogólna charakterystyka miasta
2. Zarządzanie miastem
3. Sfera społeczna
4. Sfera gospodarcza
5. Środowisko naturalne

Podstawowym założeniem przygotowanego raportu jest zaprezentowanie możliwie pełnego spektrum życia miasta w oparciu o publicznie udostępniane dane statystyczne oraz inne informacje pozyskane i przetworzone na potrzeby tego dokumentu.

Niniejszy raport został opracowany w pionie I Zastępcy Prezydenta, Mariana Maciejczyka, przez pracowników Biura Rozwoju Miasta, pod nadzorem Brygidy Skrzypczyk-Kogut.

Kierownictwo i redakcja opracowania: Brygida Skrzypczyk-Kogut

Zespół redakcyjny w składzie:

Maciej Brzezina	– rozdz.: 2.3, 3.3
Zofia Ćwikła	– rozdz.: 1.1, 2.2, 3.1, 5
Izabela Domogała	– rozdz.: 3.7, 3.8, 4.4.4, 4.6
Lucjan Goczoł	– rozdz.: 2.1, 2.6.2, 2.6.3, 4.1,
Ilona Jaworska-Kapica	– rozdz.: 3.2, 3.4, 3.5, 3.6, 4.5
Anna Krasowska	– rozdz.: 2.4, 2.5, 3.9, 3.10, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3
Magdalena Walter	– rozdz.: 1.2, 2.6.1, 2.6.4, 4.2, 4.3,

Oprawa graficzna: Anna Krasowska

Zdjęcia: Wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bytomiu, sieć Internet

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA	5
1.1 Położenie.....	5
1.2 Przynależność do organizacji krajowych	7
2. ZARZĄDZANIE MIASTEM	8
2.1 Planowanie strategiczne i operacyjne.....	8
2.1.1 Plan Rozwoju Bytomia.....	9
2.1.2 Program Rewitalizacji Bytomia	10
2.1.3 Program Rozwoju Subregionu Centralnego	12
2.1.4 Monitoring i ewaluacja	13
2.1.5 Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem	16
2.2 Zagospodarowanie przestrzenne.....	17
2.2.1 Planowanie przestrzenne	17
2.2.2 Bytomska Infrastruktura Informacji o Terenie	19
2.3 Finanse miasta.....	19
2.3.1 Dochody i przychody budżetu miasta.....	19
2.3.2 Wydatki i rozchody budżetu miasta	21
2.3.3 Pozyskane środki zewnętrzne	25
2.4 System obsługi klienta	27
2.5 Promocja miasta	27
2.6 Współpraca z zagranicą.....	29
2.6.1 Miasta partnerskie	29
2.6.2 Program URBACT II	30
2.6.3 Testowanie ram referencyjnych.....	33
2.6.4 Pozostała współpraca.....	34
3. SPOŁECZNOŚĆ	35
3.1 Demografia.....	35
3.2 Zasoby mieszkaniowe w mieście	36
3.3 Oświata i wychowanie	40
3.4 Ochrona zdrowia	52
3.5 Stan sanitarny miasta.....	57
3.6 Pomoc społeczna	59
3.7 Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	64
3.8 Sport i rekreacja	74
3.9 Bezpieczeństwo Publiczne.....	77
3.10 Organizacje pozarządowe.....	83
4. GOSPODARKA	86
4.1 Przedsiębiorczość	86
4.2 Rynek pracy	91
4.2.1 Pracujący	91
4.2.2 Bezrobocie	92
4.3 Infrastruktura techniczna i usługi komunalne.....	97
4.3.1 Gospodarka wodno – kanalizacyjna	97
4.3.2 Gospodarka odpadami komunalnymi i oczyszczanie miasta	99
4.3.3 Ciepłownictwo	100
4.3.4 Gazownictwo.....	101
4.3.5 Telekomunikacja	102
4.3.6 Komunikacja	102
4.3.7 Transport publiczny	105
4.4. Inwestycje.....	106
4.4.1 Inwestycje miasta	106
4.4.2 Gospodarka nieruchomościami	109
4.4.3 Inne inwestycje w mieście	110
4.4.4 Obsługa inwestorów i oferty inwestycyjne	111
4.5 Bytomski Park Przemysłowy	115
4.6 Specjalna strefa ekonomiczna	115

5. ŚRODOWISKO	116
5.1 Uwarunkowania środowiskowe	116
5.1.1 Morfologia terenu i warunki geologiczne	116
5.1.2 Warunki glebowe	116
5.1.3 Warunki hydrologiczne	116
5.1.4 Warunki klimatyczne	117
5.1.5 Szata roślinna i fauna	117
5.1.6 Obszary cenne przyrodniczo	117
5.1.7 Obszar NATURA 2000	118
5.2 Działania na rzecz ochrony środowiska	119
5.3 Eksploatacja górnicza	120
5.3.1 Zakłady górnicze prowadzące działalność na terenie Bytomia	120
5.3.2 Wpływ i skutki eksploatacji górniczej – ujęcie dzielnicowe	120
5.3.3 Zadania związane z usuwaniem szkód górniczych	123
6. SPIS MAP	124
7. SPIS TABEL	125
8. SPIS WYKRESÓW	127
9. SPIS ILUSTRACJI	129

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

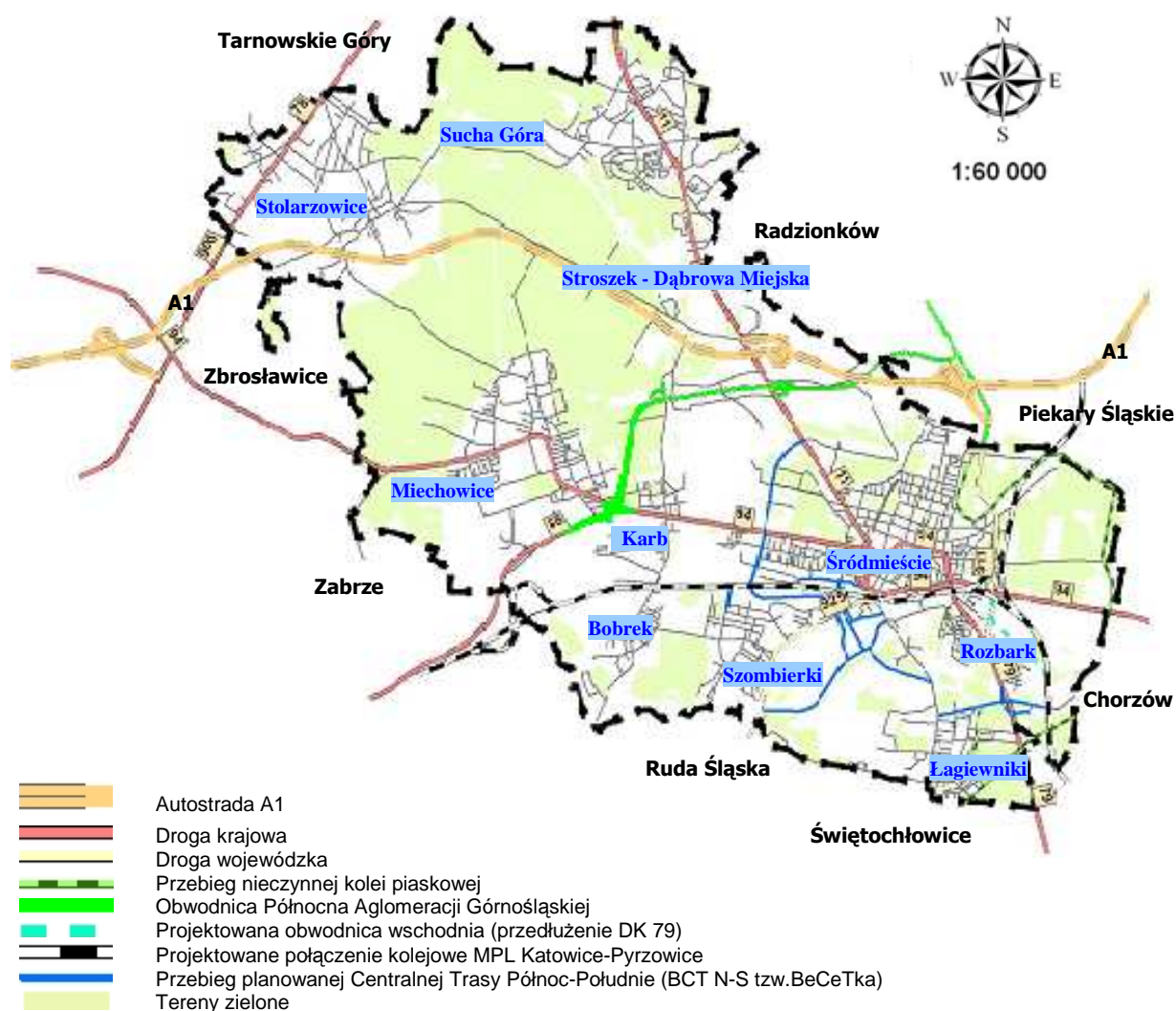
1.1 Położenie

Bytom jest jednym z najstarszych miast Polski i Górnego Śląska, które posiada prawa powiatu. Jego historia sięga XII wieku, ale prawa miejskie otrzymał w 1254 roku. Jest członkiem Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, Związku Miast Polskich i Związku Powiatów Polskich. Leży w południowo-zachodniej części Wyżyny Śląskiej, a wysokość waha się między 249 m n.p.m. w dolinie rzeki Bytomki do 346 m n.p.m. w rejonie rezerwatu Segiet. Położenie geograficzne Bytomia wyznaczają współrzędne: 50°19' i 50°26' szerokości oraz 18°47' i 18°58' długości geograficznej. Centralne położenie na terenie województwa śląskiego powoduje, iż Bytom jest znaczącym węzłem komunikacyjnym wplecionym w sieć drogową regionu i kraju.

Ukształtowanie terenu miasta jest urozmaicone, bowiem tworzą je liczne wzniesienia i obniżenia powierzchni. Bytom wraz z całym obszarem Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego leżą w obrębie śląsko-krakowskiej dzielnicy klimatycznej. Charakteryzuje ją przewaga wpływów oceanicznych nad kontynentalnymi oraz sporadyczne oddziaływanie docierających tu od południowego zachodu mas powietrza zwrotnikowego.

Bytom obejmuje obszar o powierzchni 69,44 km² i sąsiaduje z następującymi gminami oraz miastami: Chorzowem, Piekarami Śląskimi, Radzionkowem, Rudą Śląską, Świętochłowicami, Tarnowskimi Górami, Zabrzem i Zbrostawicami.

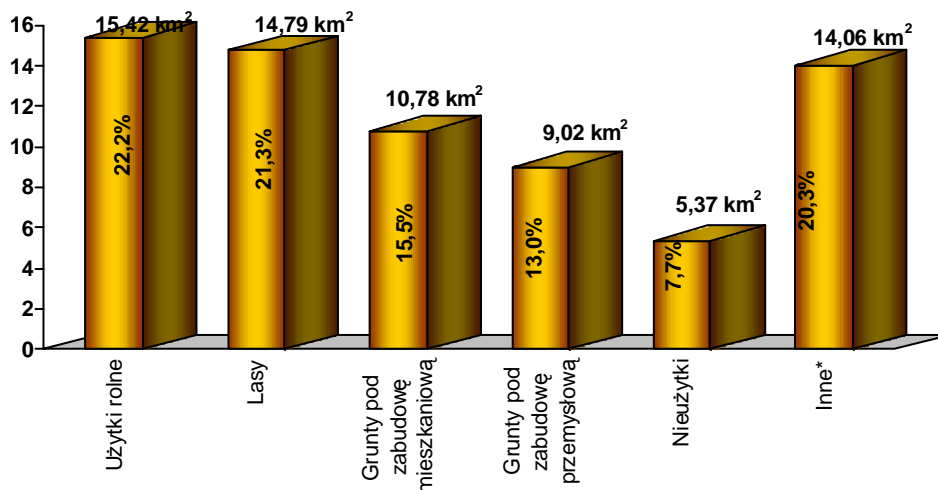
Mapa nr 1: Powierzchnia i granice miasta Bytomia

źródło: mapa wygenerowana z programu „Centrum Informacji o Przestrzeni” Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

Łączna długość granic administracyjnych miasta wynosi 54,63 km, z czego 22,9% przypada na najdłuższą granicę z Zabrzem, a blisko 20% na granicę z Radzionkowem oraz Piekarami Śląskimi. Najkrótsza jest granica Bytomia ze Świętochłowicami – 2,62 km, tj. 4,8%. W stosunku do 2010 roku, długość granic ogółem wzrosła o 0,31 km. Różnica w długości granicy z poszczególnymi miastami, jak i w długości samej granicy w stosunku do lat wcześniejszych jest związana ustaleniem przebiegu granic pomiędzy miastem Bytom i miastem Ruda Śląska, a także z robotami geodezyjnymi (podziałami, wznowieniami granic, rozgraniczeniami), które obejmowały teren przygraniczny miasta.

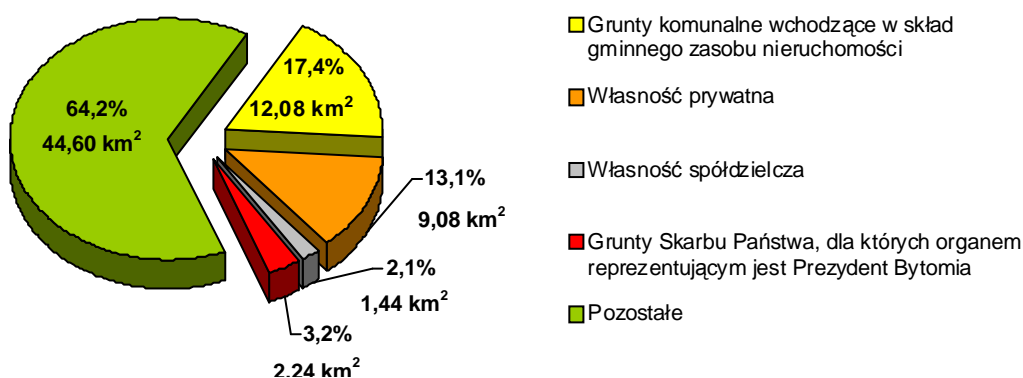
Wykres nr 1: Struktura i powierzchnia gruntów według sposobu użytkowania

* m.in. grunty zadrzewione i zakrzewione, tereny pod wodami, rekreacyjno – wypoczynkowe, komunikacyjne, zurbanizowane tereny niezabudowane, inne tereny zabudowane

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

Wykres nr 2: Struktura gruntów według form własności

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

1.2 Przynależność do organizacji krajowych

Miasto Bytom należy do Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Polskich, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Śląskiej Fundacji Turystycznej oraz Górnośląskiego Związku Metropolitalnego.

Związek Miast Polskich ma na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju miast polskich poprzez reprezentowanie miast we wszystkich wspólnych sprawach na forum ogólnopolskim i międzynarodowym, inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych, dotyczących samorządów terytorialnych, propagowanie wymiany doświadczeń w zakresie wykonywanych zadań, inspirowanie i podejmowanie wspólnych inicjatyw gospodarczych, mających wpływ na rozwój i bogacenie się miast polskich, prowadzenie pracy informacyjnej, konsultacyjnej i programowej, mającej na celu wspólne rozwiązywanie problemów w zakresie poszczególnych dziedzin działalności samorządu miejskiego. Związek jest członkiem Rady Gmin i Regionów Europy, ma swoich przedstawicieli w Komitecie Regionów UE, Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Światowym Związku Miast i Władz Lokalnych.

Związek Powiatów Polskich jest stowarzyszeniem powiatów mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego, obrony wspólnych interesów powiatów oraz dążenie do społeczno-gospodarczego rozwoju polskich powiatów. Ma również za zadanie wspieranie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, kulturalnej - w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz ochrony środowiska. Ponadto wspiera także inicjatywy społeczne na rzecz ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów.

Śląski Związek Gmin i Powiatów to stowarzyszenie, którego misją jest służba na rzecz społeczności lokalnych i samorządów terytorialnych województwa śląskiego. Wszystkie podejmowane przez Związek inicjatywy i działania służą integracji regionu i rozpowszechnianiu najlepszych wzorców w zakresie rozwoju lokalnego. Działalność Śląskiego Związku Gmin i Powiatów opiera się na idei współpracy z innymi organizacjami - zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi - które wspólnie z nami realizują różnorodne przedsięwzięcia służące stymulowaniu rozwoju regionu.

Śląska Organizacja Turystyczna jest organizacją, której zadaniem jest szeroko pojęta promocja Województwa Śląskiego w kraju i za granicą, jako regionu charakteryzującego się bardzo zróżnicowanym krajobrazem przyrodniczym oraz bogactwem wspaniałych pomników historii i kultury śląskiej. Jej celem jest kreowanie atrakcyjnego wizerunku Województwa Śląskiego jako miejsca na mapie Polski wartego zwiedzenia.

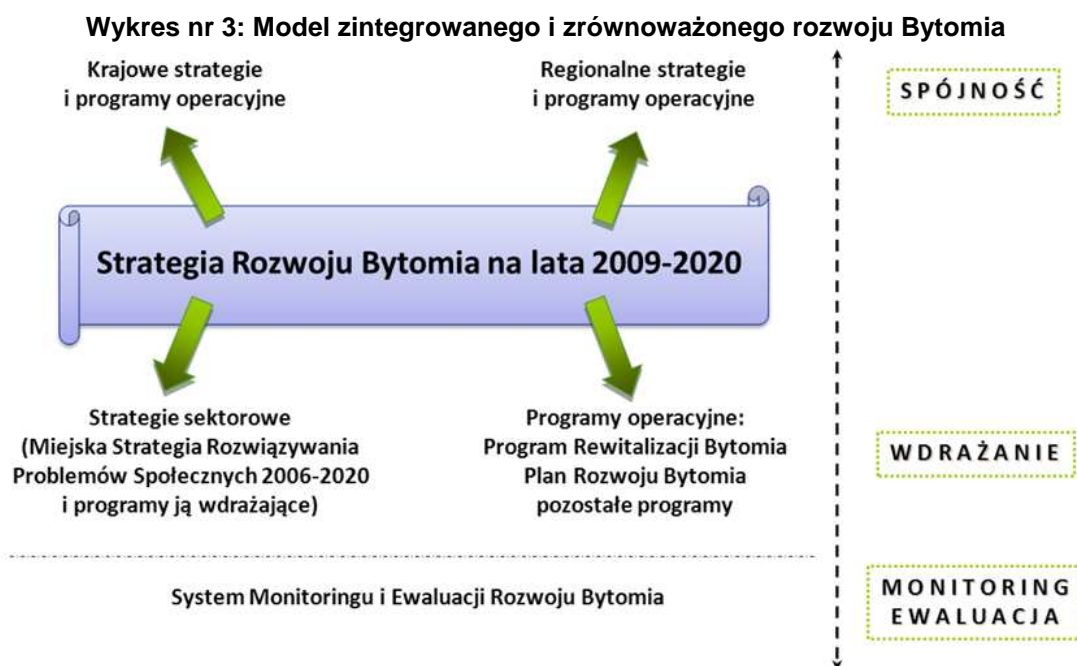
Górnośląski Związek Metropolitalny to dobrowolny związek międzygminny skupiający 14 miast na prawach powiatu. To wyjątkowy w skali kraju i Europy wielkomiejski ośrodek o ogromnym potencjale. Nowoczesna gospodarka, edukacja i kultura czynią z Metropolii znakomite miejsce do pracy i życia. Bytom w GZM jest reprezentowany przez Prezydenta Miasta oraz I Zastępcę. Ponadto Prezydent Miasta Bytomia jest również członkiem Zarządu Związku.

2. ZARZĄDZANIE MIASTEM

2.1 Planowanie strategiczne i operacyjne

Przyjęcie w 2009 r. Strategii Rozwoju Bytomia na lata 2009 – 2020 oraz udział w projekcie dot. wypracowania ułatwień w zakresie wdrażania zintegrowanego zrównoważonego rozwoju miast zgodnie z zaleceniami Karty Lipskiej stanowiło podstawę dla wypracowania modelu zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju miasta. Elementem kluczowym modelu jest Strategia Rozwoju Bytomia na lata 2009 – 2020, która jest spójna z politykami rozwoju wyższych szczebli, tj. regionalnym i krajowym. Osiągnięcie założonych celów strategicznych jest w dużym stopniu uzależnione od powodzenia wdrażania projektów wynikających z dokumentów niższej rangi, takich jak strategie sektorowe czy programy operacyjne oraz wdrożenia Systemu Monitoringu i Ewaluacji Rozwoju Bytomia (SMiERB)¹.

Zależności pomiędzy różnymi poziomami planowania rozwoju przedstawiono na poniższym schemacie:

źródło: opracowanie własne

W ramach strategii zdefiniowano docelową wizję rozwoju, wyrażającą zasadnicze cechy pożądanego stanu miasta oraz pięć priorytetowych dziedzin rozwoju miasta, do których należą:

- ❑ PRIORYTET I: Udogodnienia miejskie,
- ❑ PRIORYTET II: Infrastruktura ochrony środowiska,
- ❑ PRIORYTET III: Kultura wysoka i czas wolny,
- ❑ PRIORYTET IV: Przedsiębiorczość i innowacyjność,
- ❑ PRIORYTET V: Nauka i szkolnictwo wyższe.

Strategia oparta jest na założeniu kompleksowej poprawy sytuacji miasta w perspektywie do roku 2020. Stąd cele strategiczne i propozycje przedsięwzięć realizacyjnych obejmują szeroki wachlarz działań we wszystkich wymiarach funkcjonowania miasta. Urealnieniu osiągnięcia zakładanych w strategii celów strategicznych oraz odwróceniu niekorzystnych dla rozwoju Bytomia zmian gospodarczych i społecznych służą programy operacyjne.

Niezwykle ważne w kontekście zintegrowanego zrównoważonego rozwoju Bytomia jest uwzględnienie założeń Karty Lipskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich w wypracowanej polityce rozwoju. W ramach Karty Lipskiej zdefiniowano dwa generalne zalecenia dla miast realizujących politykę zrównoważonego rozwoju:

- ❑ wykorzystanie na większą skalę zintegrowanego podejścia do polityki rozwoju miejskiego,
- ❑ zwrócenie szczególnej uwagi na najuboższe dzielnice w kontekście miasta jako całości.

Zdefiniowane w ramach Karty Lipskiej dziedziny interwencji można odnieść do priorytetów Strategii Rozwoju Bytomia, co przedstawiono na poniższym schemacie:

¹ Szerzej o systemie monitoringu i ewaluacji w podrozdziale 2.1.4 Monitoring i ewaluacja

Wykres nr 4: Korelacja priorytetów bytomskiej strategii i zaleceń Karty Lipskiej

Strategia Rozwoju Bytomia	Udogodnienia miejskie	Infrastruktura ochrony środowiska	Kultura wysoka i czas wolny	Przedsiębiorczość i innowacyjność	Nauka i szkolnictwo wyższe
Karta Lipska					
1. Integrowanie miejskiej polityki rozwoju					
2. Kreowanie i zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznych					
3. Modernizacja sieci infrastruktury i poprawa efektywności energetycznej					
4. Pro-aktywna innowacja oraz polityka edukacyjna					
5. Regeneracja obszarów „zaniedbanych” (deprived areas)					
6. Poprawa środowiska fizycznego					
7. Wzmocnienie lokalnej gospodarki oraz polityki rynku pracy					
8. Pro-aktywna edukacja i polityka edukacyjna dla dzieci i młodzieży					
9. Promocja efektywnego i niedrogiego transportu miejskiego					

Skala oceny zależności pomiędzy zapisami Strategii Rozwoju Bytomia (SRMB) a zapisami Karty Lipskiej (KL)

	Duży obszar zależności: występuje duża liczba identycznych zapisów dotyczących zagadnień rozwoju zarówno w SRMB jak i KL
	Przeciętny obszar zależności: występuje nieduża liczba identycznych zapisów dotyczących zagadnień rozwoju zarówno w SRMB jak i KL
	Niski lub brak obszaru zależności: pojedyncze luźno skorelowane zapisy lub ich brak w odniesieniu do zagadnień rozwoju zapisanych w SRMB jak i KL

źródło: A. Drobniak, Wytyczne dla koncepcji monitoringu i ewaluacji rozwoju miasta Bytomia, Katowice 2010

Podsumowując, zarówno Strategia Rozwoju Bytomia, jak i programy operacyjne, nie tylko odpowiadają na wyzwania stojące przed Bytomiem, ale wpisują się także w szerszy kontekst polityki zintegrowanego zrównoważonego rozwoju, definiowanego na poziomie europejskim.

Strategia Rozwoju Bytomia na lata 2009-2020:

<http://www.bytom.pl/urm/dokumenty/1244010283.pdf>

2.1.1 Plan Rozwoju Bytomia

Edycja I

W 2011 r. kontynuowano opracowanie planu rozwoju, jako elementarnego narzędzia wdrażania strategii. Do prac nad Planem Rozwoju Bytomia na lata 2011 – 2014 powołano:

- zespół międzywydziałowy, składający się z naczelników wydziałów, kierowników referatów, dyrektorów miejskich jednostek organizacyjnych,
- zespół roboczy, składający się z pracowników Biura Rozwoju Miasta,
- koordynatora prac (kierownik Biura Rozwoju Miasta).

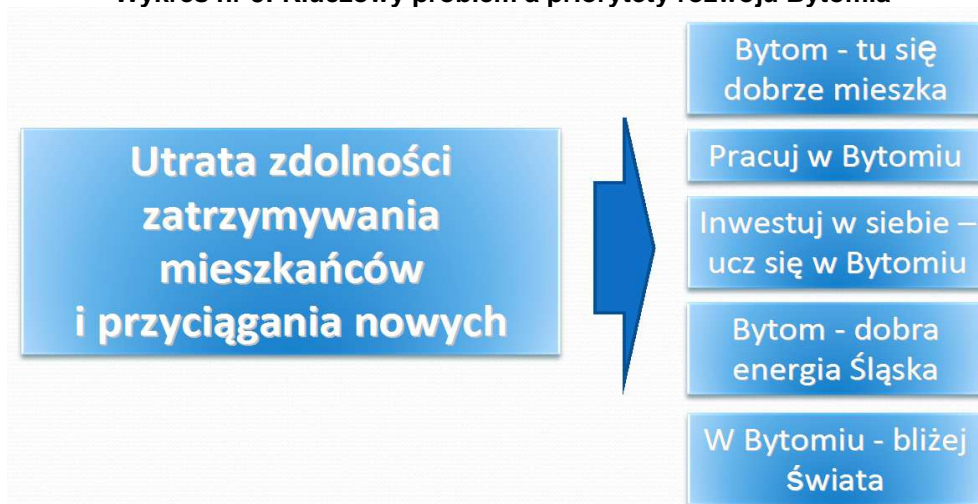
Całością prac kierował zespół ekspertów Stowarzyszenia Rozwoju Gospodarczego Gmin z siedzibą w Szczecinie.

Plan Rozwoju Bytomia na lata 2011 – 2014 zawiera m.in.: nawiązanie do miejskiej i europejskiej polityki rozwoju, opis sytuacji społeczno-gospodarczej Bytomia, priorytety planu, opis programów i projektów realizacyjnych, harmonogram wdrażania oraz plan finansowy na lata 2011 – 2014. Dokument opiera się na priorytetach i programach, mających kluczowe znaczenie dla realizacji bytomskiej strategii. Liczbę priorytetów, podobnie jak w strategii, ograniczono do pięciu, w celu skoncentrowania środków na kluczowych dla rozwoju Bytomia projektach. Na wykresie nr 5 zaprezentowano ich relację do zdefiniowanego w ramach dokumentu kluczowego problemu miasta. Dla sprawnego zarządzania realizacją planu wszystkie zweryfikowane i zakwalifikowane do realizacji projekty pogrupowano według programów:

- 1) Mieszkaj w Bytomiu;
- 2) Bytom skomunikowany;
- 3) Edukacja dla każdego i przez całe życie;
- 4) Gospodarny Bytom;
- 5) Obywatelski Bytom;
- 6) Kultura bez granic i rekreacja;
- 7) Sprawna administracja.

Każdy z programów odnosi się zarówno do priorytetów planu, jak i do priorytetów Strategii Rozwoju Bytomia na lata 2009 – 2020.

Wykres nr 5: Kluczowy problem a priorytety rozwoju Bytomia

źródło: opracowanie własne

Po konsultacjach projektu dokumentu z Prezydentem Bytomia oraz kluczowymi osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie rozwojem miasta, Plan Rozwoju Bytomia na lata 2011 – 2014 został zaprezentowany bytomskiej Radzie Miejskiej, która podczas sesji 23 marca 2011 r. podjęła uchwałę Nr IX/103/11 w sprawie przyjęcia "Planu Rozwoju Bytomia na lata 2011 – 2014". Planem objęto 79 projektów realizacyjnych, z czego 58 wpisano na listę podstawową.

Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2011 – 2014

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2011/04/18/1302871880/1303111839.pdf>

Edycja II

Dokument ma charakter kroczący. Oznacza to, że co roku przyjmowana jest jego zaktualizowana wersja. Prace nad nową wersją rozpoczęto równolegle z przyjęciem dokumentu przez Radę Miejską w Bytomiu od aktualizacji diagnozy miasta. Zmian nie wymagały priorytety planu oraz programy. Tym samym w lipcu 2011 roku rozpoczęto weryfikację projektów realizacyjnych. W efekcie Plan Rozwoju Bytomia na lata 2012 – 2015 obejmuje 99 kart zadań realizacyjnych, z czego 81 wpisano na listę podstawową. Druga edycja dokumentu opracowana została we własnym zakresie przez pracowników Biura Rozwoju Miasta we współpracy z wydziałami urzędu oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi. Podobnie jak poprzednio, po konsultacjach dokumentu z Prezydentem Bytomia oraz kluczowymi osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie rozwojem miasta, Plan Rozwoju Bytomia na lata 2012 – 2015 został zaprezentowany bytomskiej Radzie Miejskiej, która podczas sesji 26 października 2011 r. podjęła uchwałę Nr XIX/252/11 w sprawie przyjęcia "Planu Rozwoju Bytomia na lata 2012 – 2015".

Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2012 – 2015

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2012/02/16/1329390770/1329390858.pdf>

2.1.2 Program Rewitalizacji Bytomia

Program rewitalizacji jest jednym z obligatoryjnych załączników do wniosków o dofinansowanie projektów, realizowanych w ramach „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013”:

- ❑ Priorytet VI. Zrównoważony rozwój miast,
- ❑ Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- ❑ Poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja – „duże miasta”,
- ❑ Poddziałanie 6.2.3 Rewitalizacja – JESSICA.

W 2011 roku Zarząd Województwa Śląskiego ogłosił wyniki konkursu na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Poddziałania 6.2.1. Łącznie z terenu Bytomia złożono 13 projektów wynikających z Programu Rewitalizacji Bytomia na lata 2007 – 2020, o łącznej wartości ponad 100 mln złotych.

W poniższych tabelach zestawiono projekty, które uzyskały dofinansowanie oraz znajdujące się na liście projektów rezerwowych:

Tabela nr 1: Projekty rewitalizacyjne, które otrzymały dofinansowanie

Lp.	Beneficjent	Tytuł projektu	Wartość projektu	Kwota dofinansowania
Ogółem, w tym:			41 283 873,72	25 974 599,83
1.	Miasto Bytom	Rewitalizacja terenów po byłej KWK Rozbark - Etap I budynek cechowni i administracyjny	17 813 601,24	10 025 085,02
2.	Parafia Rzymsko-Katolicka Św. Jacka	Rewitalizacja przemysłowych dzielnic Bytomia - utworzenie nowoczesnego centrum rekreacyjnego, edukacyjnego i kulturalnego na Rozbarku	12 481 080,04	10 608 918,03
3.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Worpie 45	Rewitalizacja zasobów mieszkaniowych – Budynek Mieszkalny Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Worpie 45 w Bytomiu-Karbiu	1 685 065,98	1 076 525,66
4.	Spółdzielnia Mieszkaniowa 'Miechowice'	Rewitalizacja zasobów mieszkaniowych Spółdzielni Mieszkaniowej Miechowice przy ul. Felińskiego w Bytomiu-etap I: nr 165-187	3 103 820,72	968 725,79
5.	Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa	Rewitalizacja zasobów mieszkalnych Górnicznej Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Łużyckiej nr 52-56, 58-64, 66-68, 70-74, 76-82 w Bytomiu.	6 200 305,74	3 295 345,33

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej RPO WSL

Tabela nr 2: Projekty rewitalizacyjne znajdujące się na liście rezerwowej

Lp.	Beneficjent	Tytuł projektu	Wartość projektu	Kwota dofinansowania
Ogółem, w tym:			59 331 709,37	35 105 451,42
1.	Bytomskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku biurowego na zakład aktywności zawodowej o profilu restauracyjnym wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania w Bytomiu	6 653 079,98	5 655 117,98
2.	Spółdzielnia Mieszkaniowa 'Nasz Dom'	Rewitalizacja przestrzeni publicznych osiedla mieszkaniowego przy ul. Rydza Śmigłego oraz przy ul. Strzelców Bytomskich w Bytomiu - Etap I	19 638 238,57	7 006 932,39
3.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Gen. Sikorskiego 9a-h	Rewitalizacja zasobów mieszkaniowych – Budynek Mieszkalny Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Sikorskiego 9a-h w Bytomiu-Osiedle Gen. Ziętka	1 376 131,21	735 857,09
4.	Bytomska Spółdzielnia Mieszkaniowa	Demontaż i utylizacja płyt aciekolowych stanowiących elewacje budynków i wykonanie elewacji ekologicznej w Bytomskiej Spółdzielni Mieszkaniowej – Etap I	12 069 169,31	5 909 622,41
5.	Wspólnota Mieszkaniowa Olimpijska 1-11	Rewitalizacja zasobów mieszkalnych Wspólnot Mieszkaniowych przy ul. Olimpijskiej 1 – 37 w Bytomiu	17 485 602,49	14 702 314,21
6.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Felińskiego 191 w Bytomiu	Rewitalizacja zasobów mieszkaniowych - budynki wspólnot mieszkaniowych przy ul. Felińskiego 189, 191, 193 w Bytomiu	575 715,65	407 362,40
7.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Harcerskiej 7 w Bytomiu	Rewitalizacja zasobów mieszkaniowych - budynek Wspólnoty Mieszkaniowej przy ulicy Harcerskiej 7	530 940,96	340 526,24
8.	Zakład Budynków Miejskich Sp. z o.o.	Wymiana azbestowych elementów budynków zlokalizowanych w Bytomiu przy ulicy Pocztowej 5-7, 13-15, Olszewskiego 15, Stalmacha 5	1 002 831,20	347 718,70

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej RPO WSL

W 2011 r. kontynuowano prace związane z uruchomieniem w woj. śląskim Inicjatywy JESSICA. Celem wsparcia projektów w ramach tego pożyczkowego instrumentu jest rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich poprzez zwiększenie ich atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej oraz poprawę warunków życia mieszkańców. 24 października 2011 r. podpisana została umowa operacyjna pomiędzy Europejskim Bankiem Inwestycyjnym a Bankiem Ochrony Środowiska. Umowa stanowi zakończenie procesu wyboru Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich dla wdrażania Instrumentu Finansowego JESSICA w województwie śląskim. Z dniem 1 grudnia 2011 roku ogłoszono nabór wniosków o udzielenie Pożyczki JESSICA dla Poddziałania 6.2.3. Rewitalizacja – JESSICA, wpisanego w Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Na realizację tego celu przeznaczonych zostało łącznie 617,8 mln zł, w tym:

- środki JESSICA – ok. 242,8 mln zł,
- finansowanie uzupełniające Banku Ochrony Środowiska – 375 mln zł.

Jednym z obligatoryjnych warunków skorzystania z oferowanego wsparcia jest ujęcie projektów w Zintegrowanym Programie Rozwoju Obszarów Miejskich, którego funkcję w Bytomiu pełni Program

Rewitalizacji Bytomia na lata 2007 – 2020. Zainteresowanie Inicjatywą JESSICA wyraziła spółka Armada Development S.A., zgłaszając dwa projekty do objęcia programem rewitalizacji:

- 1) Utworzenie kompleksu terenów sportowo-rekreacyjnych – budowa pola golfowego wraz z zapleczem turystycznym;
- 2) Zintegrowany program rozwoju terenu po byłej KWK „Szombierki” – szyb „Krystyna” oraz tereny przyległe.

Wymienione projekty stanowią uszczegółowienie dotychczasowych zapisów "Programu Rewitalizacji Bytomia na lata 2007 – 2020" w zakresie wskazanych terenów i obiektów wymagających rewitalizacji. Dla obszaru Szombierek są to m.in. rewitalizacja i adaptacja zabytkowego szybu "Krystyna" oraz utworzenie kompleksu terenów sportowo-rekreacyjnych – budowa pola golfowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.), każda zmiana w Programie Rewitalizacji Bytomia na lata 2007 – 2020 wymagała dokonania uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach. W przypadku ww. projektów uzyskano decyzję o odstąpieniu od przeprowadzenia ponownej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Treść programu, wraz ze streszczeniem prognozy oddziaływania na środowisko, jest dostępna na stronie internetowej Bytomia pod adresami:

Program Rewitalizacji Bytomia na lata 2009 – 2020:

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2009/12/30/1197314201/1262174334.pdf>

Załączniki do programu:

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2009/12/30/1197314201/1262174382.pdf>

Podsumowanie Prognozy Oddziaływania na Środowisko Programu Rewitalizacji Bytomia na lata 2007 – 2020:

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2009/12/30/1197314201/1262174429.pdf>

2.1.3 Program Rozwoju Subregionu Centralnego

W 2011 roku kontynuowano wdrażanie Programu Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 (PRSC). Jest to dokument, na podstawie którego jednostki samorządu terytorialnego wskazanego obszaru polityki rozwoju mają możliwość absorpcji środków finansowych pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007 – 2013. Podstawowym elementem PRSC jest uzgodniona lista projektów, które zostały uznane za szczególnie istotne dla rozwoju subregionu, a ich realizacja przyniesie poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocni jego wizerunek oraz przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym. Projekty objęte PRSC, spełniające wymogi formalne i merytoryczno-techniczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013, uzyskują dofinansowanie z pominięciem procedury konkursowej. Informacja o projektach Gminy Bytom realizowanych w ramach PRSC znajduje się w rozdziale *Udział środków zewnętrznych w budżecie miasta*.

Program Rozwoju Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego
na lata 2007-2013

1 marca 2010 r.

Fot. nr 1: Program Rozwoju
Subregionu Centralnego

W 2011 roku dzięki oszczędnościom powstałym w trakcie realizacji projektów z działań: „Czyste powietrze i odnawialne źródła energii” oraz „Infrastruktura okołoturystyczna”, realizowanych w ramach Programu Rozwoju Subregionu Centralnego, dwa bytomskie projekty z listy rezerwowej uzyskały dofinansowanie. Kwotą 3 mln 536 zł zostanie dofinansowana *Reaktywacja Górnośląskiej Kolei Wąskotorowej wraz z rewitalizacją przyległych terenów na cele sportowo-rekreacyjne*, a kwotą 1 mln 574 zł dofinansowano *Termomodernizację obiektów Szpitala Specjalistycznego nr 1*. W 2011 r. przygotowano i złożono wnioski o dofinansowanie ww. projektów.

Program Rozwoju Subregionu Centralnego:

<http://www.fundusze.mikolow.eu/files/zalaczniki/2011/02/14/1270114456/1297694078.zip>

2.1.4 Monitoring i ewaluacja

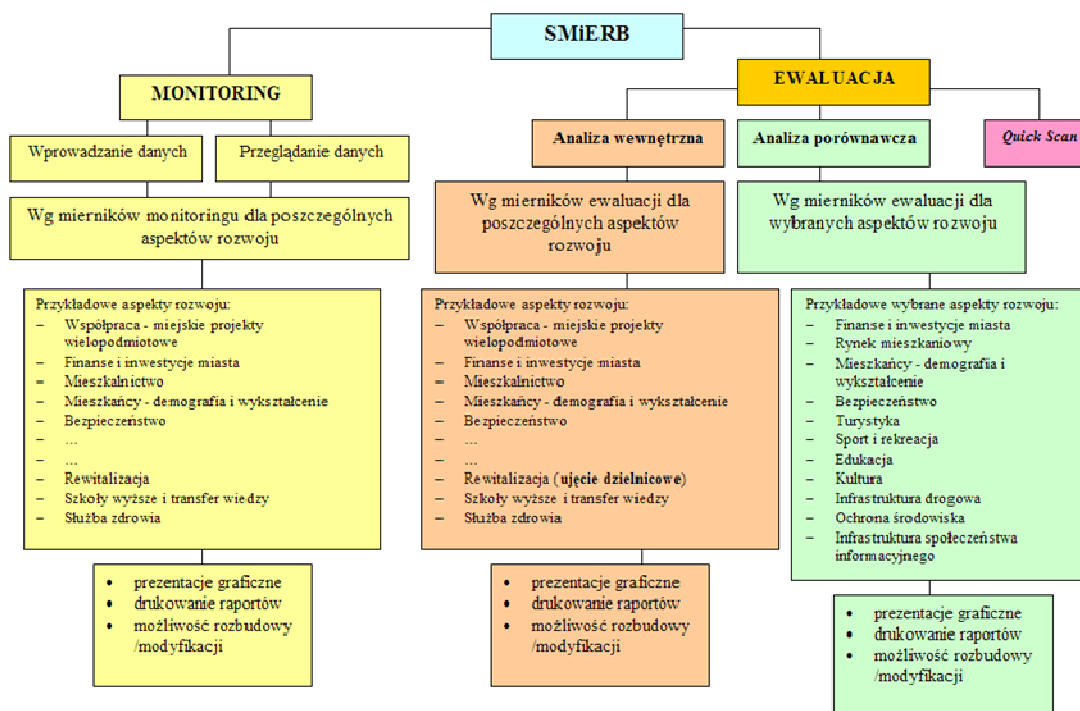
Systemy monitoringu i ewaluacji miast w obecnych polskich warunkach samorządu terytorialnego należy postrzegać jako rozwiązania innowacyjne z punktu widzenia planowania rozwoju lokalnego. Proces gromadzenia i wykorzystywania informacji w ostatnich dwóch dekadach funkcjonowania samorządów terytorialnych wiązał się głównie z dużym rozproszeniem informacji, ich defragmentaryzacją na poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne oraz brakiem kompleksowych rozwiązań w dziedzinie monitoringu i ewaluacji. Ponadto, za istotną barierę rozwoju systemów monitoringu i ewaluacji miast w Polsce należy uznać ograniczone możliwości generowania informacji wynikowej z poziomu dzielnic miast, a także utrudniony dostęp do użytecznych z punktu widzenia planowania rozwoju lokalnego informacji statystycznych.

Koncepcja Systemu Monitoringu i Ewaluacji Rozwoju Bytomia (SMiERB) została stworzona w wyniku prac Lokalnej Grupy Wsparcia, działającej w ramach projektu LC-FACIL (URBACT II). Celem wypracowania SMiERB było stworzenie całościowej koncepcji systemu informacyjnego, umożliwiającego monitorowanie i ewaluację aspektów rozwoju Bytomia, o dużym walorze praktyczności, tj. nadającego się do realnego wdrożenia w obecnie istniejących uwarunkowaniach organizacyjnych, prawnych, finansowych i technicznych miasta Bytomia. Wdrożenie systemu zakłada:

- ❑ stworzenie możliwości oceny i monitoringu działań wynikających z planów strategicznych rozwoju miasta,
- ❑ poprawę racjonalności decyzji związanych z planowanymi działaniami rozwojowymi,
- ❑ zapewnienie możliwości szybkiego generowania informacji wynikowych, w tym sygnalizujących konieczność podejmowania interwencji,
- ❑ czytelne prezentowanie informacji na temat rozwoju miasta i jego dzielnic, w tym z wykorzystaniem systemu danych przestrzennych, a także stworzenie możliwości ich porównania z procesami rozwojowymi innych miast,
- ❑ ograniczenie liczby wskaźników przy równoczesnym uwzględnieniu specyfiki i planów rozwojowych miasta oraz ograniczeń związanych z dostępem do informacji,
- ❑ zapewnienie powszechnej dostępności do danych wynikowych oraz możliwości bieżącej modyfikacji systemu.

SMiERB składa się z dwóch zasadniczych części - pierwszej, poświęconej monitoringowi oraz drugiej, związanej z ewaluacją. Schemat koncepcyjny systemu prezentuje się następująco:

Wykres nr 6: Schemat koncepcyjny systemu monitoringu i ewaluacji

źródło: A. Drobniak, Wytyczne dla koncepcji monitoringu i ewaluacji rozwoju miasta Bytomia, Katowice 2010

Kluczowym elementem systemu jest 26 aspektów rozwoju miasta, wyznaczonych m.in. na podstawie zapisów Strategii Rozwoju Bytomia i Karty Lipskiej. Należą do nich:

1) Współpraca - miejskie projekty wielopodmiotowe	14) Infrastruktura bezpieczeństwa energetycznego
2) Finanse i inwestycje miasta	15) Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego - technologie ICT
3) Rynek mieszkaniowy	16) Infrastruktura sportowo-rekreacyjna
4) Mieszkańcy - demografia, wykształcenie, zamożność	17) Infrastruktura kultury
5) Bezpieczeństwo	18) Ochrona środowiska
6) Przestrzenie publiczne - krajobraz miejski	19) Szkoły wyższe i transfer wiedzy
7) Turystyka	20) Aktywność społeczna
8) Sport i rekreacja	21) Rozwój gospodarczy
9) Edukacja	22) Rynek pracy
10) Kultura	23) Rewitalizacja (REW) - dzielnice
11) Transport i dostępność miasta	24) Planowanie przestrzenne i oferty inwestycyjne
12) Infrastruktura drogowa	25) Pomoc społeczna
13) Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	26) Opieka zdrowotna

Ww. aspekty zawierają w sobie monitorowanie i ewaluację zmian w oparciu o listę zdefiniowanych wskaźników. Na tej podstawie będzie możliwy pomiar postępu w osiąganiu celów zdefiniowanych w miejskich dokumentach strategicznych i operacyjnych.

W ramach części odnoszącej się do monitoringu zakłada się możliwość prezentacji graficznych danych (mierników monitoringu) w ujęciu ciągów rocznych oraz drukowanie raportów według poszczególnych aspektów rozwoju. Część odnosząca się do ewaluacji składa się z trzech modułów, z których pierwszy poświęcony jest analizie wewnętrznej, drugi - analizie zewnętrznej, natomiast trzeci stanowi tzw. „ocenę szybką/syntetyczną”, tj. Quick Scan, odnoszącą się do zestawienia wybranych mierników ewaluacji. Pierwszy z modułów związany z analizą wewnętrzną kalkuluje (na podstawie mierników monitoringu) mierniki ewaluacji dla wszystkich aspektów rozwoju Bytomia, opartych w większości na wskaźnikach dynamiki (tj. porównanie poziomu danego wskaźnika monitoringu z roku badanego do poziomu tego wskaźnika z roku bazowego). Docelowa wersja systemu zakłada ponadto kalkulację mierników syntetycznych ewaluacji oceniających w sposób całościowy każdy z 26 aspektów rozwoju miasta Bytomia (przy uwzględnieniu stymulant i destymulant zaproponowanych mierników ewaluacji w ramach danego aspektu rozwoju). Założenia oceny wskaźników przedstawiono na poniższych rysunkach:

Wykres nr 7: Schemat koncepcyjny systemu monitoringu i ewaluacji

Tabela 7. Skala ocen dla mierników ewaluacji odnoszących się do stymulant

Progi skali	Przedziały skali	Ocena dynamiki	Kolor wykorzystywany w prezentacjach graficznych
1	poniżej 0,80	regres	
2	0,80 - 0,99	negatywna	
3	1,00 - 1,04	przeciętna	
4	1,05 - 1,24	dobra	
5	1,25 - powyżej	wyróżniająca	

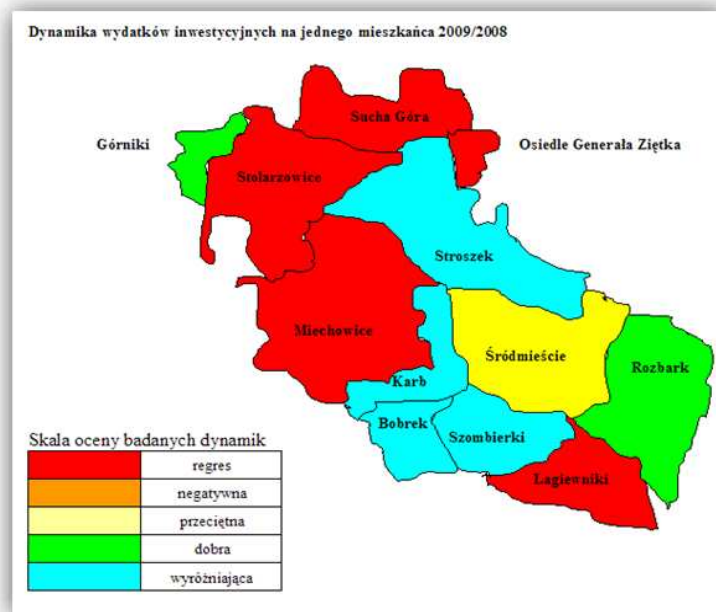
Tabela 8. Skala ocen dla mierników ewaluacji odnoszących się do destymulant

Progi skali	Przedziały skali	Ocena dynamiki	Kolor wykorzystywany w prezentacjach graficznych
1	poniżej 0,80	wyróżniająca	
2	0,80 - 0,99	dobra	
3	1,00 - 1,04	przeciętna	
4	1,05 - 1,24	negatywna	
5	1,25 - powyżej	regres	

źródło: A. Drobnik, Wytyczne dla koncepcji monitoringu i ewaluacji rozwoju miasta Bytomia, Katowice 2010

Ta część systemu umożliwia prezentację graficzne skalkulowanych mierników ewaluacji oraz syntetycznych mierników ewaluacji dla każdego z aspektów rozwoju miasta, ujęcie mierników w ujęciu ciągów rocznych i drukowanie raportów według poszczególnych aspektów rozwoju. Na wykresie nr 8 zaprezentowano przykładową wizualizację symulowanego poziomu wskaźnika: *Dynamika wydatków inwestycyjnych na jednego mieszkańca*.

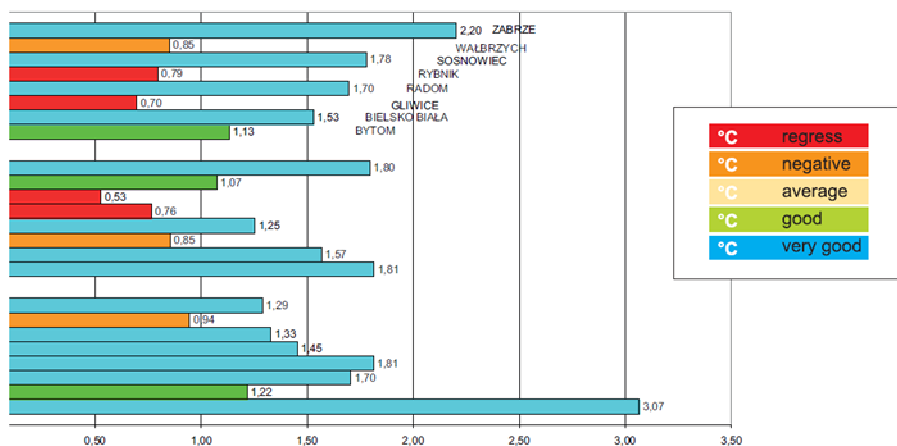
Wykres nr 8: Dynamika wydatków inwestycyjnych na jednego mieszkańca w ujęciu dzielnicowym (dane symulowane)

źródło: A. Drobnik, Wytyczne dla koncepcji monitoringu i ewaluacji rozwoju miasta Bytomia, Katowice 2010

Drugi z modułów związany z analizą zewnętrzną (porównawczą) korzysta z mierników ewaluacji skalkulowanych w analizie wewnętrznej w zakresie 23 wybranych aspektów rozwoju miasta Bytomia. Mierniki ewaluacji dla tych aspektów rozwoju wykorzystywane są w analizie porównawczej – względem tego samego rodzaju mierników ewaluacji skalkulowanych dla miast tworzących układ odniesienia tj.: Bielsko Biala, Gliwice, Radom, Rybnik, Sosnowiec, Wałbrzych, Zabrze. Dodatkowo analiza zewnętrzna bazuje na miernikach koncentracji dynamiki dla poszczególnych mierników ewaluacji Bytomia i układu odniesienia. Oznacza to, że system powinien umożliwić także wprowadzanie danych dla miast tworzących układ odniesienia w zakresie 23 wybranych aspektów rozwoju. Ta część systemu umożliwia prezentację graficzną mierników w ujęciu ciągów rocznych – w szczególności prezentowała Bytom w relacji do układu odniesienia – oraz drukowanie raportów według poszczególnych aspektów rozwoju. Poniżej przykładowa wizualizacja wskaźnika: *Dynamika wydatków inwestycyjnych na jednego mieszkańca w Bytomiu i innych miastach*.

Wykres nr 9: Analiza porównawcza Bytomia na tle miast tworzących układ odniesienia

źródło: A. Drobnik, Wytyczne dla koncepcji monitoringu i ewaluacji rozwoju miasta Bytomia, Katowice 2010

Ostatni z modułów analizy zewnętrznej to tzw. „ocena szybka/syntetyczna” Quick Scan, na którą składają się 32 wybrane wskaźniki ewaluacji (wewnętrznej i zewnętrznej) miasta Bytomia. Mierniki te skalkulowane są przez system w części odnoszącej się do analizy wewnętrznej i analizy zewnętrznej.

Podsumowując, korzyści płynące ze stosowania systemów monitoringu i ewaluacji to przede wszystkim:

- ❑ gromadzenie danych oraz możliwość ich analizy na poziomie dzielnic,
- ❑ możliwość przeprowadzania analiz komparatywnych, pokazujących pozycję miasta na tle krajowego, bądź regionalnego układu odniesienia,
- ❑ wizualizacja danych w oparciu o powszechnie dostępne narzędzia internetowe,
- ❑ transparentność i czytelność danych oraz wyników umożliwiającą prowadzenie konsultacji społecznych oraz sprawniejsze podejmowanie decyzji przez radę miejską,
- ❑ szybsze identyfikowanie zarówno efektów synergii, jak i negatywnych aspektów podejmowanych działań.

W kontekście nowego okresu programowania Unii Europejskiej i deklarowanej orientacji na pomiar faktycznie osiągniętych rezultatów, wdrożenie systemu monitoringu i ewaluacji staje się jednym z priorytetów.

2.1.5 Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem

*Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi
i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego
(gminach i powiatach)*

Od czerwca 2011 r. przez kolejne dwa lata Związek Miast Polskich w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich RP, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 5.2, realizują projekt pn. „Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego”, którego głównym celem jest kompleksowe wzmocnienie zdolności instytucjonalnej jednostek samorządu terytorialnego w Polsce (gmin i powiatów) do „dobrego rządzenia”, a w szczególności podnoszenie jakości, efektywności i dostępności usług publicznych oraz monitorowanie strategii rozwoju. Projekt składa się z dwóch komponentów – Grupy Wymiany Doświadczeń (GWD) oraz Warsztatów Zarządzania Strategicznego (WZS). Zgodnie z harmonogramem projekt będzie realizowany do 2013 roku.

Przedstawiciele Bytomia uczestniczą w posiedzeniach dwóch GWD, obejmujących obszary Kultury i Oświaty. W ostatnich dniach sierpnia 2011 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu odbyło się spotkanie otwierające pracę w obszarze Kultura. Do Bytomia zjechali przedstawiciele takich miast jak Biała Podlaska, Kartuzy, Poznań i Turek. Wynikiem spotkania była identyfikacja oczekiwań GWD oraz wybór tematów wiodących przyszłych spotkań. Są to m.in. niekonwencjonalne sposoby pozyskiwania środków, narzędzia działań strategicznych dla samorządów oraz wzrost aktywnego działania w kulturze. Po zakończeniu części szkoleniowej gospodarze zaprosili uczestników GWD na spacer po Bytomiu, którego największą atrakcją był jeden z siedmiu Cudów Architektury na Śląsku, cmentarz Mater Dolorosa oraz stary cmentarz żydowski. Drugie spotkanie grupy odbyło się w grudniu 2011 r. w Poznaniu i było skoncentrowane tematycznie na wykorzystaniu narzędzi planowania strategicznego w sektorze kultury.

We wrześniu 2011 r. w Turku odbyło się inauguracyjne spotkanie GWD w obszarze Oświata, w której oprócz Bytomia uczestniczą: Murowana Goślina, Oleśnica, Opole, Sochaczew, Szklarska Poręba, Szydłowiec i Turek. Tak jak w poprzednim przypadku na spotkaniu określono wstępny zakres oczekiwanych analiz oraz wstępnie wybrano wskaźniki, które będzie można wyliczyć na podstawie dostępnych lub możliwych do zdobycia danych. Tematem poprzednim drugiego spotkania tej GWD, które odbyło się w listopadzie 2011 r. w Oleśnicy, była odpłatność za godziny zajęć dodatkowych w przedszkolach.

Warsztaty Zarządzania Strategicznego w ramach projektu stanowią ofertę dla samorządów, która jest odpowiedzią na potrzebę doskonalenia wiedzy i umiejętności monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego. Są one bowiem najstabilniej realizowanymi etapami zarządzania strategicznego w warunkach polskich. Uzyskanie właściwych efektów monitoringu i ewaluacji pozwala na lepsze wykorzystywanie posiadanych zasobów, poprawę zdolności kredytowej i w efekcie kreowanie bardziej konkurencyjnej oferty dla mieszkańców, przyjezdnych i inwestorów. Konferencje otwierające WZS dla przedstawicieli 45 gmin, miast i powiatów biorących udział w projekcie odbyły się 5-8 września br. w Warszawie. Od strony organizatorów wzięli w nich udział przedstawiciele trzech partnerskich organizacji: Związku Gmin Wiejskich, Związku Miast i Związku Powiatów oraz prowadzący – konsultanci z Stowarzyszenia Rozwoju Gospodarczego Gmin (SRGG). Pierwsze WZS odbyły się w Warszawie w dniach 14-15 grudnia 2011 r. Podczas spotkania przedstawiciele SRGG przedstawili mechanizmy monitorowania sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz techniki przeprowadzania badań organizacji pozarządowych w celu opracowania mapy ich aktywności.

Strona projektu
<http://2011.jst.org.pl/>

2.2 Zagospodarowanie przestrzenne

2.2.1 Planowanie przestrzenne

W zakresie planowania przestrzennego podjęto następujące działania:

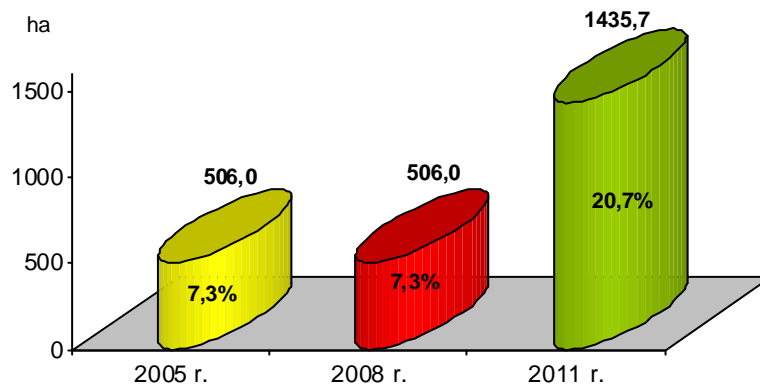
- ❑ uchwalono Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom,
- ❑ uchwalono 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla:
 - terenu „Starych Miechowic”,
 - południowej części Miechowic,
 - rejonu ulic Dworskiej i Strzelców Bytomskich zwanym planem „Dworska – Zachód”,
 - rejonu węzła planowanej autostrady A1 zwanego planem „Dąbrowa Miejska”,
 - obszaru położonego w południowej części miasta Bytomia, zwanego planem „Łagiewniki – Zachód”,
- ❑ kontynuowano procedury dotyczące opracowania miejskiego planu zagospodarowania przestrzennego dla:
 - terenu dawnej KWK „Rozbark”,
 - obszaru położonego na przemysłowych terenach południowej części miasta Bytomia, zwanego planem „Szombierki – Południe”,
 - północno – zachodniej części miasta Bytomia, obejmującego tereny dzielnic Stolarzowice i Górniki,
 - północnej części miasta Bytomia, zwanego planem „Blachówka”,
 - części obszaru Bobrka,
 - części obszaru Karbia,
- ❑ rozpoczęto opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla:
 - południowej części miasta Bytomia, zwanego planem „Szombierki – Zachód” oraz „Łagiewniki – Wschód”,
 - śródmieścia Bytomia,
 - terenów położonych na wschód od ulicy Ogrodowej oraz w rejonie ulicy Wrocławskiej w Bytomiu,
- ❑ rozpoczęto procedury dotyczące zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom przyjętego uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r.

W minionym roku został rozstrzygnięty konkurs dla studentów Politechniki Śląskiej na „Opracowanie koncepcji urbanistyczno – architektonicznej rewaloryzacji fragmentu dzielnicy Szombierki”. Konkurs został zorganizowany pod patronatem Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Prezydenta Bytomia.

Ponadto w 2011 r. Wydział Architektury UM w Bytomiu nawiązał współpracę z Wyższą Szkołą Techniczną w Katowicach, w wyniku której studenci kierunku Architektura i Urbanistyka przedstawią koncepcje urbanistyczno – architektoniczne dotyczące terenów w centrum Bytomia. Wystawa prac odbędzie się w 2012 r.

Powierzchnia miasta objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 2005 r. wynosiła 506,0 ha, tj. 7,3% pow. miasta, w 2011 r. – 1435,7 ha, tj. 20,7% pow. miasta, natomiast powierzchnia objęta uchwalonymi planami wynosiła 1571,7 ha, tj. 22,6% pow. miasta.

Wykres nr 10: Wielkość powierzchni miasta objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Architektury UM w Bytomiu

Podjęto 5 uchwał Rady Miejskiej w Bytomiu w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz kontynuowano prace nad przystąpieniami do „mpzp”, które objęły obszar o łącznej powierzchni 2376,3 ha, tj. 34,2 % powierzchni miasta.

Mapa nr 2: Powierzchnia miasta Bytomia objęta obowiązującymi i będącymi w trakcie przygotowania miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

źródło: mapa wygenerowana z programu „Centrum Informacji o Przestrzeni” Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

2.2.2 Bytomska Infrastruktura Informacji o Terenie

W 2011 r. dokonano reorganizacji Wydziału Geodezji UM w Bytomiu, w efekcie której rolę dotychczasowego „Systemu Informacji o Terenie” przejął Referat Infrastruktury Informacji Przestrzennej. Kluczowe zadania były związane zarówno z rozbudową jak i poprawą funkcjonalności Bytomskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej (BIIP).

Szczególny nacisk położono na następujące zadania:

- ❑ kontynuację realizacji projektu pn. „System Informacji Kulturalnej Bytomia – Miasta energii kultury” współfinansowanego przez Unię Europejską, z EFRR w ramach RPO WSL na lata 2007 – 2013. System składa się z trzech kompatybilnych części wykorzystujących najnowsze rozwiązania techniczne, tj. kompleksowy przewodnik po imprezach kulturalnych, plakaty, mapy i ulotki, citylighty oraz infokioski, a także punkt informacyjny w Biurze Promocji Bytomia,
- ❑ rozpoczęcie realizacji zadania polegającego na budowie „Strefy aktywności inwestycyjnej na terenach poprzemysłowych Bytomia” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach poddziałania 6.2.2 z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013,
- ❑ rozpoczęcie realizacji projektu pn. „Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Gminie Bytom”, który ma na celu wyrównanie szans oraz przeciwdziałanie „wykluczeniu cyfrowemu” dla rodzin gorzej sytuowanych oraz rodzin posiadających niepełnosprawne dziecko. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013,
- ❑ rozbudowę BIIP o moduł służący do stworzenia Gminnej Ewidencji Zabytków,
- ❑ opracowanie warstw tematycznych mapy zasadniczej w formacie wektorowym, wykorzystując operaty pomiarowe będące efektami prowadzonych prac geodezyjnych, a także najnowszą ortofotomapę o najwyższej dokładności,
- ❑ zakup Cycloram™ dla dróg publicznych o długości 226 km w obrębie granic administracyjnych oraz dostęp do serwisu mapowego GlobeSpotter dla Cycloram™,
- ❑ wykonanie detekcji zmian zabudowy i użytkowania terenu porównując aktualne dane zgromadzone w ewidencji gruntów i budynków z najnowszą wykonaną w 2011 r. ortofotomapą, w celu aktualizacji danych ewidencyjnych.

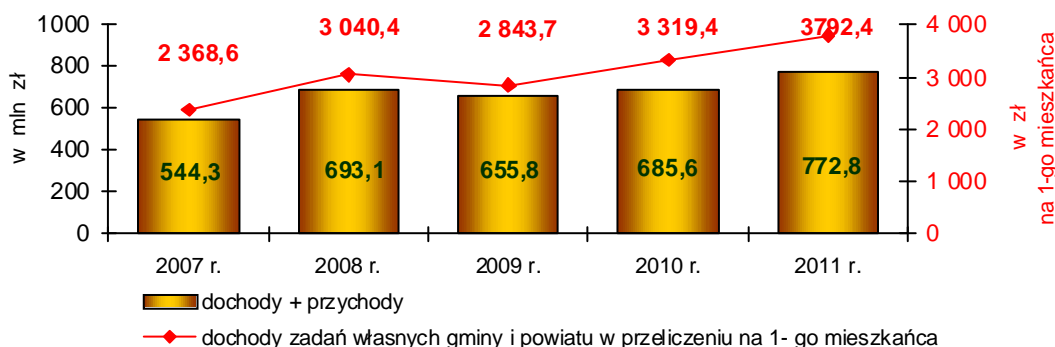
Zorganizowano w dniu 16 listopada 2011 r. konferencję GISDAY Europejskiego Dnia Systemów Informacji Geograficznej, która stała się platformą wymiany doświadczeń z zakresu zarządzania przestrzenią.

2.3 Finanse miasta

2.3.1 Dochody i przychody budżetu miasta

Dochody i przychody budżetu miasta w 2011 r. wynosiły łącznie 772 789,5 tys. zł i były wyższe o 12,7% od uzyskanych w 2010 r.

Wykres nr 11: Kształtowanie się dochodów i przychodów miasta w latach 2007 – 2011

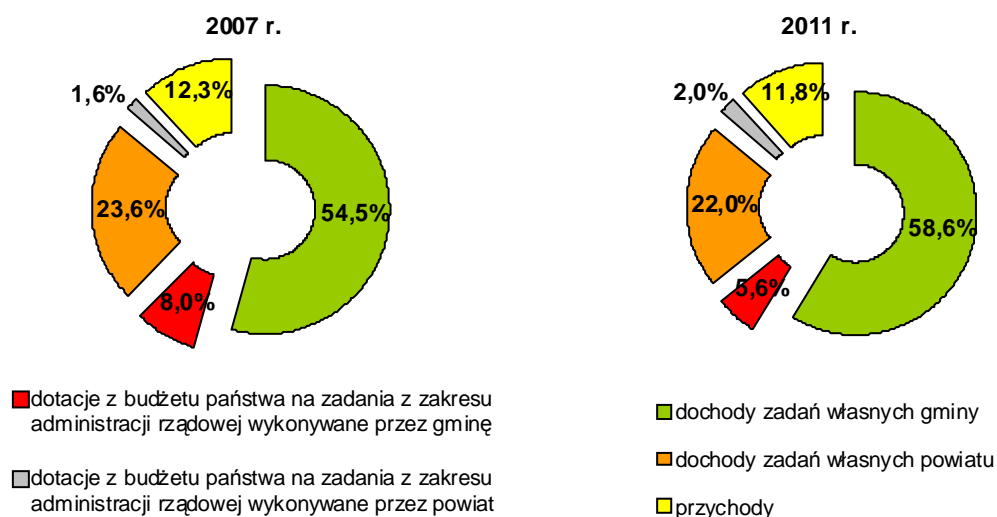
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W przeliczeniu na 1-go mieszkańca dochody zadań własnych gminy i powiatu wynosiły w 2011 r. 3 792,4 zł i były wyższe o 1 423,8 zł, tj. 60,1% w porównaniu do 2007 r., i o 473,0 zł, tj. 14,2% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tabela nr 3: Zestawienie dochodów i przychodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)

Wyszczególnienie	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Dochody i przychody ogółem:	544,26	693,13	655,76	685,64	772,79
1. Dochody ogółem, w tym:	477,50	580,21	537,39	613,28	681,80
□ dochody zadań gminy:	340,38	406,66	401,21	433,63	495,94
▪ dochody zadań własnych	296,53	364,93	359,70	389,69	451,94
▪ dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	43,77	41,30	41,19	43,49	43,46
▪ dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,03	0,38	0,32	0,28	0,28
▪ dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,05	0,05	0,00	0,17	0,26
□ dochody zadań powiatu:	137,12	173,55	136,18	179,65	185,86
▪ dochody zadań własnych	128,19	161,60	123,08	164,45	169,96
▪ dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	8,83	11,85	12,96	14,67	15,28
▪ dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,02	0,10	0,14	0,00	0,12
▪ dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,08	0,00	0,00	0,53	0,50
2. Przychody	66,76	112,92	118,37	72,36	90,99

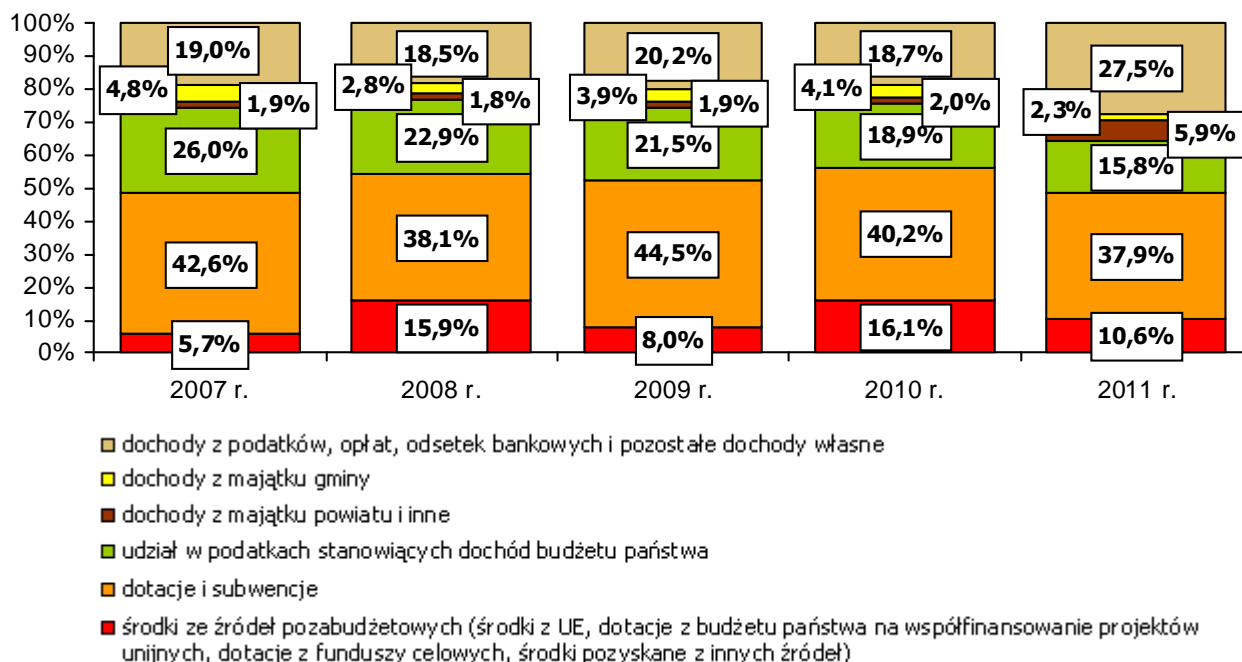
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Wykres nr 12: Struktura dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Porównując strukturę dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju w roku 2007 i roku 2011 można zauważyć zmniejszenie się udziału dotacji z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez gminę z 8,0% na 5,6% i zwiększenie udziału dochodów zadań własnych gminy z 54,5% do 58,6%.

Wykres nr 13: Struktura dochodów budżetu miasta według źródeł pochodzenia

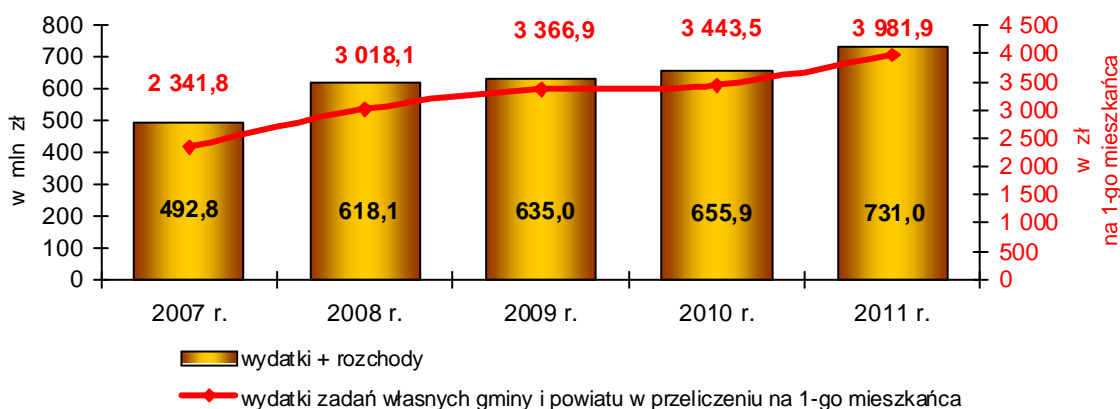
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W 2011 r. podobnie jak w latach poprzednich dotacje i subwencje stanowiły największy udział w dochodach budżetu ogółem. Drugimi pod względem wielkości były dochody z podatków, opłat, odsetek bankowych i pozostałe dochody własne, który w porównaniu do 2007 r. uległy zwiększeniu o 8,5%. Od 2007 roku w strukturze dochodów systematycznie zmniejsza się udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

2.3.2 Wydatki i rozchody budżetu miasta

Wydatki i rozchody budżetu miasta wynosiły ogółem 730 953,76 tys. zł i były o 48,3% wyższe w odniesieniu do 2007 r.

Wykres nr 14: Kształtowanie się wydatków i rozchodów miasta w latach 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

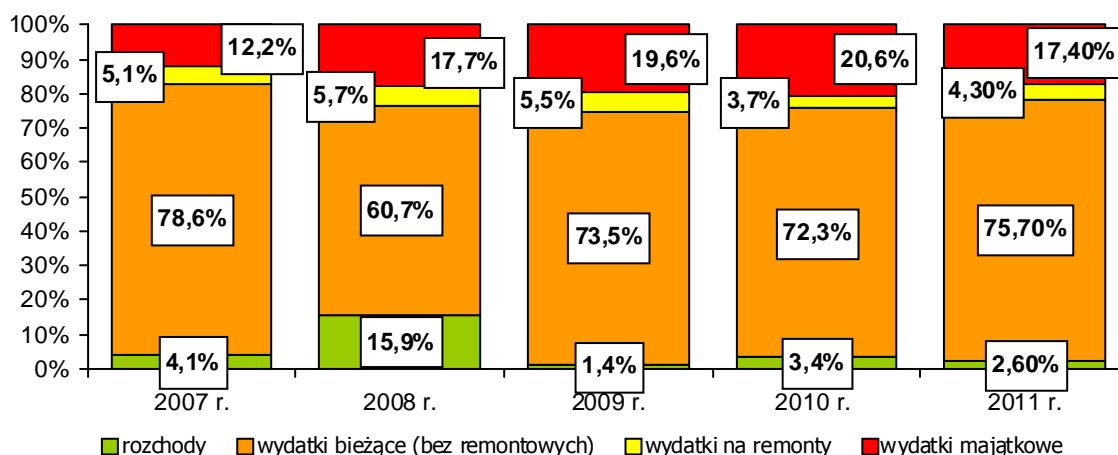
W przeliczeniu na jednego mieszkańca Bytomia wydatki zadań własnych gminy i powiatu wynosiły łącznie 3 981,9 zł i w porównaniu z 2007 r. były o 70,0% wyższe.

**Tabela nr 4: Zestawienie wydatków i rozchodów budżetu miasta według rodzaju zadań
(w mln zł)**

Wyszczególnienie	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Wydatki i rozchody ogółem:	492,75	618,14	634,97	655,85	730,95
1. Wydatki ogółem, w tym:	472,70	576,29	626,23	633,42	712,2
❑ wydatki zadań gminy	320,37	400,50	458,85	448,94	504,98
▪ wydatki zadań własnych	276,55	358,82	417,34	405,17	461,24
▪ wydatki zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	43,77	41,30	41,19	43,49	43,46
▪ wydatki zadań administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień	0,05	0,38	0,32	0,28	0,28
▪ dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,03	-	-	-	-
❑ wydatki zadań powiatu	152,33	175,79	167,38	184,48	207,24
▪ wydatki zadań własnych	143,42	163,85	154,27	169,68	191,74
▪ wydatki zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	8,83	11,85	12,96	14,67	15,28
▪ wydatki zadań administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień	0,08	0,09	0,15	-	0,11
▪ dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,02	-	-	0,13	0,11
2. Rozchody	20,05	41,85	8,74	22,43	18,73

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

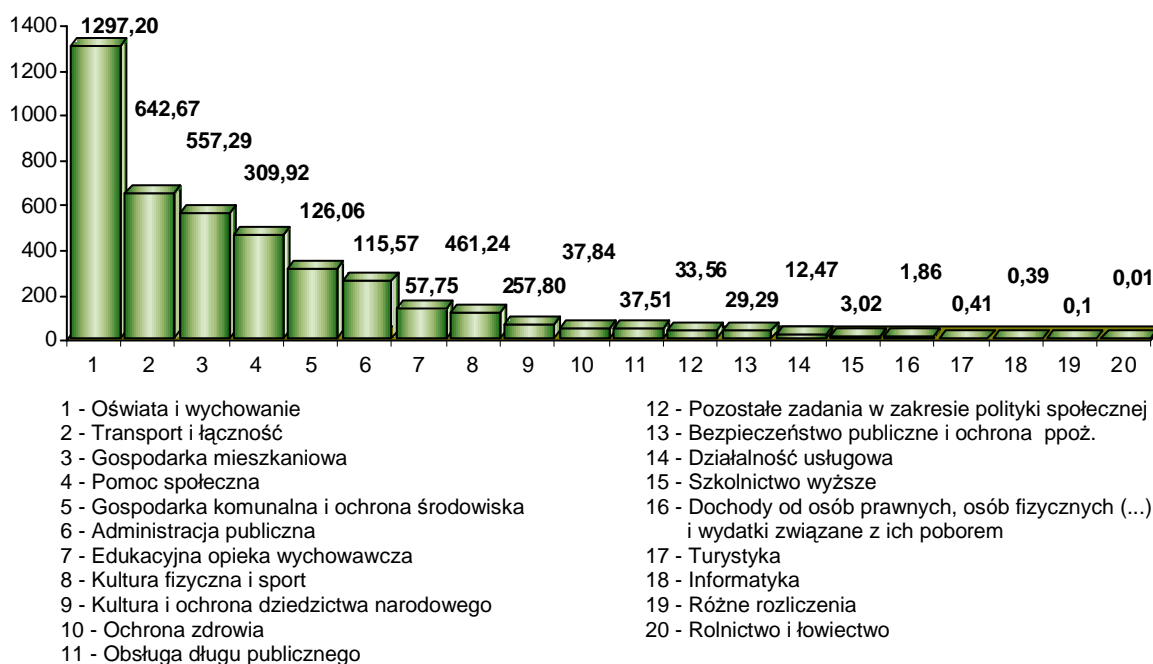
Wykres nr 15: Struktura wydatków budżetu miasta według rodzajów wydatków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W okresie 2007 – 2011 obserwujemy zmiany udziału rozchodów. Duży udział rozchodów w 2008r. spowodowany był spłatą pożyczki na refinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej – Etap II”. W 2011 r. w stosunku do roku poprzedniego udział rozchodów spadł o 0,8%.

Wykres nr 16: Wykonanie wydatków budżetowych zadań własnych gminy i powiatu na 1 mieszkańca Bytomia (w złotych) według działów klasyfikacji budżetowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W rozbiu na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej największe kwoty w 2011 r. przeznaczane zostały na oświatę i wychowanie, transport i łączność oraz gospodarkę mieszkaniową.

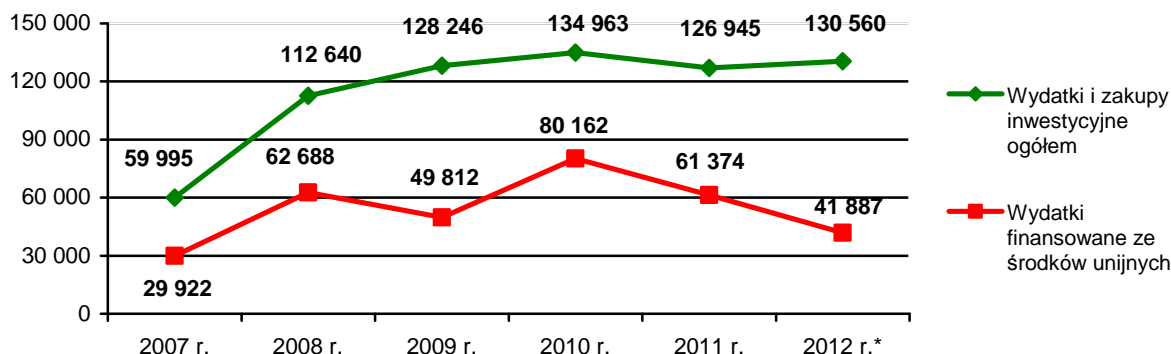
Tabela nr 5: Zestawienie zadań i zakupów inwestycyjnych (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.*
Wydatki i zakupy inwestycyjne ogółem, w tym:	59 995	112 640	128 246	134 963	126 945	130 560
Środki budżetowe własne oraz zlecone gminy i powiatu, w tym:	58 879	109 823	124 724	134 878	126 941	130 545
▪ wydatki finansowane ze środków unijnych	29 922	62 688	49 812	80 162	61 374	41 887
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	106	2 209	2 484	-	-	-
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0	432	901	-	-	-
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	0	20	33	59	-	-
Dochody własne jednostek	10	156	104	26	4	15

* wg planu budżetu miasta na rok 2012. Stan na dzień 30.04.2012 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

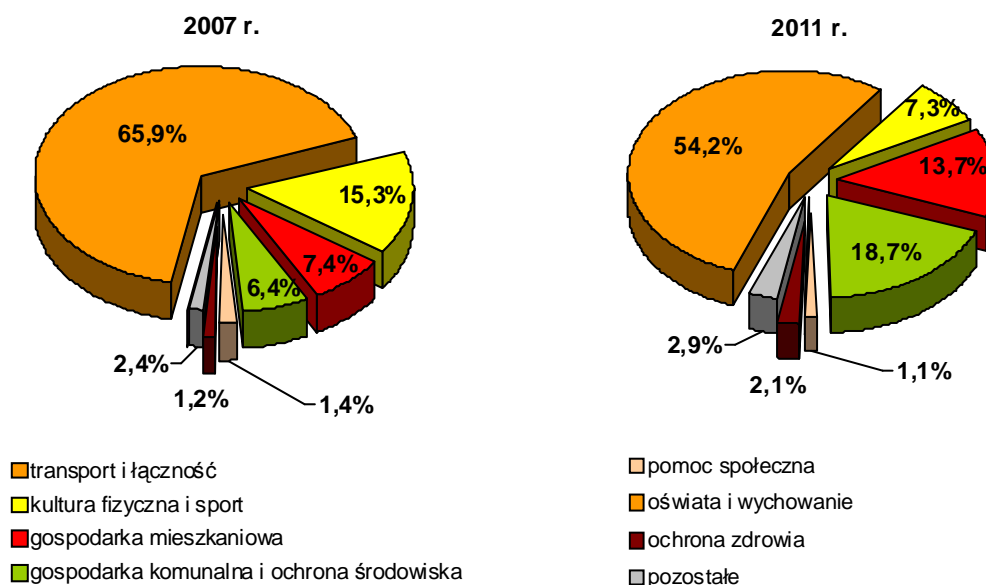
Wykres nr 17: Wydatki i zakupy inwestycyjne w latach 2007 – 2012*

* wg planu budżetu miasta na rok 2012. Stan na dzień 30.04.2012 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Wykres nr 18: Struktura wydatków majątkowych finansowanych ze środków budżetu miasta według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

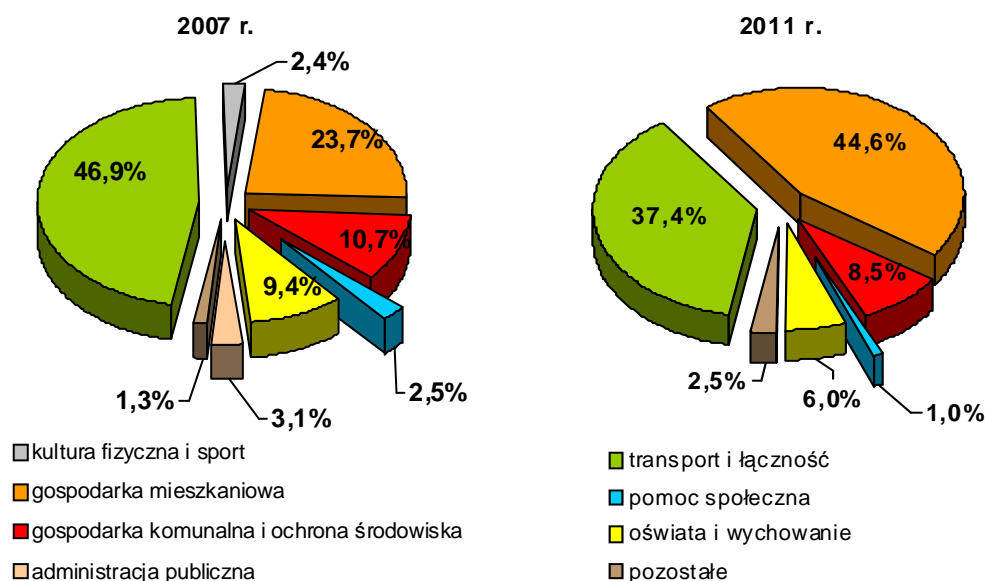
Struktura wydatków inwestycyjnych w okresie 2007 – 2011 uległa zmianie. Największe zmiany obserwujemy we wzroście udziału wydatków w dziale „gospodarka komunalna i ochrona środowiska” o 12,3% i „gospodarka mieszkaniowa” o 6,3% oraz spadku udziału wydatków w dziale „transport i łączność” o 11,7% oraz „kultura fizyczna i sport” o 8,0%.

W latach 2007–2011 na remonty wydatkowano odpowiednio: 2007 r. – 25 367 tys. zł, 2008 r. – 35 546 tys. zł, 2009 r. – 35 705 tys. zł, 2010 r. – 25 144 tys. zł, 2011 r. – 32 098 tys. zł.

Działalność remontowa w minionym roku finansowana była ze środków:

- ☐ budżetu miasta w kwocie 31 478 tys. zł,
- ☐ środków na rachunkach dochodów własnych w kwocie 620 tys. zł.

Wykres nr 19: Struktura wydatków na działalność remontową według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Główne wydatki na działalność remontową w 2011 r. dotyczyły zadań zaliczanych zgodnie z klasyfikacją budżetową do działów: „Gospodarka mieszkaniowa”, „Transport i łączność” oraz „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”. Jednocześnie w strukturze wydatków na działalność remontową widoczny jest spadek udziału wydatków w dziale „Transport i łączność” o 9,5% oraz wzrost wydatków w dziale „Gospodarka mieszkaniowa” o 20,9%.

2.3.3 Pozyskane środki zewnętrzne

W minionym roku Gmina pozyskała dofinansowanie w kwocie 29 201 415,23 zł ze środków unijnych dla 10 projektów o całkowitej wartości 41 657 324,87 zł w ramach następujących programów:

Tabela nr 6: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
TRYB KONKURSOWY:			
Rozbudowa węzła produkcji biogazu i energii elektrycznej w Oczyszczalni Ścieków CENTRALNA w Bytomiu	EFRR w ramach RPO WSL na lata 2007 – 2013, działanie 5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii	3 322 052,19	1 025 797,44
Rewitalizacja terenów po byłej KWK Rozbark – Etap I budynek cechowni i administracyjny	EFRR w ramach RPO WSL 2007 – 2013, poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja – duże miasta	17 813 601,24	10 025 095,02
Promocja terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu Autostrady A1 i Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej w Bytomiu	EFRR w ramach RPO WSL na lata 2007 – 2013, poddziałanie 1.1.2 Promocja inwestycyjna	857 300,00	728 705,00
PROGRAM ROZWOJU SUBREGIONU CENTRALNEGO:			
Kompleksowa likwidacja dzikich składowisk odpadów w Bytomiu – etap II	EFRR w ramach RPO WSL na lata 2007 – 2013 (PRSC), działanie 5.2 Gospodarka odpadami	5 359 854,00	4 250 000,00

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

Tabela nr 7: Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
Systemowy Projekt Aktywizacji – SPA w Bytomiu	EFS w ramach POKL na lata 2007 – 2013, poddziałanie 7.1.1	3 303 498,00	2 956 630,71
Gotowi do pracy	EFS w ramach POKL na lata 2007 – 2013, poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych (projekt systemowy)	3 588 900,00	3 584 900,00
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania gwarancją równego startu uczniów bytomskich szkół podstawowych	EFS w ramach POKL na lata 2007 – 2013, poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych (projekt systemowy)	1 996 929,68	1 996 929,68
Mam zawód – mam pracę w regionie	EFS w ramach POKL na lata 2007 – 2013, działanie 9.2 Podniesienie jakości i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego (projekt systemowy)	3 071 394,68	2 641 706,56

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

Tabela nr 8: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
Rewitalizacja terenów przemysłowych w sąsiedztwie obszarów przyrodniczo cennych na terenie miasta Bytomia – prace przygotowawcze	EFRR w ramach PO IIŚ, działanie 2.2-4 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich	1 569 500, 00	1 333 500,00

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

Tabela nr 9: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 – 2013

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
Stworzenie stref aktywności inwestycyjnej na terenach przemysłowych Bytomia	EFRR w ramach PO IG, 6. oś priorytetowa: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym; poddziałanie 6.2.2 Wsparcie działań studyjno-koncepcyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych dla projektów inwestycyjnych	774 295,08	658 150,82

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

Ponadto pozyskano dla Gminy Bytom i jednostek podległych dotacje z innych źródeł w łącznej wysokości 2 457 107,00 zł. Zestawienie projektów, źródła ich dofinansowania, wartości projektów oraz kwoty dofinansowania przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10: Dotacje przyznane w 2011r. z innych źródeł

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość projektu w PLN	Dofinansowanie w PLN *
Wydanie katalogu w j. niemieckim do wystawy „Kobieta w dziejach i współczesności Bytomia” z okazji 31 Bytomskich Spotkań w Recklinghausen 3-4.09.2011 r.	Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie	28 776,25	10 000,00
Program na rzecz społeczności romskiej 2011 – JESTEŚMY RAZEM ENERGIA KULTURY	Środki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	133 600,00	67 800,00
Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych	Biblioteka Narodowa w ramach programu Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych	53 00,00	39 300,00
Rewitalizacja zieleni zabytkowego Parku Miejskiego im. F. Kachla w Bytomiu	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	515 926,00	223 597,00
Remont nawierzchni jezdni ul. Chorzowskiej na odc. od Stacji Ratownictwa Górniczego do łącznicy z ul. Krzyżową w Bytomiu	Art.26 Subwencja ogólna dla powiatów	2 170 00,00	1 085 000,00
Rodzina zastępcza na piątkę	Program Ministra Pracy i Polityki Społecznej – Program Wspierania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Budowaniu Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w 2011 r.	226 647,00	33 000,00
W dorosłe życie bez lęku	Program Ministra Pracy i Polityki Społecznej – Program Wspierania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Budowaniu Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w 2011 r.	139 668,00	91 000,00
Droga do samodzielności	Program Ministra Pracy i Polityki Społecznej – Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	98 400,00	80 000,00
Rodzina – Bądźmy Razem	Program Ministra Pracy i Polityki Społecznej – Program osłony Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	83 672,00	66 810,00
Gminne programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2011 r.	Program Ministra Pracy i Polityki Społecznej – Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu	152 251,79	120 000,00
BOBREK DANCE	MKiDN – Program Operacyjny „Edukacja kulturalna”	61 600,00	30 000,00
Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej	MKiDN – Program Operacyjny „Wydarzenia artystyczne”	600 800,00	200 000,00
Europejski Festiwal Tańca Współczesnego	MKiDN – Program Operacyjny „Wydarzenia artystyczne”	315 600,00	100 000,00
Prezentacja spektakli Śląskiego Teatru Tańca w Pekinie i w Tokio	MKiDN (Instytut Adama Mickiewicza) – Program Operacyjny „Polska Prezydencja 2011”	224 645,00	100 000,00

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość projektu w PLN	Dofinansowanie w PLN *
Udział Śląskiego Teatru Tańca w ważnych wydarzeniach artystycznych na świecie	Instytut Adama Mickiewicza program „Ja Kultura”	217 116,00	27 600,00
Europejski Festiwal Tańca Współczesnego	Instytut Muzyki i Tańca	315 600,00	5 000,00
Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej	Górnośląski Związek Metropolitalny	bd	50 000,00
Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej	Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy	bd	10 000,00
Europejski Festiwal Tańca Współczesnego	Goethe Instytut w Krakowie	bd	56 000,00
Europejski Festiwal Tańca Współczesnego	Włoski Instytut Kultury w Krakowie	bd	22 000,00
Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	bd	40 000,00

*Dla dotacji przyznanych w euro przyjęto przelicznik 1 EUR=4 PLN

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

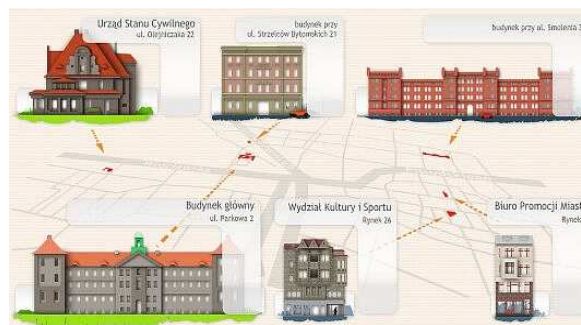
2.4 System obsługi klienta

Funkcjonowanie Urzędu Miejskiego podlega procedurom Systemu Zarządzania Jakością wprowadzonym w 2002 r. i określonym przez normę ISO 9001:2000. Celem wdrożonego systemu jest poprawa jakości świadczonych usług oraz poprawa jakości obsługi klientów. System Zarządzania Jakością wprowadza dokładny podział zadań, uprawnień i odpowiedzialności dla wszystkich pracowników, w ramach którego – podczas opracowania, wdrażania i doskonalenia systemu – stosuje się podejście procesowe. W ten sposób usprawnia się obieg informacji i dokumentów uzyskując efekt zwiększenia zadowolenia klientów poprzez dokładne spełnienie ich wymagań i oczekiwań.

W 2011 r. Biuro Certyfikacji Polskiego Rejestru Statków S.A. przeprowadziło audit recertyfikujący System Zarządzania Jakością, w wyniku którego certyfikat jakości przedłużony został na kolejne trzy lata – do czerwca 2014 r. Podczas auditu zweryfikowano funkcjonowanie Urzędu, w tym: profesjonalną obsługę klienta, sposób komunikowania się z klientem, przekazywanie pełnych informacji o sposobie załatwiania spraw, realizację zadań przez wybrane wydziały Urzędu oraz stosowanie przepisów, w szczególności dot. ochrony danych osobowych.

Ponadto zakończono prace nad korelacją wskaźników wynikających z systemu zarządzania jakością ze wskaźnikami budżetu zadaniowego. Celem korelacji jest powiązanie funkcjonującego systemu zarządzania z kontrolą zarządczą wraz ze wszystkimi jej elementami.

W ramach auditów wewnętrznych, dających informacje o funkcjonowaniu poszczególnych procesów, wszystkie realizowane zadania zostały przeauditowane.

2.5 Promocja miasta

Działania promocyjne w 2011 r. opierały się na „Strategii promocji Bytomia” oraz „Strategii marki Bytom” i polegały na utrwalaniu wyróżniającej marki miasta, skoncentrowanej wokół hasła „Bytom – energia kultury”, a także na rozwijaniu pozytywnego wizerunku Bytomia, zarówno wśród mieszkańców, jak i w środowisku zewnętrznym.

Kontynuacją działań o charakterze promocyjno – informacyjnym, zainicjowanych w poprzednich latach, było wydawanie dwutygodnika *Bytomska Gazeta Miejska* oraz miesięcznika kulturalnego *Rynek 7*.

Ponadto na bieżąco redagowano, uaktualniano oraz modyfikowano stronę www.bytom.pl stanowiącą źródło informacji o życiu kulturalnym, sportowym i społecznym miasta.

W ramach budowania pozytywnego wizerunku Bytomia wydano oraz zakupiono następujące pozycje:

- ❑ książkę prof. Piotra Obrączki *Bytomskie tematy*,
- ❑ *Historię Szombierek* Józefa Larischa,
- ❑ Albumy: *Bobrek* Martina Langerera oraz *Bytom – cztery pory roku*,
- ❑ Przewodnik turystyczny *Bytom Zaprasza!* Tomasza Śmiałka,
- ❑ tomiki poezji *Muzeum dzieciństwa* Leszka Engelkinga oraz *Podręcznik królowej* Szymona Biry,
- ❑ foldery: *Bytom Sportowy*, *Bytom z lotu ptaka* oraz *Bytom IT*,
- ❑ zestaw stylizowanych pocztówek,
- ❑ ulotki promocyjne: *Przyroda Bytomia*, *Bytomskie pomniki i rzeźby*, *Parki w Bytomiu*, *Bytomskie zabytki sakralne* oraz *Bytom dla aktywnych*,
- ❑ seria kalendarzy *Bytom 2012*.

Współpracowano z Radiem Piekary przy tworzeniu audycji „Wieści z Ratusza”, a także z TV Sfera przy emisji programów publicystycznych o Bytomiu. Popularyzowanie atutów Bytomia odbywało się również poprzez publikacje materiałów promocyjnych i reklam w prasie o zasięgu lokalnym i krajowym, np. w *Gazecie Wyborczej*, *Dzienniku Zachodnim*, *Życiu Bytomskim*, *Newsweeku*, *Polish Business Magazine*, *Ultramarynie*.

Promowano imprezy organizowane lub współorganizowane przez Urząd Miejski, w tym również kilkanaście kampanii billboardowych. Oprawę promocyjną zyskały zwłaszcza: Bytomska Noc Świętojańska, Zlot Pojazdów Militarnych i Parada Pojazdów Zabytkowych, Międzynarodowy Turniej Tenisowy ZRE Bytom Open, EKOjazda w Bytomiu, VIII Międzynarodowy Festiwal Plastikowych Modeli Redukcyjnych, XII Festiwal Sztuki Wysokiej. Ponadto działania promocyjne prowadzone były podczas różnego rodzaju wydarzeń z udziałem KS Polonia Bytom, THM Polonia Bytom, BTTS Bytom Miechowice czy oddział bytomskiego PCK.

Umieszczono na stałe banery i tablice reklamowe w następujących obiektach sportowych: Hala na Skarpie, lodowisko oraz hala BTTS Silesia Miechowice.

Dofinansowano wydanie debiutanckiej płyty formacji Jumanji o tytule *Schematy*, udzielono wsparcia przy wydawaniu folderu z płytą CD z okazji jubileuszu 60-lecia Oddziału PTTK oraz promowano miasto podczas finału konkursu *Po naszymu czyli po Śląsku* w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze. Ponadto współpracowano z TVP Katowice przy realizacji reportażu dokumentalnego o Witoldzie Szalonku – wybitnym bytomskim kompozytorze.

Innym elementem działań promocyjnych było organizowanie wystaw i spotkań w Biurze Promocji Bytomia, gdzie zaprezentowano walory miasta m.in. okiem fotografów:

- ❑ Tomasza Zakrzewskiego – wystawa *Bytom w Ruchu*,
- ❑ Wojciecha Sokolnickiego – grafika i zdjęcia z bytomskich plenerów,
- ❑ Bartka Barczyka – wystawa prezentująca tancerzy Wydziału Teatru Tańca PWST na tle wnętrza elektrociepłowni Szombierki,
- ❑ Uczestników warsztatów fotograficznych prowadzonych przez Tomasza Szemalikowskiego i Mateusza Pojmana zorganizowanych przez Muzeum Górnośląskie,
- ❑ Marcina Mazurowskiego, Macieja Galasa i Wojciecha Sokolnickiego – zdjęcia bytomskiej jesieni,
- ❑ Uczestników Bytomskich Spacerów Fotograficznych – zdjęcia z plenerów w różnych dzielnicach miasta.

Na wystawach: Mirosławy Wirtek, Jana Smolarczyka, Piotra Wąsowicza, a także Piotra Ulfika zaprezentowano twórczość bytomian, artystów profesjonalnych i nieprofesjonalnych. Przygotowano również spotkania promujące książki: *Człowiek artysta*, *Tyś jest kapłanem na wzór*, *Historia Szombierek* Józefa Larischa, *Niezwykły Bytom* Marcina Hałasia, *Bytomskie tematy* Piotra Obrączki oraz *Podręcznik królowej* Szymona Biry.

Ponadto poszerzono asortyment materiałów reklamowych, wprowadzając je do dystrybucji płatnej oraz bezpłatnej.

W roku 2011 zrealizowano akcję *Promocja inwestycyjna śródmieścia Bytomia* dofinansowaną ze środków Regionalnego Systemu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. Działania promocyjne obejmowały wykorzystywanie środków masowego przekazu, promocje i spotkania na targach branżowych z grupą docelową, obsługę PR projektu oraz targi inwestycyjne w Monachium. W ramach projektu powstał również nowy film promocyjny dedykowany do inwestorów. Pozyskano także środki zewnętrzne na realizację kampanii *Promocja terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu Autostrady A1 i Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej*, która będzie realizowana w 2012 r.

2.6 Współpraca z zagranicą

Współpraca Bytomia z zagranicznymi miastami odbywa się na wielu płaszczyznach. Są to przede wszystkim:

- ❑ udział w programie URBACT II,
- ❑ testowanie Ram Referencyjnych dla Zrównoważonych Miast Europejskich,
- ❑ współpraca z miastami partnerskimi.

2.6.1 Miasta partnerskie

W 2011 r. miasto Bytom kontynuowało współpracę międzynarodową w ramach umów partnerskich z następującymi miastami:

Vsetín (Czechy) – umowę partnerską miasta podpisały 11 listopada 2003 r. w Bytomiu. W 2011 r. miały miejsce następujące wydarzenia:

- ❑ wizyta delegacji z miasta partnerskiego w związku z Weekendem Kina Czeskiego,
- ❑ wyjazd uczniów z Gimnazjum nr 1 do Vsetína na Globe Games,
- ❑ wyjazd szachistów z Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 w Bytomiu do Vsetína na turniej szachowy,
- ❑ wyjazd zespołu hip-hop z Młodzieżowego Domu Kultury nr 1 w Bytomiu na Coctail Dance do Vsetína,
- ❑ wizyta dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 33 z Bytomia we Vsetinie,
- ❑ wizyta dzieci z Vsetína w Szkole Podstawowej nr 45,
- ❑ wizyta delegacji z miasta partnerskiego podczas Bytomskiej Nocy Świętojańskiej,
- ❑ wyjazd Prezydenta Bytomia na Valasskie Zareni do Vsetína,
- ❑ wyjazd pływaków z Gimnazjum nr 7 w Bytomiu na zawody pływackie we Vsetinie,
- ❑ wizyta studyjna w Bytomiu pracowników Urzędu Miejskiego i Straży Miejskiej.

Dmitrov (Rosja) – umowę o współpracy podpisano w dniu 5 kwietnia 2005 r. w Dmitrovie oraz 11 lipca 2005 r. w Bytomiu. Współpraca miasta z Dmitrovem polegała na udziale delegacji z Bytomia w Dniach Dmitrova oraz wizycie delegacji z Dmitrova na Bytomskiej Nocy Świętojańskiej.

Recklinghausen (Niemcy) – umowę partnerską pomiędzy Bytomiem i Recklinghausen podpisano 15 grudnia 2000 r. w Bytomiu, a następnie 13 marca 2001 r. w Recklinghausen. Współpraca miast w 2011 r. wyglądała następująco:

- ❑ wizyta w Recklinghausen w związku z obchodami jubileuszu 10-lecia podpisania umowy partnerskiej,
- ❑ wizyta w Recklinghausen na zaproszenie Instytutu „Die Bruecke”,
- ❑ wizyta Prezydenta Miasta Bytomia w Recklinghausen,
- ❑ wyjazd uczniów IV Liceum Ogólnokształcącego w Bytomiu do Recklinghausen w związku z obchodami 10-lecia partnerstwa tych miast,
- ❑ wizyta organisty Marcina Jurczyka w Recklinghausen na zaproszenie Instytutu „Die Bruecke”,
- ❑ wyjazd do Recklinghausen delegacji na zaproszenie Burmistrza Recklinghausen Wolfganga Pantfoerdera na obchody 31. „Bytomskich Spotkań”,
- ❑ praktyka uczniów z Gimnazjum Petrinum z Recklinghausen w bytomskich instytucjach kultury,
- ❑ udział delegacji z Recklinghausen w obchodach 25-lecia zespołu „Piccolo”,
- ❑ otwarcie wystawy malarza Isidora Kogansa z Recklinghausen w rotundzie Miejskiej Biblioteki Publicznej w ramach Tygodnia kultury Chrześcijańskiej,
- ❑ organizacja wystawy „Kobieta w dziejach i współczesności Bytomia” w ramach obchodów 31. „Bytomskich Spotkań” w Recklinghausen.

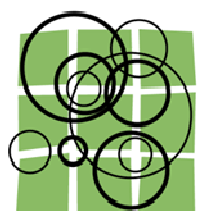

Drohobycz (Ukraina) – 5 grudnia 2011 r. podpisana została umowa partnerska. Podpisanie umowy poprzedziły następujące spotkania:

- udział delegacji z Drohobycza na Bytomskiej Nocy Świętojańskiej,
- wizyta delegacji z Bytomią w Drohobyczu w związku ze Świętem Miasta.

2.6.2 Program URBACT II

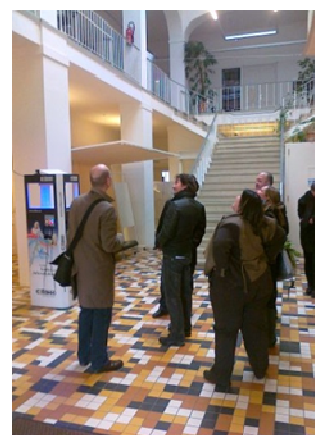
URBACT II to jeden z programów celu 3 polityki spójności (Europejska Współpraca Terytorialna). Program służy ułatwianiu i finansowaniu wymiany doświadczeń i wzajemnemu uczeniu się przez miasta europejskie poprzez organizowanie sieci tematycznych lub grup roboczych. W ramach programu URBACT II nie otrzymuje się pieniędzy na inwestycje a jedynie zwrot kosztów udziału w projektach – są to tzw. projekty „miękkie”. Program skierowany jest do 27 krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz do Norwegii i Szwajcarii, istnieje możliwość udziału w projektach partnerów spoza tego obszaru, jednak jedynie na własny koszt.

LC-FACIL
a working group to facilitate the
implementation of integrated,
sustainable urban development
according to the Leipzig Charter

W 2011 roku kontynuowano współpracę w ramach projektu pn. **Grupa robocza ds. wypracowania ułatwień wdrażania zintegrowanego zrównoważonego rozwoju miejskiego zgodnie z zaleceniami Karty Lipskiej** (akronim LC-FACIL). Celem projektu było wypracowanie polityk i narzędzi ułatwiających wdrożenie zapisów „Karty Lipskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich”, przyjętej z okazji nieformalnego spotkania ministrów europejskich w sprawie rozwoju miast i spójności terytorialnej w Lipsku, w dniach 24-25 maja 2007 r.

W lutym 2011 roku odbyło się jedno spotkanie robocze partnerów w Grazu (Austria), którego tematem było przygotowanie się grupy roboczej LC-FACIL do marcowego spotkania w Brukseli, oficjalnie otwierającego fazę testów Ram Referencyjnych dla Zrównoważonych Miast Europejskich (RFSC)². Dokonano oceny dotychczasowych prac z ww. narzędziem internetowym oraz ustaleń co do zakresu wystąpienia w Brukseli. Omówiono także studia przypadków każdego z partnerów, składające się na końcową publikację projektową, jej zakres i formę graficzną. Ponadto ustalono program konferencji podsumowującej projekt w Lipsku. Dodatkowo uczestnicy spotkania mieli możliwość zwiedzenia części miasta, której rewitalizacja odbyła się z udziałem środków finansowych programu URBAN. Zapoznano się z przykładami obiektów poprzemysłowych, którym dzięki wdrożeniu ww. programu nadano nowe funkcje, w tym zwiedzono m.in. centrum informacji programu URBAN oraz lokalny inkubator przedsiębiorczości.

Fot. nr 2: Wizyta w lokalnym inkubatorze przedsiębiorczości

Źródło: Fot. wykonał L. Goczoł

Fot. nr 3: Konferencja podsumowująca projekt LC-FACIL w Lipsku

Źródło: Fot. wykonał L. Goczoł

Zwieńczeniem prawie dwuletniej współpracy w ramach projektu LC-FACIL była konferencja podsumowująca projekt, która odbyła się w dniach 10-11 maja 2011 r. w Lipsku. Celem spotkania było:

- przedstawienie aktualnego stanu realizacji Karty Lipskiej,
- znalezienie brakujących ogniw i powiązań,
- określenie jej wpływu na kolejny okres finansowania unijnego.

Zaprezentowano punkty widzenia ze wszystkich poziomów zarządzania rozwojem (unijnego, państw członkowskich, regionów, miast). Konkretnym tematem konferencji była jednak robocza wersja Ram Referencyjnych dla Miast Zrównoważonych.

² ang. Reference Framework for Sustainable Cities (RFSC)

Konferencję otworzył burmistrz Lipska, pan Burkhard Jung oraz pan Reinhard Wolpert – przedstawiciel Partnera wiodącego projektu LC-FACIL. Pierwszym punktem spotkania było omówienie dotychczasowych prac nad Ramami Referencyjnymi dla Zrównoważonych Miast Europejskich. Po sesji plenarnej odbyła się wycieczka po zrewitalizowanej części Lipska, gdzie można było zobaczyć zasady zintegrowanego podejścia wprowadzone w życie. Część z nich została zaprezentowana jako dobre praktyki zintegrowanej i zrównoważonej polityki miejskiej w ramach RFSC. Wycieczka zakończyła się w zrewitalizowanym kompleksie Baumwollspinnerei. Projekt LC-FACIL koncentrował się wokół realizacji czterech pakietów roboczych, związanych z wprowadzaniem Karty Lipskiej w życie, o których rozmawiano podczas dyskusji panelowej. W dalszej części konferencji przedstawiciele wszystkich szczebli podzielili się swoimi refleksjami w związku z 4-ma latami wdrażania Karty Lipskiej. Stwierdzono jednoznacznie, że stosowanie się do zaleceń zawartych w dokumencie wprost przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców miast. Podczas konferencji zaprezentowano końcową broszurę promującą projekt LC-FACIL, w której zaprezentowano całokształt prac wszystkich partnerów projektu, w tym lokalne plany działania. Podsumowanie konferencji znalazło się w specjalnie wydanej ulotce informacyjnej, której przetłumaczoną na j. polski wersję wydało Biuro Rozwoju Miasta.

Fot. nr 4: Wizyta studyjna w Lipsku
Źródło: Fot. wykonał L. Goczol

Fot. nr 5: Spotkanie bytomskiej LGW
Źródło: Fot. wykonała M. Walter

Zakończenie projektu LC-FACIL miało również swój wymiar lokalny. W czerwcu 2011 roku odbyło się ostatnie spotkanie bytomskiej Lokalnej Grupy Wsparcia (LGW), w ramach którego dokonano wielu podsumowań. Na wstępie spotkania Prezydent Bytomia Piotr Koj podziękował członkom grupy za pracę na rzecz projektu. Podkreślił, że „(...) *jednym z podstawowych celów projektów realizowanych w ramach inicjatywy URBACT jest wymiana doświadczeń pomiędzy partnerami, a tam, gdzie to możliwe transfer gotowych rozwiązań. Korzystając z możliwości zapoznania się z funkcjonującymi systemami monitoringu i ewaluacji w Goeteborgu, Rennes czy w Lipsku, pogłębiliśmy naszą wiedzę w zakresie zintegrowanego podejścia do rozwoju miast. Z kolei partnerzy z dużym zainteresowaniem przyglądali się naszemu podejściu do zintegrowanego planowania strategicznego, które opiera się przede wszystkim na identyfikacji potrzeb wszystkich aktorów sceny miejskiej i budowania na tej podstawie wizji przyszłości*”. Wyraził również nadzieję, że po formalnym jego zakończeniu LGW będzie kontynuować pracę na rzecz wdrożenia wypracowanego Systemu Monitoringu i Ewaluacji Rozwoju Bytomia. W kolejnych wystąpieniach przedstawiono genezę oraz przebieg prac w ramach projektu oraz ocenę przydatności narzędzia jakim są Ramy Referencyjne dla Zrównoważonych Miast Europejskich. W 2011 roku opracowane zostały rekomendacje wdrożeniowe dla Systemu Monitoringu i Ewaluacji Rozwoju Bytomia, stanowiące szczegółowy opis działania systemu. Autor opracowania, dr Adam Drobnik z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach przedstawił podczas spotkania jego potencjalne możliwości, dokonując prezentacji wizualizacji wybranych wskaźników monitoringu i ewaluacji.

W celu ułatwienia tworzenia sieci tematycznych oraz grup roboczych w ramach inicjatywy URBACT, Związek Miast Polskich wraz z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego i Sekretariatem URBACT zorganizował w 2011 roku serię seminariów tematycznych dla członków lokalnych grup wsparcia i koordynatorów projektów. Podczas spotkania w Katowicach przedstawiciel Bytomia zaprezentował nasze doświadczenia i rekomendacje z udziału w projekcie. Główny rezultat projektu, jakim dla Bytomia jest koncepcja Systemu Monitoringu i Ewaluacji Rozwoju Bytomia, został przedstawiony w podrozdziale 2.1.4. Informacja o projekcie znalazła się również na łamach Biuletynu URBACT z kwietnia 2011 roku oraz w publikacji podsumowującej udział polskich miast w projektach URBACT, wydanych przez Krajowy Punkt Kontaktowy URBACT.

Fot. nr 6: Broszury promujące projekt LC-FACIL

W grudniu 2011 roku w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego odbyło się spotkanie z przedstawicielami Sekretariatu URBACT w sprawie planowanego w 2012 roku trzeciego naboru wniosków do programu. Przedstawiono zasady związane z naborem, jak również zaprezentowano dotychczasowe doświadczenia kilku polskich miast z udziału w projektach URBACT.

Dotychczas uzupełnieniem spotkań partnerów projektu były coroczne konferencje URBACT, gromadzące ekspertów wiodących oraz partnerów ze wszystkich realizowanych projektów. W 2011 roku w miejsce dorocznej konferencji Sekretariat URBACT zorganizował po raz pierwszy Letni Uniwersytet URBACT dla Członków Lokalnych Grup Wsparcia. Spotkanie odbyło się w dniach 28-31 sierpnia, w obiektach Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Zajęcia podzielono na: wykłady (URBACT TALKs), laboratoria metodologiczne prowadzone przez ekspertów tematycznych (URBACT LABs), ćwiczenia prowadzone w symulowanych grupach wsparcia (ULSG at work) oraz URBACT Cafe (podczas którego wokół stolików spotykały się osoby z tego samego kraju).

Słuchacze Uniwersytetu zostali podzieleni na pięć grup tematycznych: centra miast, usługi kreatywne, zaniedbane dzielnice, niska emisja oraz młodzież. W ramach każdej z nich prowadzone były laboratoria oraz ćwiczenia z wykorzystaniem przygotowanych studiów przypadku. W każdej grupie powołano lokalne grupy wsparcia, które pod kierunkiem ekspertów miały za zadanie:

- ☐ identyfikację i analizę potencjalnych interesariuszy,
- ☐ zdefiniowanie problemów, ich przyczyn i skutków,
- ☐ określenie celów oraz konkretnych działań z uwzględnieniem wskaźników monitoringu i finansowania.

Fot. nr 8: Praca Lokalnej Grupy Wsparcia
Źródło: archiwum sekretariatu URBACT

Każda z grup wypracowała lokalne plany działania, które były prezentowane podczas ostatniego dnia Uniwersytetu. Po głosowaniu wybrano pięć najlepszych z nich. Zwycięzcy prezentowali wyniki swoich prac podczas spotkania plenarnego, zamykającego Uniwersytet. W ciągu trwania Uniwersytetu słuchacze mieli dostęp do materiałów informacyjnych i promocyjnych, związanych z realizacją projektów w ramach inicjatywy URBACT II, w tym projektu LC-FACIL. Były to: ulotka podsumowująca projekt oraz streszczenie bytomskiego lokalnego planu działania. Każdy z uczestników uzyskał certyfikat ukończenia Letniego Uniwersytetu URBACT.

Fot. nr 7: Plakat Letniego Uniwersytetu URBACT

Źródło: archiwum sekretariatu URBACT

Strona projektu LC-FACIL

<http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/lcfacil/homepage/>

Biuletyn URBACT

<http://www.urbact.pl/Biuletyn%20URBACT%20-%20kwiecień%202011.pdf>

Polskie projekty w URBACT

http://urbact.eu/fileadmin/Documents/zako%C5%84czone_projekty_URBACT_-_grudzie%C5%84_2011- FINAL-popr.pdf

Karta Lipska

http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/poziom_miedzynarodowy/polityka_przestrzenna_ue/rozwoj_miast/Documents/Karta%20Lipska_PL_tlumaczenie%20Komitetu%20Regionow_1.pdf

Uniwersytet URBACT – materiały i relacje

<http://wiki.urbact.eu/Welcome+to+wiki.urbact.eu>

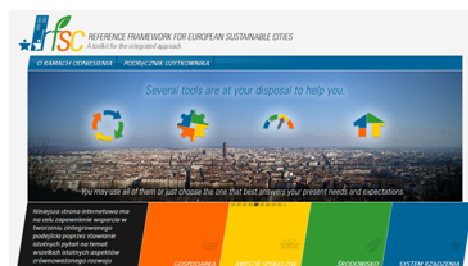
2.6.3 Testowanie ram referencyjnych

Ramy Referencyjne dla Zrównoważonych Miast Europejskich (Reference Framework for European Sustainable Cities – RFSC) to wspólna inicjatywa europejska krajów członkowskich Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej oraz Rady Europejskiej Miast i Regionów. Narzędzie jest odpowiedzią na potrzebę nadania zapisom Karty Lipskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju miast wymiaru praktycznego i umożliwia:

- ❑ ocenę i rozwijanie w formie dialogu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju miejskiego oraz stosowanie podejścia zintegrowanego,
- ❑ porównywanie wewnętrznych polityk miejskich (strategii) oraz projektów,
- ❑ poszukiwanie miast partnerskich i dzielenie się swoimi doświadczeniami z innymi miastami,
- ❑ tworzenie społeczności miast europejskich.

RFSC to:

- ❑ zestaw narzędzi służących ocenie, dialogowi oraz dyskusji zarówno wewnątrz miasta, jak i z udziałem wszystkich interesariuszy zaangażowanych w zrównoważony rozwój miejski,
- ❑ miejsce wymiany i dzielenia się doświadczeniami z innymi miastami europejskimi,
- ❑ narzędzie stymulujące stosowanie bardziej zintegrowanego podejścia do rozwoju miejskiego.

Fot. nr 9: Strona startowa narzędzia RFSC

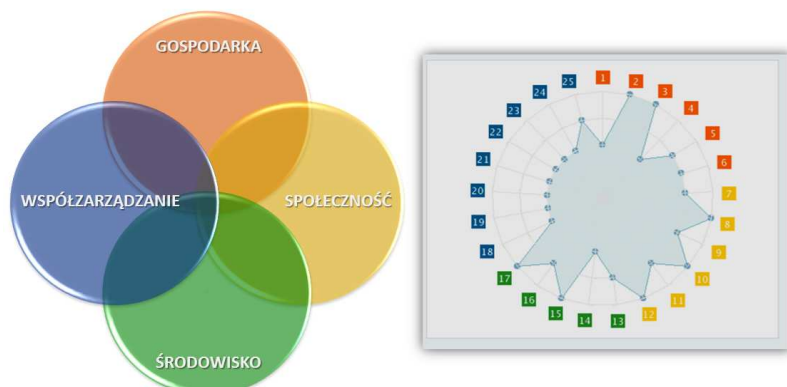
W dniach 15-16 marca 2011 r. w Centrum Konferencyjnym Alberta Borschette w Brukseli odbyła się konferencja otwierająca oficjalną fazę testów RFSC. Bytom w ramach projektu LC-FACIL od 2009 roku wspiera rozwój i bierze aktywny udział w testach ww. narzędzia (tzw. wersji „0”). Obecnie do testów wersji „1” zaproszono 66 miast europejskich, w tym 6 członków grupy roboczej LC-FACIL. Uczestnicy konferencji uzyskali informację w zakresie genezy powstania narzędzia i jego celowości oraz usłyszeli pierwsze wrażenia grupy roboczej LC-FACIL z jego użytkowania. Podczas sesji warsztatowych przedstawiciele miast mieli okazję zapoznania się z poszczególnymi elementami RFSC takimi jak: scharakteryzuj swoje miasto, sprawdź podejście zintegrowane oraz monitoring i ewaluacja.

Fot. nr 10: Centrum Konferencyjne Alberta Borschette w Brukseli

Podczas fazy testowej w lipcu 2011 r. w Warszawie odbyło się spotkanie polskich miast biorących udział w testach (oprócz Bytomia są to Dzierżoniów, Sochaczew, Warszawa i Tczew) z przedstawicielem NICIS Institute – organizacji odpowiedzialnej za koordynację prac nad RFSC. Każde z miast testujących przedstawiło wyniki swoich prac z narzędziem i rekomendacje dla jego dalszego rozwoju. Za pomocą narzędzia wspomagającego ocenę dowolnej strategii bądź projektu w zakresie stosowania podejścia zintegrowanego, sprawdzono, czy i na ile w przypadku bytomskiej strategii można mówić o podejściu zintegrowanym. Jak pokazano na poniższym rysunku, najmniejsze oddziaływanie można zaobserwować w filarze dotyczącym współzarządzania.

Wykres nr 20: Przykład wykorzystania narzędzia RFSC

źródło: opracowanie własne

Wynika to z faktu, iż strategia została oparta na trzech filarach zrównoważonego rozwoju: gospodarce, społeczności oraz środowisku. Zgodnie jednak z najnowszymi trendami za czwarty filar uznano *governance*, czyli zdolność do współzarządzania rozwojem miasta przez różne podmioty, mające na ten rozwój wpływ.

Faza testowa zakończyła się we wrześniu 2011 r. wypełnieniem formularza internetowego, zawierającego szczegółowe pytania dot. pracy z narzędziem RFSC. Na podstawie zebranych uwag i wniosków narzędzie będzie nadal udoskonalane. Równolegle trwają prace nad stworzeniem lokalnych wersji językowych RFSC, w tym polskiej. Zakończenie prac i oficjalną prezentację RFSC przewidziano na rok 2012.

Narzędzie internetowe RFSC: <http://rfsc.tomos.fr/>

2.6.4 Pozostała współpraca

Polska Prezydencja w Radzie Unii Europejskiej

W związku z objęciem 1 lipca 2011 r. przez Polskę półrocznego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej miasto prowadziło szereg działań, w tym m.in.:

- ❑ uruchomienie na Rynku zegara odliczającego dni do rozpoczęcia polskiej prezydencji,
- ❑ w ramach Europejskiego Festiwalu Plenerowych Przedstawień Operowych odbyła się V edycja Bytomskiej Nocy Świętojańskiej,
- ❑ udział miasta w internetowym konkursie promującym polskie Przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej pn. „Serduszko dla Europy”, organizowanym przez Śląski Urząd Wojewódzki,
- ❑ udział w internetowym konkursie pn. „Śląskie dla polskiej prezydencji”,
- ❑ podejmowano działania związane z organizacją imprezy inaugurującej w województwie śląskim przejęcie przez Polskę Przewodnictwa w Radzie UE i realizacją projektu pn. „Przewodnictwo Polski w UE okazją do promocji kultury regionu – organizacja V edycji Bytomskiej Nocy Świętojańskiej”,
- ❑ zorganizowano Europejską Majówkę poświęconą tematyce prezydencji w Radzie UE,
- ❑ w bytomskich szkołach i działających przy nich klubach europejskich realizowane były projekty promujące polską prezydencję w Radzie Unii Europejskiej,
- ❑ odsłonięto logo polskiej prezydencji w Radzie UE, które ułożono na skarpie przy ul. Wrocławskiej,
- ❑ zorganizowano „Strefę prezydencji” i stoiska informacyjne funduszy europejskich podczas imprezy inaugurującej polską prezydencję w Radzie UE,
- ❑ odbyła się impreza pn. GISDAY 2011 – Europejski Dzień Systemów Informacji Geograficznej pod patronatem polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Ponadto wpisano na listę wydarzeń do programu Polskiego Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w województwie śląskim przygotowaną przez Śląski Związek Gmin i Powiatów następujące bytomskie projekty:

- ❑ „Europejski Festiwal Plenerowych Przedstawień Operowych w Bytomiu. Inauguracja polskiej prezydencji w Radzie UE na Śląsku połączona z V edycją Bytomskiej Nocy Świętojańskiej”,
- ❑ „GISDAY 2011 – Europejski Dzień Systemów Informacji Geograficznej”.

Koordynacja działań bytomskich Szkolnych Klubów Europejskich

Aktualnie w bytomskich szkołach funkcjonuje ponad 40 klubów. Prowadzone są działania na rzecz promocji integracji europejskiej wśród mieszkańców Bytomia, w szczególności dzieci i młodzieży. Co roku organizowane są trzy główne wydarzenia:

- ❑ Europejska Majówka związana z obchodami Dnia Europy,
- ❑ wyjazd dzieci i młodzieży na Polskie Spotkania Europejskie i Paradę Schumana do Warszawy,
- ❑ Bytomskie Spotkanie Europejskie.

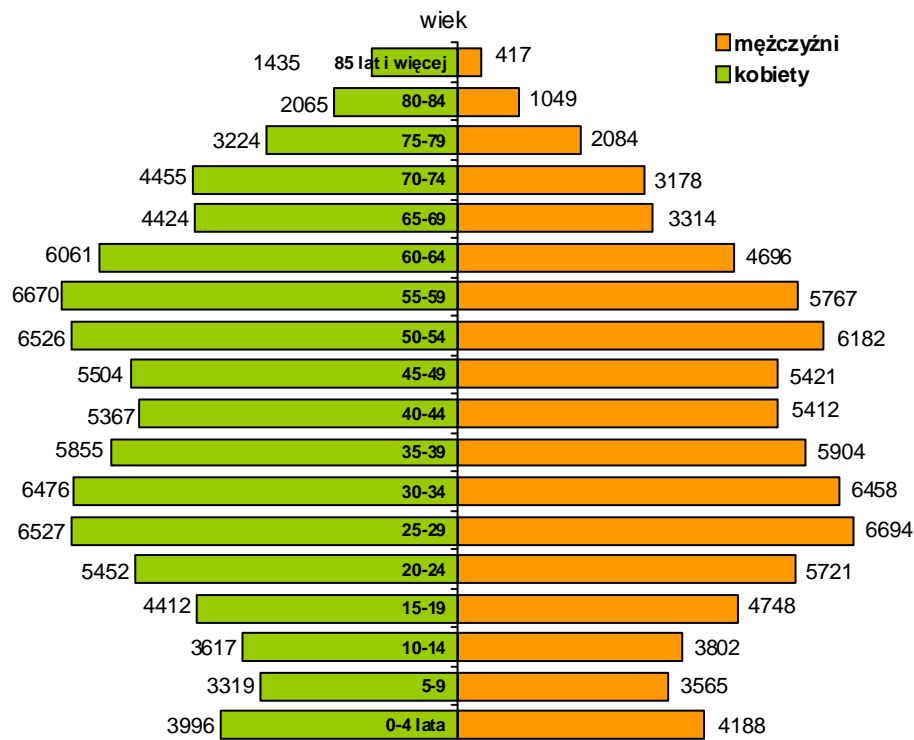
Po raz 7 przyznano **Bytomskie Nagrody Europejskie** za 2010 r. za osiągnięcia i zasługi w zakresie działalności proeuropejskiej, propagowania ideałów zjednoczonej Europy, działań na rzecz pokoju, współpracy i jedności między jej mieszkańcami, a także za działania w zakresie rozwoju gospodarczego Miasta opartego na współpracy z partnerami i instytucjami europejskimi. Laureatami nagrody zostali: prof. dr hab. Anita Olejek oraz Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Bytomiu.

3. SPOŁECZNOŚĆ

3.1 Demografia

Zgodnie z informacją Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Bytomiu, w systemie PESEL na koniec 2011 roku, liczba mieszkańców naszego miasta wynosiła 163 985 osób zameldowanych na pobyt stały, w tym 85 385 osób, tj. 52,1% ogółu mieszkańców stanowiły kobiety.

Wykres nr 21: Piramida płci i wieku mieszkańców Bytomia na dzień 31.12.2011 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Bytomiu

W strukturze mieszkańców Bytomia wg grup ekonomicznych na dzień 31.12.2011 r. udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 16,9%, w wieku produkcyjnym 63,8%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 19,3%.

Tabela nr 11: Struktura mieszkańców Bytomia wg grup ekonomicznych

Grupy ekonomiczne mieszkańców	Płeć	31.12.2011 r.	
		liczba	%
Ogółem	Kobiety	85 385	52,1
	Mężczyźni	78 600	47,9
	Razem	163 985	100
Wiek przedprodukcyjny	K	13 503	8,2
	M	14 220	8,7
	R	27 723	16,9
Wiek produkcyjny	K	50 218	30,7
	M	54 338	33,1
	R	104 556	63,8
Wiek poprodukcyjny	K	21 664	13,2
	M	10 042	6,1
	R	31 706	19,3

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Bytomiu

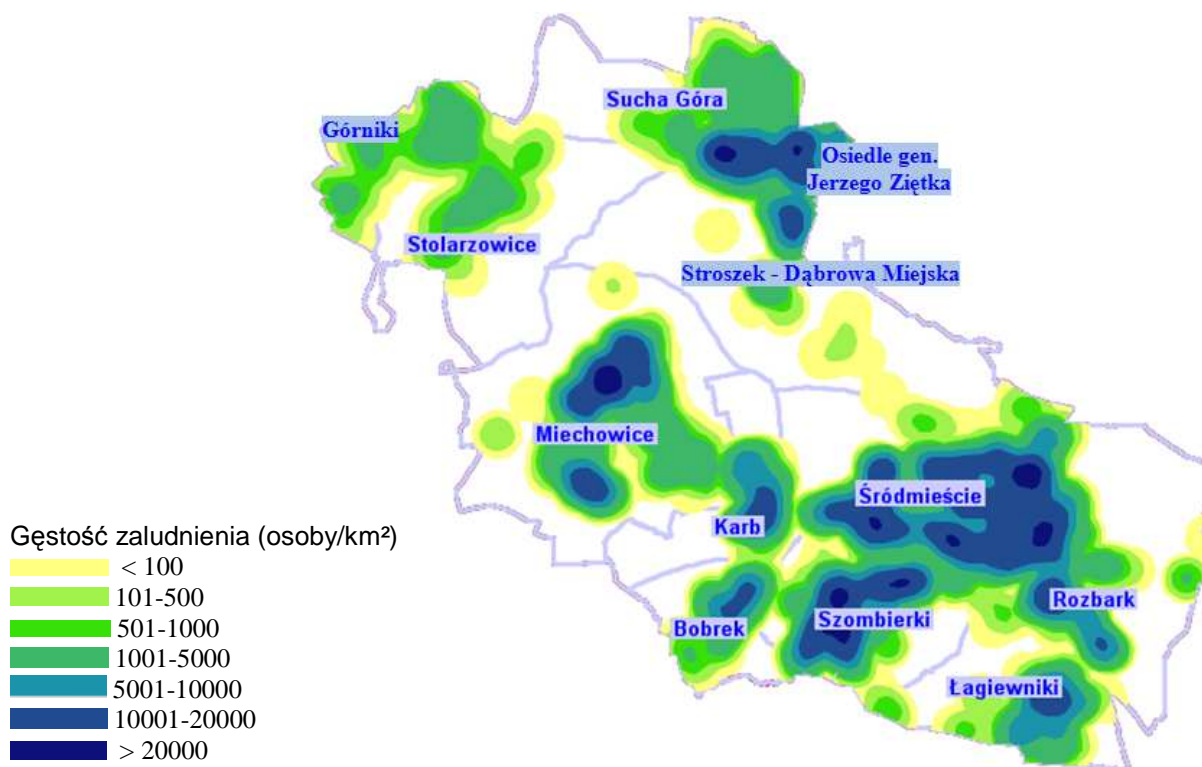
W 2011 roku przyrost naturalny ukształtował się na poziomie: -311. Odnotowano 1598 urodzeń żywych oraz 1909 zgonów.

Wybrane wskaźniki demograficzne dot. mieszkańców Bytomia kształtują się następująco:

- ❑ na 100 mężczyzn przypadało 108 kobiet,
- ❑ na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 56 osób w wieku nieprodukcyjnym,
- ❑ wskaźnik starości demograficznej³ wynosił 22,2%.

Średni wskaźnik gęstości zaludnienia na dzień 31.12.2011 r. wynosił 2 361 osób na 1 km² powierzchni całego miasta. Najliczniej zamieszkałymi dzielnicami Bytomia są: Śródmieście – 49 914 osób (30,4%), Miechowice – 23 761 osób (14,5%), Szombierki – 22 684 osoby (13,8%) oraz Stroszek-Dąbrowa Miejska wraz z Osiedlem gen. Jerzego Ziętka – 21 530 osób (13,1%), natomiast najmniejszą liczbę mieszkańców stanowią mieszkańcy dzielnicy Górniki, tj. 1 065 osób (0,6%).

Mapa nr 3: Gęstość zaludnienia Bytomia w ujęciu dzielnicowym

źródło: mapa wygenerowana z programu „Centrum Informacji o Przestrzeni” Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

3.2 Zasoby mieszkaniowe w mieście

Zasoby mieszkaniowe Bytomia obejmują budynki komunalne, spółdzielcze, będące własnością osób prawnych i fizycznych oraz wspólnoty mieszkaniowe. Z uwagi na brak aktualnych danych dot. budynków spółdzielczych, osób prawnych oraz fizycznych poniżej zostały opisane jedynie budynki komunalne oraz wspólnot mieszkaniowych.

Zgodnie z danymi opublikowanymi w Roczniku Statystycznym Miasto Bytom dysponowało potencjałem mieszkaniowym liczącym 72 499 mieszkania. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Bytomiu w 2010 r. wynosiła 54,3 m² (w 2009 – 54,3 m²), natomiast na 1 osobę przypadało 21,7 m² (w 2009 r. – 21,5 m²). Przeciętna liczba osób zamieszkujących 1 mieszkanie wynosiła 2,5.

W 2010 r. oddano do użytkowania 3 nowe budynki wielomieszkaniowe zlokalizowane przy ul. Karpackiej 6-6a oraz ul. Składowej 19.

³ Według kryteriów przyjętych w demografii, społeczność uznaje się za starą demograficznie, jeśli odsetek osób w wieku 60 i więcej lat wynosił co najmniej 12 % jej ogółu.

W tabeli nr 12 przedstawiono dane dot. komunalnych zasobów mieszkaniowych oraz wspólnot mieszkaniowych za lata 2008 – 2011 r. Pozostałe informacje obejmujące lata 2008 – 2010 pochodzą z Rocznika Statystycznego.

Tabela nr 12: Zasoby mieszkaniowe w Bytomiu

Lp.	Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.
1.	Lokale mieszkalne:	72 343	72 406	72 499	-*
	▪ w budynkach komunalnych	11 059	10.346	9 549	7 459
	▪ we wspólnotach mieszkaniowych będących w zarządzie Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o.	13 197	12 587	12 730	13 841
2.	Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m ²):	3 926,0	3 932,5	3 939,6	-*
	▪ komunalnych	565,2	533,5	491,6	344,0
	▪ wspólnoty mieszkaniowe będące w zarządzie Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o.	732,8	692,9	693,6	766,7
3.	Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² :	x	x	x	x
	▪ 1 mieszkania	54,3	54,3	54,3	-*
	▪ na 1 osobę	21,4	21,5	21,7	-*
4.	Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,5	2,5	2,5	-*
5.	Budynki mieszkalne oddane do użytkowania (nowo wybudowane) ogółem, w tym:	37	35	32	-*
	▪ mieszkalne wielomieszkaniowe	1	3	3	-*
	▪ mieszkalne jednorodzinne	36	32	29	-*

* dane nie zostały opublikowane w Roczniku Statystycznym

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o. za lata 2008-2010, z Bytomskich Mieszkań (2011) oraz danych z Rocznika Statystycznego za lata 2008-2010

Komunalne zasoby mieszkaniowe

Zasób komunalny miasta obejmował 783 budynki (bez Wspólnot Mieszkaniowych). Znajdowało się w nich 7 459 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 344,0 tys. m², w tym m.in.:

- 1 189 (15,9%) wolnostanów,
- 880 (11,8%) lokali socjalnych,
- 34 (0,4%) lokali o czynszu wolnym.

Spośród wymienionych wolnostanów 434 zostały przeznaczone do sprzedaży, zaś pozostałe 755 wolnostanów nie może zostać zasiedlonych z przyczyn technicznych, takich jak: konieczność wykonania remontu dachu, stropu, wyłączenie budynku z użytkowania przez organ nadzoru budowlanego, przeznaczenie budynku do rozbiórki, szkody górnicze, zawilgocenie lokalu, konieczność dobudowy przewodów kominowych itp.

Ponadto w skład zasobu wchodziło 2 075 lokali użytkowych o łącznej powierzchni 142,18 tys. m².

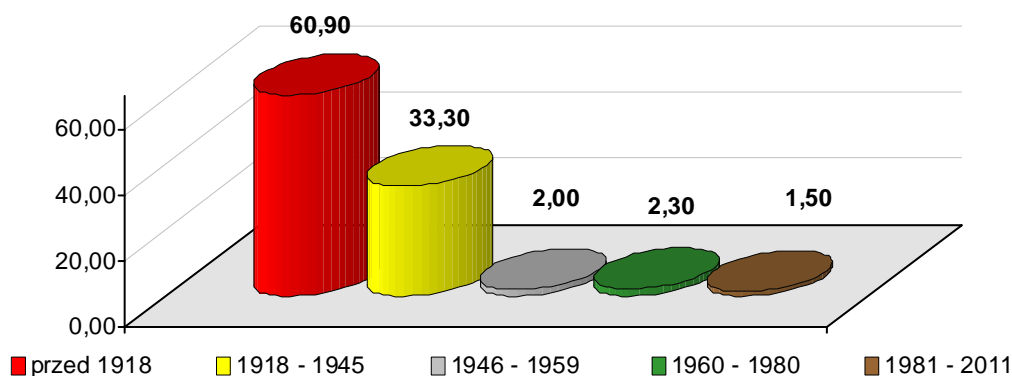
Zasób gminny dotąd zarządzany przez Zakład Budynków Miejskich Sp. z o.o. w Bytomiu, od 27.07.2011 r. przejęty został przez jednostkę budżetową Bytomskie Mieszkania z siedzibą w Bytomiu. Jednostka powołana została Uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr XIV/201/11 z dnia 27.07.2011 r. Przedmiotem działalności Bytomskich Mieszkań jest: zarządzanie i eksploatacja zasobów będących własnością Gminy Bytom oraz nadzór nad realizacją zawartych umów w zakresie nieruchomości stanowiących własność Gminy Bytom.

Tabela nr 13: Komunalne zasoby mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2008 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.
1.	Liczba budynków mieszkalnych	1 123	1 074	1 014	783
2.	Liczba lokali mieszkalnych, ogółem, w tym m.in.:	11 059	10 346	9 549	7 459
	▪ wolnostany	990	971	864	1 189
	▪ lokale socjalne	754	711	684	880
	▪ lokale o czynszu wolnym	87	23	18	34
3.	Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m ²)	565,2	533,5	491,6	344,0
4.	Liczba lokali użytkowych	1 533	1 493	1 239	2 075
5.	Powierzchnia lokali użytkowych (w tys. m ²)	116,3	119,1	96,4	142,2

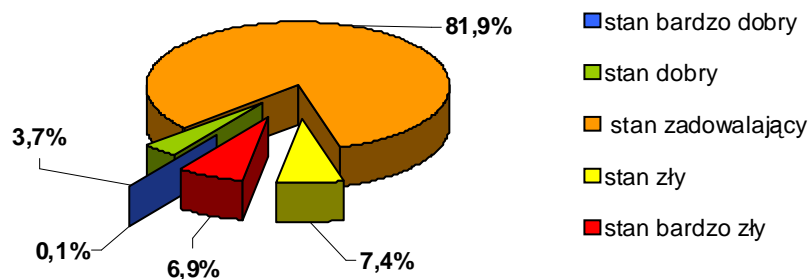
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Bytomskich Mieszkań w Bytomiu

Zasób mieszkaniowy Gminy jest najstarszy spośród zasobów wszystkich właścicieli mieszkań w Bytomiu. W ok. 61% przeciętny wiek budynków, w których znajdują się lokale gminne wynosi ok. 90 lat. Około 33 % mieszkań komunalnych znajduje się w budynkach wybudowanych do 1945 r. Jedynie ok. 1,5 % budynków wzniesiono w latach 1981 – 2011.

Wykres nr 22: Struktura wiekowa budynków komunalnych w Bytomiu /%/

źródło: opracowano na podstawie danych z Bytomskich Mieszkań w Bytomiu

Konsekwencją różnego wieku bytomskich budynków jest ich zróżnicowany stan techniczny oraz wyposażenie w podstawowe instalacje i urządzenia sanitarne. W strukturze zasobów komunalnych odsetek budynków, w których stan techniczny określany jest jako zadowalający wynosi ok. 82%, natomiast w ok. 14% jako zły i bardzo zły, co obrazuje wykres nr 23.

Wykres nr 23: Struktura budynków mieszkalnych według stanu technicznego

źródło: opracowano na podstawie danych z Bytomskich Mieszkań w Bytomiu

Zły stan techniczny doprowadził do wyburzenia 1 budynku wybudowanego w 1909 r., zlokalizowanego przy ul. Jagiellońskiej 20. W budynku znajdowały się 2 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 76,34 m².

Stopień wyposażenia zasobów mieszkaniowych w podstawowe instalacje i urządzenia sanitarne przedstawiał się następująco:

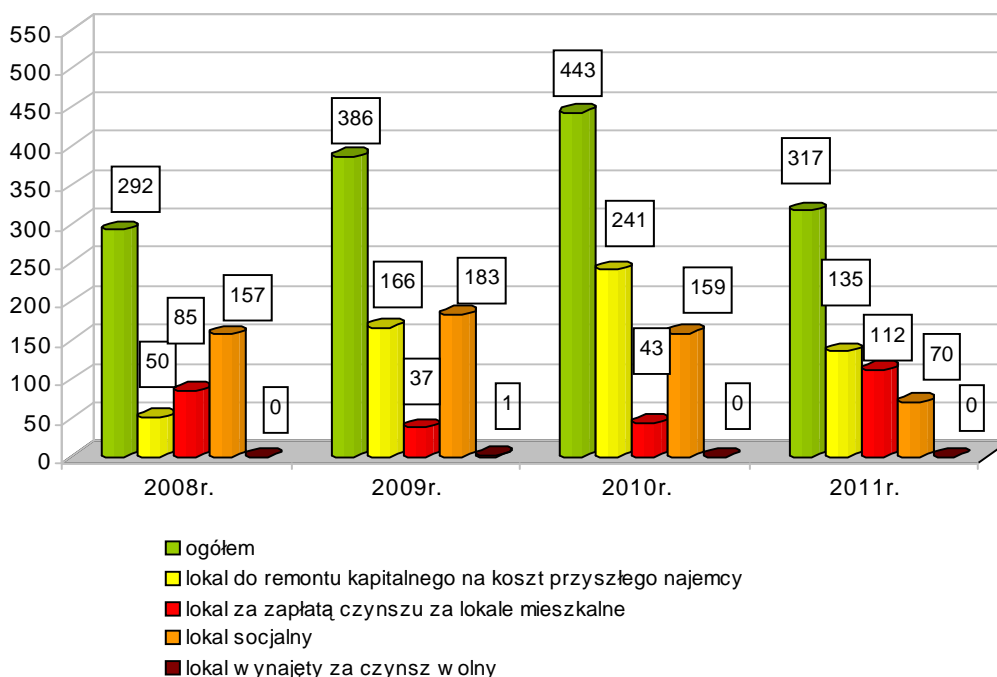
- 99 % mieszkań posiadało instalację wodociągową,
- 78 % mieszkań posiadało gaz sieciowy,
- 79 % mieszkań miało WC, 73% łazienki,
- 14 % mieszkań posiadało centralne ogrzewanie i 1% centralnie dostarczaną ciepłą wodę użytkową.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych

W latach 2008 – 2011 złożono 4 808 wniosków o przyznanie lokalu mieszkalnego, z tego w 2011 r. złożono 1 208 wniosków dotyczących: przyznania lokalu do remontu kapitalnego na koszt własny przyszłego najemcy – 553, przyznania lokalu socjalnego – 433 i lokalu do zasiedlenia za zapłatą czynszu za lokale mieszkalne – 222.

Ogółem w latach 2008 – 2011 przydzielono 1 438 lokali mieszkalnych, z tego m. in.: 592 do remontu kapitalnego na koszt własny przyszłego najemcy i 569 lokali socjalnych.

Wykres nr 24: Liczba przydzielonych lokali mieszkalnych w latach 2008 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Lokalowej UM (2008 – 2010), z Bytomskich Mieszkań (2011)

W 2011 r. przydzielono 317 lokali mieszkalnych, z tego:

- 135 lokali do remontu kapitalnego na koszt przyszłego najemcy,
- 112 lokale do zasiedlenia za zapłatą czynszu za lokale mieszkalne,
- 70 lokali socjalnych.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego Bytom Spółka z o.o.

Przedmiotem działania TBS Bytom Spółka z o.o. jest budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu. Spółka może także m.in. nabywać budynki mieszkalne, przeprowadzać remonty i modernizację obiektów przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na zasadach najmu, wynajmować lokale użytkowe w budynkach znajdujących się w zasobach Spółki, sprawować na podstawie umów zlecenia zarząd budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi nie stanowiącymi własności Spółki.

Na zasoby mieszkaniowe, którymi dysponuje TBS Bytom Sp. z o.o. składają się:

- 3 budynki zlokalizowane w Bytomiu przy ul. Nowej 74, 76, 78, w których znajduje się 39 lokali mieszkalnych o powierzchni od 50 m² do 122 m², 2 lokale użytkowe i garaże,
- 1 budynek położony w Bytomiu przy ul. Francuskiej 70 b, c, w którym znajdują się 42 lokale mieszkalne,
- 1 budynek zlokalizowany przy ul. Karpackiej 6-6a - znajdują się tam 24 lokale mieszkalne,

- ❑ 1 budynek zlokalizowany przy ul. Hutniczej 4 – znajduje się tam 14 lokali mieszkalnych oraz lokal usługowy,
- ❑ 1 budynek położony w Bytomiu przy Rynku 20, w którym znajduje się 10 lokali mieszkalnych i 9 lokali użytkowych,
- ❑ 2 budynki zlokalizowane przy: Rynku 19, 19 oficyna o charakterze użytkowym,
- ❑ 2 budynki zlokalizowane przy: Rynku 21, 21 oficyna, w których znajdują się 3 lokale i 6 lokali użytkowych,
- ❑ 2 budynki zlokalizowane przy Rynku 26 – Krawieckiej 1, w których mieszczą się 3 lokale mieszkalne i 9 lokali użytkowych.

Fot. nr 11: Budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej

Źródło: TBS Bytom

W 2011 r. przystąpiono do realizacji następujących inwestycji:

- ❑ budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego (Segment D) przy ul. Karpackiej w Bytomiu, w którym znajdować się będzie 40 lokali mieszkalnych,
- ❑ budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego (Segment B) przy ul. Karpackiej w Bytomiu, w którym znajdować się będzie 36 lokali mieszkalnych, w tym: 24 lokale wykończone „pod klucz”, 12 lokali w stanie deweloperskim.

Budynki będą wyposażone w instalację elektryczną, wodno – kanalizacyjną, centralnego ogrzewania, centralnej ciepłej wody zasilanej z sieci PEC, wentylację mechaniczną i instalacje teletechniczne.

3.3 Oświata i wychowanie

Na sieć placówek oświatowych w Bytomiu składają się placówki publiczne prowadzone przez gminę i powiat, tj. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, placówki wychowania pozaszkolnego oraz placówki publiczne i niepubliczne (w tym szkoły wyższe) prowadzone przez inne osoby.

Typy i liczba szkół publicznych, liczba uczniów

W roku 2011 ilość i struktura szkół publicznych, funkcjonujących na terenie Bytomia nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z latami poprzednimi, jednak warto zaznaczyć, że Organem prowadzącym Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną od dnia 1 stycznia 2010 r. jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Tabela nr 14: Typy i liczba bytomskich szkół publicznych w 2011 r.*

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół				
		2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
1.	Szkoły podstawowe, w tym:	26	26	25	25	25
	▪ samodzielne	18	18	18	18	18
	▪ w zespołach szkół ogólnokształcących	3	3	3	3	3
	▪ specjalne – w zespołach szkół specjalnych	5	5	4	4	4
2.	Gimnazja, w tym:	21	21	20	20	20
	▪ samodzielne	8	8	8	8	8
	▪ w zespołach szkół ogólnokształcących (w tym 1 gimnazjum dla dorosłych)	8	8	8	8	8
	▪ specjalne – w zespołach szkół specjalnych	5	5	4	4	4
3.	Licea ogólnokształcące, w tym:	9	9	9	9	9
	▪ samodzielne	3	3	3	3	3
	▪ w zespołach szkół ogólnokształcących	4	4	4	4	4
	▪ w zespołach szkół zawodowych	2	2	2	2	2
4.	Szkoły artystyczne	2	2	2	1**	1
5.	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, w tym:	35	35	29	28	23
	▪ szkoły policealne	6	7	7	7	5
	▪ licea profilowane	7	6	3	2	1
	▪ technika	8	8	8	8	8

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół				
		2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
	▪ technika uzupełniające	6	6	4	4	2
	▪ zasadnicze szkoły zawodowe	6	7	6	6	6
	▪ zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	2	1	1	1	1
6.	Inne szkoły, w tym:	0	1	1	1	1
	▪ szkoły specjalne przysposobienia do pracy	0	1	1	1	1

* Bez CKU

** Organem prowadzącym Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną od dnia 1 stycznia 2010 r. jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Liczbę bytomskich szkół publicznych z uwzględnieniem liczby oddziałów, liczby uczniów oraz absolwentów, oraz średniej liczby uczniów przypadających na jeden oddział przedstawia poniższa tabela:

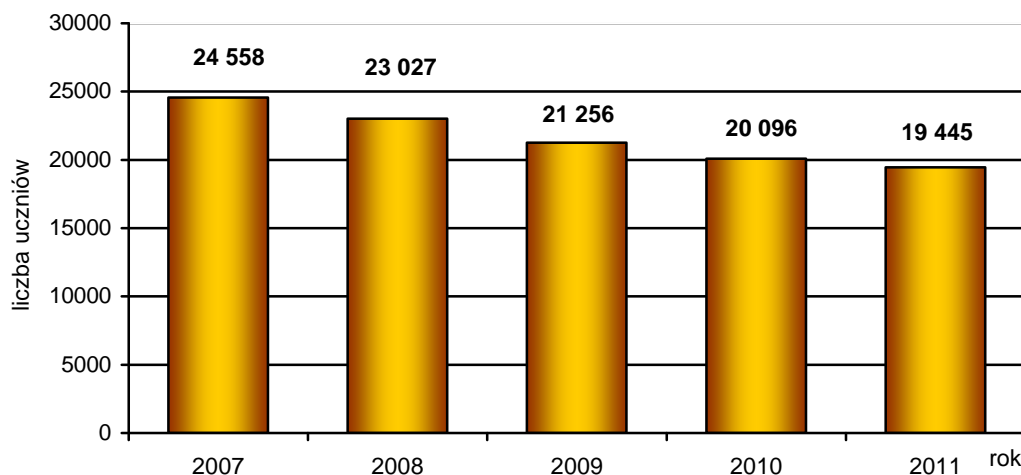
Tabela nr 15: Liczba szkół, oddziałów, uczniów i absolwentów*

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów na 1 oddział	Liczba absolwentów
1.	Ogółem, w tym:	84	848	19 445	-	4 695
2.	Szkoły podstawowe	21	368	8 064	22	1 411
3.	Szkoły podstawowe specjalne	4	20	184	9	47
4.	Gimnazja	15	185	4 493	24	1 411
5.	Gimnazja dla dorosłych	1	5	174	35	35
6.	Gimnazja specjalne	4	17	194	11	60
7.	Licea ogólnokształcące	9	68	1 962	29	688
8.	Szkoły artystyczne	1	11	150	14	2
9.	Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe	27	151	4 002	27	1 013
10.	Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe specjalne	1	16	191	12	22
11.	Inne szkoły	1	4	31	8	6

* Bez CKU

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Wykres nr 25: Liczba uczniów kształcących się w bytomskich szkołach publicznych na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

W roku 2011 Rada Miejska w Bytomiu podjęła uchwały w sprawie reorganizacji sieci szkół ponadgimnazjalnych, w wyniku której utworzono i zlikwidowano następujące szkoły:

- ❑ uchwała nr VIII/71/2011 RM z dnia 23.02.2011 r. w sprawie utworzenia publicznego Gimnazjum nr 2 dla Dorosłych w Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Wojciecha Korfańskiego z siedzibą w Bytomiu przy ul. Powstańców Śląskich 10,
- ❑ uchwała nr VIII/72/2011 RM z dnia 23.02.2011 r. w sprawie utworzenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 6 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Modrzewskiego 5,
- ❑ uchwała nr X/126/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie wyłączenia: Technikum Uzupełniającego nr 2 i Szkoły Policealnej nr 2 z Państwowych Szkół Budownictwa - Zespołu Szkół z siedzibą w Bytomiu przy ul. Powstańców Śląskich 10,
- ❑ uchwała nr X/127/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie likwidacji Technikum Uzupełniającego nr 2 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Powstańców Śląskich 10,
- ❑ uchwała nr X/128/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie likwidacji Szkoły Policealnej nr 2 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Powstańców Śląskich 10,
- ❑ uchwała nr X/129/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie likwidacji IV Liceum Profilowanego z siedzibą w Bytomiu przy ul. Katowickiej 35,
- ❑ uchwała nr X/130/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie likwidacji Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 4 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Katowickiej 35,
- ❑ uchwała nr X/131/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół Elektryczno-Elektronicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie z siedzibą w Bytomiu przy ul. Katowickiej 35,
- ❑ uchwała nr X/132/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie wyłączenia: Szkoły Policealnej nr 5 i Technikum Uzupełniającego nr 5 z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. prof. Oskara Langego z siedzibą w Bytomiu przy ul. Webera 6,
- ❑ uchwała nr X/133/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie likwidacji Technikum Uzupełniającego nr 5 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Webera 6,
- ❑ uchwała nr X/134/2011 RM z dnia 27.04.2011 r. w sprawie likwidacji Szkoły Policealnej nr 5 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Webera 6.

W kwietniu 2011 r. Rada Miejska podjęła również uchwałę nr X/135/2011 w sprawie zmiany planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych i szkół specjalnych na terenie Miasta Bytomia. Na przestrzeni ostatnich lat systematycznie dokonywano reorganizacji sieci szkół, przede wszystkim z uwagi na konieczność dostosowania systemu edukacji w mieście do obowiązujących przepisów prawa oświatowego, jak również w celu stworzenia takiej struktury szkolnictwa miejskiego, która zapewni dostęp młodzieży do nauki na interesujących kierunkach kształcenia we wszystkich typach szkół. W związku z powyższym w sieci szkół ponadgimnazjalnych wprowadzono zmiany, które spowodowały, że z dotychczasowego wykazu, zostały skreślone szkoły zlikwidowane oraz dopisane te, które zostały utworzone zgodnie z oczekiwaniami uczniów i potrzebami rynku pracy. Niektóre ze szkół zmieniły swoją lokalizację lub zmieniły nazwę. Do sieci szkół dopisano również szkoły specjalne, których sieć do tej pory nie była usankcjonowana mocą uchwałodawczą.

Baza lokalowa, dydaktyczna i opiekuńcza – wychowawcza bytomskich szkół publicznych

Szczegółowe zestawienie sal lekcyjnych oraz pracowni funkcjonujących w bytomskich szkołach przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 16: Baza lokalowa bytomskich szkół publicznych

Lp.	Rodzaj pomieszczeń	Liczba pomieszczeń
1.	sal lekcyjnych	1 447
2.	pracowni ogółem, w tym:	407
	▪ pracowni komputerowych	108
	▪ pracowni językowych	55
	▪ pozostałe pracownie przedmiotowe	244

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Tabela nr 17: Pracownie dydaktyczne do kształcenia w zawodach*

Liczba pracowni	Liczba stanowisk
66	610

*dane na podstawie SIO – stan na 30.09.2011r.

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Szkoły bytomskie są dobrze wyposażone w sprzęt komputerowy. Warto zaznaczyć, że większość z funkcjonujących w nich komputerów posiada dostęp do internetu. Szczegółowe zestawienie sprzętu komputerowego dostępnego w bytomskich szkołach przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 18: Wyposażenie szkół i placówek w sprzęt komputerowy*

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba sztuk	Liczba sztuk - z dostępem do internetu	Liczba sztuk - z dostępem do internetu szerokopasmowego
1.	Komputery do użytku uczniów, w tym:	1 713	1 636	1 301
	▪ w pracowniach komputerowych	1 361	1 313	1 033
	▪ w bibliotece	153	150	118
2.	Pozostałe	837	765	591

*dane na podstawie SIO – stan na 30.09.2011 r.

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Szkoły bytomskie dysponują szeroką bazą specjalistycznego sprzętu dydaktycznego, którego zestawienie prezentuje tabela nr 19.

Tabela nr 19: Specjalistyczne wyposażenie szkół i placówek oświatowych

Lp.	Rodzaj wyposażenia	Liczba
1.	Grafoskopy (rzutniki pisma)	161
2.	Diaskopy (rzutniki przeźrocy)	75
3.	Kamery video	54
4.	Magnetofony stereofoniczne	283
5.	Magnetofony przenośne	173
6.	Odtwarzacze DVD	252
7.	Magnetowidy	207
8.	Telewizory z przekątną ekranu co najmniej 28"	160
9.	Projektory multimedialne	241
10.	Kserografy	105
11.	Tablice interaktywne	79

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Baza sportowa bytomskich placówek oświatowych prezentowała się następująco:

Tabela nr 20: Obiekty sportowe w bytomskich szkołach publicznych

Lp.	Rodzaj obiektu	Liczba
1.	Sale gimnastyczne razem, w tym:	49
	▪ sale gimnastyczne poniżej 24 x 12 m *	20
	▪ sale gimnastyczne 24 x 12 m	14
	▪ sale gimnastyczne powyżej 24 x 12 m	16
2.	Inne sale sportowe, rekreacyjne i rehabilitacyjne	31
3.	Boiska szkolne	89
4.	Pływalnie kryte **	5

* nie zostały uwzględnione obiekty i pomieszczenia, które nie spełniają kryteriów przewidzianych dla tego rodzaju obiektów sportowo-rekreacyjnych i zaliczają się do tzw. sal zastępczych

** w tym 1 pływalnia w Przedszkolu Miejskim nr 10 i dwie pływalnie czasowo wyłączone z użytkowania

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Działania opiekuńczo – wychowawcze i pomocowe dla uczniów z rodzin najuboższych oraz zagrożonych społecznie

Działania opiekuńcze, wychowawcze oraz w zakresie dożywiania uczniów prowadziły 34 świetlice szkolne w bytomskich szkołach publicznych.

Tabela nr 21: Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych

Lp.	Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
1.	Liczba uczniów korzystających z różnych form opieki w świetlicach	5 745	4 750	3 921	4 765	3 366
2.	Liczba uczniów objętych dożywianiem, w tym:	5 267	4 524	4 019	4 576	4 221
	▪ dożywianiem bezpłatnym	3 877	2 216	2 129	2 015	1 733

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Ponadto na terenie miasta w 2011 r. funkcjonowało 9 świetlic socjoterapeutycznych.

Funkcje diagnostyczne, konsultacyjno–doradcze i terapeutyczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, a także funkcje metodyczno–konsultacyjne dla pedagogów szkolnych pełniła Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Bytomiu. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna realizuje swoje zadania w następujących działach:

- ☐ Dział Opieki nad Małym Dzieckiem,
- ☐ Dział Opieki nad Dzieckiem w Wiek Szkolnym,
- ☐ Dział Poradnictwa Młodzieżowego i Zawodowego,
- ☐ Dział Terapii Mowy,
- ☐ Dział Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą z Niepełnosprawnością,
- ☐ Dział Psychologów Terenowych.

W 2011 roku bezpośrednią, indywidualną pomocą objęto **2804** dzieci i młodzieży, przeprowadzono **2307** badań psychologiczno-pedagogicznych oraz **542** badania logopedyczne.

Wydawane były także opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz informacje o wynikach przeprowadzonej diagnozy. Wydano **567** orzeczeń, **1119** opinii oraz **25** opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Obok diagnozy psychologiczno-pedagogicznej prowadzona jest diagnoza logopedyczna i przesiewowe badania logopedyczne. Ponadto dzieci objęte zostały **114** przesiewowymi badaniami słuchu i wzroku na terenie placówek.

Na terenie Poradni prowadzona była działalność postdiagnostyczna w formie indywidualnej lub grupowej:

- ☐ terapia psychologiczna z dziećmi i młodzieżą,
- ☐ indywidualna terapia pedagogiczna,
- ☐ terapia grupowa,
- ☐ terapia rodzinna.

W minionym roku pomocą postdiagnostyczną na terenie Poradni objęto **1145** uczniów.

Poradnia nadal zapewniała indywidualną terapię EEG Biofeedback, którą są objęci uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz małe dzieci w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju. Ponadto w ramach działalności postdiagnostycznej prowadzone są na terenie Poradni porady rodzinne, porady wychowawcze, rozmowy wspierające, rozmowy terapeutyczne, konsultacje z rodzicami, nauczycielami, wychowawcami domów dziecka.

Pracownicy Poradni podejmowali w ubiegłym roku szereg działań na terenie podległych im placówek m.in.: konsultacje z pedagogami szkolnymi i nauczycielami; udział w spotkaniach zespołu specjalistów ustalających formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej (np. KIPU); udzielanie indywidualnych konsultacji, wskazań dot. pracy dydaktycznej i dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów z niepełnosprawnościami; udział w konferencjach i w szkoleniach Rad Pedagogicznych (np. „Praca z dzieckiem trudnym”, „Praca z dzieckiem niedosłyszącym”, „Dziecko z autyzmem”, szkolenia dot. indywidualnych potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami); warsztaty dla rodziców i nauczycieli (m.in. „Dojrzałość szkolna twojego dziecka”, „Gimnastyka umysłu”); prelekcje dla rodziców (np. „Gotowość szkolna w świetle nowych przepisów oświatowych”, „ADHD a zaburzenia zachowania i emocji”, „Jak pracować z dzieckiem w domu”); prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (m.in. „Jak pomóc dziecku w wyborze zawodu?”).

Ponadto na terenie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych realizowano: zajęcia o charakterze psychoedukacyjnym z zakresu problematyki uzależnień od alkoholu; zajęcia o charakterze

psychoedukacyjnym nt. szkodliwości palenia dla uczniów palących papierosy, używających narkotyków; zajęcia psycho-edukacyjne z zakresu dobrej komunikacji, asertywności, radzenia sobie ze stresem, konstruktywnych zachowań w czasie lekcji, przeciwdziałania wagarom, zajęcia aktywizujące wybór kierunku kształcenia i zawodu.

W roku 2011 w zajęciach na terenie szkół i placówek uczestniczyło **3948** dzieci i młodzieży.

Poradnia służyła pomocą udzieloną bezpośrednio nauczycielom, wychowawcom oraz rodzicom poprzez: cykl warsztatów dla nauczycieli oraz wychowawców dotyczący różnorodnych zagadnień, organizację spotkań w ramach rad pedagogicznych. Tematyka przeprowadzonych zajęć warsztatowych dla rodziców dotyczyła zagadnienia relacji między dziećmi w klasie oraz obowiązków w rodzinie. Przeprowadzono pogadanki i prelekcje oraz inne formy pomocy m.in.: konsultacje w ramach zebrań rodziców i dyżurów otwartych w przedszkolach i szkołach, terapie rodzin, porady wychowawcze, rozmowy wspierające i poradnictwo przez internet.

Łącznie **1818** rodziców, nauczycieli i wychowawców, brało udział w proponowanych treningach, warsztatach, szkoleniach rad pedagogicznych, wykładach i terapiach rodzin.

Dużym osiągnięciem w zakresie pomocy psychologiczno- pedagogicznej na terenie szkół była realizacja zadań przez psychologów bezpośrednio na terenie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Pozwala to m.in. na szybką interwencję w przypadku sytuacji konfliktowych w grupie, zapobiega agresji i przemocy w szkole oraz w domu.

Do czerwca 2011 r. Poradnia realizowała projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „DZIELNICOWE PUNKTY WSPARCIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEGO DLA MŁODZIEŻY I ICH RODZIN Z TERENU BYTOMIA”, skierowanego do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 15–25 lat. Punkty te działały w 5-dzielnicach miasta: Łagiewniki, Karb, Stroszek, Centrum, Miechowice. W ramach projektu utworzona została strona internetowa oraz udzielane były porady psychologiczno-pedagogiczne przez internet.

W okresie IX-XII 2011 r. pracownicy poradni byli współrealizatorami projektu RODZINA – BĄDŹMY RAZEM przygotowanego i realizowanego przez bytomskie placówki: MOPR, CiKiPU i PPP. Był to projekt w ramach Programu Oświatowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, a zajęcia skierowane były do dzieci, młodzieży i rodziców uczestniczących w zajęciach 9–ciu Świetlic Socjoterapeutycznych naszego miasta oraz świetlicy środowiskowej działającej przy TPD.

Poradnia realizuje wczesne wspomaganie dziecka obejmując opieką specjalistyczną dzieci z opóźnionym rozwojem psychoruchowym do czasu rozpoczęcia przez nie obowiązku szkolnego.

Poradnia co roku bierze udział w organizowanych na terenie Bytomia Targach Edukacyjnych oraz zapoznaje młodzież I LO ze specyfiką pracy Poradni w ramach Dni Przedsiębiorczości.

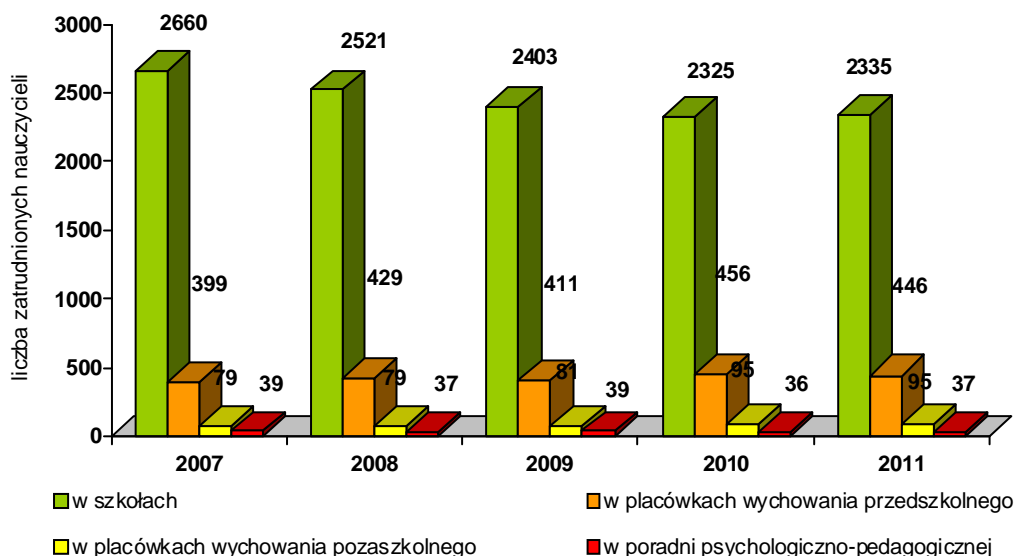
Kadra pedagogiczna w bytomskich publicznych szkołach i placówkach oświatowych

W bytomskich publicznych szkołach i placówkach oświatowych w 2011 r. zatrudnionych było **2 913** nauczycieli, w tym:

□ w szkołach -	- 2 335 przy czym:
▪ w szkołach podstawowych i gimnazjach samodzielnych	- 1014
▪ w liceach ogólnokształcących samodzielnych	- 123
▪ w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach ogólnokształcących tworzących ZSO	- 381
▪ w szkołach artystycznych	- 68
▪ w szkołach specjalnych	- 165
▪ w szkołach zawodowych ponadgimnazjalnych (łącznie z CKU, CKP oraz z ponadgimnazjalnymi zasadniczymi szkołami zawodowymi specjalnymi)	- 584
□ w placówkach wychowania pozaszkolnego (MDK i SOW)	- 95
□ w publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej	- 37
□ w placówkach wychowania przedszkolnego	- 446

Kadra pedagogiczna pracująca w bytomskich publicznych szkołach i placówkach oświatowych charakteryzuje się wysokimi kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym. Stopień zawodowy nauczyciela mianowanego posiadało 641 nauczycieli natomiast stopień nauczyciela dyplomowanego 1 584 nauczycieli.

Wykres nr 26: Liczba nauczycieli zatrudnionych w bytomskich szkołach publicznych i placówkach oświatowych na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Zajęcia pozalekcyjne

W 2011 r. działalność prowadziło 1549 kół zajęć pozalekcyjnych, w których uczestniczyło 17 978 uczniów. Zajęcia pozalekcyjne realizowane były w ramach dodatkowych godzin pracy nauczycieli wynikających m.in. z art. 42 Karty Nauczyciela.

Szczegółowy podział zajęć pozalekcyjnych przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 22: Zestawienie i podział zajęć pozalekcyjnych w bytomskich szkołach publicznych

Lp.	Rodzaj zajęć	Szkoły podstawowe			Gimnazja			Szkoły ponadgimnazjalne		
		liczba uczniów	liczba kół	liczba nauczycieli	liczba uczniów	liczba kół	liczba nauczycieli	liczba uczniów	liczba kół	liczba nauczycieli
1.	Ogółem, w tym:	8612	542	525	5833	412	404	3533	595	582
2.	koło informatyczne	506	38	38	184	15	15	90	20	18
3.	koła techniczne	209	13	13	26	2	2	172	44	40
4.	koło przedmiotowe	2661	216	214	3269	228	228	1722	334	334
5.	koło artystyczne	1715	98	86	619	54	50	369	45	42
6.	koło sportowe	1482	7	7	811	54	52	791	80	76
7.	koło turystyczno-krajoznawcze	76	7	7	63	7	7	87	12	12
8.	inne zajęcia pozalekcyjne	1963	163	160	861	52	50	302	60	60

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Wśród najważniejszych projektów realizowanych w bytomskich szkołach w ramach zajęć pozalekcyjnych należy wymienić:

- ❑ działalność Młodzieżowej Orkiestry Dętej Państwowych Szkół Budownictwa,
- ❑ pozalekcyjne zajęcia matematyki realizowane dla bytomskiej młodzieży przez Państwowe Szkoły Budownictwa.

Ponadto szkoły realizujące innowacje pedagogiczno – dydaktyczne otrzymały dodatkowe środki finansowe na realizację zadań wynikających z działań innowacyjnych. W roku szkolnym 2010/2011 innowacje realizowano w następujących szkołach:

Tabela nr 23: Szkoły realizujące zadania wynikające z działań innowacyjnych w roku 2010/2011

Lp.	Szkoła	Tytuł innowacji
1.	Gimnazjum nr 1	Wychowanie do twórczości
2.	Gimnazjum nr 9	Język angielski z elementami biznesu
3.	Gimnazjum nr 13	Przygoda z literaturą – realizowana na lekcjach języka angielskiego
4.	Gimnazjum nr 14	Program autorski nauczania języka angielskiego z elementami literatury i kultury brytyjskiej i amerykańskiej
5.	Zespół Szkół Administracyjno - Socjalnych	Innowacja policyjna w klasach VII Liceum ogólnokształcącego

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Publiczne placówki wychowania pozaszkolnego

W 2011 r. kontynuowały działalność dwie bytomskie publiczne placówki wychowania pozaszkolnego:

- ❑ Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 przy ul. Powstańców Warszawskich 12,
- ❑ Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 przy ul. Ks. Popiełuszki 9.

Realizowały one zadania pozwalające rozwijać indywidualne zainteresowania, zdolności i umiejętności dzieci i młodzieży oraz organizowały ich czas wolny.

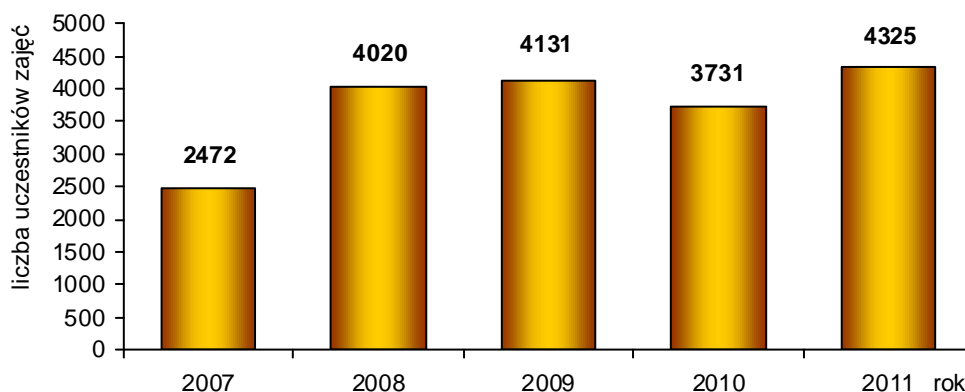
Tabela nr 24: Działalność bytomskich placówek wychowania pozaszkolnego w roku 2011

MDK	Liczba działań	Liczba pracowni	Liczba kół i zespołów	Liczba uczestników zajęć stałych	Tygodniowa liczba godzin zajęć dydaktyczno-wychowawczych	Liczba imprez masowych	Liczba uczestników imprez masowych	Punkty zamiejscowe
Ogółem:	7	29	218	4 325	836/tyg.	239	18 242	
MDK nr 1	4	18	113	2 802	461	100	8 000	ZSO nr 4 na Stroszku
MDK nr 2	3	11	105	1 523	375	139	10 242	Klub „MUZA” Spółdzielni Mieszkaniowej w Miechowicach

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Zajęcia odbywały się również poza siedzibami MDK, w następujących miejscach:

- ❑ SP nr 33 i 54 w Miechowicach,
- ❑ Centrum Kształcenia Praktycznego ul. K. Miarki 29 – Pracownia Projektowania i Budowy Pojazdów,
- ❑ ZSO nr 5 w Miechowicach,
- ❑ Miejskie przedszkola nr 36 i 37 w Karbiu,
- ❑ Ochronka dla dzieci prowadzona przez Siostry Służebniczki w Karbiu,
- ❑ SP nr 21 w Karbiu,
- ❑ Gimnazjum nr 8 w Karbiu.

Wykres nr 27: Liczba uczestników zajęć stałych prowadzonych przez bytomskie placówki wychowania pozaszkolnego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Stypendium Prezydenta Miasta przyznawane uczniom i studentom za ich wybitne osiągnięcia naukowe, sportowe, kulturalne, artystyczne i inne

W 2011 r. wpłynęło 129 wniosków na nagrody dla uczniów i studentów posiadających wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe; przyznano:

- ❑ 15 nagród rzeczowych dla uczniów szkół podstawowych,
- ❑ 29 nagród finansowych dla uczniów gimnazjów,
- ❑ 16 nagród finansowych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- ❑ 5 nagród finansowych dla studentów.

Razem 65 nagród na łączną kwotę 60 900 zł.

W 2011 r. wpłynęło także 7 wniosków o przyznanie stypendium „Młode Talenty”. Przyznano 4 stypendia na łączną kwotę 1000 zł miesięcznie x 10 miesięcy.

Nagrody i odznaczenia dla nauczycieli

W roku 2011 z okazji Dnia Edukacji Narodowej 9 nauczycieli wyróżniono Medalami Komisji Edukacji Narodowej, natomiast 6 nauczycieli wyróżniono Nagrodami Śląskiego Kuratora Oświaty. Ponadto nauczyciele zostali odznaczeni 8 Złotymi Medalami za Długoletnią Służbę, 14 Srebrnymi Medalami za Długoletnią Służbę, 6 Brązowymi Medalami za Długoletnią Służbę oraz 1 Srebrnym i 1 Brązowym Krzyżem Zasługi.

Ponadto Prezydent Bytomia wyróżnił swoją Nagrodą 75 nauczycieli, którzy zanotowali znaczące rezultaty w kierowaniu i zarządzaniu placówkami oświatowymi oraz posiadali indywidualny dorobek w pracy pedagogicznej

Edukacja osób dorosłych w publicznych placówkach oświatowych

Placówką ukierunkowaną na edukację osób dorosłych jest Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU). Prowadzi ono następujące szkoły w systemie kształcenia wieczorowego i zaocznego:

Tabela nr 25: Typy szkół, liczba oddziałów, słuchaczy oraz absolwentów CKU w roku szkolnym 2010/2011

Lp.	Typ szkoły	Liczba oddziałów		Liczba uczniów		Absolwenci w roku 2011	
		Ogółem	Klas I	Ogółem	Klas I	System zaoczny	System wieczorowy
1.	Ogółem, w tym:	32	16	806*	428*	131	79
2.	II Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	5	3	133	85	21	22
3.	IX Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	7	3	176	52	20	27
4.	IX Liceum Profilowane dla Dorosłych	3	1	68	26	0	14
5.	Technikum nr 8 dla Dorosłych	3	2	71	42	0	0

Lp.	Typ szkoły	Liczba oddziałów		Liczba uczniów		Absolwenci w roku 2011	
		Ogółem	Klas I	Ogółem	Klas I	System zaoczny	System wieczorowy
6.	Technikum Uzupełniające nr 7 dla Dorosłych	5	2	117	61	19	16
7.	Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych	9	5	241	162	71	0
8.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 10 dla Dorosłych	0	0	0	0	0	0
9.	Gimnazjum nr 2 dla Dorosłych	0	0	0	0	0	0

* wg SIO – stan na 30.09.2011 r.

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Z oferty pozaszkolnych form kształcenia organizowanych przez Centrum Kształcenia Ustawicznego skorzystało 317 osób, w tym:

- ❑ Powiatowy Urząd Pracy skierował 20 osób,
- ❑ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ornontowicach oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Gierałtowicach skierowały 41 osób,
- ❑ Zakłady Karne w Wojkowicach, Cieszynie i Strzelcach Opolskich skierowały 124 osoby,
- ❑ zakłady pracy skierowały 8 osób,
- ❑ z wolnego naboru przeszkolono 89 osób,
- ❑ w szkoleniach uczestniczyło także 35 słuchaczy Centrum Kształcenia Ustawicznego.

W 2011 r. w CKU kontynuował działalność Uniwersytet Trzeciego Wieku, z którego zajęć skorzystało łącznie 521 studentów. W ramach zajęć UTW zorganizowano:

- ❑ 10 wykładów otwartych,
- ❑ 16 cyklicznych wykładów tematycznych,
- ❑ zajęcia fakultatywne z :
 - języka angielskiego – 11 grup,
 - języka niemieckiego – 9 grup,
 - języka francuskiego – 3 grupy,
 - języka włoskiego – 3 grupy,
 - języka rosyjskiego – 3 grupy,
 - języka hiszpańskiego – 2 grupy,
- ❑ laboratorium komputerowe – 15 grup,
- ❑ gimnastyka – 4 grupy,
- ❑ Akademia Wina – 2 grupy.

Słuchacze BUTW, uczestniczyli także w zajęciach sekcji i kół zainteresowań: koło plastyczne, teatralne, muzyczne, kulinarne, literackie i fotograficzne.

Koło plastyczne w okresie od października 2010 r. do czerwca 2011 r. prezentowało swoje prace plastyczne w Bytomskim Centrum Kultury, Klubie Garnizonowym, Galerii Agora i Muzeum Górnośląskim.

Słuchacze Uniwersytetu uczestniczyli także w wycieczkach do Krakowa, Warszawy, Częstochowy. Z sukcesem uczestniczyli m.in. w:

- ❑ zawodach pływackich „Wartą przez Myszków”,
- ❑ zawodach pływackich „Postaw na rodzinę” organizowanych przez Park Wodny w Tarnowskich Górach,
- ❑ III Ogólnopolskiej Olimpiadzie Trzeciego Wieku w Łazach.

Od października 2010 r. BUTW wydaje miesięcznik „Trzeci Oddech”, ukazujący się w nakładzie 300 egzemplarzy.

W pracach organizacyjnych związanych z działalnością uniwersytetu uczestniczyło 39 pracowników pedagogicznych.

Inwestycje i remonty

W roku 2011 zadania inwestycyjne i remontowe przeprowadzono w bytomskich szkołach i placówkach oświatowych na kwotę 2,5 mln zł, z czego 0,3 mln zł pochodziło z zewnętrznych źródeł finansowania. Wśród najważniejszych zadań inwestycyjno-remontowych wymienić należy:

Zadania inwestycyjne:

- ☐ termomodernizacja budynku w Szkole Podstawowej nr 46,
- ☐ budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego przy Gimnazjum nr 8,
- ☐ odwodnienie i wykonanie drenażu boiska przy Gimnazjum nr 15,
- ☐ modernizacja sanitariatów w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich,
- ☐ wykonanie placów zabaw przy Szkole Podstawowej nr 54 oraz Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 11.

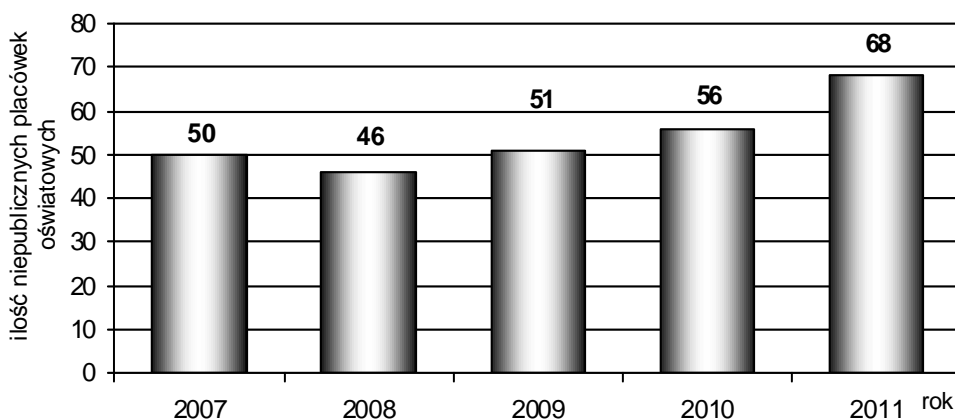
Remonty:

- ☐ malowanie ścian i sufitów na klatkach schodowych, remont stolarki okiennej, remont wewnętrznej instalacji ciepłej wody i cyrkulacji budynku w Szkole Podstawowej nr 3,
- ☐ remont schodów, stolarki drzwiowej i podłóg oraz wykonanie dokumentacji technicznej naprawy dachu w Szkole Podstawowej nr 5,
- ☐ remont, modernizacja i adaptacja poddasza na Pracownię Sztuki w Szkole Podstawowej nr 16,
- ☐ remont dachu bloku sportowego w Szkole Podstawowej nr 45,
- ☐ remont podłóg w szatniach przy sali gimnastycznej i świetlicy szkolnej w Szkole Podstawowej nr 46,
- ☐ remont stolarki okiennej, częściowa termomodernizacja budynku, remont dźwigu oraz naprawa nawierzchni boiska w Szkole Podstawowej nr 51 z Oddziałami Integracyjnymi,
- ☐ remont korytarza głównego i dwóch sal dydaktycznych w Przedszkolu Miejskim nr 36,
- ☐ remont sali zajęć ruchowych w Przedszkolu Miejskim nr 40,
- ☐ naprawa podłóg i montaż wkładów kominowych w Przedszkolu Miejskim nr 48,
- ☐ remont pomieszczeń, dachu, kominów i ław kominarskich oraz poddasza w Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi,
- ☐ wykonanie systemu przeciwooblodzeniowego w rynnach i rurach spustowych, częściowa wymiana rur kanalizacyjnych i wykonanie zewnętrznej instalacji ciepłej wody w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1,
- ☐ wymiana stolarki okiennej w segmencie sportowym w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5,
- ☐ likwidacja barier architektonicznych, wymiana stolarki okiennej, w holu głównym, wykonanie remontu pomieszczeń siłowni w Zespole Szkół Technicznych,
- ☐ budowa instalacji przeciwpożarowej – hydrantowej oraz remont klatki schodowej w Zespole Szkół Specjalnych nr 3.

Niepubliczne placówki oświatowe

W Bytomiu funkcjonowało 68 niepublicznych placówek oświatowych (nie licząc niepublicznych szkół wyższych). Wśród nich znajdowały się nowoutworzone:

- ☐ Policealna Szkoła „TEB Edukacja”,
- ☐ Policealna Szkoła „Erga”,
- ☐ Policealna Szkoła „Atena”,
- ☐ Policealna Szkoła „Siódemka”,
- ☐ Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Siódemka”,
- ☐ Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Atena”,
- ☐ Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Siódemka”,
- ☐ Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Atena”,
- ☐ Liceum Plastyczne Zakładu Doskonalenia Zawodowego,
- ☐ Technikum dla Dorosłych Centrum Edukacji „Szansa”,
- ☐ Zasadnicza Szkoła Zawodowa „Elpax”,
- ☐ Niepubliczne przedszkole sportowe „Wesoła Rodzinka”.

Wykres nr 28: Ilość niepublicznych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Bytomia na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Tabela nr 26: Niepubliczne placówki oświatowe

Typy placówek	Liczba
Przedszkola	5
Szkoły podstawowe	1
Gimnazja	1
Licea ogólnokształcące	22
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	4
Szkoły policealne	13
Placówki kształcenia ustawicznego	20
Poradnie psychologiczno – pedagogiczne	1
Inne (OREW)	1

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Szkolnictwo wyższe

W Bytomiu mają siedziby następujące szkoły wyższe:

- ❑ Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji w Bytomiu (szkoła niepubliczna).
Uczelnia prowadzi na poziomie licencjackim, inżynierskim, magisterskim, uzupełniającym magisterskim oraz podyplomowym następujące kierunki studiów: Ekonomia, Administracja, Politologia, Fizjoterapia, Ochrona Środowiska, Zarządzanie i Inżynieria produkcji. Brak danych na temat ilości studentów i absolwentów.
- ❑ Politechnika Śląska w Katowicach – Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Bytomiu (szkoła publiczna).
Szkoła kształci w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym. Kształcenie odbywa się na poziomie licencjackim na Wydziale Administracji i Zarządzania, na kierunku: Socjologia i Administracja oraz na poziomie inżynierskim na Wydziale Transportu, na kierunku: Transport. W 2011 r. kształciło się 470 studentów, a 145 uzyskało status absolwenta.
- ❑ Śląski Uniwersytet Medyczny – Wydział Zdrowia Publicznego (szkoła publiczna).
Na Wydziale Zdrowia Publicznego, na kierunkach: zdrowie publiczne i dietetyka, na studiach licencjackich, magisterskich oraz podyplomowych, w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym kształciło się 1 019 studentów, a 304 osoby uzyskało status absolwenta.
- ❑ Polsko – Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych w Warszawie – Wydział Zamiejscowy Informatyki w Bytomiu (szkoła niepubliczna).
Kształci w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym, na poziomie inżynierskim, licencjackim oraz podyplomowym. Proponowane kierunki to: Informatyka oraz Grafika. W 2011 r. liczba studentów wynosiła 200 osób, natomiast status absolwenta uzyskało 48 osób.

❑ Kolegium Nauczycielskie (szkoła publiczna).

Szkoła działa pod opieką naukowo – dydaktyczną Akademii Pedagogicznej w Częstochowie, Akademii Muzycznej w Katowicach, Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie. Szkoła kształci w systemie stacjonarnym i zaocznym, na poziomie licencjackim, na kierunkach: Edukacja Przedszkolna i Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna, Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Edukacja Przedszkolna, Edukacja Muzyczna i Edukacja Przedszkolna, Pedagogika Resocjalizacyjna i Pedagogika Opiekuńcza, Pedagogika Opiekuńcza i Pedagogika Resocjalizacyjna.

W 2011 r. kształciło się 676 słuchaczy, a 209 osób uzyskało status absolwenta.

❑ Akademia Humanistyczno – Ekonomiczna w Łodzi, Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Bytomiu (szkoła niepubliczna).

Zamiejscowy Ośrodek dydaktyczny w Bytomiu został zamknięty z dniem 30 września 2011 r., ze względu na brak zainteresowania ofertą. Status absolwenta uzyskało 87 osób.

❑ Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego w Krakowie – Zamiejscowy Wydział Teatru Tańca (szkoła publiczna).

Na Wydziale Teatru Tańca, na kierunku Aktorstwo, w 2011 r. kształciło się 70 studentów. Studia odbywały się w systemie stacjonarnym.

❑ Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfańskiego – Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Bytomiu (szkoła niepubliczna).

Uczelnia rozpoczęła swoją działalność w Bytomiu z dniem 1 października 2011 roku. Kształcenie odbywa się w systemie zaocznym na poziomie licencjackim, na kierunkach: Zarządzanie oraz Administracja rozpoczęło 132 studentów.

Wychowanie przedszkolne

W 2011 r. w Bytomiu funkcjonowały 42 przedszkola miejskie, publiczne – bez zmian w stosunku do poprzedniego roku. Dysponowały one łącznie 3 861 miejscami normatywnymi. W przedszkolach funkcjonowało 187 oddziałów, do których uczęszczało łącznie 4 451 dzieci. Średnia liczba dzieci na oddział kształtowała się na poziomie 24 wychowanków/oddział. W dwóch placówkach przedszkolnych (Przedszkole Miejskie nr 4 i Przedszkole Miejskie nr 8) działalność prowadziły grupy integracyjne i specjalne dla dzieci wymagających szczególnej opieki pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej lub rehabilitacyjnej. W grupach tych realizowane były programy autorskie i specjalistyczne uwzględniające indywidualne potrzeby podopiecznych. Ponadto dzieci były objęte opieką specjalistów z zakresu pedagogiki specjalnej, surdopedagogiki, tyflopedagogiki. Ponadto Przedszkole Miejskie nr 8 realizowało zadanie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

3.4 Ochrona zdrowia

Usługi medyczne dla mieszkańców Bytomia świadczyły placówki lecznictwa zamkniętego oraz publiczne i niepubliczne placówki lecznictwa ambulatoryjnego.

W ramach lecznictwa zamkniętego na terenie Bytomia nadal funkcjonowały 3 szpitale:

- ❑ Szpital Specjalistyczny Nr 1 przy ul. St. Żeromskiego 7,
- ❑ Szpital Specjalistyczny Nr 2 przy ul. St. Batorego 15,
- ❑ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 przy Al. Legionów 10.

W ramach lecznictwa ambulatoryjnego różnorodne świadczenia medyczne zapewniało:

- ❑ 45 poradni specjalistycznych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- ❑ 47 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej
(po likwidacji z dniem 31 grudnia 2009 r. samodzielnego publicznego zakładu pn. „Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Bytomiu” ambulatoryjna opieka medyczna w mieście (poza poradniami będącymi w strukturach szpitali) sprawowana jest wyłącznie poprzez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej),
- ❑ 48 gabinetów i praktyk stomatologicznych.

W mieście działało 56 aptek ogólnodostępnych, w tym 4 apteki działające całą dobę.

Tabela nr 27: Wybrane dane dot. funkcjonowania placówek lecznictwa zamkniętego, publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz Pogotowia Ratunkowego w Bytomiu w latach 2008 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2008r.	Stan na 31.12.2009r.	Stan na 31.12.2010r.	Stan na 31.12.2011r.
1.	Liczba oddziałów szpitalnych	30	31	30	32
2.	Liczba oddziałów klinicznych	8	8	8	8
3.	Liczba ośrodków zabiegów dziennych	1	_*	_*	_*
4.	Liczba łóżek szpitalnych ogółem	1 697	1 715	1 630	1 620
5.	Łączna liczba pacjentów przyjętych do szpitali	55,2 tys.	57,6 tys.	50,4 tys.	48,7 tys.
6.	Średni czas pobytu pacjenta w szpitalu (w dniach):				
	▪ Szpital Specjalistyczny nr 1	6,6	6,6	8,1	8,1
	▪ Szpital Specjalistyczny nr 2	5,7	5,8	6,4	6,4
	▪ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4	8,9	6,9	7,0	7,0
7.	Liczba pracowników medycznych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej:				
	▪ lekarzy medycyny	391	386	373	431
	▪ lekarzy dentyistów	6	0	1	1
	▪ pielęgniarek	992	962	932	906
	▪ położnych	127	117	116	111
8.	Liczba pracowników medycznych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej przypadających na 10 tys. mieszkańców:				
	▪ lekarze medycyny	22	23	22	26
	▪ lekarze dentyści	0,3	0	0	0
	▪ pielęgniarki	57	57	56	55
	▪ położne	7	7	7	7
9.	Liczba wyjazdów Pogotowia Ratunkowego ogółem, w tym:				
	▪ do zachorowań	13 594	13 412	13 088	11 016
	▪ do wypadków	12 696	11 943	11 943	9 256
	▪ do wypadków	898	1 469	1 145	1 760
10.	Ilość udzielonych porad ogółem, w tym:				
	▪ w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej	594,27 tys.	265,70 tys.	240,55 tys.	238,57 tys.
	▪ w poradniach specjalistycznych	311,68 tys.	_**	_**	_**
	▪ w poradniach specjalistycznych	282,59 tys.	265,70 tys.	240,55 tys.	238,57 tys.

* bez danych z Ośrodka Zabiegów Dziennych w Szpitalu Nr 1 z uwagi na jego likwidację w 2009 r.

** z uwagi na proces likwidacji w 2009 r. Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego świadczenia zdrowotne przejęły do realizacji niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Polityki Społecznej UM

W poradniach specjalistycznych publicznych zakładów opieki zdrowotnej udzielono 238,57 tys. porad, w tym 209,89 tys. dorosłym i 28,67 tys. dzieciom.

Wśród porad udzielanych dorosłym największa ich liczba obejmowała porady chirurgiczne (36,1 tys.), urazowo-ortopedyczne (19,7 tys.), diabetologiczne (17,1 tys.), kardiologiczne (15,2 tys.), okulistyczne (12,0 tys.). Z ogólnej liczby porad udzielonych dzieciom najwięcej dotyczyło porad chirurgicznych (10,5 tys.), laryngologicznych (6,2 tys.), chorób płuc i gruźlicy (3,4 tys.), neurologicznych i leczenia padaczek (2,6 tys.).

Tabela nr 28: Dane dot. zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne oraz liczby osób hospitalizowanych w latach 2008 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2008r.	Stan na 31.12.2009r.	Stan na 31.12.2010r.	Stan na 31.12.2011r.
1.	Liczba zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne				
	Ogółem, w tym:	31 132	20 946	11 901	22 454
	Gruźlica	292	216	91	70
	Cukrzyca	3 186	552	178	2 942
	Nowotwory	7 232	8 522	4 110	7 858
	Choroby układu krążenia	12 826	10 038	5 490	9 001
	Nadciśnienie	6 666	1 495	413	2 030
	Zawał	302	24	13	475
	Choroby psychiczne i alkoholizm	628	99	1 606	78
2.	Liczba osób hospitalizowanych z powodu chorób społecznych i cywilizacyjnych				
	Ogółem, w tym:	16 858	17 103	12 049	12 412
	Gruźlica	32	36	4	50
	Cukrzyca	1 476	1 533	1 255	1 009
	Nowotwory	5 639	2 566	1 785	2 343
	Choroby układu krążenia	7 300	8 840	5 942	5 919
	Nadciśnienie	769	1 904	1 407	1 612
	Zawał	468	1 503	952	664
	Choroby psychiczne i alkoholizm	1 174	721	704	815

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Polityki Społecznej UM

W 2011 r. zwiększyła się stosunku do 2010 r. liczba zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne z 11 901 do 22 454, tj. o 10 553. Z przedstawionych powyżej chorób największy wzrost zachorowań odnotowano wśród chorych na nowotwory – o 3 748 osób, choroby układu krążenia o 3 511 osób, cukrzycę o 2 764 osoby. Zmniejszyła się jedynie liczba zachorowań na choroby psychiczne i alkoholizm z 1 606 (2010 r.) do 78 (2011 r.).

Liczba osób hospitalizowanych z powodu chorób społecznych i cywilizacyjnych w 2011 r. wynosiła 12 412 osób i w stosunku do 2010 r. zmniejszyła się o 363 osoby. Hospitalizowano się podobnie jak w latach poprzednich głównie z powodu chorób układu krążenia oraz nowotworów.

W bytomskich szpitalach przeprowadzono remonty w kilku oddziałach szpitalnych oraz zakupiono nowy sprzęt medyczny, w tym:

w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1:

- ☐ przeprowadzono termomodernizację obiektów Szpitala:
 - wykonano częściową termomodernizację oraz częściowe ocieplenie dachu wraz z wymianą pokrycia dachowego budynku Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego i Hepatologii Zakaźnej – etap I,
 - zakończono termomodernizację budynku nr 5 (etap I docieplenia),
- ☐ zakupiono pierwsze wyposażenie do zmodernizowanych obiektów budowlanych oraz aparatury medycznej dla oddziałów zabiegowych Szpitala. Zakupiono m.in.: videokolonoskop zabiegowo – terapeutyczny, łóżka szpitalne, stoły zabiegowe, system podgrzewania płynów infuzyjnych, ultrasonograf,
- ☐ zakupiono trzy serwerwery wraz z osprzętem w celu realizacji projektu pn. *Poprawa standardu przechowywania danych trzymanych w serwerowni wraz z poprawą struktury sieci komputerowej Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu.*

w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 wykonano m.in.:

- ☐ prace modernizacyjne i budowlane:
 - wymianę nawierzchni dróg dojazdowych na terenie szpitala,
 - adaptację pomieszczeń Zakładu Przedmiotów Ortopedycznych i Środków Pomocniczych dla potrzeb ambulatoryjnego leczenia Specjalistycznego – rozpoczęto cykl inwestycyjny,

- remont Katedry i Oddziału Klinicznego Pediatrii – IV piętro,
- remont dachu bloku nr 3,
- w ramach zakupów inwestycyjnych zakupiono:
 - aparat do znieczulenia ogólnego dla potrzeb Oddziału Anestezjologii,
 - inkubator dla potrzeb Oddziału Noworodkowego bloku nr 3,
 - laser do zabiegów ginekologicznych dla potrzeb Katedry i Oddziału Klinicznego Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej,
 - nóż harmoniczny dla potrzeb Oddziału Klinicznego Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Endokrynologicznej,
 - sprzęt medyczny: pulsoksymetry, ssaki, pompy infuzyjne, itp.

w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 4 przeprowadzono następujące roboty inwestycyjne i remontowe:

- w budynku „K”:
 - wykonano pokrycia jednowarstwowe papą termozgrzewalną nad pomieszczeniami koncentratora TP S.A. i pralni,
 - wyremontowano część instalacji poziomej ϕ 100 i ϕ 80 zimnej wody użytkowej,
 - zamontowano system dozowania dwutlenku chloru dla systemu ciepłej wody użytkowej,
- w budynku „C1” – wymalowano pomieszczenia poziomu parteru oraz klatki schodowej,
- w budynku „C2” – wyremontowano chodnik,
- w budynku „A2” OIOM – dokonano wymiany części instalacji gazów medycznych oraz instalacji elektrycznej. Uzupełniono tynki ścian i sufitów wraz z odmalowaniem całego oddziału,
- w budynku „A2” i „E” – wykonano instalację poziomą i ciepłej wody użytkowej wraz z cyrkulacją pomiędzy budynkami A2 i E,
- w budynku „A-3” OIOK - wymieniono część instalacji gazów medycznych oraz instalacji elektrycznej. Uzupełniono tynki i płytki na ścianach wraz z odmalowaniem całego oddziału,
- w budynku „A-3” – dokonano wymiany części instalacji poziomej ciepłej wody użytkowej, cyrkulacji, zimnej wody użytkowej,
- w budynku „B” – część wysoka – wymalowano cały oddział Onkologii wraz z łózkami i sprzętem,
- w budynku „D1” – wykonano instalację poziomą ciepłej wody użytkowej,
- w budynku „G” - wykonano podjazd dla niepełnosprawnych wraz z remontem schodów przy Poradni Zdrowia Psychicznego,
- Hydroforownia – przeprowadzono wymianę instalacji zimnej wody użytkowej wraz z zaworami,
- Budynek portierni Plac Rodła – wyremontowano węzeł sanitarny, wymieniono instalację ciepłej wody użytkowej, cyrkulacji, zimnej wody użytkowej oraz centralnego ogrzewania.

W 2011 r. kontynuowano realizację programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, a także profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych patologii społecznych.

Miejski Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia

W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia, realizowanego przy współpracy z Bytomskim Ośrodkiem Promocji Zdrowia podjęto działania w zakresie:

- profilaktyki wad postawy (gimnastyka korekcyjna dla dzieci w wieku przedszkolnym),
- profilaktyki powikłań w niepełnosprawności (gimnastyka rehabilitacyjna z grupą osób niepełnosprawnych i osób starszych mające na celu poprawę samopoczucia fizycznego i psychicznego),
- profilaktyki chorób nowotworowych, układu krążenia (w tym udarów mózgowych), chorób układu oddechowego, narządów ruchu, słuchu i wzroku (organizacja dni otwartych, badanie poziomu glukozy, cholesterolu, badanie piersi, itp.),
- profilaktyki otyłości (zajęcia sprawnościowe, poradnictwo dietetyczne, wsparcie i motywowanie do walki z otyłością),
- profilaktyki uzależnień (prowadzenie edukacji zdrowotnej wśród młodzieży szkolnej na temat uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków i leków, itp.),
- profilaktyka wszawicy w środowisku nauczania i wychowania mająca na celu ograniczenie negatywnych skutków w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego dzieci,
- ratownictwa medycznego (pierwsza pomoc przedlekarska w stanach zagrożenia życia i zdrowia),
- współpracy z miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie profilaktyki uzależnień.

Ponadto współpracowano ze Szpitalem Specjalistycznym Nr 1 w zakresie zakupu w szpitalu specjalistycznych świadczeń zdrowotnych dla dzieci i młodzieży dot. kompleksowej interdyscyplinarnej rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej zamieszkałej w Bytomiu, realizowanych przez Bytomskie Centrum Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Bytomiu. Rehabilitacją objęto łącznie 27 dzieci niepełnosprawnych.

Przeprowadzono także postępowania konkursowe, m.in. na świadczenia zdrowotne w zakresie:

- ❑ opieki nad zdrowym dzieckiem w wieku do lat 3, tj. na świadczenia żłobka dla dzieci z terenu miasta Bytomia ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rejonu Łagiewnik,
- ❑ pielęgniarstwa opieki hospicyjno-paliatywnej i rehabilitacji leczniczej w środowisku rodzinnym pacjenta,
- ❑ udzielania pomocy i wsparcia z zakresu psychoterapii osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin z terenu Bytomia.

Szpital Specjalistyczny nr 2 w Bytomiu realizował programy zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, tj.:

- ❑ „Program profilaktyki raka piersi” – w dwóch etapach: podstawowym i pogłębionej diagnostyki,
- ❑ „Program badań prenatalnych”,
- ❑ „Program profilaktyki raka szyjki macicy” – w trzech etapach: podstawowym, diagnostycznym oraz diagnostyki pogłębionej.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Patologii Społecznych w Bytomiu

Przyznano dotację dla Bytomskiego Centrum Kultury z siedzibą w Bytomiu na realizację zadania publicznego pn. „Przychodnia kreatywna, czyli centrum alternatywnych form spędzania czasu wolnego w dzielnicy Bobrek. Program profilaktyki uzależnień” polegającego w szczególności na przeprowadzeniu warsztatów (plastycznych, teatralnych i muzycznych) dla dzieci, młodzieży, rodziców i całych rodzin (zagrożonych patologią społeczną i uzależnieniami), propagujących zdrowy styl życia – wolny od alkoholu i narkotyków.

Miejskie jednostki organizacyjne realizowały niżej wymienione zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, i tak:

- ❑ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu:
 - zadania polegające m.in. na zakupie wyposażenia do mieszkań chronionych (przeznaczonych dla młodzieży opuszczającej rodzinę zastępczą oraz placówki opiekuńczo - wychowawczej, zagrożonej przemocą wynikającą z nadużywania alkoholu w rodzinie naturalnej),
 - zadania publiczne pn.: *Być człowiekiem wolnym od uzależnień – Specjalistyczne Poradnictwo dla osób bezdomnych nadużywających alkoholu przebywających w noclegowni*,
 - projekt pn.: *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole*,
- ❑ Miejski Ośrodek Opiekuńczy w Bytomiu – zadanie publiczne pn.: *Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Patologii Społecznych w Miejskim Ośrodku Opiekuńczym w Bytomiu w latach 2010 – 2012*,
- ❑ Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Bytomiu - zadanie publiczne pn.: *Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Patologii Społecznych w Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Bytomiu „Nie uzależnieniom” program na lata 2010 – 2013*,
- ❑ Dom Pomocy Społecznej Kombatant w Bytomiu realizował zadanie publiczne pn.: *Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Patologii Społecznych w Domu Pomocy Społecznej Kombatant w Bytomiu na lata 2010 – 2012*,
- ❑ Zespół Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych w Bytomiu – zadanie publiczne pn.: *Środki psychostymulujące zagrożeniem współczesnego człowieka*,
- ❑ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Bezpieczny Dom” w Bytomiu – zadanie publiczne pn.: *Zdrowie i kultura to moja natura oraz Szklane marzenia*,
- ❑ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Szansa dla Dziecka” w Bytomiu – zadanie publiczne pn.: *Patrz trzeźwo nie zamykaj oczu*,
- ❑ Dom Dziecka Nr 1 w Bytomiu, przy ul. Matki Ewy 5, realizował zadanie publiczne pn.: *Zdrowie i kultura to moja natura*.

Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu w 2011 r. w ramach swojej statutowej działalności m.in.:

- ❑ prowadziło konsultacje i terapię rodzinną w zakresie problemów opiekuńczo – wychowawczych (skorzystało 327 osób),
- ❑ prowadziło terapię indywidualną dla m.in. osób: stosujących przemoc w rodzinie, doświadczających przemocy w rodzinie, uzależnionych, współuzależnionych, dorosłych dzieci alkoholików doświadczających przemocy seksualnej,
- ❑ prowadziło grupy: psychoedukacyjne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, edukacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych, wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i współuzależnionych, edukacyjną dla rodziców, w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, w ramach psychoterapii dla dorosłych dzieci alkoholików DDA,
- ❑ prowadziło zajęcia profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na temat m.in.: „Agresja i przemoc”, „Dopalacze”, „Zagrożenie samobójstwem”, „Alkohol”, „Narkotyki”, „Wybór partnera”, „Uzależnienia”,
- ❑ prowadziło warsztaty edukacyjne dla pracowników różnych służb społecznych,
- ❑ prowadziło grupy w Areszcie Śledczym w Bytomiu, w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej z terenu Bytomia osadzonych w Areszcie,
- ❑ współpracowało z Policją (m.in. prowadzenie Punktu dla Ofiar Przestępstw, prowadzenie konsultacji i poradnictwa psychologicznego dla funkcjonariuszy Policji, udział w czynnościach prowadzonych z udziałem osób nieletnich oraz osób poszkodowanych w wyniku przemocy, uczestniczenie w przesłuchaniach małoletnich świadków),
- ❑ udzielało schronienia w Hostelu osobom doświadczającym przemocy w rodzinie (77 osób skorzystało z tej formy pomocy),
- ❑ udzielało schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, osobom będącym w kryzysie (29 osób skorzystało z tej formy pomocy),
- ❑ prowadziło Punkt Konsultacyjny: dla osób uzależnionych od narkotyków (94 osoby), udzielający porad prawnych (208 osób), dla ofiar przestępstw (9 osób).

Fot. nr 12: Budynek Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom

Źródło: CIKiPU

W ramach Centrum działa, posiadający 12 miejsc Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który umożliwia podejmowanie interdyscyplinarnych działań polegających na udzieleniu natychmiastowej pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej osobom i rodzinom z terenu Bytomia, będącym w stanie kryzysu.

W strukturze Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu funkcjonuje Izba Wyrzęźwień, z usług której w 2011 r. skorzystały 6 473 osoby.

3.5 Stan sanitarny miasta

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu w okresie 12 miesięcy 2011 r. dokonali 2 033 kontrol na terenie Bytomia, w wyniku których wydano 818 decyzji, w tym 34 decyzje stwierdzające chorobę zawodową.

Za stwierdzone w czasie kontroli uchybienia sanitarne nałożono 85 mandatów karnych na łączną kwotę 12 350 zł.

Tabela nr 29: Kontrole przeprowadzone na terenie Bytomia przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w latach 2008 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.
1.	Ilość kontroli	3 337	3 350	1 955	2 033
2.	Ilość wydanych decyzji ogółem, w tym:	855	856	640	818
	▪ decyzje stwierdzające choroby zawodowe	38	36	36	34
3.	Ilość nałożonych mandatów karnych	118	105	58	85

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu

Na terenie miasta w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody (w 13 punktach kontrolnych) oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano 108 próbek wody, w tym przebadano pod względem:

- fizykochemicznym – 108,
- bakteriologicznym – 104.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo) stwierdzono w 8 próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w 2 próbkach. Ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2011 r. na terenie miasta eksploatowane były 4 baseny kąpielowe kryte (1 przedszkolny, 2 szkolne, 1 rekreacyjny) oraz 1 sezonowy. Na podstawie przeprowadzonych badań (57 próbek wody, w tym kwestionowanych pod względem bakteriologicznym – 4) jakość wody w 4 basenach krytych i 1 sezonowym oceniono jako dobrą.

Pod nadzorem było 46 szkół różnych typów. Przeprowadzono w nich 39 kontroli, w wyniku których wydano 6 decyzji administracyjnych zarządzających oraz na wniosek stron wydano 24 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń.

W tym samym czasie nadzorem objętych było 48 przedszkoli, w tym 4 niepubliczne. W przedszkolach przeprowadzono 37 kontroli, wydano 27 decyzji administracyjnych, w tym 20 decyzji na wniosek strony zmieniających termin wykonania zarządzeń. Trzy decyzje administracyjne dot. niedostosowania mebli edukacyjnych dla dzieci do zasad ergonomii. Natomiast pozostałe dotyczyły zarówno złego stanu technicznego, jak i sanitarno-higienicznego pomieszczeń przedszkoli. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny wszystkich niepublicznych przedszkoli jest prawidłowy.

Prowadzono nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie Bytomia: Szpitalem Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu, SP ZOZ Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym Nr 4 w Bytomiu, ZOZ Szpitalem Aresztu Śledczego w Bytomiu, Katolickim Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei”. W szpitalach łącznie przeprowadzono 36 kontroli. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno-higienicznymi wydano 2 decyzje administracyjne terminowe dotyczące najczęściej malowania pomieszczeń, wymiany wykładzin podłogowych, uzupełnienia ubytków w okafelkowaniu ścian i podłóg. Ponadto skontrolowano 1 szpital będący pod nadzorem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego, w którym przeprowadzono 2 kontrole. Stan sanitarno-higieniczny szpitali z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie.

W ewidencji Stacji znajdowało się 1 940 zakładów produkcyjnych, obrotu żywnością, żywienia zbiorowego, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków. Ogółem skontrolowano 914 zakładów branży spożywczej. Przeprowadzono 1 324 kontrole sanitarne, tematyczne oraz rekontrole. Za uchybenia sanitarno – higieniczne nałożono 77 mandatów karnych na kwotę 11 200 zł. Wydano ogółem 603 decyzje administracyjne, z czego 132 decyzje represyjne dot. usunięcia niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego w kontrolowanych obiektach (w tym wydano 1 decyzję o zamknięciu zakładu) oraz 5 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej – przeterminowanych. 274 decyzje dotyczyły zatwierdzenia zakładu i dopuszczające obiekt do użytkowania, w tym 35 decyzji dotyczyło poszerzenia działalności. Po przeprowadzonych kontrolach stwierdzono, że stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych zakładów uległ pogorszeniu.

3.6 Pomoc społeczna

Świadczenia z pomocy społecznej

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej (w ramach zadań własnych gminy i zleconych z zakresu administracji rządowej oraz zadań powiatu - własnych i z zakresu administracji rządowej) realizował Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu (MOPR).

Z różnych form pomocy pieniężnej i niepieniężnej skorzystało 6 651 rodzin, liczących łącznie 15 724 osoby. Wydano 44 016 decyzji administracyjnych.

Łącznie ze świadczeń w ramach opieki społecznej skorzystało ok. 5,9% ogółu mieszkańców.

W ramach zadań własnych gminy udzielono 554 326 świadczeń na takie formy pomocy jak: zasiłki stałe, okresowe, celowe, posiłki (w tym dożywianie dzieci w szkołach, w DDP oraz noclegowni), schronienie, usługi opiekuńcze, DPS oraz sprawianie pogrzebów.

W zakresie zadań powiatu przyznano 6 145 świadczeń na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomoc rzeczową na zagospodarowanie dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczeń dla rodzin zastępczych.

Ze środków administracji rządowej na zadania zlecone gminie udzielono 10 983 świadczenia na: specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz wynagrodzenie opiekuna za sprawowanie opieki.

W ramach zadań zleconych powiatu ze środków administracji rządowej przyznano 31 świadczeń dot. pomocy dla cudzoziemców, a także zapewniono 3 943 posiłki dla osób przebywających w środowiskowym domu pomocy.

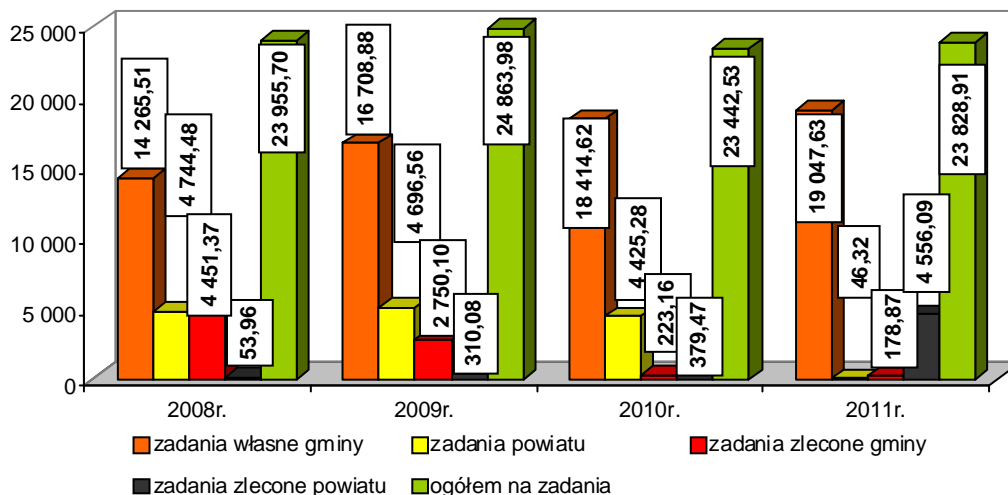
Tabela nr 30: Liczba osób oraz ilość wypłaconych świadczeń w ramach pomocy społecznej w latach 2008 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie		2008r.	2009r.	2010r.	2011r.
1.	Ilość osób, która skorzystała z pomocy społecznej		10 520	10 050	9 976	9 662
2.	Liczba świadczeń	Zadania własne gminy	703 118	637 607	613 838	554 326
		Zadania powiatu	7 064	6 643	6 589	6 145
		Zadania zlecone gminie	22 276	21 890	9 588	10 983
		Zadania zlecone powiatu	18	134	183	31

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Na świadczenia wydatkowano 23 828,91 tys. zł, czyli o 386,38 tys. zł więcej niż w 2010 r.

Wykres nr 29: Wydatki w ramach pomocy społecznej w Bytomiu – zadania własne gminy, zadania zlecone gminie, zadania powiatu, zadania zlecone powiatu w latach 2008 – 2011 (w tys. zł)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Łącznie w latach 2008 – 2011 wydatki przeznaczone na pomoc społeczną w ramach zadań własnych gminy, zadań zleconych gminie, zadań powiatu i zleconych powiatu wynosiły 96 091,12 tys. zł., w tym najwyższą kwotę 24 863,98 tys. zł wypłacono w 2009 r.

Spośród wypłaconych w 2011 r. świadczeń z zakresu pomocy społecznej najwięcej środków finansowych przeznaczono na:

☐ zasiłki	– 12 769,91 tys. zł (tj. 53,6%),
☐ zasiłki stałe	– 3 977,36 tys. zł (tj. 16,7%),
☐ pomoc finansową dla rodzin zastępczych	– 3 610,59 tys. zł (tj. 15,1 %),
☐ dożywianie dzieci w szkołach	– 1 064,17 tys. zł (tj. 4,5 %),
☐ usługi opiekuńcze	– 834,71 tys. zł (tj. 3,5 %).

Na dzień 31.12.2011 r. w Bytomiu funkcjonowało 298 rodzin zastępczych, w których przebywało 419 dzieci. Rodzinom tym wypłacono świadczenia w wysokości 3 610,59 tys. zł z tytułu pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci oraz jednorazowej pomocy na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka.

Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowano:

- ☐ turnusy rehabilitacyjne dla 139 osób na łączną kwotę 105,09 tys. zł,
- ☐ zaopatrzenie 403 osób w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na łączną kwotę 400,82 tys. zł,
- ☐ warsztaty terapii zajęciowej dla 140 osób na łączną kwotę 2 071,44 tys. zł,
- ☐ 139 osób w ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na łączną kwotę 380,01 tys. zł.

Na koniec 2011 r. funkcjonowały w Bytomiu następujące placówki pomocy społecznej:

- ☐ 6 Dziennych Domów Pomocy Społecznej, dysponujące 186 miejscami,
- ☐ 5 Domów Pomocy Społecznej, dysponujące 412 miejscami,
- ☐ 3 Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, dysponujące 202 miejscami,
- ☐ Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Karpackiej, dysponujący 35 miejscami,
- ☐ Miejski Ośrodek Opiekuńczy przy pl. Szpitalnym, dysponujący 62 miejscami,
- ☐ Noclegownia przy ul. Kosynierów 26, dysponująca 70 miejscami.

Ponadto na terenie Bytomia działały następujące placówki opiekuńczo - wychowawcze dla dzieci i młodzieży:

- ☐ 3 publiczne placówki opiekuńczo – wychowawcze, w tym:
 - Dom Dziecka, w którym zatrudnionych było 30 nauczycieli i przebywało 61 wychowanków,
 - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Bezpieczny Dom” – liczba nauczycieli 18, liczba wychowanków – 42,
 - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Szansa dla Dziecka” – liczba wychowawców 13, liczba wychowanków – 35,
- ☐ 2 Specjalne Ośrodki Wychowawcze z łączną liczbą 71 wychowanków i 28 nauczycieli,
- ☐ 6 niepublicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych z 287 wychowankami,
- ☐ 1 niepubliczna placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego – w której zatrudnionych było 2 wychowawców i przebywało 8 wychowanków,
- ☐ 1 niepubliczny ośrodek adopcyjno – opiekuńczy,
- ☐ 2 żłobki dysponujące 95 miejscami, w tym: Żłobek Niepubliczny prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Utrzymania Żłobka w Bytomiu – Łagiewnikach.

Fot. nr 13: Dom Dziecka nr 1 w Bytomiu
ul. Matki Ewy 5

Źródło: Dom Dziecka nr 1

Kontynuowano realizację projektu pt. *Systemowy Projekt Aktywizacji – SPA w Bytomiu* współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII: Promocja integracji społecznej; Działanie 7.1: Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji; Poddziałanie 7.1.1: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej.

Fot. nr 14: Plakat SPA w Bytomiu
Źródło: MOPR

W 2011 r. uczestnikami projektu były 384 osoby – osoby korzystające z pomocy społecznej, spośród których 334 zrealizowało zaplanowaną w porozumieniu z pracownikiem socjalnym ścieżkę uczestnictwa pozwalającą zwiększyć poziom integracji zawodowej i społecznej.

Bezpośrednimi realizatorami projektu byli pracownicy socjalni. Wykorzystywali oni narzędzia pracy socjalnej, tj.:

- ❑ kontrakt socjalny (zawarto 344 kontrakty socjalne, w tym 43 z osobami niepełnosprawnymi),
- ❑ indywidualny program usamodzielnienia (IPU) – zawarto 32 IPU jako odmianę kontraktu socjalnego stosowanego w pracy z wychowankami rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- ❑ program aktywności lokalnej (PAL) – stosowany w pracy socjalnej ze społecznościami dzielnic Bobrek i Rozbark. W roku 2011 do współpracy w ramach PAL przystąpiło 40 klientów ośrodka.

W 2011 r. został opracowany program operacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu na lata 2011 – 2015 pn.: „Pomoc i integracja społeczna” (przyjęty uchwałą nr XI/164/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 maja 2011 r.) wpisujący się w realizację Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia na lata 2006 – 2020.

W ramach otwartego konkursu ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pozyskano środki na realizację projektów:

- ❑ W dorosłe życie bez lęku (wsparcie dziecka i rodziny),
- ❑ Rodzina zastępcza na piętkę,
- ❑ Rodzina – Bądźmy Razem (program przeciwdziałania przemocy),
- ❑ Droga do samodzielności (oparcie społeczne dla osób psychicznie chorych w środowisku zamieszkania),
- ❑ Gminne programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2011 r. (aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu).

Oprócz projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych realizowano kilka projektów w ramach bieżącej działalności, były to:

- ❑ Kawa dla seniora – skierowany do osób w wieku poprodukcyjnym. Główny cel projektu to wsparcie osób starszych zagrożonych zjawiskami izolacji społecznej. W ramach projektu seniorzy mogli w wyznaczone dni miesiąca, okazując przygotowane kupony zakupić za symboliczną złotówkę kawę lub herbatę w placówkach, które zdecydowały się do projektu przystąpić,
- ❑ Wszechnica bytomska – projekt pilotażowo realizowały dwa terenowe punkty pomocy środowiskowej w Stroszku i Miechowicach. W ramach projektu zaplanowano utworzenie grup wsparcia dla osób starszych. Ich celem było m.in.: wspieranie tych osób w pełnieniu różnych ról społecznych, intelektualne aktywizowanie, umożliwienie nawiązania kontaktów towarzyskich, podniesienie samooceny, wyzwalanie motywacji do integrowania się ze społecznością lokalną.

Od czerwca do listopada zajęcia prowadzili: instruktor fitness, policjanci (zajęcia w zakresie bezpieczeństwa seniorów), terapeuci zajęciowi, przedstawiciele grupy fotograficznej *Negatyw Bytom*.

W 2011 r. w noclegowni realizowano projekt „Wspólnie przeciw alkoholizmowi” – specjalistyczne poradnictwo dla osób bezdomnych nadużywających alkoholu, przebywających w noclegowni. Celem projektu było budowanie motywacji bezdomnych do walki z uzależnieniem oraz nabycie przez nich wiedzy umożliwiającej rozpoczęcie specjalistycznej terapii w walce z nałogiem. Projekt ten realizowano od października do listopada 2011 r. z 60 osobami bezdomnymi – które skierowano na cykl szkoleń antyalkoholowych. Utworzone grupy odbyły spotkania m.in. z terapeutą z Centrum Pomocy Osobom Uzależnionym i ich Rodzinom w Bytomiu, psychologiem, specjalistą ds. uzależnień oraz z kierownikiem noclegowni.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie opracowano „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2013”, który został uchwalony 23 marca 2011 r. (uchwała RM nr IX/109/11). Program zawiera zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wsparcia osób uwięzionych w przemoc. Celem programu jest ograniczenie przemocy w rodzinie na terenie Bytomia.

Realizowano także dwa projekty w ramach programu osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Zadanie realizowane było od 3 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. we współpracy z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Bytomiu oraz Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu. Beneficjentami projektu były dzieci, młodzież gimnazjalna (z 9 świetlic socjoterapeutycznych i świetlicy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci) oraz ich rodzice. Założeniem była poprawa sytuacji tych rodzin poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej (w tym wśród rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym) w zakresie zjawiska przemocy oraz prawidłowych postaw rodzicielskich i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Uczestnicy świetlic wzięli udział w zajęciach, a ich rodzice w warsztatach mających na celu zapobieganie przemocy w rodzinach.

Podczas realizacji projektu „Rodzina – Bądźmy Razem” przeprowadzono w 10 bytomskich świetlicach zajęcia, w których wzięło udział 229 dzieci i młodzieży gimnazjalnej, natomiast w warsztatach 152 rodziców. Realizacja projektu pozwoliła m.in. na podniesienie wiedzy i świadomości oraz wrażliwości uczestników, pokazanie rodzinom możliwości korzystania z bytomskiego systemu wsparcia i pomocy.

W 2011 r. realizowano projekt pod nazwą: „Prawo ochronnym parasolem dziecka”. Od 15 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. przyjazne patrole złożone z pracownika socjalnego MOPR i policjanta, monitorowały 973 środowiska (rodziny z problemami alkoholowymi, patologiczne, niezaradne). W trakcie przeprowadzonych dyżurów:

- ☐ 63 dzieci zostało przekazanych pod opiekę najbliższej rodziny, krewnych,
- ☐ 10 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, pogotowiach rodzinnych bądź w rodzinach zastępczych,
- ☐ kilkoro dzieci przewieziono do szpitala na badania lekarskie, niektóre zostały hospitalizowane,
- ☐ 15 osób dorosłych trafiło do izby wytrzeźwień.

W trakcie realizacji projektu odbyły się 103 dyżury przyjaznych patroli.

W 2011 r. *Klub Integracji Społecznej (KIS)* kontynuował trzeci rok działalności. Obszary działalności Klubu to:

1. *Prace społecznie użyteczne* – to program pomagający w aktywizacji zawodowej osób zaliczanych do kategorii szczególnego ryzyka wykluczenia społecznego. Prace społecznie użyteczne realizowano w 72 instytucjach. Do programu w 2011 r. skierowano 130 osób bezrobotnych.
 2. Klub Integracji Społecznej kontynuował realizację rozpoczętego w 2010 r. projektu współfinansowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – „*Gminne programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2010*”. Ponadto w 2011 r. został zgłoszony i uzyskał dofinansowanie następny projekt „*Gminne programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2011*”. W sumie ze środków pozyskanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w latach 2009 – 2012 zaplanowano wyremontowanie 12 mieszkań socjalnych. Do dyspozycji gminy zostało już przekazanych 8 wyremontowanych mieszkań.
 3. *Zajęcia szkoleniowo – edukacyjne z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla bezrobotnych mieszkańców Bytomia*, w których uczestniczyło 256 osób.
 4. Prowadzono poradnictwo prawne, zawodowe oraz psychologiczne. Klienci korzystali z pomocy konsultantów :
 - ☐ psychoterapeuty – 74 porady,
 - ☐ ds. uzależnień – 110 porad,
 - ☐ prawnego – 1 964 porady.
 5. Grupy wsparcia dla klientów KIS
- Tematyka spotkań była dostosowana do potrzeb i oczekiwań uczestników zajęć. Z porad w ramach grupy wsparcia skorzystało 135 osób.

Świadczenia rodzinne

W latach 2008 – 2011 mieszkańcy złożyli 55 656 wniosków dot. świadczeń rodzinnych, z tego w 2011 r. – 13 155 wniosków dotyczących: ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego (50,2%), funduszu alimentacyjnego (18,4%), zasiłku pielęgnacyjnego (14,0%), jednorazowej zapomogi (11,7%), świadczenia pielęgnacyjnego (5,7%).

Tabela nr 31: Świadczenia rodzinne wypłacone w Bytomiu w latach 2008 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie		2008 rok	2009 rok	2010 rok	2011 rok
1.	Wypłacone świadczenia, w tym:	Liczba świadczeń	287 974	271 438	261 062	251 495
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	33 666,74	35 696,31	39 550,47	39 664,38
2.	Zasiłki rodzinne	Liczba świadczeń	148 521	128 523	116 541	106 876
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	8 955,99	8 183,87	9 911,16	9 057,64
3.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	Liczba świadczeń	59 851	55 793	52 147	48 486
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	8 082,01	7 592,85	7 175,77	6 510,43
4.	Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	49 296	53 896	58 452	61 599
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	8 396,91	9 123,75	10 613,59	11 451,26
5.	Zaliczki alimentacyjne	Liczba świadczeń	21 246	357	46	2
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	4 439,19	51,78	8,25	0,34
6.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	Liczba świadczeń	1 742	1 665	1 719	1 492
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	1 741,93	1 665,00	1 719,00	1 492,00
7.	Fundusz alimentacyjny	Liczba świadczeń	7 318	31 204	32 157	33 040
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	2 050,71	9 079,06	10 122,70	11 152,71

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

W latach 2008 – 2011 wypłacono 1 071 969 świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 148 577,9 tys. zł, przy czym najwyższa kwota, bo 39 664,38 tys. zł wypłacona została w 2011 r.

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. wypłacono 251 495 świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 39 664,38 tys. zł. Z ogólnej liczby przyznanych dodatków do zasiłku rodzinnego 18 002, tj. 37,1% stanowił dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, na który wydatkowano 1 440,16 tys. zł.

Spośród ogólnej liczby wypłaconych świadczeń opiekuńczych 90,9 % stanowił zasiłek pielęgnacyjny, wypłacony w kwocie 8 571,42 tys. zł.

Dodatki mieszkaniowe

W okresie od 2008 r. do 2011 r. złożono łącznie 31 592 wnioski o przyznanie dodatków mieszkaniowych. Liczba złożonych wniosków zmniejszyła się z 8 885 w 2008 r. do 7 283 w 2011 r.

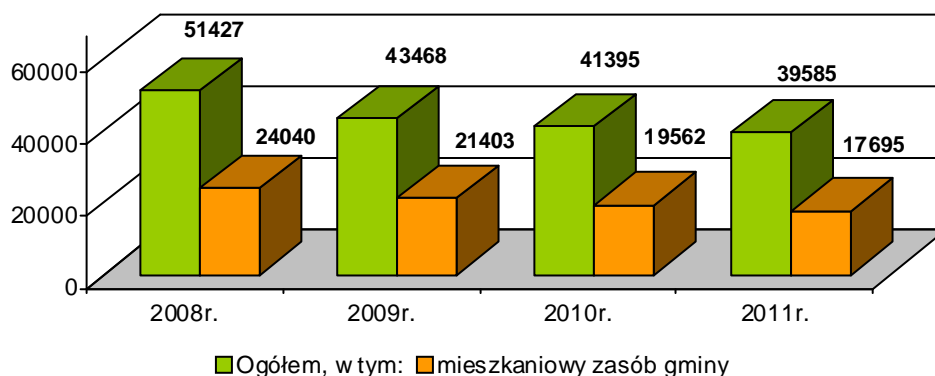
Tabela nr 32: Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych w latach 2008 – 2011

Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Ilość złożonych wniosków	8 885	7 890	7 534	7 283

źródło: dane MOPR w Bytomiu

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2008 – 2011 ogółem wyniosła 175 875, z czego 82 700 to dodatki dla użytkowników mieszkań tworzących mieszkaniowy zasób gminy. W 2011 r. wypłacono 39 585 dodatków – 44,7% stanowił mieszkaniowy zasób gminy.

Wykres nr 30: Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2008 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2008 – 2011 wyniosła 30 225,48 tys. zł, z tego 13 270,94 tys. zł dot. osób w mieszkaniowym zasobie gminy.

Tabela nr 33: Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2008 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.
1.	Wysokość wypłaconych dodatków mieszkaniowych ogółem, w tym:	8 096,03 tys. zł	7 286,93 tys. zł	7 287,23 tys. zł	7 555,29 tys. zł
	▪ mieszkaniowy zasób gminy	3 581,74 tys. zł	3 409,65 tys. zł	3 180,62 tys. zł	3 098,93 tys. zł
2.	Średnia wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego ogółem, w tym:	ok. 157 zł	ok. 168 zł	ok. 176 zł	ok. 191 zł
	▪ mieszkaniowy zasób gminy	ok. 149 zł	ok. 159 zł	ok. 163 zł	ok. 175 zł

źródło: dane MOPR w Bytomiu

Wypłacona kwota dodatków to 7 555,29 tys. zł, z tego 41,0% stanowiły dodatki dla użytkowników mieszkań, tworzących mieszkaniowy zasób gminy. Średnia wysokość wypłaconego dodatku wyniosła 191 zł.

W placówkach pomocy społecznej w 2011 r. przeprowadzono przedsięwzięcia inwestycyjne i remontowe oraz dokonano zakupów inwestycyjnych, w tym m.in.:

- ❑ w ramach projektu „Gminne programy aktywności społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2011” wyremontowano 4 mieszkania socjalne,
- ❑ w budynku MOPR przy ul. Strzelców Bytomskich 16 wyremontowano pomieszczenia na I piętrze oraz zmodernizowano budynek garażowo – biurowy z portiernią,
- ❑ w ramach przeprowadzonej modernizacji budynku noclegowni wyposażono obiekt w system sygnalizacji pożaru wraz z monitoringiem,
- ❑ w Dziennym Domu Pomocy nr 3 wymieniono stolarkę okienną, a w Dziennym Domu Pomocy nr 4 wyremontowano schody zewnętrzne,
- ❑ w ramach modernizacji lokali na rzecz Bytomskiego Systemu Mieszkań Chronionych wyremontowano mieszkanie przy ul. Piłsudskiego.

3.7 Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Kultura

W ostatnich dwóch dekadach Bytom odczuł skutki daleko idących przekształceń gospodarczych. Miasto zmienia swoje dotychczasowe, przemysłowe oblicze, podkreślając walory kulturalne Bytomia i jego ośrodki kultury znane nie tylko w kraju. Do najważniejszych należą:

Opera Śląska (wojewódzka samorządowa instytucja kultury)

Teatr operowy w Bytomiu stanowi od ponad 60 lat dumę społeczeństwa bytomskiego. Siedzibą Opery Śląskiej jest zabytkowy, ponad 100-letni gmach. Opera, by upowszechniać sztukę stale gości

na scenach macierzystego regionu, a także w innych miastach Polski. Mapa podróży po Polsce powiększa się o coraz to nowe adresy.

W roku 2011 Opera Śląska zaprezentowała 184 spektakle, w tym 4 spektakle premierowe, tj.:

- ❑ „Phantom” Mauriego Yestona i Artura Kopita – musical w 2 aktach na kanwie powieści Gastona Leroux „Upiór w Operze”,
- ❑ „Don Carlos” Giuseppe Veriego – spektakl nagrodzony „Złotą Maską”,
- ❑ „The Beatles & Queen” – widowisko taneczne w 2 częściach,
- ❑ „Maria Stuard” Geatano Donizettiego.

Na bytomskiej scenie odbyły się 124 przedstawienia, natomiast na wyjazdach 60 spektakli. Przedstawienia i koncerty obejrzało łącznie 88 758 widzów.

Porównanie tych danych w stosunku do lat poprzednich przedstawia się następująco:

Tabela nr 34: Porównanie ilości spektakli i widzów w Operze Śląskiej w latach 2006 – 2011

Lata	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ilość spektakli	223	271	241	280	194	184
Ilość widzów	127 000	177 222	155 697	164 152	98 054	88 758

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury UM w Bytomiu

W repertuarze Opery Śląskiej w 2011 r. znalazł się szereg koncertów i recitali, z których na wyróżnienie zasługują m.in.:

- ❑ spektakl Noworoczny – operetka Imre Kalmana „Księżniczka czardasza” z udziałem solistów, chóru, baletu i orkiestry Opery Śląskiej w Bytomiu,
- ❑ spektakle w wykonaniu studentów i absolwentów Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach - solistów, Akademickiej Orkiestry Symfonicznej i Chóru Akademii Muzycznej, dwie jednoaktowe opery – „Siostra Angelica” Giacomo Pucciniego i „Telefon” Gian Carlo Menottiego,
- ❑ przedstawienie opery Giuseppe Verdiego „Aida” w ramach VI Międzynarodowego Festiwalu im. G.G. Gorczyckiego,
- ❑ spektakl sylwestrowy w adaptacji scenicznej Jarosława Światały pt. „Baron cygański” Johanna Straussa.

Najważniejszymi wydarzeniami artystycznymi w 2011 r. były:

- ❑ przyznanie Tadeuszowi Serafinowi i Operze Śląskiej, przez działającą przy Regionalnej Izbie Gospodarczej w Katowicach Kapitułę Laurów, Płatynowego Lauru Kompetencji i Umiejętności w kategorii „Ambasador Spraw Polskich” za szczególne zasługi w reprezentowaniu Polski na arenie europejskiej i światowej,
- ❑ występ Opery Śląskiej w stołecznej Sali Kongresowej, ze spektaklem „Nabucco” G. Verdiego,
- ❑ występ w stołecznej Sali Kongresowej z musicaliem autorstwa Katarzyny Gaertner i Tadeusza Kijonki pt. „Zaczarowany bal, czyli krasnoludki, krasnoludki” opartego na motywach baśniowych. W przedstawieniu udział wzięli soliści, chór, balet i orkiestra Opery Śląskiej pod dyktando Krzysztofa Dziewięckiego,
- ❑ uhonorowanie solistów Opery Śląskiej: Renaty Dobosz (mezzosopran) i Macieja Komandery (tenor), Teatralną Nagrodą Muzyczną im. Jana Kiepury w kategorii: Najlepsza Śpiewaczka i Najlepszy Śpiewak,
- ❑ plenerowe przedstawienie opery Stanisława Moniuszki „Straszny dwór” w reżyserii Wiesława Ochmana, wykonanego na tarasach Muzeum Zamkowego w Pszczynie,
- ❑ II Metropolitalna Noc Teatrów - zwiedzanie teatru od kulis (ze względu na przeprowadzany remont dużej sceny dla zwiedzających dostępna była filharmoniczna część budynku Opery), warsztaty plastyczno-rzeźbiarskie, pokaz charakterystyki teatralnej, otwarta lekcja tańca klasycznego i break-dance, lekcja śpiewu operowego, pokaz instrumentów muzycznych, rozśpiewanie chóru z udziałem publiczności, karaoke operowe i otwarta próba do Koncertu Operetkowo-Musicalowego oraz Koncert Operetkowo-Musicalowy w reżyserii Jarosława Światały z udziałem solistów, chóru i orkiestry Opery Śląskiej,
- ❑ uroczysty spektakl opery G. Verdiego „Don Carlos” – dedykowany pamięci Napoleona Siessa – dyrygenta i dyrektora Opery Śląskiej – w 25. rocznicę śmierci,
- ❑ oficjalna premiera płyty CD „Carmina burana” Carla Orffa.

Muzeum Górnośląskie (wojewódzka samorządowa instytucja kultury)

Muzeum Górnośląskie jest jednym z najstarszych na Górnym Śląsku, jego historia sięga 1910 r., kiedy przez grupę miłośników dziejów Bytomia zostało założone Bytomskie Towarzystwo Historyczno-Muzealne. Nowy rozdział działalności, pod zmienioną nazwą Muzeum Górnośląskie w Bytomiu liczy się od 1950 r. Dziś Muzeum Górnośląskie to poważna, licząca się w kraju placówka muzealna o niekwestionowanym dorobku, bogatych zbiorach i autonomicznym programie.

W Muzeum funkcjonuje siedem działów merytorycznych: Dział Archeologii, Dział Etnografii, Dział Historii, Dział Przyrody, Dział Sztuki, Dział Edukacyjno-Promocyjny oraz działy pomocnicze jak np. Dział Wydawniczy czy Biblioteka. Pracownicy każdego z nich prowadzą własną działalność wystawienniczą, badawczą oraz przygotowują publikacje ze swojej dziedziny.

W Muzeum Górnośląskim w 2011 r. można było obejrzeć wystawy stałe, z których na szczególną uwagę zasługują:

- ☐ „Przyroda Górnego Śląska” („Lasy” oraz „Wody i mokradła”),
- ☐ „Galeria Malarstwa Polskiego”,
- ☐ „Z życia ludu śląskiego XIX-XX wieku”.

Muzeum Górnośląskie było również miejscem organizacji wystaw czasowych, tj.:

- ☐ „Galeria sztuki współczesnej. Pokaz 4”,
- ☐ „Święci – atrybuty i symbole”,
- ☐ „Światło i przyroda” - wystawa fotografii przyrodniczej Michała Budzyńskiego,
- ☐ „Wehikuł czasu”,
- ☐ „Italia. Żyj kolorowo”,
- ☐ „Kość i złoto. Początki sztuki egipskiej”,
- ☐ „Fotografia dzikiej przyrody 2010”,
- ☐ „Dziś i jutro Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu”,
- ☐ „Historia Muzeum Górnośląskiego plakatem malowana”,
- ☐ „13 grudnia 30 lat temu...”,
- ☐ „Szopki spod igły Jana Drechslera”,
- ☐ „Efekt pasażu”,
- ☐ „Kobieta w dziejach w współczesności Bytomia”,
- ☐ „Dawne i współczesne symbole powstań śląskich”,
- ☐ „Jestem sobie mały miś... Bohaterowie dobroci PRL-u”,
- ☐ „Zaułek lwowski” – prezentacja lwowskich pamiątek ze zbiorów MGB połączona z promocją książki Marcina Hałasia Lwowskie adresy,
- ☐ „Zagadki historii pewnej kamienicy przy ulicy Dworcowej 4 w Bytomiu” - wystawa prezentująca fotografie i dokumenty związane z historią zabytkowej kamienicy zajmowanej obecnie przez WBK Bank Zachodni w Bytomiu,
- ☐ „Ab initio. Narodziny muzeum” – wystawa jubileuszowa,
- ☐ „Mistrzowie grafiki europejskiej XVI-XIX wieku z kolekcji generała Józefa Zająca”,
- ☐ „I ciągle widzę ich twarze. Fotografia Żydów polskich”,
- ☐ „Henryk Sławik - zapomniany bohater trzech narodów”,
- ☐ „Zapomniani bohaterowie. Polscy lotnicy we Francji 1940 r.”,
- ☐ „60 lat Oddziału PTTK w Bytomiu”,
- ☐ „Ozdoby szykownych prababek. Z kolekcji Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu”,
- ☐ „Z Górnego Śląska po Nagrodę Nobla”,
- ☐ „Żywioły” - wystawa prac członków Uniwersytetu III Wieku,
- ☐ Wystawa prac pokonkursowych „Piękno życia rodzinnego” realizowana w ramach IV Metropolitalnego Święta Rodziny,
- ☐ Wystawa prac dzieci niepełnosprawnych „Percepcja” w ramach międzynarodowego projektu Comenius Special Artist Through Europe.

W Muzeum Górnośląskim w 2011 r. odbyło się również szereg spotkań i wykładów, z których na szczególną uwagę zasługują:

- ☐ cykl spotkań „Skarby Górnośląskiego Muzeum”,
- ☐ cykl „Spotkania miesiąca”,
- ☐ cykl spotkań towarzyszących wystawie „Kobieta w dziejach i współczesności Bytomia”,
- ☐ cykl spotkań „Rozbieranie Śląska”,
- ☐ cykl realizowany wspólnie z TV Sfera, który prowadził red. Jerzy Ciurlok,
- ☐ spotkanie promujące książkę pt. „Kolekcja współczesnej sztuki polskiej Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Katalog nabytków z lat 2003 – 2009” autorstwa Marka Meschnika,

- ❑ spotkanie pt. „Katyń 1940. Z historii katechetycznej. Badania specjalistów polskich w Katyniu w 1995 r.”,
- ❑ wykład „Arystokratki, emancypantki, artystki...” towarzyszący wystawie o tym samym tytule,
- ❑ spotkanie z dr Piotrem Greinerem – autorem publikacji o śląskich noblistach, połączone z prezentacją wystawy pt. „Z Górnego Śląska po Nagrodę Nobla”.

Ponadto w Muzeum Górnos Śląskiego w 2011 r. odbyło się również 36 koncertów współfinansowanych przez Gminę Bytom, w tym m.in.:

- ❑ koncert pt. „Kolędnicy z Żytomierza Kolędy i pastorałki” w wykonaniu zespołu Głos, z gościnnym występem tenora Sylwestra Targosza-Szalonka,
- ❑ Dustin O'Halloran oraz Czortet Quartet – koncert realizowany przy współudziale z Bytomskim Centrum Kultury w ramach cyklu „Tylko Nie Bytom!”,
- ❑ cykl koncertów dla dzieci pt. „To jest taki dom zaklęty w którym grają instrumenty”,
- ❑ koncerty kameralne z cyklu „Musiceum 2011”, w ramach których odbyły się m.in.:
 - koncert w wykonaniu BMF Trio, w repertuarze: R. Schumann – Trio d moll op. 63, F. Chopin – Trio g moll op.8,
 - kameralny koncert w wykonaniu Lorient Trio, w programie którego znalazły się „Sonata na flet, harfę i altówkę” Claudego Debussy'ego, „Miniatury i opracowania” Gabriela Faure-Siciliana, oraz „F. Chopin – Wariacje” i „Trzy polskie melodie ludowe” w opracowaniu Agnieszki Kaczmarek-Bialic,
 - koncert kameralny w wykonaniu Trio smyczkowego,
- ❑ koncert pt. „Muzyczne sensacje i fascynacje organizowany w ramach inauguracji obchodów jubileuszowych”,
- ❑ koncert jubileuszowy „Dwóch tenorów i ona” w wykonaniu Anny Leśniewskiej, Piotra Koprowskiego, Oskara Jasińskiego, przy akompaniamencie Haliny Masarłińskiej.

Ponadto Muzeum Górnos Śląskie w 2011 r. zorganizowało kilka ciekawych projektów, z których wyróżnić należy:

- ❑ Dni Otwarte w MGB,
- ❑ udział w organizacji gry miejskiej „Wszędołaz Powstańczy”,
- ❑ Noc Muzeów,
- ❑ premiera filmu „Szlakiem śląskich powstańców”.

W 2011 roku wystawy w Muzeum Górnos Śląskim obejrzało 70 180 zwiedzających.

Tabela nr 35: Porównanie frekwencji zwiedzających Muzeum Górnos Śląskie w latach 2007 – 2011

Lata	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba zwiedzających	32 989	30 866	34 128	15 020	70 180

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury UM w Bytomiu

Bytomskie Centrum Kultury (miejska samorządowa instytucja kultury)

W 2011 r. Bytomskie Centrum Kultury zorganizowało łącznie 396 imprez, z czego 323 to projekty własne BCK i współorganizacje, a 73 to wynajmy i użyczenia. Łączna liczba widzów na wszystkich imprezach wyniosła 31 993 osoby, z tego:

- ❑ na biletowanych imprezach: 16 945 osób,
- ❑ na niebiletowanych: 3 348,
- ❑ wydarzenia plenerowe zgromadziły 11 700 osób.

W 2011 r. Bytomskie Centrum Kultury z powodzeniem zrealizowano kolejne edycje imprez cyklicznych, tj.:

- ❑ X Zimowa Ferie Artystyczna,
- ❑ HartOFFanie Teatrem – cykl prezentacji grup teatru niezależnego,
- ❑ Scena Familijna - cykl przedstawień teatralnych dla dzieci,
- ❑ Klub Zielonej Żyraty – cykl warsztatów dla dzieci z rodzicami,
- ❑ BCKino – Klub Filmowy, Młodzieżowa Akademia Filmowa, Warsztaty medialne dla uczniów,
- ❑ Międzynarodowy Festiwal Teatralny TEATROMANIA 2011,
- ❑ Festiwal „Kwiaty na kamieniach”,
- ❑ Koncerty z cyklu „Krawiecka Art Pasaż”,

- ❑ „FANTastic S.cool BUS – BeCeKoBUS” – projekt z serii różnorodnych warsztatów artystycznych odbywających się w przestrzeni miasta Bytomia w niezwyklej wnętrzu starego autobusu, docierającego do młodych mieszkańców bytomskich dzielnic biedoty i społecznej degradacji,
- ❑ Festiwal Teatralny dla Dzieci „Maskarada”,
- ❑ V Bytomska Jesień Literacka.

Bytomskie Centrum Kultury przeprowadziło również wiele innych przedsięwzięć i projektów, z których na szczególną uwagę zasługują:

- ❑ Koncert Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- ❑ „Becekowe rokowania” w klubie Gotyk,
- ❑ „Testosteron”,
- ❑ „Fantoma Fedrowanie”,
- ❑ Projekt pn. „Nie wszystkim warto ufać”,
- ❑ „Bytomskie spotkania z czeską kinematografią”,
- ❑ BeCeKowy Dzień (nie tylko) dla Dziecka – „Skrzaty i kolorowe światy”,
- ❑ „Autostopem z malowaną lalą”,
- ❑ Przegląd filmów Woody Allena.

W Bytomskim Centrum Kultury w 2011 r. nie zabrakło również wystaw prac artystycznych. Można było zobaczyć m.in.:

- ❑ „Shinkendo w obiektywie aparatu” – wystawę fotograficzną autorstwa Natalii Kubackiej, Natalii Skowronek oraz Michała Flasza,
- ❑ „Człowiek i Świat” – wernisaż podsumowujący działalność koła plastycznego słuchaczy Bytomskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w roku akademickim 2010/2011,
- ❑ dwie wystawy: „Happy End” oraz „Mój Bytom w obiektywie”, które odbyły się w fotogalerii FOTOBASZTA – jedynej w Polsce pionowej galerii fotografii.

W ramach współorganizacji Bytomskie Centrum Kultury udostępniło m.in. salę widowiskową podczas realizacji następujących projektów:

- ❑ Festiwal Piosenki Harcerskiej i Marynistycznej,
- ❑ Festiwal Kultury Kresowej,
- ❑ „Polskie i Romskie dzieci razem” – widowisko artystyczne z udziałem uczniów polskich i romskich ze Szkoły Podstawowej nr 16 w Bytomiu,
- ❑ przedpołudniowe spektakle edukacyjne dla dzieci i młodzieży, m.in. „Balladyna”, „Romeo i Julia”, „Mały Książę”, „Tango”, „Szatan z siódmej klasy”, „Skąpiec”, „Świętoszek”,
- ❑ występy Kabaretu Młodych Panów oraz Kabaretu „Neonówka”.

Śląski Teatr Tańca (miejska samorządowa instytucja kultury)

Śląski Teatr Tańca jest instytucją, która tworzy nowe produkcje artystyczne w dziedzinie tańca współczesnego, szkoli nową generację polskich tancerzy i choreografów, a także upowszechnia twórczość w dziedzinie tańca współczesnego w kraju.

Śląski Teatr Tańca stał się jednym z najbardziej aktywnych ośrodków tańca współczesnego i sztuk teatralnych w Polsce. Rozwija, organizuje i produkuje krajowe i międzynarodowe spektakle oraz działania artystyczne. Jest siłą napędzającą rozwój tańca współczesnego w Polsce, tworząc odpowiednią atmosferę dla tancerzy, choreografów i twórczych artystów, którzy przełamują ustalone, tradycyjne wzorce eksperymentowania, rozwijania i uczestniczenia w ewolucji polskiego ruchu tanecznego.

W roku 2011 Śląski Teatr Tańca we współpracy z Fundacją Śląskiego Teatru Tańca prowadził swoją działalność statutową na następujących płaszczyznach:

- ❑ Organizacja spektakli własnych na scenie Śląskiego Teatru Tańca, tj.:
 - „Because” – choreografia: Idan Cohen – spektakl premierowy,
 - „La, La Land” – w choreografii Jacka Łumińskiego,
 - „Przelotnie” – choreografia Sylwia Hefczyńska-Lewandowska,
 - „Nie całkiem ciemny, nawet kolorowy (na szczycie góry trudno się zgubić)” w choreografii Jacka Łumińskiego. Spektakl ten w 2011 r. miał swoją premierę polską i światową,
 - „Something like that 10/6” – choreografia Kuik Swee Boon,
 - „Na chwilę” – Integracyjny Teatr Tańca Kierunek, choreografia Jarosław Karch – spektakl premierowy,
- ❑ Organizacja spektakli poza siedzibą ŚTT, w tym:
 - Amerykańskie tournee – wystawiono spektakle w Nowym Jorku, w ramach Downtown Dance Festival,

- Azjatyckie tournee – trasa tournee objęła Seul, Wietnam, Pekin i Makao,
- Występy na scenach polskich podczas festiwali oraz w instytucjach ważnych dla rozwoju tańca współczesnego, tj:
 - Wodzisławskie Centrum Kultury,
 - Polski Teatr Tańca w Poznaniu,
 - Bałtyckie Spotkania Teatrów Tańca w Gdańsku,
 - Centrum Sztuki Mościce w Tarnowie,
 - IV Festiwal Atelier Polskiego Teatru Tańca w Poznaniu,
- ❑ Organizacja spektakli gościnnych na scenie Śląskiego Teatru Tańca, w tym:
 - „Cheoyongmu. Tradycyjny taniec i muzyka koreańska”,
 - „Wszystko wymyka się”, „Trzy siostry”, „Jezioro Łabędzie” – w wykonaniu studentów Wydziału Teatru Tańca w Bytomiu Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. L. Solskiego w Krakowie,
 - Dzień dziecka z kulturą koreańską.

Najważniejszą imprezą zorganizowaną przez ŚTT w 2011 r. była XVIII Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej. W warsztatach odbywających się podczas konferencji udział wzięło 5 783 uczestników, zaś spektakle w ramach konferencji obejrzało 7 883 widzów.

W ramach Międzynarodowej Konferencji Tańca Współczesnego i Festiwalu Sztuki Tanecznej przeprowadzono następujące projekty edukacyjne i społeczne:

- ❑ Międzynarodowe Warsztaty Tańca Współczesnego,
- ❑ Warsztaty terapii przez ruch,
- ❑ Warsztaty tańca dla seniorów,
- ❑ Warsztaty tańca integracyjnego z udziałem osób niepełnosprawnych,
- ❑ Warsztaty tańca dla młodzieży projektu pn. „Bobrek Dance”,
- ❑ Warsztaty Tańca Współczesnego,
- ❑ Międzynarodowe Seminarium Menedżerów Sztuki,
- ❑ Międzynarodowe Warsztaty Pisanie o Tańcu,
- ❑ Międzynarodowe Seminarium Krytyków i Historyków Tańca,
- ❑ Mała Konferencja Tańca,
- ❑ Warsztaty Radiowe,
- ❑ Warsztaty fotografii tańca.

Ponadto ŚTT prowadził również zajęcia stałe. Były to:

- ❑ Szkołka Tańca Współczesnego,
- ❑ Młodzieżowa Grupa Tańca Współczesnego,
- ❑ Tany Tany Dla Mnie i Mamy - zajęcia dla dzieci w wieku 2-4 lat oraz ich opiekunów,
- ❑ Zajęcia taneczno-ruchowe dla pań 25+,
- ❑ Lekcje tańca współczesnego 16+,
- ❑ Taneczne ferie.

Ponadto Śląski Teatr Tańca przy współpracy z European Union National Institutes of Culture (EUNIC) powołał do życia nowy festiwal tańca współczesnego - Europejski Festiwal Tańca Współczesnego, który skierowany jest do młodych, rozwijających się artystów tańca współczesnego z obszaru Unii Europejskiej.

W roku 2011 spektakle przygotowywane przez ŚTT obejrzało łącznie 9 533 widzów, zaś w warsztatach organizowanych przez ŚTT udział wzięło 323 uczestników.

Zespół ŚTT występował 19 razy, w tym 13 na scenie bytomskiej oraz 4 razy na wyjazdach w kraju i 2 na scenach zagranicznych.

Miejska Biblioteka Publiczna (miejska samorządowa instytucja kultury)

Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu działa na rzecz społeczności lokalnej miasta poprzez gromadzenie, opracowywanie, przetwarzanie i udostępnianie źródeł oraz zasobów wiedzy utwalonych i rozpowszechnianych w różnych formach i na różnych nośnikach. W MPB znajdują się:

- ❑ Dział informacyjno-biblioteczny z informatorium oraz Pracownią Historii Bytomia i Informacji Regionalnej,
- ❑ Dział instrukcyjno-metodyczny,

- ❑ Dział gromadzenia opracowania i organizacji zbiorów,
- ❑ Dział udostępniania zbiorów z czytelnią ogólną, wypożyczalnią literatury beletrystycznej, wypożyczalnią literatury popularnonaukowej, wypożyczalnią zbiorów audiowizualnych oraz wypożyczalnią literatury dla dzieci i młodzieży,
- ❑ Dział sieci terytorialnej z 11 placówkami filialnymi,
- ❑ Zespół specjalistów ds. marketingu i promocji.

Księgozbiór biblioteki na koniec 2011 roku liczył 282 558 wol., w tym:

- ❑ literatury pięknej i dla dorosłych – 119 427 wol.,
- ❑ literatury pięknej dla dzieci i młodzieży – 38 080 wol.,
- ❑ literatury popularno-naukowej – 125 051 wol.

W 2011 r. zakupiono 2 420 woluminów, w tym z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono 1 788 wol.

W wypożyczalniach zarejestrowano 15 014 czytelników, którym wypożyczono 303 678 wol. Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika wyniosła 20,23 egz.

Liczba czytelników na 100 mieszkańców Bytomia w roku 2011 wyniosła 9,16, natomiast wskaźnik wypożyczeń na 100 mieszkańców w roku 2011 wyniósł 185,19.

Biblioteka bytomska jest również inicjatorem wielu działań kulturalnych, edukacyjnych i promocyjnych. Na szczególną uwagę zasługują następujące projekty:

- ❑ „Twoje strony – Mocne strony”, którego organizatorem był Projekt Społeczny 2012 (inicjatywa Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego), we współpracy z zespołem trenerów z Klubu Myśli Społecznej Inicjatywy oraz Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego,
- ❑ konferencja pt. „Bytom w cieniu dwóch totalitaryzmów 1933-1989”, na której z referatami występowali pracownicy IPN-u oraz osoby związane z Bytomiem poprzez urodzenie, miejsce pracy lub zainteresowania,
- ❑ gra miejska „Wszędołaz Powstańczy”, która odbyła się w ramach obchodów rocznicy III Powstania Śląskiego. Miejszem realizacji przedsięwzięcia było Śródmieście Bytomia. Projekt miał charakter edukacyjny. W grze uczestniczyło 47 pięcioosobowych zespołów,
- ❑ cykl warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży pod nazwą „Akademia Bezpiecznego Dziecka”, których tematem było bezpieczeństwo w domu oraz w górach,
- ❑ konferencja „Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne w codziennym zastosowaniu”, na której prezentowane były zagadnienia dotyczące rozwoju e-administracji, e-learningu i e-bankowości. Prelegentami byli przedstawiciele Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy i Banku Śląskiego,
- ❑ projekt pn. „Rozegraj Unię – debaty o Prezydencji w bibliotekach publicznych”. Jego celem była edukacja uczniów, nauczycieli oraz bibliotekarzy na temat Unii Europejskiej i Prezydencji Polski w UE. Projekt powstał i był realizowany dzięki współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Pracownią Gier Szkoleniowych,
- ❑ konkurs plastyczny i recytatorski dla dzieci zorganizowany w ramach projektu unijnego pt. „Z Bytomia na sceny Europy - dodatkowe zajęcia dla uczniów szkół podstawowych z Bytomia”,
- ❑ ogólnopolski projekt „Uśmiechnięta Polska”,
- ❑ projekt „All of Europe Read for the Kids” – akcja czytania dzieciom w obcych językach w ramach akcji „Cała Polska czyta Dzieciom”. W ramach tej inicjatywy zorganizowane zostały również konkursy plastyczne: „Najpiękniejsza ilustracja bajki” oraz „Winnie the Pooh Our Best Friend”,
- ❑ projekt pn. „Jesień z Noblistami (nie tylko) w Bibliotece”,
- ❑ spotkanie autorskie Joanny Lusek, która zaprezentowała swoją pracę pt. „Szkolnictwo niemieckie i polskie w Bytomiu w latach 1740-1945”,
- ❑ wystawa poświęcona noblistom pod tytułem „Czytajmy Miłosza”,
- ❑ konkurs „Zielono mi szmaragdowo...”,
- ❑ kiermasz „Podziel się książką”, w czasie trwania którego czytelnicy mogli wymieniać swoje domowe zbiory.

Galerie Sztuki

Na różnorodność oferty kulturalnej miasta wpływa również działalność innych placówek kulturalnych, tj. galerii sztuki. Na terenie Bytomia swoją działalność prowadzą:

- ❑ Śląska Galeria Sztuki & Studia ARTystycznych Realizacji, która była organizatorem m.in.:
 - wystawy fotografii „IN MINOR Pictorial Team”,
 - wystawy i licytacji obrazów dla Fundacji Jana Nowaka,
 - Dnia Otwartego galerii podczas Festiwalu Sztuki Wysokiej,
 - warsztatów artystycznych,
 - pleneru malarskiego „Żarki Letnisko”,
- ❑ Galeria Rotunda Miejskiej Biblioteki Publicznej, w której pokazano następujące wystawy:
 - „Powstania śląskie w malarstwie nieprofesjonalnym” - wystawa promująca malarzy amatorów, którzy podjęli w swych pracach tematykę powstańczą,
 - „W teatrze światła” – wystawa prac Anety Konik,
 - „Materia nieZŁOMnie piękna” – wystawa fotografii Veroniki Zafon,
 - „Niemiecki Nazistowski Obóz Śmierci Konzentrationslager Auschwitz” – wystawa edukacyjna,
 - „Pierwsze Uderzenie” - wystawa prac Przemysława Kokota z okazji jubileuszu 5-lecia pracy artystycznej,
 - „Sandomierz” – wystawa fotografii Zbigniewa Podsiadły,
 - „Uśmiech wzmacnia Bytom” – wystawa prac rysunkowych,
 - „Wolno” – wystawa malarstwa Wojciecha Tatarczyka,
 - „Fotografia Otworkowa OFFO” – wystawa fotografii wykonanej techniką camera obscura,
 - „Art. Blaut Academy MAROKO 2011” – wystawa fotografii,
- ❑ Galeria „Pod Strychnem przy MDK Nr 1 w Bytomiu, była organizatorem:
 - wystawy fotografii uczniów bytomskich szkół pt. „Misz-Masz”,
 - wystawy batików Leny Szuby pt. „Moje krajobrazy”,
 - wystawy rękodzieła Aleksandry Herisz pt. „W świątecznym klimacie”,
 - wieczoru Ligi Kobiet Nieobojętnych, podczas którego przyznano nagrodę „Bytomianki Zimy”,
 - Artystycznych czwartków – cyklu warsztatów dla dorosłych (filcowanie, witraż);
- ❑ Art. Blaut Academy Restauracja - Galeria pod Czapłą,
- ❑ Galeria „Plastyka”,
- ❑ Galeria Stalowe Anioły,
- ❑ Galeria Spółdzielni Pracy Artystów Plastyków „Plastyka Kolor”,
- ❑ Galeria „Suplement”,
- ❑ Galeria Motoryzacji, Techniki i Działań Artystycznych przy Centrum Kształcenia Praktycznego w Bytomiu, która była organizatorem lub współorganizatorem:
 - wystawy pt. „Wojskowy sprzęt transportowy okresu tzw. Zimnej Wojny, Układ Warszawski – NATO”,
 - VII Zlotu Pojazdów Militarnych „Śląskie Manewry”,
 - VIII Parady Pojazdów Zabytkowych Tarnowskie Góry – Bytom,
- ❑ Centrum Sztuki Współczesnej „Kronika” zrealizowało łącznie:
 - 8 wystaw głównych,
 - kolejną odsłonę projektu Meeting Room,
 - 3 spotkania w ramach „Kroniki Idei”,
 - 4 pokazy filmów,
 - Piknik Kroniki połączony z koncertem i warsztatami, który odbył się w przestrzeni miasta, tj. w Parku im. F. Kachla.

Ponadto CSW Kronika:

- ❑ zrealizowało projekt „Projekt: podróż”, finansowany w ramach programu „Akademia Orange”,
- ❑ rozpoczęło projekt „Świetlica Sztuki – Kronika idei dla dzieci”, w ramach którego odbyło się 7 spotkań: z Henryką Krzywonos-Strycharską, Asierem Marin, Aleksandrem Krajewskim, Edwinem Bendykem, Jackiem Żakowskim, Zbigniewem Mikołajko oraz Janem Melą. W ramach tego projektu powstało 6 książeczek edukacyjnych podejmujących tematykę poruszaną podczas spotkań.

W CSW Kronika kontynuowano również projekty cykliczne, które stały się stałym elementem działalności Kroniki, tj.:

- ❑ warsztaty edukacyjno-artystyczne dla dzieci i młodzieży (Świetlica Sztuki),
- ❑ zajęcia z języka angielskiego dla dzieci, prowadzone przez zagranicznych wolontariuszy,

- ❑ Ferie z Kroniką, podczas których dzieci zrealizowały słuchowisko „Z miejsca na miejsce”,
- ❑ wycieczki rowerowe,
- ❑ warsztaty edukacyjne dla szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, specjalnych oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Najważniejsze projekty wystawiennicze zrealizowane w 2011 r. przez Kronikę to:

- ❑ wystawa Łukasza Surowca pt. „Szczęśliwego Nowego Roku”,
- ❑ wystawa Piotra Wysockiego pt. „Granica, krzyż, przejście”,
- ❑ wystawa Marka Wasilewskiego „Zwłoki”,
- ❑ projekt Roberta Kuśmirowskiego pt. „Muzeum Sztuki Zdeponowanej”,
- ❑ wystawa „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie”, kurator: Andrzej Tobis,
- ❑ wystawa „Schyłek lata”, kuratorka: Agata Tecl,
- ❑ filmowa trylogia Yael Bartany pt. „Ruch Odrodzenia Żydowskiego w Polsce”,
- ❑ „German faces” - pierwsza w Polsce wystawa monograficzna słynnej nowojorskiej artystki Collier Schorr.

Ogółem w imprezach organizowanych przez CSW Kronika uczestniczyło 7982 osoby.

MUZY – bytomskie nagrody kulturalne, za całokształt osiągnięć w dziedzinie kultury w 2011 r. otrzymali:

- ❑ Jerzy Stuhr – w kategorii upowszechniania kultury i zarządzania kulturą,
- ❑ Klub Brama – w kategorii upowszechnianie kultury,
- ❑ Polskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Bytomiu – w kategorii upowszechnianie kultury,
- ❑ Śląski Teatr Tańca - w kategorii osiągnięcia twórcze i upowszechnianie kultury.

Nagrodę tę przyznaje się w kategorii osiągnięć twórczych, upowszechniania i zarządzania kulturą, osobom działającym na terenie Bytomia lub związanym z miastem, profesjonalistom lub amatorom, za konkretne osiągnięcia lub za całokształt twórczości, również zespołowo.

MEDALAMI Miasta Bytomia w 2011 r. uhonorowani zostali:

- ❑ Profesor Piotr Obrączka,
- ❑ Bractwo Kurkowe Grodu Bytomskiego,
- ❑ Muzeum Górnośląskie.

Ochrona dziedzictwa kulturowego:

Na koniec 2011 r. na terenie Bytomia do rejestru zabytków wpisanych było:

- ❑ 65 obiektów z zakresu zabytków nieruchomych, tj. budynki i budowle, układ urbanistyczny, parki, stanowiska archeologiczne, cmentarze,
- ❑ 335 zabytków ruchomych.

W 2011 r. do rejestru zabytków nieruchomych wpisano 3 obiekty z terenu Bytomia, tj.:

- ❑ budynek Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bytomiu przy ul. Stanisława Moniuszki 25,
- ❑ budynek mieszkalny przy ul. Świętych Cyryla i Metodego 50 B,
- ❑ budynek główny Szpitala Specjalistycznego nr 1 przy ul. Stefana Żeromskiego 7.

Ze względu na fakt, iż Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2011 r. uchylił decyzję Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisie do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego 2 obiektów, tj.:

- ❑ cmentarza żydowskiego przy ul. Piekarskiej 56,
- ❑ budynku domu pogrzebowego przy ul. Piekarskiej 99.

Ostateczna liczba obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków w 2011 r. w porównaniu z rokiem 2010 zwiększyła się o jeden.

Tabela nr 36: Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Lata	2007	2008	2009	2010	2011
Ilość obiektów nieruchomych	59	59	60	64	65
Ilość obiektów ruchomych	8	8	317	331	335

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Ochrony Zabytków UM w Bytomiu

Przeprowadzono szereg działań remontowych w obiektach zabytkowych w centrum miasta, zrealizowanych m.in. ze środków Gminy Bytom, bytomskich instytucji oraz prywatnych właścicieli. Do ważniejszych działań remontowych zaliczyć należy:

- ❑ konserwację części elewacji kościoła pod wezwaniem Świętej Trójcy w Bytomiu, przy ul. Piekarskiej,
- ❑ renowację elewacji kamienic:
 - przy ul. Moniuszki 20 i 22,
 - przy ul. Krakowskiej 2, 14 i 16,
- ❑ renowację kamienic:
 - przy ul. Gliwickiej 16, 18, 25, 33,
 - przy ul. Wałowej 25,
 - przy ul. Józefczaka 1,
 - przy ul. Korfantego 23 / Rycerska 17,
 - przy ul. Rostka 5 i 25,
 - przy ul. Kwietniewskiego 5,
- ❑ remont pływalni miejskiej przy ul. Parkowej 1 (w trakcie realizacji),
- ❑ remont elewacji przy ul. Jagiellońskiej – dobudówki do zabytkowego Gmachu Szkoły Muzycznej,
- ❑ renowację drewnianej stolarki okiennej o charakterze zabytkowym z elewacji frontowej kamienicy przy Pl. Kościuszki oraz ul. Katowickiej 60.

Fot. nr 15: Kościół pw. Św. Trójcy

Źródło: Fot. wykonał K. Kadis

Fot. nr 16: Kaplica Schastoków na Mater Dolorosa

Źródło: Fot. wykonał K. Kadis

Na terenie Bytomia znajdują się następujące obiekty sakralne:

- ❑ 22 kościoły parafialne,
- ❑ kaplica sióstr Boromeuszek przy ul. Krakowskiej 30.

Spośród nich 9 jest wpisanych do rejestru zabytków. Ponadto w Bytomiu znajduje się 18 cmentarzy, w tym:

- ❑ 15 cmentarzy parafialnych,
- ❑ 1 cmentarz żydowski,
- ❑ 1 cmentarz ewangelicki,
- ❑ 1 cmentarz komunalny.

Spośród powyższych 3 wpisane są do rejestru zabytków, w tym najsłynniejsza, najstarsza i największa bytomska nekropolia, tj. cmentarz Mater Dolorosa.

Ponadto do obiektów zabytkowych należy zaliczyć również kościół pw. św. Małgorzaty i przyległy do kościoła cmentarz, które znajdują się na terenie stanowiska archeologicznego na Wzgórzu Małgorzatki wpisanego do rejestru zabytków.

3.8 Sport i rekreacja

Na terenie Bytomia aktywność sportowo-rekreacyjna była prowadzona na następujących obiektach zarządzanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz kluby i stowarzyszenia sportowo-rekreacyjne:

Tabela nr 37: Zestawienie obiektów sportowych na terenie Bytomia

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba obiektów
1.	Hale sportowe	4
2.	Stadiony piłkarskie	6
3.	Kompleksy sportowe „Orlik”	2
4.	Strzelnice	2
5.	Kąpieliska kryte	1
6.	Kąpieliska otwarte	1
7.	Lodowisko sztuczne kryte	1
8.	Korty tenisowe otwarte	25
9.	Korty tenisowe kryte	7
10.	Tymczasowe lodowisko	1
11.	Skatepark	1
12.	Kompleks sportowy „Torkacik”	1

źródło: Referat Sportu UM w Bytomiu

Ponadto obiektem sportowo-rekreacyjnym leżącym na terenie Bytomia, ale nie zarządzanym przez miasto są Dolomity Sportowa Dolina w Bytomiu – Suchej Górze. Ośrodek ten jest popularnym centrum sportów zimowych.

Na terenie Miasta Bytomia w 2011 r. aktywnie działalność sportową prowadziły:

- 37 stowarzyszenia kultury fizycznej,
- 16 Uczniowskich Klubów Sportowych,
- 16 klubów sportowych działających w formie stowarzyszeń, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

Ponadto Miejski Ośrodek Sportu Młodzieżowy przy Ośrodku Sportu i Rekreacji Bytom zrzesza 24 sekcje w różnych klubach sportowych. W MOSM trenowało łącznie 2349 dzieci, pod okiem 103 wykwalifikowanych trenerów. Zawodnicy MOSM brali udział w zawodach, rozgrywkach i turniejach odnosząc niejednokrotnie sukcesy na polu wojewódzkim i ogólnokrajowym.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje Izabela Weinhold z sekcji brydża MDK MOSM Bytom, która zajęła I miejsce w Mistrzostwach Europy Juniorów.

W Bytomiu odbyły się liczne imprezy sportowo-rekreacyjne, wspierane dotacjami przez Urząd Miejski w Bytomiu. Do najważniejszych należały:

- Akademickie Mistrzostwa Polski w Judo Mężczyzn zorganizowane przez Organizację Środowiskową AZS Katowice,
- Organizacja zawodów sportowych rangi mistrzostw Bytomia dla dzieci i młodzieży wszystkich typów szkół w różnych dyscyplinach sportowych, które zrealizował Miejski Szkolny Związek Sportowy w Bytomiu,
- przygotowane przez Uczniowski Klub Sportowy „Sikorak”:
 - Otwarte Mistrzostwa Bytomia Juniorów i Seniorów w Grapplingu,
 - V Otwarty Memoriał Piłki Koszykowej im. prof. Antoniego Witkowskiego,
 - I Otwarte Mistrzostwa Śląska Juniorów i Seniorów w Grapplingu,
 - X Międzynarodowy Turniej Ju jitsu Hadaka Waza,
- zrealizowane przez KS „Górnik” Bytom:
 - Ogólnopolski Turniej Tenisowy Juniorów i Juniorek – do 18 lat,
 - Ogólnopolski Turniej Kadetów i Kadetek,
 - Ogólnopolski Turniej Tenisowy Skrzatów i Skrzatek – do 12 lat,
 - Ogólnopolski Turniej Tenisowy Młodzików i Młodziczek do lat 14,
- zorganizowane przez GKS „Czarni” Bytom:
 - Liberty Cup Bytom 2011 – Otwarty Puchar Polski Juniorów młodszych w judo,

- Otwarte mistrzostwa Bytomia – cykl turniejów judo w kategorii dzieci,
- Puchar Polski Młodzików Bytom 2011,
- Organizacja cyklu imprez sportowo–rekreacyjnych pod nazwą „Rodzice-dzieciom, dzieci-rodzicom” realizowany przez Klub Sportowy „ZEFIR”,
- XIV Zawody o Puchar Prezydenta Miasta Bytomia w Kata dzieci i juniorów, zorganizowane przez Śląski Klub Karate „Goliat” Katowice,
- II Hufcowy Cykl Wyczynów Sportowych – impreza zorganizowana przez Związek Harcerstwa Polskiego Komendę Bytomskiego Hufca,
- XVIII Międzynarodowy Turniej Piłki Wodnej Młodzików o Puchar Niepodległości, przygotowany przez Waterpolowe Towarzystwo Sportowe,
- Zorganizowane przez UKS MOSM Bytom:
 - Otwarte Mistrzostwa Bytomia w Siatkówce Plażowej,
 - VII Międzynarodowy Turniej Barbórkowy w hokeju na lodzie młodzieży rocznika 1996-1997,
 - Mistrzostwa Bytomia w hokeju na łyżworolkach,
 - projekt pn. „Ja też jeżdżę na łyżwach” kierowany do przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych,
- Międzynarodowy Turniej Dzieci i Młodzieży do lat 15, którego organizatorem był Śląski Związek Rugby,
- XXI Międzynarodowe Igrzyska Szkół Specjalnych przygotowane przez Stowarzyszenie na rzecz Szkół Specjalnych „Dajmy im szansę”,
- Miejsko–Ludowy Klub Sportowy „Czarna Strzała” był organizatorem:
 - III rundy Pucharu Polski Juniorów Młodszych,
 - Ogólnopolskiego Turnieju Juniorów Młodszych i Młodzików Puchar Ziemi Śląskiej,
- VII Międzynarodowy Festiwal Plastikowych Modeli Redukcyjnych, przygotowany przez Uczniowski Klub Sportowy „Karb” przy Młodzieżowym Domu Kultury nr 2,
- XII Pływackie Zawody Mikołajkowe o Puchar Prezesa UKS 54 Delfinek Bytom, przygotowane przez UKS 54 Delfinek Bytom,
- Otwarte Międzynarodowe Mistrzostwa Śląska w Karate Tradycyjnym realizowane przez Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Ogólnokształcących Szkół Społecznych Społecznego Towarzystwa Oświatowego.

Fot. nr 17: Mistrzostwa Bytomia w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie
Źródło: Fot. wykonał K. Kadis

Do ważniejszych imprez sportowo-rekreacyjnych w 2011 r. zaliczyć należy następujące projekty:

Akcja „Zima w mieście 2011”, czyli corocznie przygotowywany cykl imprez dla dzieci i młodzieży. Bytomskie szkoły przygotowały zajęcia sportowo-rekreacyjne. Zainteresowanym udostępniono również ściankę wspinaczkową usytuowaną w Hali „Na Skarpie”. Na miłośników jazdy na łyżwach do dyspozycji było m.in. lodowisko na pl. Sobieskiego.

Projekt **„Lato w mieście 2011”** – w ramach bogatej oferty dla dzieci i młodzieży z Bytomia zorganizowano m.in.:

- akcję „Otwarte boiska”, podczas której dzieci miały okazję skorzystać z oferty 8 placówek oświatowych dysponujących boiskami sportowymi, a także z boiska Orlik 2012 i Torkaciku,
- udostępniono również ściankę wspinaczkową usytuowaną w Hali „Na Skarpie”, gdzie dzieci i młodzież mogły skorzystać z zajęć z instruktorem,
- pięciodniowe pobyty wypoczynkowe w Ośrodku Wypoczynkowym ZHP Hufiec Bytom w Kokotku, z których skorzystało 300 dzieci. Zajęcia sportowe organizowane były przez instruktorów i ratowników zatrudnionych przez ZHP Hufiec Bytom, były to gry i zabawy ruchowe, gry zespołowe, zajęcia sportowo-rekreacyjne, konkursy zręcznościowe, gry i zabawy w wodzie, nauka pływania, turystyka rowerowa wytyczonym ścieżkami rowerowymi.

III Bytomski Półmaraton, w którym udział wzięło 962 biegaczy z Polski i zagranicy. Zwycięzcą został zawodnik SK Kowel, Słowak Iveruk Mykhajlo. Tuż za nim uplasował się Ukrainiec Saolo Taras, zaś na trzecim miejscu podium stanął Rudyk Mykolaz również z Ukrainy. Reprezentant Polski Łukasz Grajcar z drużyny CKS Budowlani Częstochowa przybiegł na metę jako szósty. Start i meta biegu, który liczył sobie ponad 21 km została zlokalizowana w Miechowicach na ulicy Dzierżonia przy Szkole Podstawowej nr 33. Na starcie pojawili się również, po raz pierwszy w zawodach, profesjonalni pacemakerzy, którzy pomagali biegaczom w utrzymaniu odpowiedniego tempa od startu do mety.

Wśród biegaczy można było zobaczyć nie tylko amatorów, ale również zawodowych biegaczy, którzy na co dzień trenują w klubach.

Również Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bytomiu w roku 2011 przeprowadził łącznie 65 imprez, z czego 49 imprez własnych, w których udział wzięło około 11 400 osób. OSiR wspomógł także w organizacji 16 imprez organizowanych m.in. przez Urząd Miejski w Bytomiu, bytomskie szkoły, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje. Na szczególną uwagę zasługują:

- ❑ XVIII Mistrzostwa Bytomia w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie, w której uczestniczyło 118 osób,
- ❑ Europejski Tydzień Sportu dla Wszystkich, w którym udział wzięło 868 uczestników,
- ❑ III Otwarte Mistrzostwa Bytomia w Łyżwiarstwie Szybkim, w których udział wzięły 94 osoby,
- ❑ Finał Bytomskiej NBA, w którym uczestniczyło łącznie 288 zawodników,
- ❑ Memoriał im. Leszka Błażyńskiego – w imprezie udział wzięło 32 zawodników,
- ❑ trzy części Silesian Skate Show, w których łącznie udział wzięło 114 osób,
- ❑ I Bytomskie Spotkanie Taneczne Bytom 2011, w którym uczestniczyło 163 tancerzy,
- ❑ MMA Hadaka, w którym rywalizowało 200 zawodników,
- ❑ XVIII Bytomski Cross Wiosenny, który zgromadził 850 uczestników,
- ❑ 5 Bieg Konstytucji 3 Maja, w którym udział wzięło 400 osób,
- ❑ Akcja Polska Biega, która zgromadziła 653 uczestników,
- ❑ liga halowa Osircup, która podczas dwóch sezonów zgromadziła łącznie 700 zawodników,
- ❑ Otwarte Mistrzostwa Bytomia w Siatkówce Plażowej zgromadziły 140 uczestników.

Fot. nr 18: Silesian Skate Show
Źródło: Fot. wykonał K. Kadis

OSiR w 2011 r. przeprowadził następujące prace inwestycyjne i remontowe:

- ❑ wykonano instalacje monitoringu oraz piłkochwyty w Zespole Boisk Sportowych **"Torkacik" przy ul. Tarnogórskiej**,
- ❑ zakończono realizację części prac przewidzianych w III etapie modernizacji **Pływalni Krytej przy ul. Wrocławskiej**, które obejmowały m.in. wymianę żelbetowej misy basenu na misę ze stali nierdzewnej, wymianę instalacji uzdatniania wody, wykonanie instalacji wentylacyjnej, elektrycznej i oświetleniowej oraz ogrzewania hali basenu. Ponadto wykonano niezbędne roboty odtworzeniowe na hali basenu. Zaprojektowano i wykonano również system poziomowania płyty dennej pod nowobudowaną misę ze stali nierdzewnej. Ponadto wykonano wymianę instalacji centralnego ogrzewania w całym budynku oraz remont tarasu pływalni od strony ul. Wrocławskiej,
- ❑ przeprowadzono remont **Hali Sportowej przy ul. Strzelców Bytomskich**, który obejmował wykonanie instalacji odgromowej, wymianę nawierzchni boiska na profesjonalną nawierzchnię syntetyczną, remont i przystosowanie pomieszczeń dla potrzeb sekcji bokserskiej oraz remont korytarzy i klatki schodowej,
- ❑ w budynku **Lodowiska Sztucznego przy ul. Pułaskiego 71** wykonano remont szatni i pomieszczeń w budynku klubowym, przeprowadzono naprawę murów oporowych i schodów, wykonano rynny i rury spustowe hali lodowiska oraz zaadaptowano pomieszczenia wypożyczalni sprzętu sportowego na szatnię,
- ❑ w budynku klubowym stanowiącym część **Stadionu Miejskiego przy ul. Olimpijskiej wymieniono** instalacje rurowe w poziomie korytarza parteru budynku, zamontowano sufit podwieszany w korytarzu, wyremontowano dwa sanitariaty oraz pomalowano elewację budynku,
- ❑ wykonano sektor dla kibiców przyjezdnych na **Stadion Miejski przy ul. Modrzewskiego**.

Sportowe Laury Bytomia

Laureatami nagrody w 2011 r. zostali:

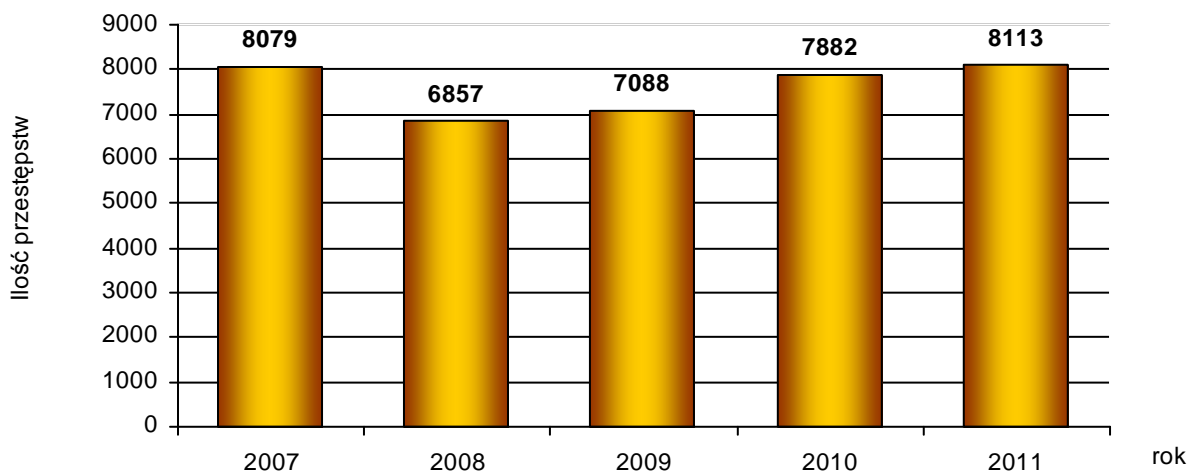
- ❑ Janusz Wojnarowicz – „Sportowiec (senior)” – zawodnik GKS Czarni Bytom,
- ❑ Grażyna Wojciechowska – „Sportsmenka (senior)” – zawodniczka MLKS Czarna Strzała,
- ❑ Magdalena Gorzkowska – „Sportowiec lub Sportsmenka (junior)” – zawodniczka MKS MOSM Bytom,
- ❑ Klub Sportowy „Górnik” Bytom – „Drużyna” – w składzie: Grzegorz Panfil, Mateusz Kowalczyk, Mateusz Szmigiel, Bojan Szumiński, Błażej Koniusz, Mateusz Mój,
- ❑ Przemysław Matyjaszek – „Dorobek sportowy (całokształt kariery)”,
- ❑ Stanisław Churas – Prezes firmy Carbo – Koks – „Mecenasa Sportu”,
- ❑ Michał Napierała – „Trener lub Działacz Sportowy”.

3.9 Bezpieczeństwo Publiczne

Działania Komendy Miejskiej Policji

Na podstawie analizy danych przekazanych przez Komendę Miejską Policji w Bytomiu stwierdzono, że stan bezpieczeństwa miasta zmalał w stosunku do lat poprzednich.

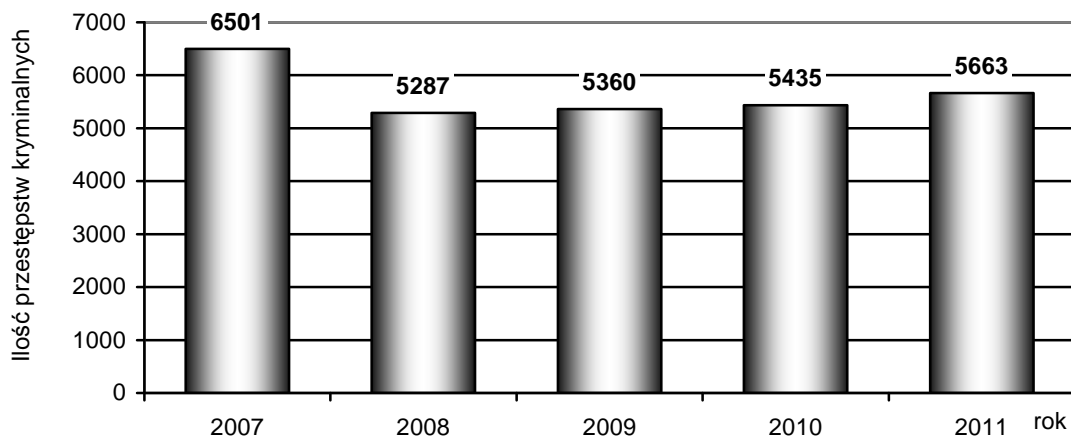
Wykres nr 31: Ilość przestępstw stwierdzonych na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

Ogółem od początku 2011 r. w Bytomiu stwierdzono 8 113 przestępstw, tj. o 2,9% więcej niż w roku 2010. Wśród przestępstw stwierdzonych 69,8% to przestępstwa o charakterze kryminalnym, a ich ilość systematycznie rośnie od 2008 r.

Wykres nr 32: Ilość przestępstw kryminalnych stwierdzonych na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

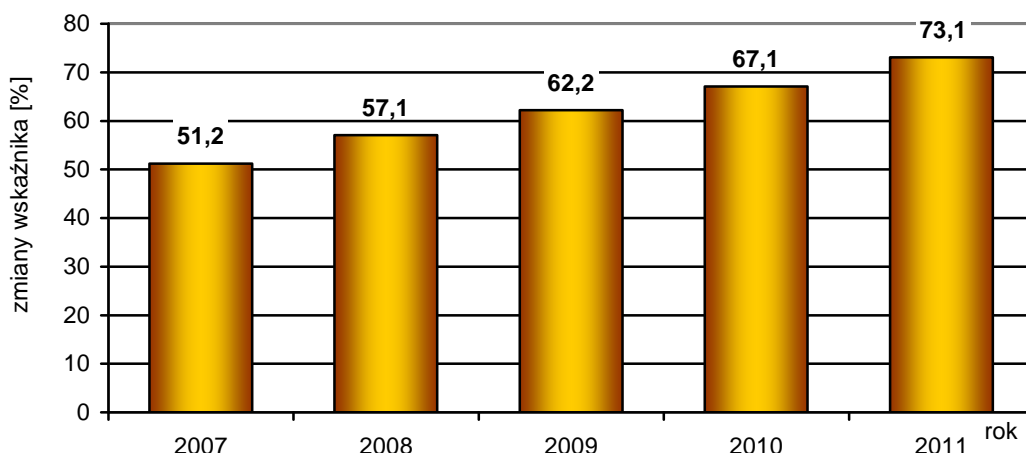
Tabela nr 38: Liczba odnotowanych przestępstw na terenie Bytomia w 2011 r.

Przestępstwa	Postępowania wszczęte	Postępowania zakończone	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	Wskaźnik wykrywalności
Ogółem, w tym:	5 261	6 029	8 113	6 017	73,1 %
▪ kryminalne	4 130	4 702	5 663	3 628	62,7 %
▪ gospodarcze	471	600	1 777	1 746	98,3 %
▪ pozostałe	660	727	673	643	95,4 %

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw, będący swoistym miernikiem efektywności działań policji, rośnie na przestrzeni lat 2007 – 2011. W 2011 r. wskaźnik ten wzrósł o 6% w stosunku do 2010 r. osiągając wartość 73,1%.

Wykres nr 33: Zmiany wskaźnika wykrywalności przestępstw na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

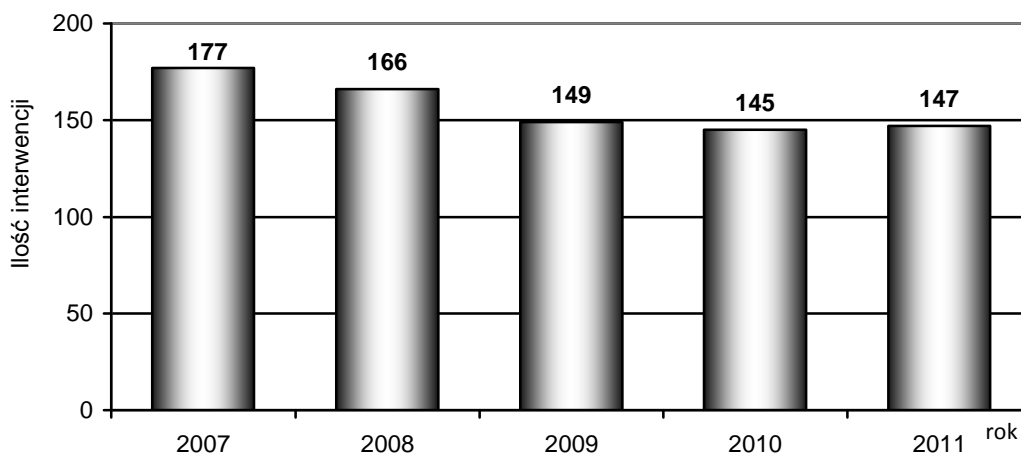
Do Wydziału VII Grodzkiego Sądu Rejonowego w Bytomiu skierowano ogółem 1 465 wniosków o ukaranie, w tym m.in. wykroczenia:

- ❑ przeciwko mieniu – 40,61%,
- ❑ przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi na drogach – 37,47%,
- ❑ przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu – 6,21%,
- ❑ przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – 3,28%,
- ❑ przeciwko obyczajności publicznej – 2,8%,
- ❑ przeciwko innym przepisom – 9,63%.

W tym samym okresie nałożono 19 320 mandatów karnych, a więc o 1,9% więcej niż w 2010 r. Spośród wszystkich nałożonych mandatów 55% stanowiły mandaty za wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi ruchu drogowego, 21,68% nałożono za wykroczenia przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a 8,63% dotyczyło wykroczeń przeciwko mieniu.

W 2011 r. na terenie miasta doszło do 147 wypadków i 1 669 kolizji, przy czym liczba kolizji zmniejszyła się o 18% w stosunku do roku 2010. Ogółem w 1 816 zdarzeniach drogowych 157 osób zostało rannych, a 3 poniosły śmierć.

Wykres nr 34: Ilość odnotowanych wypadków drogowych na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMPSP w Bytomiu

Działania Straży Pożarnej

W 2011 r. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu odnotowała 2 717 zdarzeń, z czego 1 324 stanowiły pożary, a 1 394 miejscowe zagrożenia. W porównaniu do roku 2010 nastąpił gwałtowny wzrost liczby pożarów, tj. o 34,6%, zaś odnotowane przypadki miejscowych zagrożeń spadły o 16,2%. Ogółem liczba zdarzeń wzrosła o 2,3%. Najczęstszą przyczyną odnotowanych pożarów była nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym (28,74%), natomiast miejscowych zagrożeń – nietypowe zachowania zwierząt (6,96%).

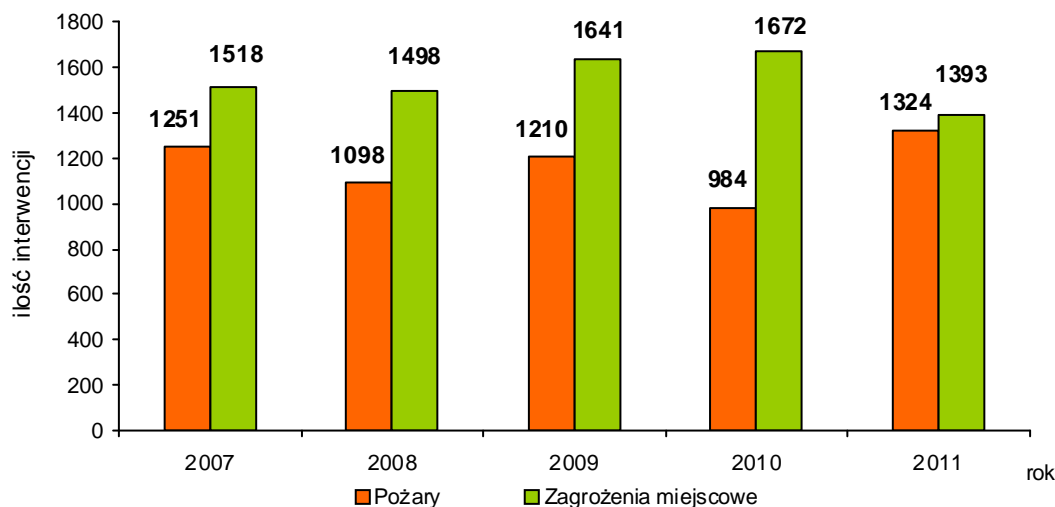
Tabela nr 39: Struktura interwencji Straży Pożarnej na terenie miasta

Lp.	Rodzaj zdarzenia oraz jego przyczyna	2011 r.	% udział
1.	Liczba zdarzeń ogółem, w tym:	2717	100
2.	Pożary, w tym:	1324	48,73
	- nieostrożność dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym	781	28,74
	- nieostrożność osób nieletnich przy posługiwaniu się ogniem otwartym	2	0,07
	- nieostrożność dorosłych przy wypalaniu pozostałości roślinnych na polach	1	0,04
	- nieostrożność osób dorosłych w innych przypadkach	2	0,07
	- nieostrożność osób dorosłych przy prowadzeniu prac pożarowo – niebezpiecznych	2	0,07
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń i instalacji elektrycznych	6	0,22
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych na paliwo stałe	1	0,04
	- samozapalenie biologiczne	10	0,37
	- wady elektrycznych urządzeń grzewczych	2	0,07
	- wady urządzeń grzewczych na paliwo stałe	2	0,07
	- wady urządzeń grzewczych na paliwo ciekłe	3	0,11
	- wady środków transportu	1	0,04
	- wady urządzeń instalacji elektrycznej (bez urządzeń grzewczych)	47	1,73
	- podpalenia (umyślne), w tym akty terroru	402	14,8
	- pożary jako następstwa innych miejscowych zagrożeń	1	0,04
	- wady urządzeń na paliwo gazowe	3	0,11
	- wady urządzeń instalacji gazowych	2	0,07
	- inne przyczyny	66	2,43
3.	Miejscowe zagrożenie, w tym:	1393	51,27
	- wady urządzeń i instalacji gazowych	10	0,37
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń i instalacji elektrycznych	1	0,04
	- uszkodzenie sieci instalacji przemysłowych doprowadzających media komunalne i technologiczne	1	0,04
	- wady elektrycznych urządzeń grzewczych	3	0,11
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń	2	0,07
	- wady urządzeń grzewczych (inne niż elektryczne)	5	0,18
	- nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych budynków,	22	0,81
	- nieprawidłowe wykonanie i eksploatacja prac instalacyjnych, remontowych, montażowych, budowlanych,	3	0,11
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych (innych niż elektryczne)	7	0,26
	- gwałtowne opady atmosferyczne	29	1,07
	- akcje terrorystyczne	9	0,33
	- huragany, silne wiatry	116	4,27
	- wady środków transportu	6	0,22
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń gazowych	15	0,55
	- nieprawidłowa eksploatacja elektrycznych urządzeń grzewczych	2	0,07

Lp.	Rodzaj zdarzenia oraz jego przyczyna	2011 r.	% udział
	- nieumyślne działanie człowieka	27	0,99
	- gwałtowne przybory wód, zatory lodowe	6	0,22
	- nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych budynków,	4	0,15
	- wady konstrukcji budowlanych	32	1,18
	- wady urządzeń mechanicznych	6	0,22
	- wady urządzeń instalacji elektrycznych	5	0,18
	- niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu	54	1,99
	- nieprawidłowa eksploatacja środków transportu	2	0,07
	- nieostrożność osób dorosłych przy prowadzeniu prac pożarowo – niebezpiecznych	1	0,04
	- celowe działanie człowieka	33	1,21
	- nieumyślne działanie człowieka	9	0,33
	- nietypowe zachowania się zwierząt	189	6,96
	- uszkodzenie sieci instalacji przesyłowych	6	0,22
	- niewłaściwe zabezpieczenie hodowlanych zwierząt	1	0,04
	- wyładowania atmosferyczne	2	0,07
	- inne miejscowe zagrożenia powstałe w wyniku pożarów	2	0,07
	- inne przyczyny	752	27,68

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu

Wykres nr 35: Ilość interwencji Straży Pożarnej na przestrzeni lat 2007 – 2011

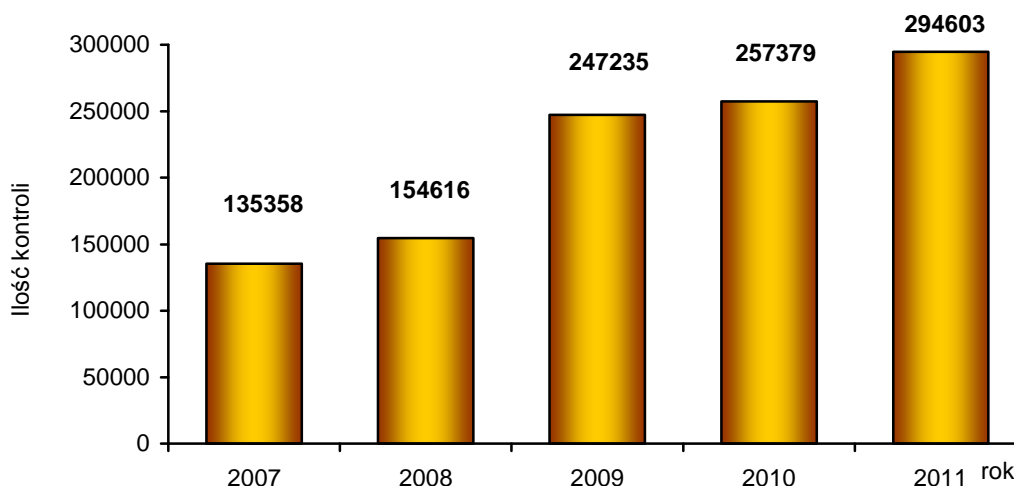
źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMPSP w Bytomiu

Działania Straży Miejskiej

Od początku 2011 r. Funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili 294 603 kontroli, tj. o 14,5% więcej niż w roku poprzednim, ujawniając 21 280 uchybień. Udzielono 11 538 pouczeń, nałożono 8 808 mandatów karnych na łączną kwotę 837 850 zł oraz skierowano 582 wnioski o ukaranie do sądu.

W omawianym okresie Ośrodek Dyżurny Prezydenta funkcjonujący w strukturze Straży Miejskiej przyjął 7 717 skarg, tj. o 825 (9,7%) mniej niż w roku 2010.

Wykres nr 36: Ilość kontroli Straży Miejskiej na przestrzeni lat 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych SM w Bytomiu

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. Straż Miejska przekazała Policji 36 spraw noszących znamiona przestępstw, jak również ujęła i przekazała Policji 56 osób, w tym m.in.: sprawcę napaści na kierowcę autobusu linii 169, kobietę poszukiwaną przez Policję listem gończym oraz sprawcę kradzieży kostki brukowej z placu budowy węzła obwodnicy drogi DK 88.

Działania prowadzone przez Straż Miejską w Bytomiu w 2011 r.:

- ❑ „Bezpieczny kwadrat” – wspólne patrołowanie z Policją śródmieścia miasta w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z przestępczością lub wykroczeniami,
- ❑ „Bezpieczne wakacje” – profilaktyczne działania prowadzone w okresie od 01.06.2011 r. do 31.08.2011 r. mające przeciwdziałać zagrożeniom występującym w czasie wakacji:
 - kontrole w rejonach zbiorników wodnych,
 - współpraca z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, w ramach której strażnicy odbyli szkolenie z zasad udzielania pomocy przedmedycznej,
 - współpraca z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji polegająca na rozprowadzaniu wśród ubogich dzieci darmowych biletów wstępu na odkryte kąpielisko,
- ❑ kontynuacja programu profilaktyczno – edukacyjnego „Bądź świadomy i odpowiedzialny” prowadzonego w szkołach podstawowych i gimnazjalnych,
- ❑ „Straż Miejska Przedszkolakom” – kolejny cykl prelekcji utrwalających wśród dzieci stosowne wzorce zachowań,
- ❑ kontrole miejsc zabaw dzieci i młodzieży, w tym również kontrole boisk,
- ❑ kontrole bytomskich parków,
- ❑ kontrole terenów leśnych i przyleśnych realizowane przez patrol konny,
- ❑ kontrole pustostanów, budynków przeznaczonych do rozbiórki oraz innych miejsc potencjalnie niebezpiecznych,
- ❑ kontrole podwórek ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci i młodzież pod kątem spożywania alkoholu lub innych środków odurzających,
- ❑ kontrole lokali gastronomicznych pod kątem sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim,
- ❑ udział w akcji „Stop – 18” mająca na celu informowanie o zakazie sprzedaży papierosów osobom nieletnim oraz o zakazie sprzedawania papierosów na sztuki,
- ❑ współpraca z Policją w zakresie przestrzegania zakazu obrotu rynkowego substancjami zagrażającymi życiu i zdrowiu, tzw. „dopalaczami”,
- ❑ w ramach współpracy z Policją funkcjonariusze brali udział w akcjach: „Znicz”, „Bezpieczna Droga do Szkoły” oraz „Noc z Operą”,
- ❑ kontynuacja akcji znakowania rowerów,
- ❑ zabezpieczanie ewakuacji mieszkańców, a następnie wysiedlonych budynków, w dzielnicy Karb w okresie od 15 lipca do końca listopada 2011 r.

Pełnomocnik Prezydenta ds. Bezpieczeństwa

Pełnomocnik Prezydenta ds. Bezpieczeństwa Miasta w ramach przydzielonych czynności służbowych sporządzał miesięczne analizy stanu bezpieczeństwa i utrzymania porządku publicznego w mieście, nadzorował wykonanie porozumienia w sprawie finansowania kosztów dodatkowych służb patrolowych pełnionych przez funkcjonariuszy Policji, koordynował współpracę Policji i Straży Miejskiej oraz opracował nowy projekt porozumienia zawartego w dniu 29 grudnia 2011 r. przez Prezydenta Miasta i Komendanta Miejskiego Policji. Dodatkowo realizował i koordynował zadania wynikające z Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości, Ochrony Obywateli i Porządku Publicznego oraz Rządowego Programu Ograniczenia Przestępczości i Zachowań Aspołecznych pt. „Razem Bezpieczniej”. Poza tym organizował objazdy miasta mające na celu kontrolę miejsc niebezpiecznych z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, jak również uczestniczył m.in. w posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Komisji Prawa i Porządku Rady Miejskiej, Zespołu ds. Bezpieczeństwa Stadionowego (powołanego z jego inicjatywy) oraz uczestniczył w spotkaniach z różnymi podmiotami i osobami, podczas których omawiano problemy związane z bezpieczeństwem mieszkańców. Był inicjatorem nagrań scenek tematycznych pt. „Nie każdemu warto ufać” oraz współorganizatorem konkursu plastycznego pt. „Powódź, pożar, dniem czy nocą – strażak przychodzi ci z pomocą”. Ponadto do zadań pełnomocnika należało prowadzenie spraw w zakresie: zgromadzeń publicznych, wydawania zezwoleń na przeprowadzenie zbiórek publicznych, przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, postępowań odwoławczych dot. nałożenia kar porządkowych przez Straż Miejską oraz przygotowanie zarządzenia nt. wyznaczenia podmiotów, w których wykonywana jest kara ograniczenia wolności i praca społecznie użyteczna.

Działania w zakresie zarządzania kryzysowego na terenie miasta

Najistotniejsze przedsięwzięcia realizowane w zakresie zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej:

- ❑ opracowanie Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Bytomia i przedstawienie go do zatwierdzenia Wojewodzie Śląskiemu,
- ❑ przeprowadzenie ćwiczenia obronnego, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego „Wieżowiec – 2011” z zastosowaniem technik alpinistycznych. W ramach ćwiczenia przeprowadzono szkolenie obronne oraz trening Akcji Kurierskiej,
- ❑ w ramach posiedzeń Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego omawiano tematy:
 - wpływ działalności górniczej na stosunki wodne na obszarze miasta – zagrożenie podtopieniami,
 - wsparcie i pomoc psychologiczna w wypadkach masowych i katastrofach,
 - omówienie organizacji łączności w mieście podczas działań ratowniczych,
 - omówienie koncepcji oraz prac związanych z przygotowaniem do akcji zima.

Fot. nr 19: Ćwiczenia „Wieżowiec – 2011”
Źródło: Wydział Zarządzania Kryzysowego UM

Ponadto członkowie PZZK uczestniczyli w posiedzeniach dotyczących: rozlania niebezpiecznego środka chemicznego w dzielnicy Bobrek oraz zagrożenia katastrofą budowlaną kwartału budynków w dzielnicy Karb,

- ❑ przeprowadzono trening Systemu Wykrywania i Alarmowania Miasta oraz szkolenia obsady etatowej Powiatowego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania,
- ❑ kontynuowano modernizację Systemu Wykrywania i Alarmowania miasta poprzez zakup i włączenie do systemu komputerowej stacji bazowej sterującej pracą syren alarmowych,
- ❑ przeprowadzono 4 wojewódzkie treningi z zakresu obiegu informacji o zagrożeniach zgodnie z normą ATP-45B,
- ❑ doskonalenie wdrożonego systemu informatycznego zapewniającego całodobowe monitorowanie zdarzeń na terenie miasta,
- ❑ przeprowadzono szkolenia służb dyżurnych i dyspozytorskich zakładów pracy z terenu Bytomia z zakresu wykonywania czynności po otrzymaniu zgłoszenia po zdarzeniu,
- ❑ opracowanie i wydrukowanie ulotek, które zostały przekazane mieszkańcom Bytomia w ramach szkolenia ludności z zakresu powszechnej samoobrony,
- ❑ przeprowadzenie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenie ewidencji wojskowej.

3.10 Organizacje pozarządowe

W ewidencji Urzędu Miasta w Bytomiu figurowało 183 stowarzyszeń rejestrowych, w tym 50 to stowarzyszenia aktywne, 34 stowarzyszeń zwykłych, w tym 9 aktywnych oraz 17 fundacji. W roku 2011 zarejestrowano 8 nowych stowarzyszeń rejestrowych, 3 nowe stowarzyszenia zwykłe oraz 5 nowych fundacji.

Organizacje pozarządowe są organizatorami imprez kulturalnych oraz realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowia.

I tak w dziedzinie kultury zorganizowano otwarte konkursy ofert na zadania publiczne Miasta Bytomia, w których pozytywnie rozpatrzono 21 ofert. Organizacje i zadania wyłonione w konkursach, które otrzymały dotacje to:

- ❑ Fundacja Śląskiego Teatru Tańca – „Bobrek Dance”,
- ❑ Parafia św. Anny w Bytomiu – „Święta Anna mocna rodziną – impreza kulturalno-sportowa. Parafialny festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka w parafii św. Anny w Bytomiu”,
- ❑ Polskie Stowarzyszenie Perkusyjne – „XX Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny DRUM FEST”,
- ❑ Stowarzyszenie absolwentów i sympatyków I LO w Bytomiu – „XIV Ogólnopolski Konkurs Poetycki Młodych „Nadchodzące Pokolenie””,
- ❑ Koło Bytom. Okręg Śląski. Polski Związek Niewidomych – „60 lat razem. 60-lecia istnienia działalności Koła PZN w Bytomiu oraz obchodów Międzynarodowego Dnia Niewidomych”,
- ❑ Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Pd-Wschodnich – „Dni Kresów w Bytomiu. Młodość, Talent – Wiedza”,
- ❑ Śląskie Towarzystwo Muzyczne – „VI Letni Festiwal „Wokół Arcydzieł Kameralistyki””,
- ❑ Śląskie Towarzystwo Muzyczne – „X Festiwal Muzyki Nowej”,
- ❑ Stowarzyszenie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem Społecznym „POMOST” – „W grudniowe dni kołęda brzmi. II Wojewódzki Konkurs Kołęd i Pastorałek”,
- ❑ Klub Sportowy „Czarni Sucha Góra” – „Michałki 2011”,
- ❑ Stowarzyszenie Muzyczne „Śląski Jazz Club” – „III Festiwal Bytomska Moc Bluesa 2011”,
- ❑ Wolne Stowarzyszenie Zielonych Artystów – „VIII Międzynarodowe Biennale Współczesnej Tkaniny Artystycznej SILEZIANY”,
- ❑ ZHP Hufiec Bytom – „III Harcerski Festiwal Kultury i Marynistyki”,
- ❑ Stowarzyszenie Na Rzecz Młodzieży Aktywnej Twórczo przy Gimnazjum Nr 1 w Bytomiu – „Organizacja i przeprowadzenie Bytomskiego Forum Edukacji Kulturalnej”,
- ❑ Stowarzyszenie Rozwoju Teatru Tańca w Bytomiu – „Produkcja premierowego spektaklu tańca współczesnego „Jezioro łabędzie” w wykonaniu Wydziału Teatru Tańca w Bytomiu”,
- ❑ Parafia pw. świętego Jacka – „VI Festiwal AD DEI GLORIAM”,
- ❑ Towarzystwo Miłośników Bytomia – „Bytomskie Koncerty Organowe”,
- ❑ Parafia pw. świętego Krzyża w Bytomiu Miechowicach – „II Miechowski Festiwal – Muzyka w starych kościołach Miechowic. Pamięci ks. Norberta Bończyka i Matki Ewy”,
- ❑ Gliwicki Klub Filmowy „Grota” – „Bytomskie Juwenalia 2011”,
- ❑ Śląskie Towarzystwo Muzyczne – „Musiceum 2011”,
- ❑ Stowarzyszenie PRO ARTE – „IV edycja Międzynarodowego Dnia Tańca na Śląsku”.

Ponadto zorganizowano „VII Dni Bytomskich Organizacji Pozarządowych” oraz „Międzynarodowy Dzień Wolontariusza”, w ramach którego przeprowadzono plebiscyt na „Bytomskiego Anioła Wolontariatu 2011”.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz innych patologii społecznych przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację przedmiotowych zadań, w wyniku których przyznano dofinansowanie 23 organizacjom pozarządowym i innym podmiotom niepublicznym, tj.:

- ❑ GKS „CZARNI” – „Narkotyki, alkohol lub sport – wybór należy do ciebie”,
- ❑ Fundacja „Dom Nadziei” – „Chcę się zmienić – poradnictwo i terapia uzależnień dla osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych i eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi (alkohol, narkotyki)”,
- ❑ Rzymskokatolicka Parafia św. Jana Nepomucena – „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień”,
- ❑ Rzymsko-Katolicka Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bytomiu – „Nałogom – STOP”,
- ❑ Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „POMOST” – „Międzyszkolny konkurs plastyczny „Pić albo być””,
- ❑ Stowarzyszenie PoMOC im. Marii Niepokalanej na Rzecz Pomocy Dziewczętom i Kobietom w Katowicach – „Wzrost kompetencji bytomskich profesjonalistów w pracy profilaktycznej z młodzieżą zagrożoną przymusową prostytucją”,

- ❑ Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Intelaktualnie „FANTAZJA” – Cztery razy NIE!”,
- ❑ Stowarzyszenie „ZIEMIA ZDEGRADOWANA PRZYWRÓCONA ŻYCIU” AMFITEATR PARK w Rogożniku – „Terenowe warsztaty ekologiczno-turystyczno-sportowe z programem profilaktyczno-edukacyjnym dotyczącym przeciwdziałaniu problemom uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu Bytomia”,
- ❑ Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „SZANSA” – „Piknik rodzinny – „Majówka w Stolarzowicach””,
- ❑ Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „SZANSA” – „Co by było gdyby... – w poszukiwaniu własnych rozwiązań”,
- ❑ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Bytomiu – „Szansa 2011”,
- ❑ Zgromadzenie Sióstr Służebnic Najświętszego Serca Jezusa REGION POLSKA – „Jestem fajnym kumplem – zapobieganie problemowi uzależnień i niedostosowaniu społecznemu wśród dzieci i młodzieży”,
- ❑ Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska w Katowicach, Komenda Hufca w Bytomiu – „Pomarańczowe wakacje – program przygotowujący kadry do pracy z dziećmi i młodzieżą uzależnioną”,
- ❑ Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska w Katowicach, Komenda Hufca w Bytomiu – „Zmień swoje wartości, a zmienisz swoje życie V”,
- ❑ Bytomskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „ODRODZENIE” – „Organizacja miejsca wsparcia wraz z programem zajęć informacyjno-profilaktycznych i rehabilitacyjnych oraz alternatywne formy spędzania czasu dla osób i ich rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i innych środków psychoaktywnych”,
- ❑ Caritas Diecezji Gliwickiej – „Sport buduje charakter”,
- ❑ Fundacja DOM NADZIEI – „Pomocna dłoń”,
- ❑ Stowarzyszenie Klub Abstynentów „PRZYSZŁOŚĆ” – „Organizacja miejsca wsparcia dla osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin”,
- ❑ Stowarzyszenie Opiekuńcze im. Św. Franciszka z Asyżu – „My dziedziczymy z Rozbarku”,
- ❑ Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczne w Katowicach-Szopienicach – „XX Jubileuszowy Ogólnopolski Przegląd Abstynenckiej Twórczości Artystycznej ZAMCZYSKO 2011”,
- ❑ Zgromadzenie Sióstr Służebnic Najświętszego Serca Jezusa REGION POLSKA – „Wypoczywamy aktywnie”,
- ❑ Stowarzyszenie Absolwentów i Sympatyków I LO im. J.Smolenia w Bytomiu „SMOLENIACY” – „Emocjonalni Liderzy Młodzieżowi – ELM”,
- ❑ Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska w Katowicach – „Wiosenna promocja zdrowia”

W ramach zadań z zakresu ochrony, profilaktyki i promocji zdrowia oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację przedmiotowych zadań, w wyniku których pozytywnie zaopiniowano 13 ofert. Organizacje i zadania wyróżnione w konkursach, które otrzymały dotacje to:

- ❑ Polski Związek Niewidomych Koło w Bytomiu – w zakresie profilaktyki ochrony narządu wzroku wśród osób słabo widzących i niewidomych,
- ❑ Rzymsko-Katolicka Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bytomiu – w zakresie promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez zajęcia sportowe,
- ❑ Stowarzyszenie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „POMOST” – w zakresie nauki wśród dzieci i młodzieży udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej,
- ❑ Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Intelaktualnie „Fantazja” – w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia rozwijającego aktywność dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie,
- ❑ Śląski Zarząd Okręgowy PCK w Katowicach – w zakresie promowania honorowego krwiodawstwa,
- ❑ Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane Ich Opiekunów i Przyjaciół w Siemianowicach Śląskich – w zakresie kompleksowej rehabilitacji społecznej i leczenia chorych na stwardnienie rozsiane z terenu miasta Bytomia,
- ❑ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Bytomiu – na profilaktykę i promocję zdrowia poprzez zajęcia sportowe,
- ❑ Wspólnota Amazonki „Ostoja” – w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia w zachorowaniach na raka piersi,
- ❑ Zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Jezusa w Bytomiu – na działalność świetlicy socjoterapeutycznej „Arka Noego”,

- ❑ Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska, Komenda Hufca w Bytomiu – w zakresie:
 - profilaktyki i promocji zdrowia m.in. wśród dzieci niepełnosprawnych intelektualnie poprzez organizowanie imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjno-rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych,
 - promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci zrzeszonych w Hufcu ZHP Bytom,
- ❑ Górniczy Klub Sportowy „CZARNI” w Bytomiu – na organizację warsztatów dla dzieci z nadwagą promujących Judo jako dyscyplinę sportową ułatwiającą walkę z nadwagą,
- ❑ Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Bytomiu – w zakresie promowania zdrowego stylu życia wśród osób niepełnosprawnych intelektualnie poprzez aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym kraju, wycieczki połączone ze zwiedzaniem zabytków kultury, pogłębieniem wiedzy historycznej a także bezpośrednim kontaktem z naturą.

4. GOSPODARKA

4.1 Przedsiębiorczość

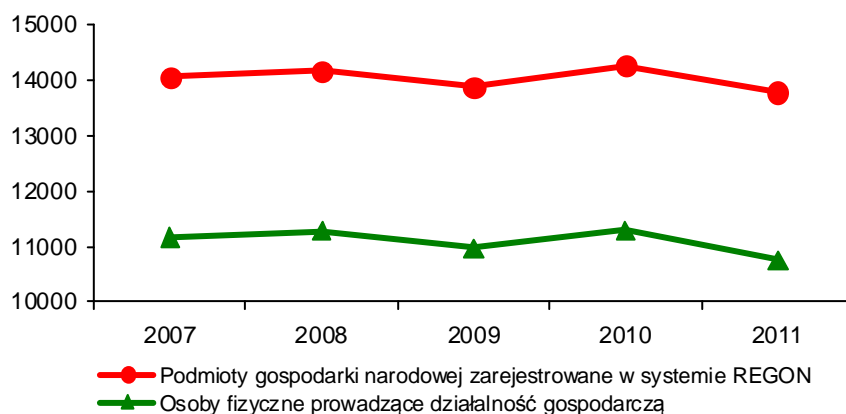
Na koniec 2011 r. w systemie REGON zarejestrowanych było ok. 13,8 tys. podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Bytomia, w tym ok. 10,8 tys. osób fizycznych oraz ponad 3,0 tys. osób prawnych i jednostek nie mających osobowości prawnej. W stosunku do roku 2010 ilość podmiotów gospodarczych ogółem zmniejszyła się o 2,4%, na co wpływ miało zmniejszenie się ilości osób fizycznych o 4,8%. Wzrosła natomiast ilość osób prawnych i jednostek nie mających osobowości prawnej o 1,7%, gdzie największy wzrost o 5,9% odnotowano w spółkach handlowych.

Tabela nr 40: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Wg stanu na dzień 31.12. 2007 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2008 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2009 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2010 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2011 r.
Podmioty gospodarki narodowej, w tym:	16 116	16 288	16 094	16 590	16 194
1. Przedsiębiorcy, z tego:	14 066	14 173	13 889	14 279	13 783
□ osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, w tym m.in.:	2 895	2 891	2 918	2 968	3 019
▪ przedsiębiorstwa państwowe	5	4	1	1	1
▪ spółdzielnie	41	37	37	37	38
▪ spółki handlowe, w tym m.in.:	823	854	905	961	1 018
• akcyjne	34	33	36	35	36
- z udziałem kapitału zagranicznego	2	3	4	4	3
• z ograniczoną odpowiedzialnością	676	695	737	786	837
- z udziałem kapitału zagranicznego	100	90	91	95	90
▪ spółki cywilne	1 786	1 764	1 755	1 749	1 749
□ osoby fizyczne	11 171	11 282	10 971	11 311	10 764
2. Wspólnoty mieszkaniowe, organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, fundacje	2 050	2 115	2 205	2 311	2 411

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biuletynu Statystycznego Województwa Śląskiego – IV kwartał 2007, 2008, 2009, 2010 i 2011 oraz systemu REGON US Katowice

Wykres nr 37: Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu w latach 2007 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice

Spośród 13,8 tys. przedsiębiorców zarejestrowanych w systemie REGON, 90,8% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne. Wśród osób fizycznych najwięcej prowadziło działalność gospodarczą w sekcjach:

- handel i naprawy – 33,0%,
- budownictwo – 12,6%,

- ❑ działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9,5%,
- ❑ transport, gospodarka magazynowa – 8,5%,
- ❑ działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 5,8%,
- ❑ zakwaterowanie i gastronomia – 3,3%.

Działalność gospodarczą prowadziło 873 spółek kapitałowych⁴ (wzrost o 6,3% w porównaniu z 2010 r.), z tego:

- ❑ z wyłącznym kapitałem krajowym 780 (wzrost o 8%), w tym:
 - 747 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 33 spółki akcyjne,
- ❑ z udziałem kapitału zagranicznego 93 (spadek o 6%), w tym:
 - 90 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 3 spółki akcyjne.

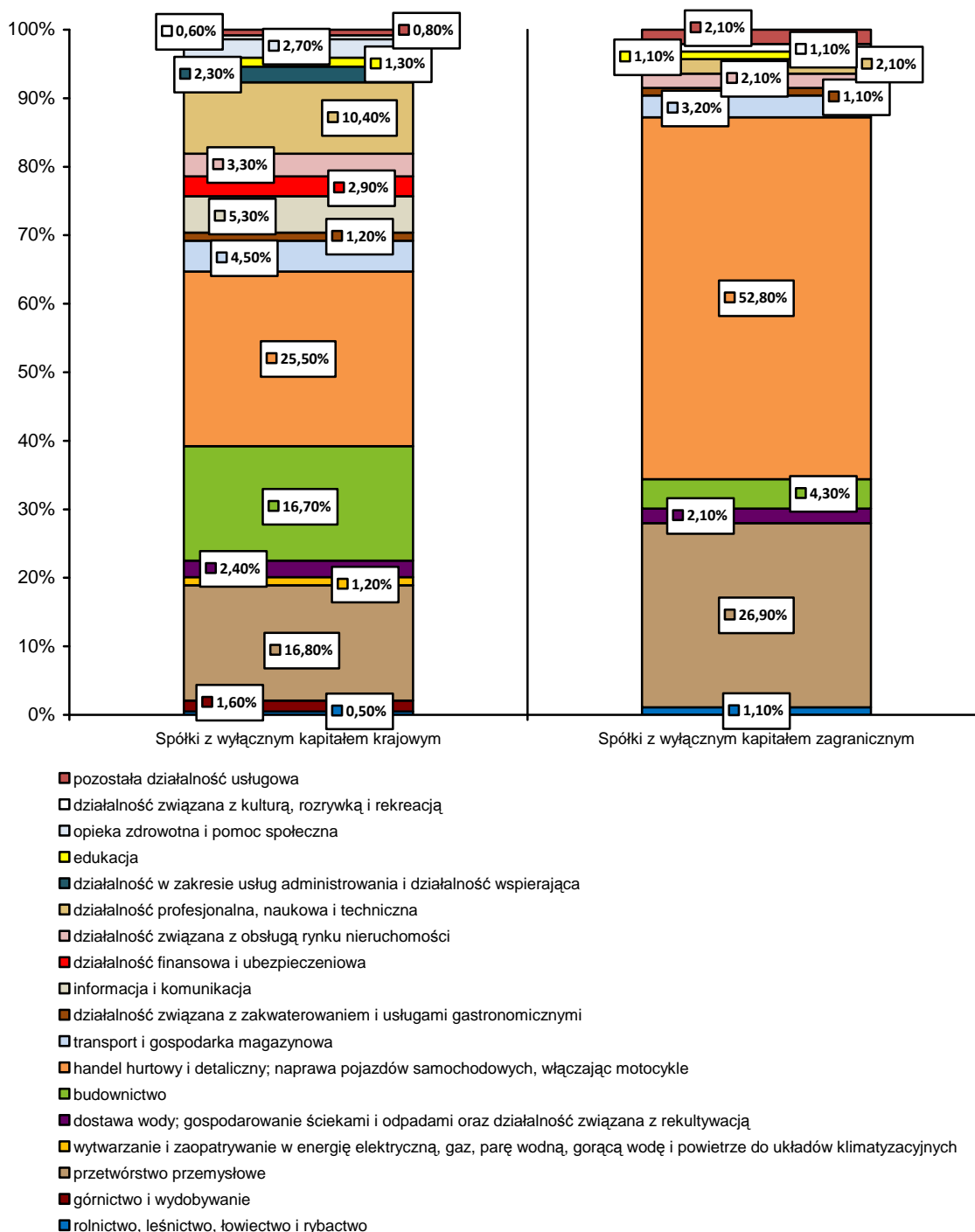
W strukturze przedsiębiorców, spółki z wyłącznym kapitałem krajowym stanowiły 5,7%, natomiast spółki z udziałem kapitału zagranicznego 0,7%. Wśród spółek kapitałowych z wyłącznym kapitałem krajowym, działalność w zakresie:

- ❑ handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle prowadziło 25,5% spółek,
- ❑ przetwórstwa przemysłowego prowadziło 16,8% spółek,
- ❑ budownictwa prowadziło 16,7% spółek,
- ❑ działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej prowadziło 10,4% spółek.

Wśród spółek z udziałem kapitału zagranicznego, dominujący udział mają spółki prowadzące działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 52,8%. Działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego prowadziło 26,9% podmiotów.

⁴ Spółki kapitałowe to spółki z o.o. i spółki akcyjne.

Wykres nr 38: Spółki z udziałem kapitału krajowego oraz z udziałem kapitału zagranicznego według prowadzonej działalności, zdefiniowanej zgodnie z PKD 2007

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice

Analiza struktury podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON dokonana według liczby zatrudnienia wykazuje dominujący udział podmiotów zatrudniających do 9 osób, które na koniec 2011 r. stanowiły 93,5% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów. Pozostaje to w bezpośrednim związku z bardzo wysokim udziałem przedsiębiorstw osób fizycznych i spółek cywilnych w ogólnej zbiorowości zarejestrowanych podmiotów.

Tabela nr 41: Liczba przedsiębiorców z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia w 2011 r.

Forma prawna	Ogółem	Liczba zatrudnionych				
		A 0-9	B 10-49	C 50-249	D 250-999	E pow. 999
Ogółem, w tym:	13 783	12 882	778	111	10	2
☐ osoby prawne i jednostki nie posiadające osobowości prawnej, w tym m.in.:	3 019	2 403	505	100	9	2
▪ spółki akcyjne	36	16	10	7	2	1
▪ spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	837	595	207	34	1	-
▪ spółki jawne	101	62	36	2	1	-
▪ spółki cywilne	1 749	1 630	118	1	-	-
▪ spółki komandytowe	38	36	2	-	-	-
▪ przedsiębiorstwa państwowe	1	-	1	-	-	-
▪ spółdzielnie	38	21	8	9	-	-
▪ przedstawicielstwa zagraniczne	3	3	-	-	-	-
▪ oddziały przedsiębiorców zagranicznych	2	2	-	-	-	-
☐ osoby fizyczne	10 764	10 479	273	11	1	-

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biuletynu Statystycznego Województwa Śląskiego – IV kwartał 2011 r. i systemu REGON US Katowice

Wśród 3 019 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zarejestrowanych w systemie REGON podmioty o liczbie zatrudnienia:

- ☐ od 0 – 9 stanowiły 79,6%,
- ☐ od 10 – 49 stanowiły 16,7%,
- ☐ od 50 – 249 stanowiły 3,3%,
- ☐ od 250 – 999 stanowiły 0,3%,
- ☐ pow. 999 stanowiły 0,1%.

Natomiast struktura spółek z ograniczoną odpowiedzialnością według liczby pracujących w poszczególnych przedziałach kształtowała się następująco:

- ☐ od 0 – 9 wynosiła 71,1%,
- ☐ od 10 – 49 wynosiła 24,7%,
- ☐ od 50 – 249 wynosiła 4,1%,
- ☐ od 250 – 999 wynosiła 0,1%.

Banki i instytucje finansowe⁵

Obsługę finansową przedsiębiorców, inwestorów i mieszkańców prowadziło 31 oddziałów oraz 3 filie banków:

- ☐ ING Bank Śląski S.A.:
 - Oddział w Bytomiu, ul. Strzelców Bytomskich 1,
 - Oddział w Bytomiu, pl. Jana III Sobieskiego 2,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Dworcowa 12,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Reptowska 53a,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Strzelców Bytomskich 250a,
- ☐ Oddział w Bytomiu, ul. Tatrzańska 2,
- ☐ PKO Bank Polski S.A.:
 - Oddział 1 w Bytomiu, ul. Dworcowa 8,
 - Oddział 2 w Bytomiu, al. Jana Nowaka Jeziorańskiego 25,
 - Oddział 4 w Bytomiu, ul. Orzegowska 32,
- ☐ Bank PEKAO S.A., I Oddział w Gliwicach:
 - Filia nr 1 w Bytomiu, ul. Strażacka 5,
 - Filia nr 4 w Bytomiu, ul. Dworcowa 39,
- ☐ Bank Zachodni WBK S.A.:
 - 1 Oddział w Bytomiu, ul. Dworcowa 4,
 - 2 Oddział w Bytomiu, ul. Krakowska 1,

⁵ Źródło: witryny internetowe banków i instytucji finansowych.

- 3 Oddział w Bytomiu, ul. Zabrzeńska 30a,
- ❑ GETIN Bank S.A., Oddział Bytom, ul. Katowicka 16,
- ❑ Alior Bank S.A., Oddział Bytom, ul. Jajnty 22,
- ❑ Citi Handlowy:
 - Oddział w Bytomiu, ul. Gliwicka 17,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Dworcowa 31,
- ❑ Bank Spółdzielczy Bytom, ul. Krawiecka 4,
- ❑ Kredyt Bank S.A., I Oddział w Chorzowie:
 - Filia nr 7, ul. Gliwicka 15,
- ❑ Bank BPH S.A.:
 - Oddział w Bytomiu, pl. Wolskiego 5,
 - Oddział w Bytomiu, Rynek 4,
- ❑ Invest Bank S.A., Oddział w Bytomiu, ul. Rycerska 4,
- ❑ Bank Millennium S.A. Oddział w Bytomiu (placówki: Millennium i Millennium Biznes), ul. Dworcowa 13,
- ❑ Credit Agricole:
 - Placówka Bankowa, ul. Dworcowa 25,
 - Placówka Bankowa, ul. Gliwicka 12,
 - Biuro Kredytowe, ul. Stolarzowicka 27,
- ❑ Deutsche Bank PBC S.A.:
 - Oddział Banku w Bytomiu, ul. Dworcowa 20,
- ❑ Polbank EFG (EFG Eurobank Ergasias S.A.):
 - ul. Dworcowa 2,
 - ul. Rynek 21/11,
- ❑ Eurobank w Bytomiu, placówki:
 - ul. Dworcowa 1,
 - ul. Podgórna 5,
- ❑ Santander Consumer Bank S.A., I Oddział w Bytomiu ul. Dworcowa 11,
- ❑ Multibank – Centrum Usług Finansowych, ul. Browarniana 1.

Ponadto na terenie miasta działalność prowadziły m.in.:

- ❑ Biuro Terenowe ZUS w Bytomiu (Oddział ZUS w Zabrze), ul. Sądowa 8,
- ❑ Oddział PZU S.A. w Bytomiu, Rynek 12; Agencja Generalna Grupy Ergo Hestia S.A. w Bytomiu, ul. Żeromskiego 18 oraz Aviva – I Oddział w Bytomiu przy ul. Strzelców Bytomskich 13/4,
- ❑ NFZ Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach, Sekcja Obsługi Ubezpieczonych w Bytomiu, ul. Karola Miarki 10,
- ❑ 14 placówek Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (SKOK).

Organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego

Środowisko przedsiębiorców w Bytomiu reprezentują organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego, do których należą:

- ❑ Bytomska Izba Przemysłowo-Handlowa w Bytomiu,
- ❑ Delegatura w Bytomiu Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach,
- ❑ Związek Pracodawców Aglomeracji Górnosląskiej,
- ❑ Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości.

W ramach zadań statutowych organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego prowadzą działalność w zakresie doradztwa organizacyjno-prawno-finansowego, szkoleń, pomocy w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych oraz promocji osiągnięć bytomskich przedsiębiorców.

W 2011 r. w Bytomiu kontynuował działalność Punkt Konsultacyjny Górnosląskiej Agencji Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. w Katowicach. Punkt mieści się w siedzibie Cechu Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Bytomiu przy ul. Pułaskiego 3. W ramach punktu bytomscy przedsiębiorcy mogą bezpłatnie uzyskać informacje nt. pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania oraz szeroko rozumianego prowadzenia działalności gospodarczej na Jednolitym Rynku Europejskim.

Fot. nr 20: Punkt konsultacyjny GAPP S.A. w Bytomiu

Źródło: Fot. wykonała Z. Ćwikła

4.2 Rynek pracy

4.2.1 Pracujący

Liczba osób pracujących⁶ na koniec 2010 r.⁷ wyniosła 33 519 i wzrosła w stosunku do 2006 r. o 404 osoby, tj. 1,2%. Większą część osób pracujących stanowiły kobiety tj. 51,1%. Liczba osób pracujących w sektorze publicznym wyniosła 17 551 osób, natomiast w sektorze prywatnym nieco mniej, bo 15 968 osób. Od 2006 r. zauważamy systematyczny spadek liczby pracujących w sektorze publicznym, a wzrost w sektorze prywatnym.

Na koniec 2008 r. liczba osób pracujących w usługach rynkowych nieznacznie przeważała nad liczbą osób pracujących w usługach nierynkowych. Liczba osób pracujących w usługach nierynkowych od 2006 r. sukcesywnie rośnie, osiągając w 2008 r. poziom 10 022, natomiast pracujących w usługach rynkowych maleje, osiągając w 2008 r. – 10 025.

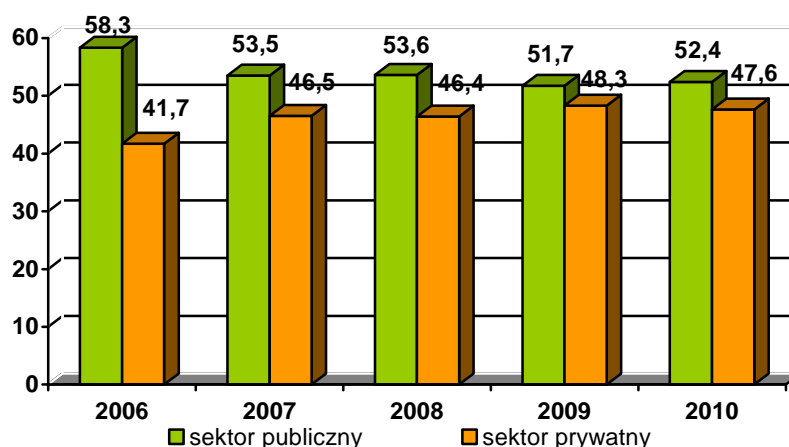
Tabela nr 42: Liczba osób pracujących w Bytomiu

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12				
		2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
1.	Pracujący, w tym:	33 115	33 230	32 700	33 510	33 519
2.	▪ kobiety	16 650	16 859	16 456	16 981	17 127
3.	▪ mężczyźni	16 465	16 371	16 244	16 529	16 394
4.	w sektorze publicznym	19 301	17 767	17 531	17 337	17 551
5.	w sektorze prywatnym	13 814	15 463	15 169	16 173	15 968
6.	usługi rynkowe*	11 829	11 533	11 025	-	-
7.	usługi nierynkowe*	9 995	10 047	10 022	-	-

*Dane podane do 2008 r., z uwagi na zmianę klasyfikacji w latach kolejnych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rocznika Statystycznego pn. „Województwo Śląskie – Podregiony, Powiaty, Gminy 2011”

Wykres nr 39: Pracujący w poszczególnych sektorach

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rocznika Statystycznego pn. „Województwo Śląskie – Podregiony, Powiaty, Gminy 2011”

Mimo, iż udział osób pracujących w sektorze prywatnym wzrósł z 41,7% w 2006 r. do 47,6% w 2010 r. to nadal jest mniejszy niż udział osób pracujących w sektorze publicznym, który stanowi 52,4%.

⁶ Bez pracujących w podmiotach gospodarczych do 9 osób oraz duchowieństwa; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

⁷ Informacja dotycząca osób pracujących podana jest na koniec 2010 r., z uwagi na brak danych za rok 2011.

Na przestrzeni lat 2006 – 2010 przeciętne miesięczne wynagrodzenie systematycznie wzrasta, wynosząc w 2010 r. 3 079 zł. W sektorze publicznym wynosi 3 415,59 zł, natomiast w sektorze prywatnym 2 768,46 zł.

Tabela nr 43: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie

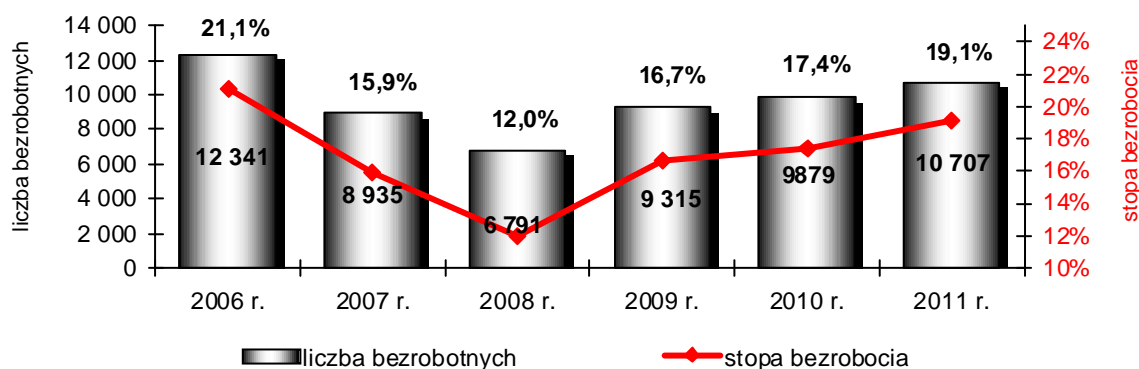
Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12				
	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w zł), w tym:	2 288,45	2 480,20	2 830,20	2 918,55	3 079,10
▪ w sektorze publicznym	2 459,23	2 649,01	2 993,33	3 252,29	3 415,59
▪ w sektorze prywatnym	2 073,58	2 286,01	2 672,99	2 603,42	2 768,46

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rocznika Statystycznego pn. „Województwo Śląskie – Podregiony, Powiaty, Gminy 2011”

4.2.2 Bezrobocie

Na koniec 2011 r. w PUP w Bytomiu zarejestrowanych było 10 707 osób, tj. o 1 634 osób mniej niż w 2006 r. W okresie 2006 – 2011 stopa bezrobocia zmniejszyła się o 2%, jednak w stosunku do 2010 r. wzrosła, wynosząc w 2011 r. 19,1%.

Wykres nr 40: Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu i stopa bezrobocia

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z PUP Bytom oraz danych GUS

Tabela nr 44: Poziom i struktura bezrobocia rejestrowanego w Bytomiu

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.						Dynamika w % (7:2)
	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	
Zarejestrowani bezrobotni, w tym:	12 341	8 935	6 791	9 315	9 879	10 707	86,7
▪ kobiety	7 402	5 661	4 277	5 252	5 534	6 147	83,0
▪ mężczyźni	4 939	3 274	2 514	4 063	4 345	4 560	92,3
zarejestrowani po raz pierwszy	2 869	1 646	1 001	1 409	1 465	1 681	58,6
zarejestrowani po raz kolejny	9 472	7 289	5 790	7 906	8 414	9 026	95,3
uprzednio pracujący	9 541	7 070	5 342	7 405	7 964	8 588	90,0
pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy	8 491	6 143	4 079	4 001	4 680	6 210	73,1

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. w PUP zarejestrowało się jako bezrobotne 13 174 osoby. Liczba bezrobotnych rejestrujących się po raz pierwszy zmalała, w stosunku do 2006 r. o 4,1%, a w stosunku do roku poprzedniego o 6,6%. Z ewidencji bezrobotnych wyłączonych zostało 12 080 osób, tj. o 30,6% mniej niż w 2006 r.

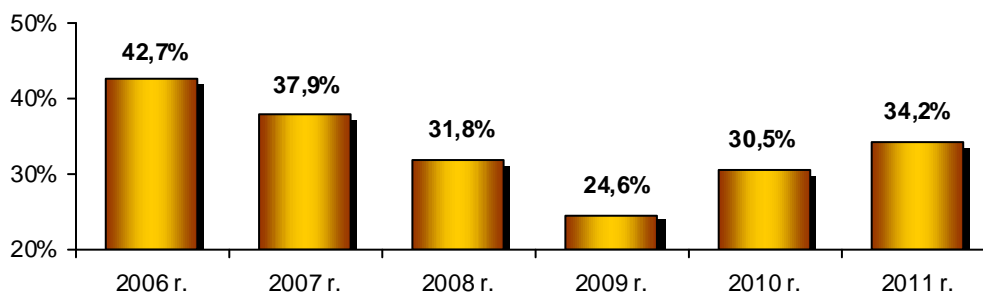
Tabela nr 45: Bezrobotni nowo rejestrowani i wyłączani z ewidencji PUP

Wyszczególnienie	Razem w okresie roku:						Dynamika w % (7:2)
	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	
Bezrobotni rejestrujący się, w tym:	14 593	13 739	13 001	14 550	14 695	13 174	90,3
▪ po raz pierwszy	2 702	2 145	1 910	2 647	2 775	2 591	95,9
▪ po raz kolejny	11 891	11 594	11 091	11 903	10 608	10 583	89,0
Bezrobotni wyłączeni z ewidencji, w tym z powodu:	17 438	17 145	14 157	12 026	13 043	12 080	69,3
▪ podjęcia pracy	6 235	5 213	4 130	3 580	4 380	4 512	72,4
▪ rozpoczęcia szkolenia lub stażu	2 218	1 868	1 572	1 661	2 449	1 301	58,6
▪ niepotwierdzenia gotowości do pracy	7 166	7 285	5 670	4 457	5 046	4 531	63,2
▪ z innych powodów	1 819	2 779	2 785	2 328	1 168	1 736	95,4

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom

W omawianym okresie, PUP w Bytomiu odnotował informacje od 16 zakładów pracy o zamiarze dokonania zwolnień grupowych z przyczyn nie dotyczących pracowników, z tego 2 zakłady z terenu Bytomia. W sumie liczba osób przewidzianych do zwolnienia, zamieszkujących na terenie Bytomia wynosiła 69.

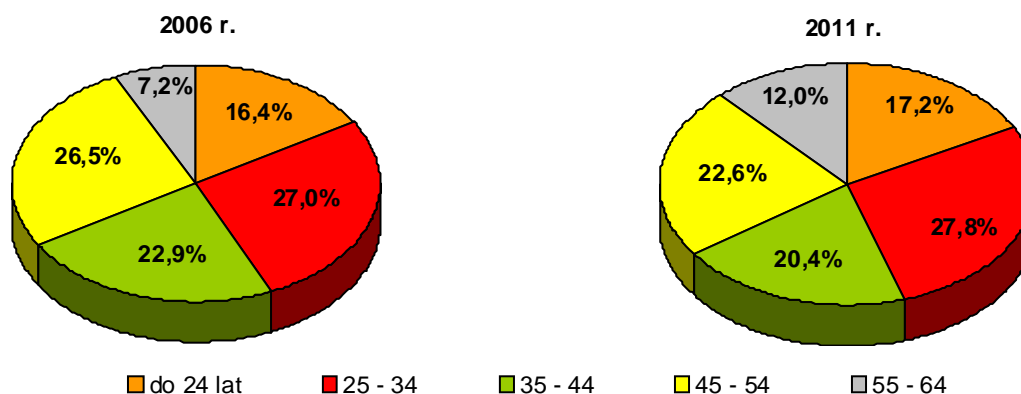
Wykres nr 41: Średnioroczny współczynnik rynku pracy

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom

Średnioroczny współczynnik płynności rynku pracy, liczony jako procentowy stosunek liczby bezrobotnych podejmujących pracę do liczby nowo rejestrowanych bezrobotnych, będący ważnym miernikiem szans osób bezrobotnych na uzyskanie zatrudnienia w 2011 r. wyniósł 34,2% i wzrósł w stosunku do 2010 r. o 3,7 punktów procentowych. W porównaniu do 2006 r. natomiast zmniejszył się o 8,5 punkta procentowego. Strukturę demograficzną i społeczną zbiorowości bezrobotnych przedstawiają wykresy:

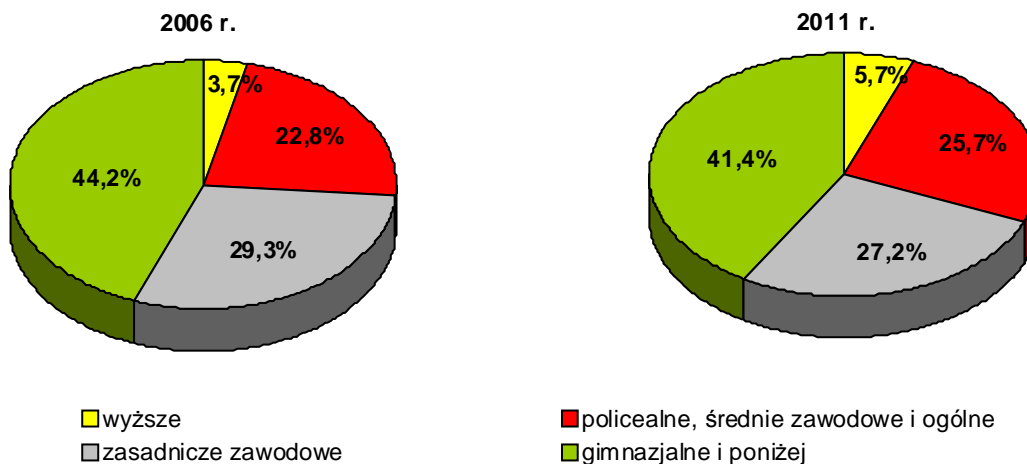
Wykres nr 42: Bezrobotni według wieku

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i P-01 z PUP Bytom

W okresie 2006 – 2011 w strukturze bytomskich bezrobotnych wg wieku można zauważyć zwiększenie udziału bezrobotnych w przedziale wiekowym od 55 do 64 lat o 4,8%. W pozostałych przedziałach nastąpił spadek udziału bezrobotnych. Wiek statystycznej osoby bezrobotnej wzrósł z 37,7 lat w 2006 r. do 38,0 lat w 2011 r.

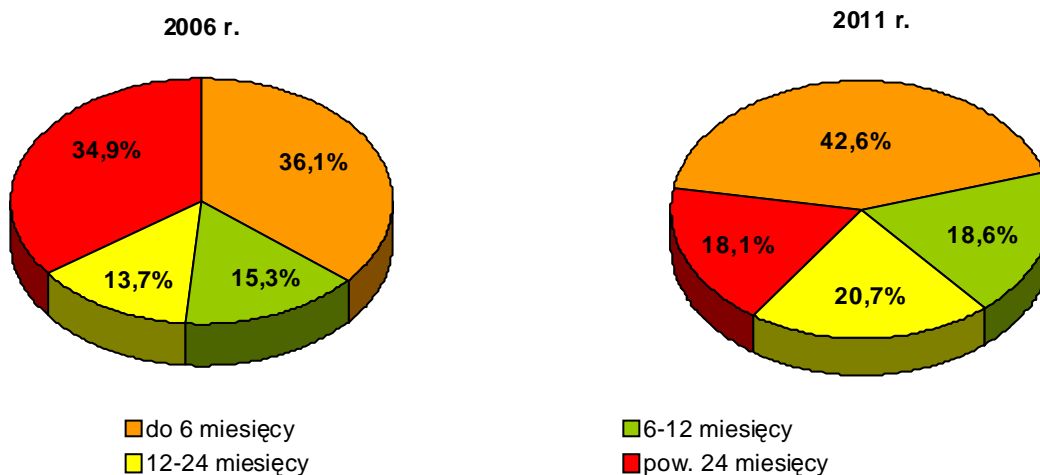
Wykres nr 43: Bezrobotni według poziomów wykształcenia

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i P-01 z PUP Bytom

W 2011 r. podobnie jak w 2006 r. najliczniejszą kategorią wśród bezrobotnych były osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym. Drugą, pod względem wielkości udziału, kategorię stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym, jednak w porównaniu do 2006 r. udział tych osób zmniejszył się o 2,1%. Wzrósł natomiast udział osób z wykształceniem wyższym o 2,0%, z wykształceniem policealnym, średnim zawodowym i ogólnym o 2,9%.

Wykres nr 44: Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i P-01 z PUP Bytom

Udział osób pozostających bez pracy do 6 miesięcy wzrósł z 36,1% w 2006 r. do 42,6% w 2011 r. Osoby pozostające bez pracy od 6-12 miesięcy stanowiły w 2011 r. 18,6 %, a od 12-24 miesięcy 20,7%. Udział osób długotrwale bezrobotnych, pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy zmniejszył się z 34,9% w 2006 r. do 18,1% w 2011 r. Czas pozostawania bez pracy statystycznej osoby bezrobotnej skrócił się z 13,5 miesiąca w 2006 r. do 11,0 miesiąca w 2011 r.

Do PUP zgłoszonych zostało 3 310 ofert pracy, o 254 więcej niż w 2006 r. W ujęciu statystycznym miesięczna liczba ofert pracy wynosiła 275,8, tj. o 21,2 więcej niż w 2006 r. Średniorocznie na 1 ofertę pracy w 2011 r. przypadało 41 osób (w 2006 r. – 44 osoby).

W tabelach nr 46 – 48 przedstawiono dane dotyczące liczby osób bezrobotnych oraz ilości ofert pracy według zawodów.

Tabela nr 46: Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych

Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych					
31.12.2006 r.			31.12.2011 r.		
nazwa zawodu		liczba bezrobotnych	nazwa zawodu		liczba bezrobotnych
Lp.	Razem, w tym m.in.:	12 341	Lp.	Razem, w tym m.in.:	10 707
1.	sprzedawca	1 097	1.	sprzedawca	821
2.	sprzątaczką	356	2.	ślusarz	277
3.	krawiec	345	3.	krawiec	253
4.	ślusarz	342	4.	górnik eksploatacji podziemnej	232
5.	górnik eksploatacji podziemnej	312	5.	kucharz	213
6.	kucharz	283	6.	technik ekonomista	204
7.	asystent ekonomiczny	248	7.	sprzątaczką	193
8.	pracownik biurowy	220	8.	murarz	159
9.	murarz	180	9.	robotnik budowlany	124
10.	robotnik budowlany	108	10.	technik prac biurowych	119

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i P-01 z PUP Bytom

Tabela nr 47: Zawody najczęściej występujące w ofertach pracy

Zawody najczęściej występujące w ofertach pracy					
31.12.2006 r.			31.12.2011 r.		
nazwa zawodu		liczba ofert pracy	nazwa zawodu		liczba ofert pracy
Lp.	Razem, w tym m.in.:	3 056	Lp.	Razem, w tym m.in.:	3 310
1.	pracownik biurowy	388	1.	robotnik gospodarczy	339
2.	sprzedawca	216	2.	technik prac biurowych	239
3.	robotnik gospodarczy	189	3.	sprzątaczką	166
4.	murarz	147	4.	sprzedawca	116
5.	pracownik ochrony mienia i osób	92	5.	pracownik ochrony fizycznej bez licencji	111
6.	robotnik drogowy	82	6.	robotnik budowlany	99
7.	robotnik budowlany	77	7.	murarz	98
8.	sprzątaczką	73	8.	pozostali Pracownicy przy pracach lekkich	90
9.	kierowca autobusu	72	9.	przedstawiciel handlowy	56
10.	kierowca samochodu ciężarowego	70	10.	telemarketer	46

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i P-01 z PUP Bytom i Sprawozdania z działalności PUP w Bytomiu

Największy udział bezrobotnych odnotowano w dzielnicy Bobrek – 12,8% oraz w dzielnicy Górniki – 8,3%, natomiast najmniejszy udział w dzielnicy Stroszek – Dąbrowa Miejska, tj. 2,0%. Najwięcej osób bezrobotnych na km² przypada w Śródmieściu, tj. 4,6 osób/km², a najmniej w Stolarzowicach, tj. 0,2 osoby/km².

Tabela nr 48: Bezrobotni z podziałem na dzielnice w 2011 r.

Lp.	Nazwa dzielnicy	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców dzielnicy (w %)	Liczba bezrobotnych przypadających na km ²
1.	Bobrek	619	12,8	2,4
2.	Górniki	89	8,3	0,5
3.	Śródmieście	3616	7,2	4,6
4.	Łagiewniki	543	6,4	1,2
5.	Sucha Góra	234	6,4	0,5
6.	Karb	542	6	1,6
7.	Stolarzowice	179	5,5	0,2

Lp.	Nazwa dzielnicy	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców dzielnicy (w %)	Liczba bezrobotnych przypadających na km ²
8.	Szombierki	1133	5	2,3
9.	Miechowice	1057	4,4	0,9
10.	Rozbark	596	3,4	0,7
11.	Stroszek- Dąbrowa Miejska	430	2	0,4
12.	Bez zameldowania	762	-	-

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z działalności PUP w Bytomiu, Wydziału Geodezji oraz Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bytomiu

Powiatowy Urząd Pracy realizował szereg przedsięwzięć mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych i przeciwdziałanie bezrobociu, które finansowane były z Funduszu Pracy, środków PFRON i EFS. Łącznie wydatkowano kwotę 16 659,18 tys. zł.

Do przedsięwzięć tych należały przede wszystkim:

- ☐ staże zawodowe, którymi objęto 1 49 osób,
- ☐ prace interwencyjne, w ramach których objęto 10 osób,
- ☐ roboty publiczne, w których wzięło udział 314 osób,
- ☐ jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcia finansowego udzielono 100 osobom,
- ☐ doposażenie i wyposażenie stanowisk pracy, programem objęto 24 osoby,
- ☐ prace społecznie użyteczne wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku, którymi objęto 194 osoby,
- ☐ dodatki aktywizacyjne dla 532 osób, które z własnej inicjatywy podjęły zatrudnienie,
- ☐ refundacje kosztów opieki nad dzieckiem do 7 lat, z których skorzystały 24 osoby,
- ☐ aktywizacja zawodowa repatriantów, w ramach której objęto 5 osób.

W ramach środków finansowych pozyskanych z EFS na realizację zadań związanych z aktywną polityką rynku pracy oraz integracją zawodową i społeczną, realizowano projekty Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki⁸, w tym:

- ☐ projekt „Gotowi do pracy”,
- ☐ projekt „Stawiamy na profesjonalność II”.

Europejski Fundusz Społeczny

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy podejmował działania na rzecz partnerstwa lokalnego, w tym przede wszystkim⁹:

- ☐ sygnowanie porozumienia na rzecz współpracy w ramach Systemowego Projektu Aktywizacji – SPA w Bytomiu,
- ☐ zajęcia dla Klubu Integracji Społecznej,
- ☐ działanie w zakresie upowszechniania dostępu do nowych technologii –Infokioski,
- ☐ organizacja konkursu pn. „Moja Firma – Mój Sukces”,
- ☐ udział doradców zawodowych w konferencjach i debatach,
- ☐ udział w Targach edukacyjnych,
- ☐ udział w projekcie pn. „Zielona Linia”.

Dla osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zostały opracowane ścieżki aktywizacji zawodowej, w ramach których osoby bezrobotne mogły skorzystać m.in. z:

- ☐ pośrednictwa pracy,
- ☐ poradnictwa i informacji zawodowej,
- ☐ pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- ☐ szkoleń zawodowych,
- ☐ dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej,
- ☐ form subsydiowanych.

⁸ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2009; Bytom, luty 2010 r., str. 103, 132-142

⁹ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2009; Bytom, luty 2010 r., str. 143-162

4.3 Infrastruktura techniczna i usługi komunalne

4.3.1 Gospodarka wodno – kanalizacyjna

Zadania związane z infrastrukturą wodociagową i kanalizacyjną na terenie naszego miasta realizowane są przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., której właścicielem w 100% jest Gmina Bytom. Zadania spółki obejmują zaopatrzenie miasta w wodę i sprzedaż wody odbiorcom, odbiór i oczyszczanie ścieków oraz eksploatację: sieci wodociagowo-kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków i obiektów infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W ramach spółki prowadzone są także prace remontowe, modernizacje sieci, inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz eksploatacja składowiska odpadów komunalnych.

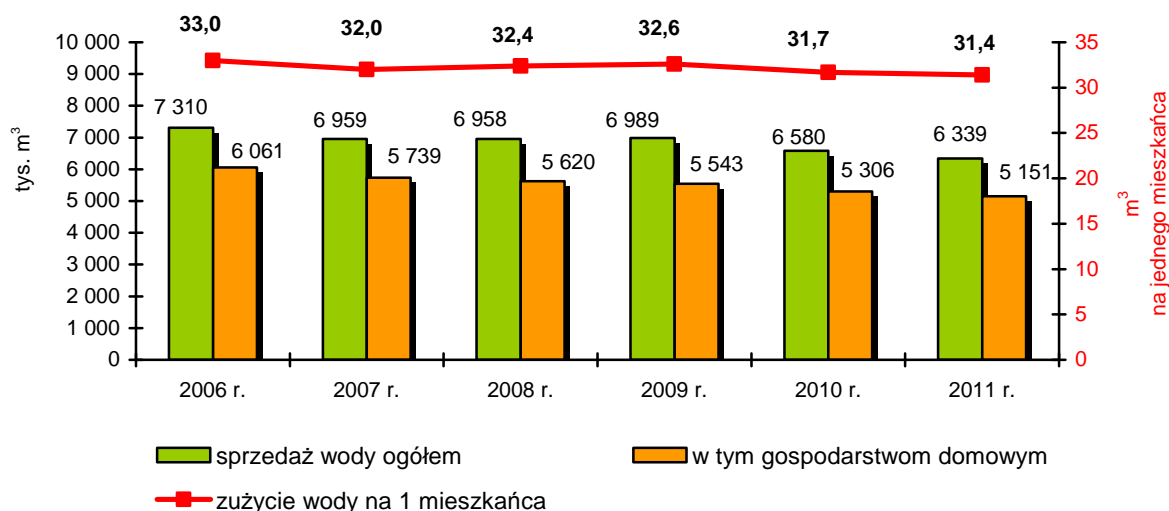
Producentem i hurtowym dostawcą wody przeznaczonej do spożycia jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach. Woda transportowana jest siecią rurociągów magistralnych do sieciowych zbiorników wyrównawczych. Na koniec roku długość sieci wodociagowej wynosiła 443,9 km z czego 73,3% stanowiła sieć rozdzielcza.

Tabela nr 49: Wybrane dane dotyczące gospodarki wodociagowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:					
		31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.	31.12. 2008 r.	31.12. 2009 r.	31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.
Długość sieci wodociagowej, w tym:	km	377,7	406,7	407,2	408,1	411,7	443,9
▪ sieci magistralnej	km	12,7	12,7	12,7	12,7	12,6	12,6
▪ sieci rozdzielczej	km	278,3	296,9	297	297,8	303,1	325,5
▪ połączeń	km	86,7	97,1	97,5	97,6	96	105,7
Sprzedaż wody, w tym:	tys. m ³	7 309,96	6 958,85	6 957,79	6 989,02	6 579,97	6 338,95
▪ dla gospodarstw domowych	tys. m ³	6 061,20	5 738,68	5 619,78	5 542,72	5 305,87	5 151,29
▪ dla pozostałych odbiorców	tys. m ³	1 248,76	1 220,17	1 338,01	1 446,30	1 274,10	1 187,65
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	33	32	32,4	32,6	31,7	31,4
Liczba awarii sieci wodociagowej	ilość	560	559	554	909	676	439

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o. w Bytomiu

Wykres nr 45: Zużycie wody w mieście

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o. w Bytomiu

Z roku na rok obserwuje się systematyczny spadek zapotrzebowania na wodę w gospodarstwach domowych i w okresie ostatnich 6 lat uległo ono zmniejszeniu aż o 909,91 tys. m³. W 2011 r. maleje również zapotrzebowanie na wodę u pozostałych odbiorców, w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się ono o 86,5 tys. m³, a w stosunku do 2006 r. o 61,1 tys. m³. Zapotrzebowanie na wodę w przeliczeniu na jednego mieszkańca obniżyło się o 1,64 m³ w stosunku do 2006 r.

W okresie 12 miesięcy odnotowano 439 awarii sieci wodociągowej. W celu likwidacji usterek przeprowadzono remonty sieci, w ramach których wykonano awaryjne wymiany wodociągów i podłączeń, a także wymiany zasuw i hydrantów, oraz wymiany lub naprawy wodomierzy na łączną kwotę 2 146,3 tys. zł.

W zakresie sieci wodociągowej wykonano:

- ☐ przebudowę wodociągu ul. Chorzowska/Pszczyńska,
- ☐ przebudowę sieci wodociągowej w ul. Lazarówka i Gombrowicza,
- ☐ zakup sprzętu diagnostyczno-pomiarowego,
- ☐ montaż reduktorów w studniach wodomierzowych.

Tabela nr 50: Wybrane dane dotyczące gospodarki ściekowej w Bytomiu

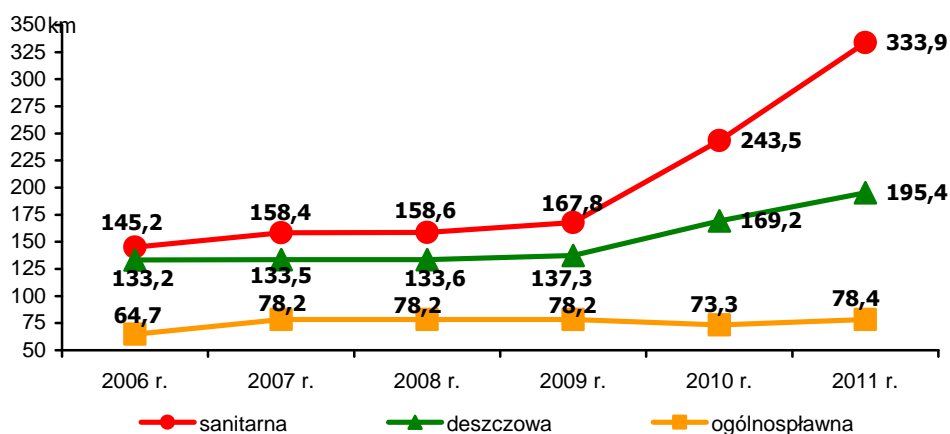
Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:					
		31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.	31.12. 2008 r.	31.12. 2009 r.	31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.
Długość sieci kanalizacyjnej, w tym:	km	395,3	431,5	431,8	449,1	560,2	607,7
▪ sanitarnej	km	145,2	158,4	158,6	167,8	243,5	333,9
▪ deszczowej	km	133,2	133,5	133,6	137,3	169,2	195,4
▪ ogólnospławnej	km	64,7	78,2	78,2	78,2	73,3	78,4
▪ podłączeń	km	52,2	61,4	61,4	65,8	74,2	85
Liczba oczyszczalni ścieków*	obiekt	4	4	4	3	3	3
Przepustowość oczyszczalni	m ³ /d	51 840	51 840	51 840	51 500	51 500	51 500
Ścieki odprowadzone miejską siecią kanalizacyjną, w tym:	tys. m ³	7 070,69	6 698,36	6 734,21	6 654,46	6 356,78	6 125,97
▪ z gospodarstw domowych	tys. m ³	5 829,30	5 515,02	5 469,18	5 398,33	5 173,03	5 042,09
▪ od pozostałych odbiorców	tys. m ³	1 241,39	1 183,34	1 265,03	1 256,13	1 183,75	1 083,88
Liczba awarii sieci kanalizacyjnej	ilość	39	58	89	120	138	92

* bez oczyszczalni „Stolarzowice” i „W.O.R.D.” – ze względu na małą przepustowość oraz od czerwca 2009 r. bez oczyszczalni Rozbark – z powodu zlikwidowania

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

System sieci kanalizacyjnej miasta obejmuje sieci: sanitarną, deszczową, ogólnospławną oraz podłączenia do budynków. Długość sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez BPK Sp. z o.o. wynosiła 607,7 km i zwiększyła się w stosunku do 2006 r. o 212,4 km.

Wykres nr 46: Długość sieci kanalizacyjnej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

Miejski system oczyszczania ścieków obejmuje 3¹⁰ oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne, które posiadają pozwolenia wodno-prawne. W ostatnim okresie łączna ilość odprowadzonych ścieków wynosiła 6 125,97 m³, tj. o 944,72 tys. m³ mniej niż w 2006 r. Zdecydowana większość ścieków pochodzi z gospodarstw domowych, tj. 82,3%. W 2011 r. przeprowadzono remonty urządzeń i obiektów na oczyszczalni ścieków Miechowice, Bobrek i Centralnej na kwotę 633,7 tys. zł.

W omawianym okresie odnotowano 92 awarie oraz przeprowadzono remonty: 210 sztuk studni kanalizacji sanitarnej, 34 sztuk studni kanalizacji deszczowej, 142,9 mb sieci kanalizacji sanitarnej przy pl. Akademickim, na które wydatkowano ogółem 747,5 tys. zł.

W zakresie sieci kanalizacyjnej wykonano:

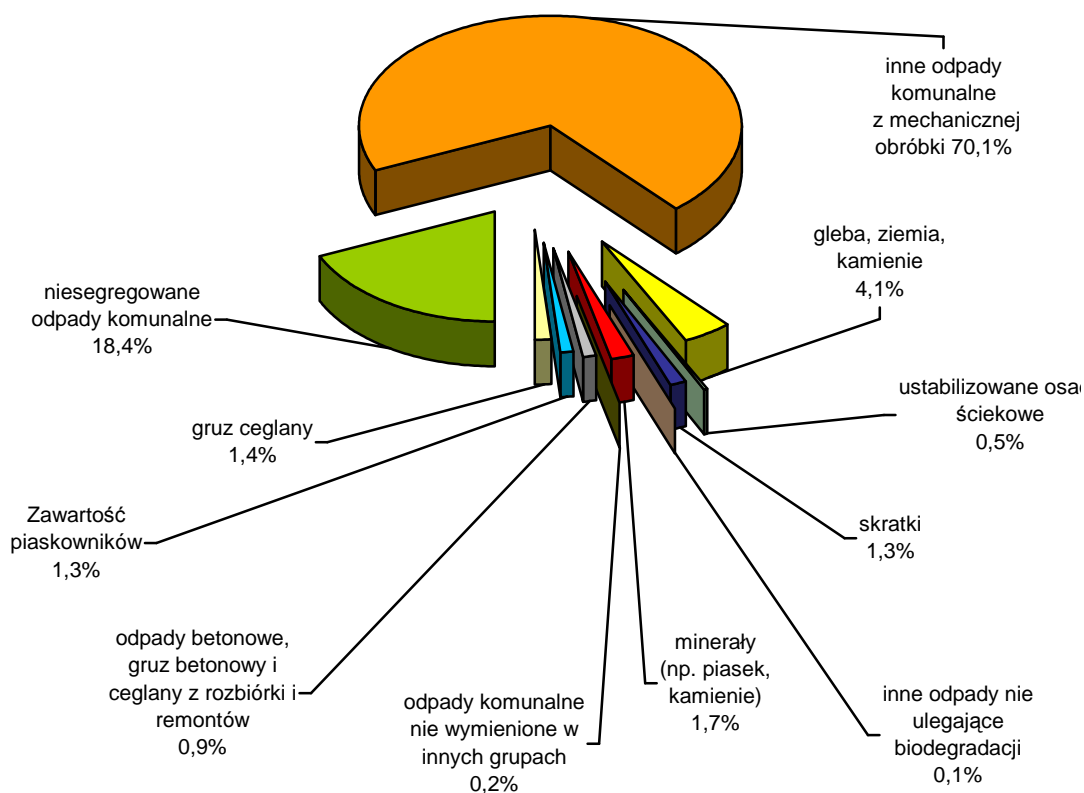
- ❑ budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Odrzańskiej,
- ❑ budowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ul. Cichej, Kołobrzeskiej, Miodowej, Mikołaja, Łącznej, Bema i Tuwima,
- ❑ budowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. Kościuszki/Czecha,
- ❑ budowę sieci kanalizacji sanitarnej Stolarzowice i Górnik i w ul. Karpackiej,
- ❑ przebudowę kanalizacji sanitarnej ul. Stolarzowickiej,
- ❑ zakup urządzeń służących do opomiarowania ilości ścieków z terenu gminy Radzionków.

W zakresie sieci oczyszczalni ścieków wykonano remont urządzeń oraz obiektów na oczyszczalniach ścieków: Miechowice, Bobrek oraz Centralnej.

4.3.2 Gospodarka odpadami komunalnymi i oczyszczanie miasta

Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. prowadzi działalność polegającą na unieszkodliwianiu i odzysku odpadów na „składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne” zlokalizowanym w Bytomiu przy Al. Jana Pawła II. W 2011 r. do użytku została oddana III kwatera składowiska o pow. 2,33 ha oraz pojemności 390 000 m³.

Wykres nr 47: Struktura odpadów przyjętych na składowisko

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o. w Bytomiu

¹⁰ Bez oczyszczalni Stolarzowice i oczyszczalni W.O.R.D. – ze względu na małą przepustowość oraz od czerwca 2009 r. bez oczyszczalni Rozbark – z powodu zlikwidowania

4.3.3 Ciepłownictwo

Głównym producentem energii cieplnej w mieście jest Fortum Bytom S.A., natomiast zadania w zakresie dostarczenia energii cieplnej dla celów grzewczych oraz ciepłej wody użytkowej w obszarze miasta Bytom, wykonuje Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (PEC Sp. z o.o.).

Spółka zarządzała siecią ciepłą o długości 118,5 km, z tego sieć ciepłownicza stanowiła 60,2%, a zewnętrzna instalacja odbiorcza 39,8%. Poza tym spółka prowadziła eksploatację 3 kotłowni o łącznej mocy 0,758 MW, w tym 2 lokalnych i 1 zdalaczynnej.

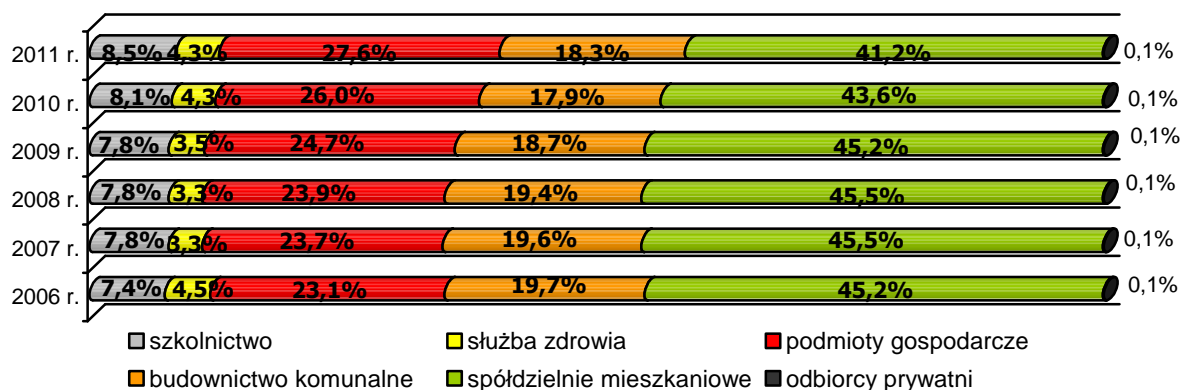
Tabela nr 51: Podstawowe dane dot. infrastruktury ciepłej PEC Sp. z o.o.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:					
		31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.	31.12. 2008 r.	31.12. 2009 r.	31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.
Długość sieci ciepłej, w tym:	km	117,4	117,5	123,1	112,8	114,8	118,5
▪ sieć ciepłownicza	km	66,5	66,5	72,1	63,1	65,1	71,3
▪ zewnętrzna instalacja odbiorcza	km	50,9	51	51	49,7	49,7	47,2
Liczba kotłowni ogółem, w tym:	ilość	6	6	5	5	3	3
▪ kotłownie lokalne	ilość	3	3	2	2	2	2
▪ kotłownie zdalaczynne	ilość	3	3	3	3	1	1
Wielkość produkcji energii cieplnej z własnych źródeł ciepła ogółem, w tym:	GJ	9 276	8 673	7 433	5 911	6 259	2 227
▪ z kotłowni lokalnych	GJ	3 258	3 016	2 485	1 469	1 479	1 044
▪ z kotłowni zdalaczynnych	GJ	6 018	5 657	4 948	4 442	4 780	1 183
Liczba węzłów ciepłych ogółem, w tym:	ilość	219	226	228	232	243	368
▪ grupowe węzły ciepłe	ilość	63	65	65	64	72	66
▪ indywidualne węzły ciepłe	ilość	151	156	158	163	166	200
▪ automatyczne pompy strumienicowe*	ilość	5	5	5	5	5	-

*automatyczne pompy strumienicowe w 2011 r. zostały zlikwidowane.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PEC Sp. z o.o. w Bytomiu

Wykres nr 48: Struktura odbiorców PEC Sp. z o.o. według zamówionej mocy cieplnej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PEC Sp. z o.o.

Wielkość zamówionej przez odbiorców mocy cieplnej uległa zmniejszeniu, tj. z 226,21 MW w 2010 r. do 224,56 MW w 2011 r. Na przełomie ostatnich 6 lat wielkość mocy cieplnej również się zmniejszyła z 237,10 MW do 224,56 MW, tj. o 5,3%. Największymi odbiorcami ciepła były niezmiennie spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające wielorodzinnymi budynkami mieszkalnymi.

W 2011 r. łączna powierzchnia lokali centralnie ogrzewanych wynosiła 2 186,5 tys. m², natomiast łączna powierzchnia lokali objętych dostawą ciepłej wody użytkowej – 869,4 tys. m².

W ramach inwestycji służących poprawie efektywności działania systemu ciepłowniczego wykonano m. in.:

- ❑ remont odcinka zewnętrznej instalacji odbiorczej przy ul. Wrocławskiej 110-116, od ul. Wrocławskiej 122 do ul. Reja 8, od ul. Pułaskiego 82 do pawilonu „Biedronka”,
- ❑ remont zewnętrznej instalacji odbiorczej CO i CWU do budynków zasilanych z grupowych węzłów ciepłych przy ul. Szymały, Pomorskiej oraz Podhalańskiej,
- ❑ remont instalacji ciepłowniczej zasilającej głównego węzła ciepłego przy ul. Reptowskiej,
- ❑ remont izolacji oraz armatury sieci ciepłowniczej,
- ❑ remont armatury w węzłach ciepłych przy ul. Worpie i Konstytucji,
- ❑ remont pomieszczeń węzłów ciepłych przy ul. Worpie, Konstytucji, Reptowskiej, Bławatkowej i Stolarzowskiej,
- ❑ remont systemu monitoringu 21 węzłów ciepłych,
- ❑ remont instalacji elektrycznej, zmiana sposobu rozliczania energii elektrycznej – 15 węzłów ciepłych,
- ❑ remont instalacji elektrycznej i oświetleniowej w pomieszczeniach 6 węzłów ciepłych,
- ❑ remont dachu i elewacji zewnętrznej budynku grupowego węzła ciepłego przy ul. Podhalańskiej oraz przy ul. Łużyckiej-Olimpijskiej,
- ❑ remont elewacji wewnętrznej i posadzki w budynku grupowego węzła ciepłego przy ul. Miedziowej,
- ❑ remont ogrodzenia i bramy wjazdowej siedziby Zakładu Obsługi Klienta przy ul. Bławatkowej,
- ❑ remont zadaszenia i powierzchni okiennych komory sieci ciepłowniczej.

4.3.4 Gazownictwo

Na terenie Bytomia eksploatację sieci gazowej prowadzi Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Zabrze – Rozdzielnia Gazu w Bytomiu. Długość sieci gazowej (bez przyłączy) w mieście na koniec 2011 r. wynosiła 265,7 km.

Podstawowe dane dot. sieci gazowej w mieście przedstawia poniższa tabela:

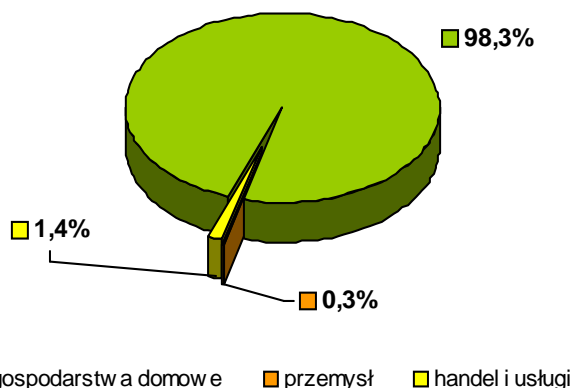
Tabela nr 52: Podstawowe dane dot. sieci gazowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:					
		31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.	31.12. 2008 r.	31.12. 2009 r.	31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.
Liczba użytkowników gazu ogółem, w tym:	ilość	55 307	54 948	54 212	53 903	53 673	55 804
▪ gospodarstw domowych	ilość	54 333	54 066	53 322	53 021	52 770	54 883
Zużycie gazu ogółem, w tym:	tys. m ³	29 696	27 643	26 526	27 590	29 600	28 020
▪ w gospodarstwach domowych	tys. m ³	18 035	16 809	15 830	16 772	17 764	16 953

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GSG Sp. z o.o. w Zabrze i PGNiG Gazowni Zabrzeńskiej

Liczba odbiorców gazu w odniesieniu do 2006 r. wzrosła o 497 użytkowników. Zdecydowany udział w ich strukturze stanowiły gospodarstwa domowe, co obrazowo prezentuje poniższy wykres:

Wykres nr 49: Struktura użytkowników gazu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGNiG Gazowni Zabrzeńskiej

Zużycie gazu w Bytomiu w 2011 r. zmniejszyło się w stosunku do roku poprzedniego o 1580 m³, a w porównaniu do 2006 r. o 1 676 m³. W przypadku gospodarstw domowych wystąpił spadek zapotrzebowania na paliwo gazowe o ok. 811 m³ w stosunku do poprzedniego, a o 1 082 m³ w stosunku do 2006 r.

Na terenie miasta przeprowadzono remont gazociągu przy ul. Nowakowskiego.

Inwestycje w zakresie wymiany sieci gazowej wykonano m. in. w ulicach: Rydza Śmigłego, Orzegowskiej, Wojciechowskiego, Czarneckiego, Rostka, Żeromskiego, Krzyżowej-Lelewela, Narutowicza, Adolfa Piątka, Niedźwiadka Okulickiego, Pszczyńskiej-Siennej-Kopalnianej, Powstańców Warszawskich, Nickla-Dalekiej, Estreichera, Racjonalizatorów-Francuskiej-Energetyki, Chorzowskiej.

4.3.5 Telekomunikacja

Potrzeby mieszkańców w zakresie telekomunikacji zaspokaja telefonia przewodowa i bezprzewodowa.

W zakresie telefonii przewodowej usługi telekomunikacyjne świadczą m. in. operatorzy: Telekomunikacja Polska S.A. i Netia S.A.

W mieście dostępne są usługi wszystkich operatorów sieci bezprzewodowej działających na terenie naszego kraju, tj. Polskiej Telefonii Cyfrowej S.A. (sieć T-MOBILE), Polskiej Telefonii Komórkowej Centertel Sp. z o.o. (sieć ORANGE), Polkomtel S.A. (PLUS GSM) oraz P4 Sp. z o.o., która jest operatorem sieci PLAY.

W 2011 r. na terenie miasta znajdowały się:

- ❑ 3 salony firmowe ORANGE,
- ❑ 4 sklepy firmowe sieci T-mobile,
- ❑ 2 salony firmowe i 2 autoryzowane punkty sprzedaży sieci PLAY,
- ❑ 5 autoryzowanych punktów sprzedaży sieci PLUS.

4.3.6 Komunikacja

Zarząd nad siecią dróg publicznych oraz nad drogami wewnętrznymi, stanowiącymi własność Gminy lub Skarbu Państwa nie oddanymi we władanie innym podmiotom, placami i ciągami pieszymi w granicach miasta Bytomia, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, sprawuje jednostka budżetowa pod nazwą *Miejski Zarząd Dróg i Mostów* z siedzibą w Bytomiu.

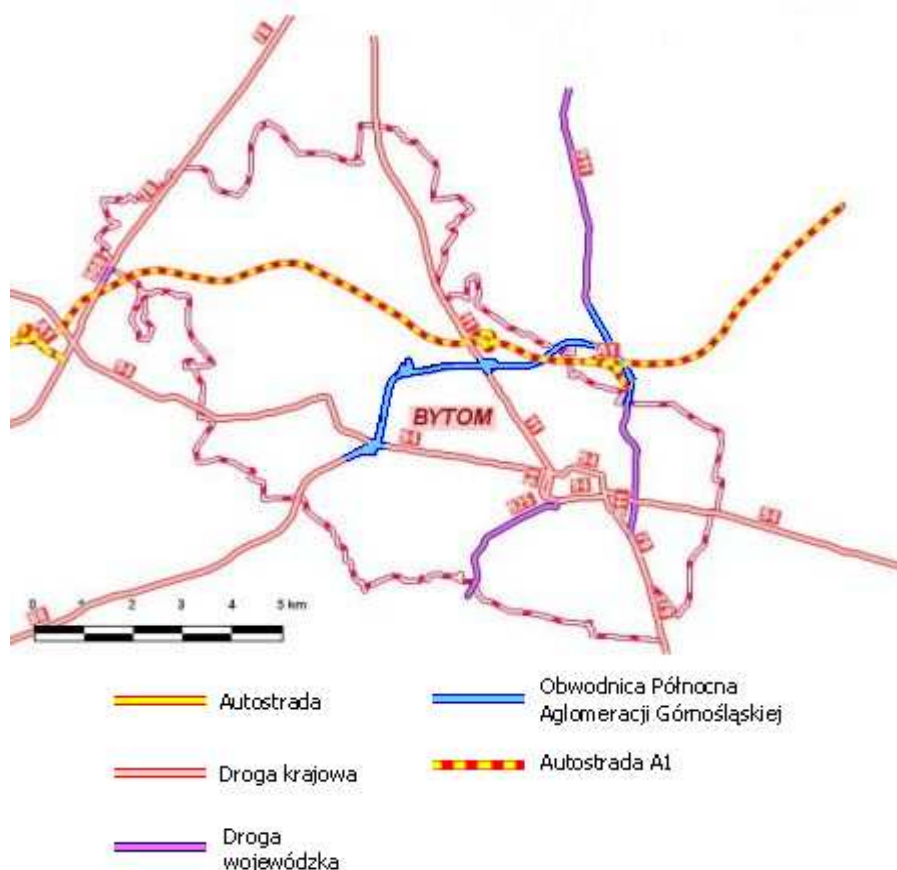
O dostępności komunikacyjnej Bytomia w dużej mierze decyduje transport drogowy. Bytom jest ważnym węzłem logistycznym z uwagi na przebiegające przez miasto drogi krajowe:

- ❑ DK nr 11 relacji: Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów Wlkp. – Kluczbork – Lubliniec – Bytom,
- ❑ DK nr 78 relacji: Chałupki – Wodzisław Śl. – Rybnik – Gliwice – Bytom – Katowice – Pyrzowice – Siewierz – Zawiercie – Chmielnik,
- ❑ DK nr 79 relacji: Warszawa – Sandomierz – Kraków – Katowice – Bytom,
- ❑ DK nr 88 relacji: Strzelce Opolskie – Gliwice – Bytom,
- ❑ DK nr 94 relacji: Legnica – Wrocław – Opole – Bytom – Sosnowiec – Olkusz – Kraków,
- ❑ Dodatkowe połączenia zapewniają drogi wojewódzkie nr 911 oraz 925.

Fot. nr 21: Bytomski odcinek DK11
Źródło: Fot. wykonała M. Walter

Mapa nr 4: Układ drogowy Bytomia

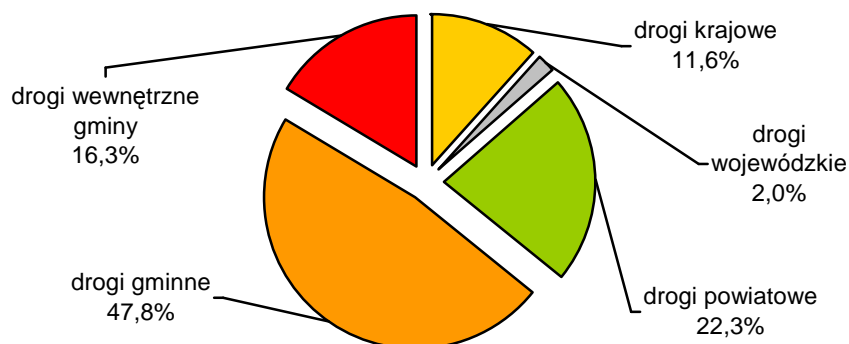
źródło: mapa wygenerowana z programu „Centrum Informacji o Przestrzeni” Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

Sieć dróg w Bytomiu stanowią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Długość dróg znajdujących się w granicach miasta wynosiła 251 km, w tym:

- Krajowe – 29 km,
- Wojewódzkie – 5 km,
- Powiatowe – 56 km,
- Gminne – 120 km,
- Drogi wewnętrzne gminy – 41 km.

Zdecydowaną większość sieci drogowej miasta stanowiły drogi gminne i powiatowe, których łączna długość wynosiła 176 km, tj. 70,1%.

Wykres nr 50: Struktura dróg w Bytomiu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MZDiM w Bytomiu

Na infrastrukturę drogową miasta składały się następujące obiekty: 5 mostów, 22 wiadukty, 3 kładki dla pieszych, 4 przejścia podziemne i 7 przepustów i 1 tunel.

W ramach ważniejszych przedsięwzięć:

- ❑ budowa bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej (Etap III),
- ❑ przebudowano skrzyżowanie ul. Chorzowskiej z ul. Głowackiego,
- ❑ przebudowano ul. Stolarzowicą na odcinku od ul. Rokitnickiej do skrzyżowania z ul. Felińskiego/Nowa – Etap I oraz od ul. Felińskiego-Nowa do ul. Frenzla – Etap II.

Ponadto wykonano prace związane z zagospodarowaniem, kształtowaniem i eksploatacją gminnych terenów zieleni, placów zabaw, małej architektury, pomników i fontann, takie jak m.in.:

- ❑ utworzenie 2 nowych placów zabaw z urządzeń pochodzących z demontaży przy Przedszkolu Miejskim nr 36 ul. Popiełuszki w Bytomiu oraz przy Młodzieżowym Domu Kultury nr 2 ul. Popiełuszki w Bytomiu,
- ❑ zmodernizowanie 7 placów zabaw,
- ❑ zmodernizowanie 4 fontann polegające na częściowej wymianie instalacji elektrycznej, posadzenie 9 632 sztuk krzewów, 91 sztuk drzew, 2 407 sztuk bylin, 15 223 sztuk cebul kwiatowych, 4 275 sztuk kwiatów jednorocznych, 232 sztuki skrzynek obsadzonych kwiatami jednorocznymi oraz 56 sztuk donic wiszących obsadzonych kwiatami jednorocznymi.

Niesprzyjające warunki atmosferyczne, ciągły wzrost natężenia ruchu wszystkich pojazdów, w tym pojazdów ciężarowych o dużym tonażu oraz szkody górnicze znacząco wpływają na deformacje nawierzchni zarówno jezdni jak i chodników. Remonty dróg, finansowane ze środków budżetu miasta w 2011 r. obejmowały 93,23 tys. m² powierzchni jezdni i chodników, z tego:

- ❑ na drogach gminnych, krajowych, wojewódzkich i powiatowych wyremontowano łącznie 87,66 tys. m² powierzchni jezdni, w tym wykonano remonty o większych powierzchniach na ulicach:
 - Chorzowskiej – 34 444 m²,
 - Elektrowni – 3 017 m²,
 - Strzelców Bytomskich – 10 560 m²,
 - Wallisa – 2 658 m²,
 - Witczaka – 5 676 m²,
- ❑ na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych wyremontowano łącznie 5,57 tys. m² powierzchni chodników, w tym m.in. przy ul. Piekarskiej, Chrobrego, Orzegowskiej oraz Strzelców Bytomskich.

Na terenie miasta funkcjonowała Strefa Płatnego Parkowania, za którą odpowiedzialny był Miejski Zarząd Dróg i Mostów z siedzibą w Bytomiu. Opłatę za parkowanie umieszcza się w parkometrze bądź za pomocą telefonu komórkowego w strefie oznaczonej znakiem D-44 „strefa parkowania”. W strefie tej zabroniony jest postój pojazdu bez wniesienia opłaty, z wyjątkiem postoju pojazdów osób lub jednostek, dla których uznana została zerowa stawka opłaty, oraz postoju pojazdów komunikacji publicznej na wyznaczonych dla nich miejscach.

Zgodnie z uchwałą nr XLIX/708/09 Rady Miejskiej miasta Bytomia z dnia 29 lipca 2009 r., ustalono następujące stawki za postój w strefie płatnego parkowania:

- ❑ za pierwszą godzinę – 1,50 zł,
- ❑ za drugą godzinę – 1,80 zł,
- ❑ za trzecią godzinę – 2,10 zł,
- ❑ za czwartą godzinę i każdą kolejną – 1,50 zł.

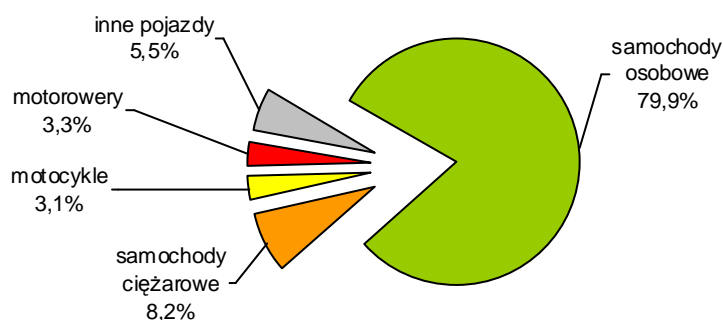

Fot. nr 22: Znak strefy płatnego parkowania
Źródło: Fot. wykonała M. Walter

Dopuszcza się naliczanie opłat za odcinki czasu inne niż pełne godziny, przy czym minimalna opłata uiszczana w parkometrze wynosi 1,50 zł.

Systematycznie wzrasta liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie Bytomia. Według stanu na koniec 2011 r., na terenie naszego miasta zarejestrowanych było 83 885 pojazdów, z czego 67 040 pojazdów to samochody osobowe. W stosunku do roku 2006 liczba pojazdów wzrosła o 21 662, tj. o 34,8%. W latach 2006 – 2011 nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu.

Wykres nr 51: Struktura pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji UM

Na terenie miasta funkcjonowało 7 stacji kontroli pojazdów oraz 26 ośrodków szkolenia kierowców. Uprawnienia do kierowania pojazdami uzyskało 5 445 osób, z czego:

- ❑ prawo jazdy – 5 382 osoby,
- ❑ międzynarodowe prawo jazdy – 50 osób,
- ❑ pozwolenia na tramwaj – 13 osób.

4.3.7 Transport publiczny

Komunikacja autobusowa i tramwajowa

Bytom posiada dobrze rozwiniętą sieć połączeń drogowych oraz torowych. Organizatorem komunikacji zbiorowej jest Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego w Katowicach. Teren Bytomia obsługiwany jest przez kilkunastu przewoźników z: Gliwic, Jaworzna, Katowic, Piekar Śląskich, Sosnowca, Świerklańca i Tychów.

Komunikację tramwajową na terenie całej aglomeracji realizują Tramwaje Śląskie S.A. Na terenie Bytomia zlokalizowana jest jedna z zajezdni tramwajowych, funkcjonująca w ramach Rejonu Komunikacyjnego nr 3 w Gliwicach.

Mieszkańcy mogli korzystać z 48 linii autobusowych o łącznej długości 297,1 km i 9 linii tramwajowych o łącznej długości torowisk 48,7 km, w tym:

- ❑ 42 linii autobusowych ponadlokalnych – w tym 3 linii przyspieszonych,
- ❑ 6 linii autobusowych lokalnych,
- ❑ 7 linii tramwajowych ponadlokalnych,
- ❑ 2 linii tramwajowych lokalnych.

Na terenie miasta usytuowane było 136 przystanków, w tym:

- ❑ autobusowych – 85,
- ❑ tramwajowych – 51.

Tabela nr 53: Dane na temat ilości linii tramwajowych, autobusowych oraz przystanków na terenie Bytomia

Wyszczególnienie	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Komunikacja autobusowa	49	49	49	49	48
▪ ponadlokalna	44	44	43	43	42
▪ lokalna	5	5	6	6	6
Komunikacja tramwajowa	11	11	10	10	9
▪ ponadlokalna	8	8	7	7	7
▪ lokalna	3	3	3	3	2
Przystanki	152	153	132	132	136

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Referatu Inżynierii Komunalnej i Transportu UM

Górnośląska Kolej Wąskotorowa

Od połowy XIX w. na terenie Bytomia funkcjonuje Górnośląska Kolej Wąskotorowa (GKW), której operatorem jest Stowarzyszenie Górnośląskich Kolei Wąskotorowych, posiadające licencję na wykonywanie transportu kolejowego. Z uwagi na budowę autostrady A-1 trasa linii kolei wąskotorowych została przerwana i w 2011 r. przewozy kolejowe nie były realizowane.

Inni przewoźnicy

Stałe połączenia lotnicze krajowe i zagraniczne, a także połączenia czarterowe umożliwia znajdujący się w odległości ok. 20 km od Bytomia Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach. Port lotniczy zapewnia regularne połączenia z 33 miastami w 15 krajach Europy i Bliskiego Wschodu oraz połączenia czarterowe z 32 miastami w 10 krajach Europy Południowej i Afryki Północnej.

Komunikację pozamiejską realizuje także sieć linii autobusowych PKS, które zapewniają bezpośrednie połączenia z miastami, takimi jak m.in.: Częstochowa, Kielce, Kraków, Krosno, Kudowa-Zdrój, Opole, Zakopane, Sanok, Tarnów.

Połączenia autobusowe, w szczególności do krajów europejskich, takich jak: Austria, Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy, Szwajcaria oraz Wielka Brytania zapewnia przystanek komunikacji międzynarodowej zlokalizowany w Bytomiu przy C.H. Plejada.

Sieć kolejowa PKP zapewnia stałe połączenia z miastami takimi jak m.in.: Częstochowa, Gliwice, Katowice, Kraków, Lubliniec, Ostrów Wielkopolski, Poznań, Szczecin oraz Tarnowskie Góry.

4.4. Inwestycje

4.4.1 Inwestycje miasta

Zadania inwestycyjne realizowane są przez gminę ze środków budżetu miasta oraz w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne, w tym m.in. z funduszy Unii Europejskiej. W 2011 r. realizowano zadania mające na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej i drogowej oraz obiektów o charakterze edukacyjnym, sportowym i zdrowotnym, tj.:

Rewitalizacja obiektów byłej KWK Rozbark – Etap I: budynek cechowni i administracyjny

Została podpisana umowa o dofinansowanie I Etapu rewitalizacji KWK Rozbark – budynek cechowni i administracyjny oraz zostało ogłoszone postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy prac realizowanych w systemie „zaprojektuj – wybuduj”. Dnia 6 marca 2012 r. podpisano umowę z wykonawcą.

Projekt współfinansowany w ramach EFRR w ramach RPO WSL na lata 2007 – 2013.

Fot. nr 23: Wizualizacja obiektów byłej KWK Rozbark po rewitalizacji
Źródło: Wydział Realizacji Inwestycji i Remontów UM

Przebudowa budynku przy ul. Zielnej 25a na mieszkania zamienne

Rozstrzygnięto postępowanie przetargowe, uzyskano decyzję o warunkach zabudowy. Przekazano teren wykonawcy.

Fot. nr 24: Budynek mieszkalny przy ul. Składowej
Źródło: Wydział Realizacji Inwestycji i Remontów UM

Modernizacja pustostanów na mieszkania socjalne, zastępcze i zamienne

Zrealizowano 76 mieszkań socjalnych i zamiennych oraz 55 mieszkań. Według stanu na 31.12.2011 r. w trakcie realizacji znajdowało się 11 mieszkań zamiennych i socjalnych oraz 34 mieszkania. W 2011 r. wydatkowano 3,15 mln zł.

Budowa zespołu budynków mieszkalnych z mieszkaniami socjalnymi przy ul. Składowej w Bytomiu

Wykonano tynkowanie maszynowe i gipsowe oraz wylewki posadzek, pomalowano ściany na I piętrze, zamontowano osprzęt elektryczny, wykonano izolację przeciwwodną i termiczną, zamontowano balustrady galerii, położono tynki zewnętrzne, kostkę brukową oraz biały montaż. Wykonano drogę wewnętrzną oraz

chodniki, przełożono drogę pożarową, dokonano odwodnienia i zniwelowania terenu oraz zasiano trawę. Zadanie zostało zakończone. W 2011 r. wydatkowano 254,2 tys. zł.

Termomodernizacja budynków Szpitala Specjalistycznego nr 1 w Bytomiu

Zakończono termomodernizację następujących obiektów:

- ❑ budynku nr 5 przy ul. Żeromskiego 7, etap 1 – docieplenie,
- ❑ budynku nr 2,
- ❑ budynku Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego i Hepatologii Zakaźnej przy al. Legionów 49, etap I – docieplenie,
- ❑ dachu budynku Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego i Hepatologii Zakaźnej przy al. Legionów 49, etap I – ocieplenie dachu wraz z wymianą pokrycia dachowego.

Fot. nr 25: Fragment Bytomskiego Odcinka Obwodnicy

Źródło: MZDiM

Budowa bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej – etap III

Kontynuacja robót ziemnych związanych z budową nasypów i obiektów mostowych, prace przy wodociągu i gazociągu, prace teletechniczne i przebrojeniowe na skrzyżowaniu ulic Frenzla i Miechowskiej. Zakończono prace przy budowie obiektów P1.1 i P1.2 oraz kolektora deszczowego. Wartość inwestycji: 118,4 mln zł. W 2011 r. wydatkowano 63,97 mln zł.

Fot. nr 26: Skrzyżowanie ul. Chorzowskiej z ul. Głowackiego

Źródło: MZDiM

Przebudowa skrzyżowania ulicy Chorzowskiej z ulicą Głowackiego

Skrzyżowanie przebudowano wraz z istniejącą infrastrukturą i sygnalizacją świetlną na odcinku o długości ok. 200 m i ul. Głowackiego wraz z budową nowych miejsc parkingowych i chodników. W 2011 r. wydatkowano 2,65 mln zł.

Fot. nr 27: Fragment ulicy Stolarzowskiej

Źródło: MZDiM

Przebudowa ul. Stolarzowskiej – etap II, odcinek od ul. Felińskiego/Nowa do ul. Frenzla

Zrealizowano zakres robót drogowych na odcinku od ul. Bławkowej do ul. Dalekiej. Wykonano roboty rozbiórkowe, podbudowy, nawierzchnię drogową oraz chodniki i zatokę autobusową. Przeprowadzono roboty zieleniarskie.

Budowa bytomskiej trasy Północ – Południe (BCT N-S tzw. BeCeTki)

Opracowywano koncepcję wraz ze studium wykonalności oraz raport dotyczący oceny oddziaływania na środowisko. W 2011 r. wydatkowano 92,25 tys. zł.

Przebudowa ul. Strzelców Bytomskich na odcinku od ul. Wrocławskiej poprzez rondo autostradowe (A1) przy ul. Dąbrowa Miejska do ul. Długiej w Bytomiu – etap I

Przygotowywano koncepcję programu funkcjonalno-użytkowego, studium wykonalności oraz dokumentację techniczną dotyczącą budowy ronda autostradowego. W 2011 r. wydatkowano 131,3 tys. zł.

Budowa nowego przebiegu DK–79 od węzła z ulicą Chorzowską do Alei Jana Pawła II

Opracowywanie przez Miasto Chorzów dokumentacji technicznej. Zgodnie z zawartym porozumieniem udział Gminy Bytom wynosi 47%. Od początku roku wydatkowano 465 tys. zł.

Modernizacja krytej pływalni przy ul. Parkowej 1

Zakończono część prac III etapu, tj.: wykonanie żelbetowej konstrukcji wsporczej mis basenowych, instalacji wentylacyjnej i ogrzewania hali basenu, instalacji elektrycznej i oświetleniowej oraz niezbędnych robót odtworzeniowych. Zamontowano misy basenu ze stali nierdzewnej, a także dokonano wymiany instalacji uzdatniania wody. W 95% wykonano również system poziomowania płyty dennej pod misę ze stali nierdzewnej. W budynku pływalni krytej wykonano wymianę instalacji centralnego ogrzewania o wartości 869,8 tys. zł.

W ramach realizacji IV etapu inwestycji przystąpiono do remontu szatni, natrysków i pomieszczeń sanitarnych, przebudowy korytarza i holu basenu. Rozpoczęto dostosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Modernizacja hali sportowej przy ul. Strzelców Bytomskich 131

Wykonano instalację odgromową, wymieniono nawierzchnię boiska sportowego na profesjonalną nawierzchnię syntetyczną, wykonano remont korytarzy, szatni i sanitariatów oraz remont i dostosowanie sali bokserskiej. W styczniu 2012 r. oddano do użytku. Koszt zadania: 219,7 tys. zł.

Wykonanie instalacji monitoringu wraz z doposażeniem Kompleksu Sportowego „Torkacik” w Bytomiu

W ramach poprawy bezpieczeństwa zainstalowano profesjonalny system monitoringu obiektu. Zamontowano również nowy piłkochwyt. Łączna wartość inwestycji: 22,9 tys. zł.

Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 46

Wyłoniono wykonawcę robót oraz dokonano wymiany stolarki okiennej. W 2011 r. wydatkowano 86,6 tys. zł.

Budowa boiska szkolnego przy Gimnazjum nr 8

Położono nawierzchnię poliuretanową o powierzchni 1196 m². Zamontowano urządzenia sportowe: słupki do siatkówki, kosze do koszykówki oraz bramki do piłki ręcznej i nożnej. Wykonano także montaż piłkochwytów za bramkami i ogrodzenie wokół boiska. Łączna wartość inwestycji: 70 tys. zł.

Odwodnienie i wykonanie drenażu boiska przy Gimnazjum nr 15

Sporządzono dokumentację projektową, a następnie wykonano roboty ziemne polegające na wykonaniu drenażu boiska. Zadanie zostało zakończone. Łączna wartość inwestycji: 64,6 tys. zł.

Inwestycje BPK Sp. z o.o. na urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne

W ramach inwestycji Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. wydatkowało 13,0 mln zł, w tym m.in.:

- ❑ na urządzenia wodociągowe:
 - przebudowa wodociągu ul. Chorzowska/Pszczyńska,
 - przebudowa sieci wodociągowej na ul. Lazarówka – 803,5 mb – I Etap,
 - przebudowa sieci wodociągowej na ul. Gombrowicza/Pl. Jana – 987,4 mb,
- ❑ na urządzenia kanalizacyjne:
 - budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Odrzańskiej – 3 658,2 mb,
 - sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na ulicach: Cicha, Kołobrzaska, Miodowa, Mikołaja, Łączna, Bema, Tuwima – 3 634,3 mb,
 - budowa sieci kanalizacji deszczowej na ul. Kościuszki/Czecha – 317,3 mb,
 - sieci kanalizacji sanitarnej Stolarzowice, Górniki,
 - sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Karpackiej 591,5 mb,
 - przebudowa kanalizacji sanitarnej ulicy Stolarzowicka 717,7 mb.

4.4.2 Gospodarka nieruchomościami

Sprzedaż i oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości

Sprzedaż lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiących własność gminy lub Skarbu Państwa odbywa się w drodze przetargu bądź w trybie bezprzetargowym. Racjonalne gospodarowanie nieruchomościami pozwala na realizację budownictwa mieszkaniowego, inwestycje w infrastrukturę techniczną oraz przyciąganie inwestorów. Przetargi na zbycie powyższych nieruchomości przeprowadzane są w oparciu o zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r., w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Zastosowanie trybu bezprzetargowego następuje w przypadkach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) o gospodarce nieruchomościami. Mowa tu o sytuacji, w której nieruchomość zbywana jest na rzecz osoby, której przysługuje pierwszeństwo jej nabycia, a zatem sprzedaż nieruchomości następuje na rzecz jej użytkownika wieczystego lub gdy zbycie następuje między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego.

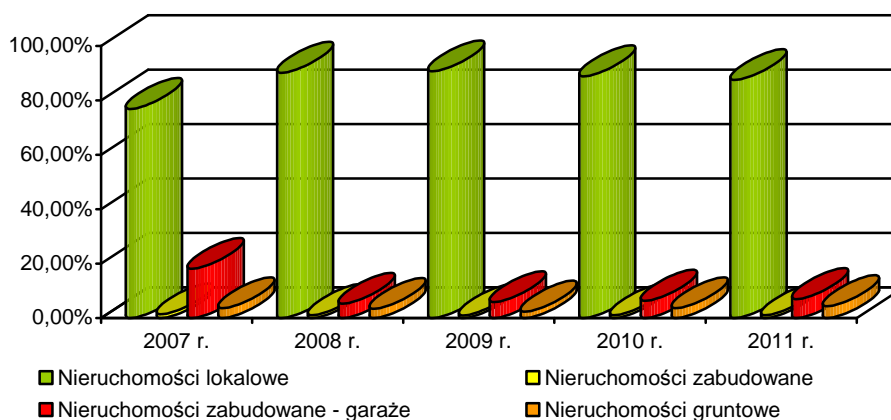
Tabela nr 54: Sprzedaż nieruchomości będących własnością Gminy i Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	2007 r.		2008 r.		2009 r.		2010 r.		2011 r.	
	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)
Nieruchomości ogółem, w tym:	1 083	12 761,22	1 514	18 588,42	1 451	20 030,56	1 375	26 661,03	790	16 369,18
Nieruchomości lokalowe, w tym:	833	7 135,31	1 366	10 172,82	1 316	12 999,05	1 222	11 350,15	691	9 604,44
▪ na rzecz najemcy	773	3 000,67	1 325	6 578,28	1 265	9 721,09	1 152	6 418,91	618	5 757,07
Nieruchomości zabudowane	15	1 512,33	16	5 190,41	14	3 728,42	15	6 192,16	9	862,58
Nieruchomości zabudowane - garaże	196	211,98	80	154,11	86	199,21	88	225,34	55	158,35
Nieruchomości gruntowe	39	3 901,60	52	3 071,08	35	3 103,88	50	8 893,38	35	5 743,81

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM

W latach 2007 – 2011, sprzedano łącznie ponad 6,2 tys. nieruchomości o łącznej wartości 78 mln zł. Największą liczbę sprzedaży odnotowano w 2008 r., tj. 1 514 nieruchomości, zaś największą wartość sprzedaży uzyskano w 2010 r. – wynosiła ona prawie 26,7 mln zł. Wśród nieruchomości zbytych w 2011 r. 5,7% stanowiły nieruchomości należące do Skarbu Państwa.

Wykres nr 52: Struktura nieruchomości zbytych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM

W strukturze nieruchomości zbytych przeważający udział tworzyły nieruchomości lokalowe – 87,5%, tymczasem najmniejszy udział przedstawiały nieruchomości zabudowane – 1,1%.

Nieruchomości nabyte do gminnego zasobu nieruchomości

Do gminnego zasobu nieruchomości zostało zakupionych dziesięć nieruchomości gruntowych, położonych na terenie miasta, o łącznej powierzchni 5 171 m², za kwotę 185,42 tys. zł. Kontrahentami były zarówno osoby fizyczne, jak i prawne.

Tabela nr 55: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy

Obręb	Kontrahent	2011 r.		
		Ilość	Powierzchnia [m ²]	Wartość [tys. zł]
Ogółem, w tym:	X	6	5 171	185,42
Bytom	os. pr.	1	1 168	59,15
Rozbark	os. pr.	1	3 575	93,48
Łagiewniki	os. fiz.	1	12	0,83
	os. pr.	1	284	18,10
Miechowice	os. pr.	1	33	1,86
Szombierki	os. fiz.	1	99	12,00

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM

Tabela nr 56: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy w latach 2007 – 2011

Rok	Ilość nieruchomości	Powierzchnia działek (m ²)	Wartość (w tys. zł)
Ogółem, w tym:	62	468 469	31 792,17
2007	20	325 698	21 099,86
2008	12	35 172	1 487,44
2009	14	99 072	8 830,55
2010	10	3 356	188,9
2011	6	5 171	185,42

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM

4.4.3 Inne inwestycje w mieście

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. wydano łącznie 221 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym m.in. dot.:

- ❑ rozbiórki hałdy pokopalnianej przy ul. Strzelców Bytomskich,
- ❑ przebudowy i rozbudowy hali produkcyjnej przy ul. Bernardyńskiej,
- ❑ budowy wytwórni mas bitumicznych przy ul. Strzelców Bytomskich/Dąbrowa Miejska,
- ❑ budowy galerii handlowej przy ul. Zabrzeńskiej,
- ❑ budowy 18 obiektów handlowo-usługowych,
- ❑ 47 samodzielnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych, 13 zespołów budynków jednorodzinnych oraz 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych o trzech i więcej mieszkaniach,
- ❑ budowy myjni samoobsługowej przy ul. Świętochłowickiej,
- ❑ budowy obiektu kultury fizycznej przy ul. Zabrzeńskiej,
- ❑ 23 budynków garaży oraz 16 zespołów garaży,
- ❑ 2 nowych sieci uzbrojenia terenu.

Ponadto wydano 787 decyzji o pozwoleniu na budowę 796 obiektów, w tym m.in. dotyczących:

- ❑ przebudowy i rozbudowy hali produkcyjno-usługowej przy ul. Bernardyńskiej,
- ❑ budowy hali produkcyjno-usługowej przy ul. Kosynierów,
- ❑ budowy budynku magazynu wyrobów stalowych – ul. Szyby Rycerskie,
- ❑ 11 budynków handlowo-usługowych, w tym:
 - budowa apteki przy ul. Podhalańskiej,
 - budowa budynku handlowo-usługowego przy ul. Mochnackiego,
 - budowy zespołu pawilonów handlowych przy ul. Zabrzeńskiej,
 - budowa stacji kontroli pojazdów – ul. Stawowa,
 - budowy automatycznej myjni samochodowej przy Al. Jana Nowaka Jeziorańskiego,
 - budowy myjni samochodowej przy ul. Chorzowskiej i przy ul. Frenzla,
- ❑ 1 budynku biurowego,

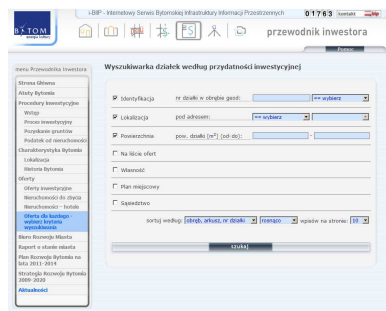
- ❑ 62 samodzielnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych o dwóch mieszkaniach oraz 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych o trzech i więcej mieszkaniach,
- ❑ 13 budynków garaży oraz 1 zespół garaży,
- ❑ 42 nowych sieci uzbrojenia terenu oraz 12 remontów i przebudowy sieci uzbrojenia terenu.

4.4.4 Obsługa inwestorów i oferty inwestycyjne

Gmina Bytom wychodząc naprzeciw inwestorom podejmuje szereg działań w celu przyciągnięcia ich do Bytomia. Działająca w strukturach Biura Rozwoju Miasta obsługa inwestora jest wynikiem polityki miasta, ukierunkowanej na pozyskanie partnerów gospodarczych oraz wspieranie istniejących podmiotów gospodarczych.

Narzędziami do realizacji polityki gospodarczej są m.in.:

- ❑ **Centrum Obsługi Inwestora** – Inwestorzy zgłaszający się do bytomskiego Urzędu Miejskiego uzyskują kompleksową informację o dostępności terenów inwestycyjnych, możliwościach inwestowania oraz prowadzenia działalności gospodarczej na terenie miasta. W 2011 r. COI udzieliło informacji 98 nowym inwestorom poszukującym terenów pod swoje inwestycje lub przedsiębiorcom planującym poszerzenie działalności na terenie Bytomia. Największe zainteresowanie wzbudzały tereny zlokalizowane w centrum Bytomia przeznaczone pod działalność usługową oraz tereny zlokalizowane przy realizowanym węźle autostrady A1 w Bytomiu,
- ❑ **Portal dla Inwestora wraz z Przewodnikiem dla Inwestora**, to aplikacja znajdująca się na www.bytom.pl, która zawiera informacje o Bytomiu, w tym o otoczeniu biznesowym, atutach inwestycyjnych oraz procedurach związanych z procesem inwestycyjnym (włącznie z dokumentami/formularzami do pobrania). Istotnym elementem tej aplikacji są wyszukiwarki. Za ich pomocą inwestor może uzyskać zestawienie ofert inwestycyjnych, nieruchomości do zbycia, czy wyszukać obszary miasta objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Portal umożliwia również wyszukiwanie nieruchomości wg własnych kryteriów przydatności inwestycyjnej (np. odległość od węzła autostrady, wydanych w pobliżu pozwoleń na budowę, obowiązujących lub będących w przygotowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego). Dzięki połączeniu aplikacji z planem miasta wyniki wyszukiwania można przeglądać na mapie,
- ❑ **Katalog ofert inwestycyjnych** – w skład którego wchodzi nieruchomości gminne przeznaczone m.in. pod działalność produkcyjną i usługową, budownictwo mieszkaniowe, budowę hoteli. W skład katalogu ofert inwestycyjnych wchodziły 22 nieruchomości, w tym 9 nieruchomości gruntowych i 13 zabudowanych, których różnorodność pod względem wielkości oraz przeznaczenia stała się interesującym elementem promocji miasta wśród potencjalnych inwestorów z kraju i zagranicy. Według stanu na dzień 31.12.2011 r. pośród nich znalazły się:

Fot. nr 28: Strona aplikacji: Portal inwestora znajdująca się na i-BIIP

Nieruchomości gruntowe:

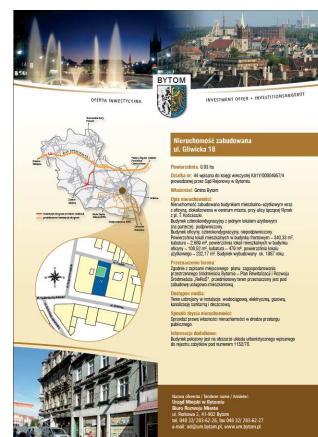
- **ul. Strzelców Bytomskich** – teren po byłej KWK Powstańców Śląskich – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, zlokalizowana na terenie przemysłowym, w kształcie wielokąta. Na tym terenie istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych, logistycznych. Powierzchnia nieruchomości to 29,6 ha,
- **ul. Zabrzańska 112** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren w kształcie wielokąta, częściowo ogrodzony. Dojazd do nieruchomości dobry, drogą utwardzoną o nawierzchni asfaltowej. Istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych i niektórych usługowych. Powierzchnia nieruchomości to 21,9 ha,
- **ul. Ks. Jana Frenzla** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, zlokalizowana w dzielnicy Miechowice. Teren o nieregularnym kształcie, porośnięty licznymi drzewami i krzewami. Zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedmiotowy teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz planowaną drogę wewnętrzną. Powierzchnia nieruchomości wynosi 2,42 ha,
- **ul. Zabrzańska** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, zlokalizowana w dzielnicy Szombierki. Teren o nieregularnym i wydłużonym kształcie, zróżnicowany wysokościowo, porośnięty trawami, krzewami i licznymi drzewami. Centralną część działki stanowi skarpa

o dużym nachyleniu. Istnieje możliwość lokalizacji na tym terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, usług komercyjnych, usług publicznych. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,5 ha,

- **ul. Gutenberga** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, położona na obrzeżach miasta w dzielnicy Górniki. Na tym terenie istnieje możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,4 ha,
- **ul. Świętochłowicka** – nieruchomość niezabudowana, położona w dzielnicy Łagiewniki, bezpośrednio przy ul. Świętochłowickiej i torowiska tramwajowego. Kształt działki nieregularny i płaski. Na tym obszarze istnieje możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Powierzchnia nieruchomości: 0,3 ha,
- **ul. Kwietniewskiego** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana położona w ścisłym centrum miasta. Działka o wydłużonym kształcie. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługowo-mieszkaniową. Powierzchnia działki wynosi 0,08 ha,
- **ul. Korfantego** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, skomunikowanie działki bezpośrednie do ul. Korfantego. Otoczenie nieruchomości stanowi zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, obiekty handlowo-usługowe, kompleks garażowy oraz zabytkowy kościół. Powierzchnia nieruchomości to 0,05 ha,
- **ul. Józefczaka** – nieruchomość gruntowa, położona w centrum miasta. W bezpośrednim otoczeniu nieruchomości znajduje się zabudowa wielorodzinna oraz obiekty handlowo-usługowe. Teren ten przeznaczony jest pod zabudowę usługowo-mieszkaniową oraz realizację parkingu wielopoziomowego. Powierzchnia nieruchomości: 0,01 ha.

Nieruchomości zabudowane:

- **ul. Olimpijska** – nieruchomość zabudowaną stanowią 3 tereny. Pierwszy z nich obejmuje stadion o typowej konstrukcji nasypowej o kształcie owalnym. Płyta boiska głównego posiada zamontowaną podgrzewaną murawę. Trybuny stadionu wyposażone są w 4000 miejsc. Drugi teren obejmuje nieruchomość, na której znajduje się boisko o sztucznej powierzchni z pełnowymiarowymi bramkami, ogrodzone płotem betonowym oraz 2 boiska zwirowe. Zaś trzeci stanowi zwałowisko odpadów pogórnich. Powierzchnia nieruchomości wynosi 14,7 ha,
- **ul. Tarnogórska** – nieruchomość położona w centrum miasta na terenie Parku Miejskiego, założonego ok. 1840 r. na obszarze 43 ha, jako park krajobrazowy. Przedmiotowa nieruchomość zabudowana jest budynkami. Powierzchnia nieruchomości to 1,74 ha,
- **ul. Oświęcimska 29-31** – zabudowę nieruchomości stanowią budynki: frontowy dawnego internatu, czteropiętrowy, dwuklatkowy oraz szkolny z salą gimnastyczną, 5-kondygnacyjny. Obydwa budynki połączone są łącznikiem na wysokości I piętra, a pomiędzy nimi znajduje się boisko szkolne o powierzchni asfaltowej. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,33 ha,
- **ul. Kwietniewskiego 7-9** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym nr 9 oraz ruinami budynku nr 7, zlokalizowana w centrum miasta, obok pl. T. Kościuszki. Bliskie sąsiedztwo stanowią budynki mieszkalne, budynek Sądu Rejonowego oraz obiekty sakralne. Przedmiotowy teren przeznaczony jest pod zabudowę usługowo-mieszkaniową. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,2 ha,
- **ul. Chorzowska 17b** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym, usytuowana przy głównej drodze łączącej Bytom z Chorzowem. Budynek 2-kondygnacyjny, podpiwniczony. Na tym terenie istnieje możliwość lokalizacji zabudowy usług publicznych, usług komercyjnych oraz zabudowy usługowo-komunikacyjnej. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,12 ha,
- **ul. Chorzowska 6** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym zlokalizowanym przy skrzyżowaniu dwóch głównych ulic miasta: Karola Miarki i Chorzowskiej. Budynek 4-kondygnacyjny, podpiwniczony, składający się z 9 lokali mieszkalnych oraz 3 lokali użytkowych. Otoczenie nieruchomości stanowią zabudowy mieszkalno-usługowe oraz kompleks garaży. Powierzchnia nieruchomości: 0,12 ha,
- **ul. Krakowska 28** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, zlokalizowana w centrum miasta. Jest to budynek 4-kondygnacyjny z 3-kondygnacyjną oficyną, podpiwniczony z 4 lokalami użytkowymi i 10 lokalami mieszkalnymi. Powierzchnia nieruchomości: 0,08 ha,

Fot. nr 29: Karta z opisem nieruchomości tworzących katalog Ofert inwestycyjnych

- **ul. Chrzanowskiego 17** – nieruchomość zabudowana budynkiem o charakterze usługowym, zlokalizowana w centrum miasta. Budynek 5-kondygnacyjny, podpiwniczony. Teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,07 ha,
- **ul. Piłsudskiego 43** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, zlokalizowana w centrum miasta. Budynek 4-kondygnacyjny, podpiwniczony, z 1 lokalem użytkowym i 3 lokalami mieszkalnymi, wybudowany w 1906 r. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,05 ha,
- **ul. Podgórna 7-9** – udział Gminy Bytom w nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalno-usługowym, zlokalizowanym w centrum miasta. Budynek 4-kondygnacyjny z użytkowym poddaszem, podpiwniczony. Na udział Gminy Bytom składa się 14 lokali mieszkalnych i 1 lokal użytkowy, które nie zostały wyodrębnione. Budynek wybudowany w 1890 roku. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,05 ha,
- **ul. Szymanowskiego 1** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym, 4-kondygnacyjnym i 2-kondygnacyjnym, z 9 lokalami mieszkalnymi i 4 lokalami użytkowymi. Otoczenie nieruchomości stanowi rynek miasta, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz obiekty handlowo-usługowe. Powierzchnia nieruchomości: 0,04 ha,
- **ul. Kościelna 5** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym zlokalizowanym w centrum miasta, 3-kondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym z 3 lokalami użytkowymi oraz 5 lokalami mieszkalnymi. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,02 ha,
- **ul. Mariacka 3a** – nieruchomość gruntowa, obecnie zabudowana budynkami użytkowymi, położona w ścisłym centrum miasta, bezpośrednio przy ul. Mariackiej. Otoczenie nieruchomości stanowi zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługowo – mieszkaniową. Powierzchnia nieruchomości to 0,01 ha.

Wśród nieruchomości katalogu ofert inwestycyjnych wyszczególniono również nieruchomości przeznaczone pod zabudowę hotelową:

- **ul. Zabrzańska 112** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren w kształcie wielokąta, częściowo ogrodzony. Dojazd do nieruchomości dobry, drogą utwardzoną o nawierzchni asfaltowej. Istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych i niektórych usługowych. Powierzchnia nieruchomości to 21,9 ha,
 - **ul. Tarnogórska** – nieruchomość położona w centrum miasta na terenie Parku Miejskiego, założonego ok. 1840 r. na obszarze 43 ha, jako park krajobrazowy. Przedmiotowa nieruchomość zabudowana jest budynkami. Powierzchnia nieruchomości to 1,74 ha,
 - **ul. Oświęcimska 29-31** – zabudowę nieruchomości stanowią budynki: frontowy dawnego internatu, czteropiętrowy, dwuklatkowy oraz szkolny z salą gimnastyczną, 5-kondygnacyjny. Obydwa budynki połączone są łącznikiem na wysokości I piętra, a pomiędzy nimi znajduje się boisko szkolne o powierzchni asfaltowej. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,33 ha,
 - **ul. Kwietniewskiego** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, położona w ścisłym centrum miasta. Działka o wydłużonym kształcie. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługowo-mieszkaniową. Powierzchnia działki wynosi 0,08 ha,
 - **ul. Krakowska 28** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, zlokalizowana w centrum miasta. Jest to budynek 4-kondygnacyjny z 3-kondygnacyjną oficyną, podpiwniczony z 4 lokalami użytkowymi i 10 lokalami mieszkalnymi. Powierzchnia nieruchomości: 0,08 ha,
 - **ul. Szymanowskiego 1** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym, 4-kondygnacyjnym i 2-kondygnacyjnym, z 9 lokalami mieszkalnymi i 4 lokalami użytkowymi. Otoczenie nieruchomości stanowi rynek miasta, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz obiekty handlowo-usługowe. Powierzchnia nieruchomości: 0,04 ha,
- **Bytomska Baza Nieruchomości** to wirtualny katalog terenów należących do osób fizycznych, prawnych, a także innych jednostek organizacyjnych, które posiadają nieruchomości gruntowe, hale produkcyjno-magazynowe oraz budynki biurowe zlokalizowane w granicach administracyjnych Gminy Bytom i zamierzają je sprzedawać, oddać w użytkowanie wieczyste lub wydzierżawić. Nieruchomości takie, w przypadku spełnienia kryteriów określonych w regulaminie BBN na prośbę właściciela zostają zamieszczona na stronie Urzędu Miejskiego w Bytomiu bezpłatnie. W 2011 r. Bytomska Baza Nieruchomości zawierała następujące nieruchomości:
- **ul. Strzelców Bytomskich/Dąbrowa Miejska** – nieruchomość zlokalizowana jest w Bytomiu, przy zbiegu ulic Strzelców Bytomskich i Dąbrowy Miejskiej, w bezpośrednim sąsiedztwie Centrum Handlowego M-1 i planowanego do realizacji węzła autostrady A-1 "Węzeł Bytom". W niedalekim sąsiedztwie znajduje się bytomski odcinek Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej. Część terenu przeznaczona jest do zagospodarowania w kierunku

produkcyjno-usługowym i komunikacyjnym. Powierzchnia nieruchomości to 24,76 ha. Właściciel – Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych S.A. Holding,

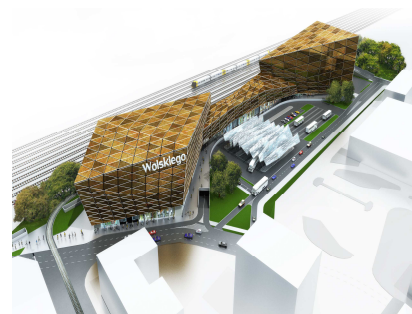
- **ul. Szyby Rycerskie** –nieruchomość zabudowana, stanowiąca kompleks 7 obiektów o charakterze produkcyjno-socjalnym. Na niniejszej nieruchomości istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych. Powierzchnia nieruchomości to 3,78 ha. Właściciel – CONBELTS Bytom S.A.,
- **ul. Dąbrowa Miejska i ul. Przy Kopalni Bytom** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, teren jest zadrzewiony i zakrzewiony. W tym obszarze istnieje możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej. Powierzchnia nieruchomości to 1,25 ha. Właściciel – Kompania Węglowa S.A.
- **ul. Piekarska 6-14** – nieruchomość zabudowana, o nieregularnym kształcie, zlokalizowana w centrum Bytomia. Zabudowę stanowią budynki: biurowy (Pocztą Główna), techniczny, składnicy i garażowe – wiaty. Teren przeznaczony jest pod usługi. Powierzchnia nieruchomości to 0,61 ha. Właściciel – Skarb Państwa – użytkownik wieczysty Telekomunikacja Polska S.A.,
- **ul. Wrocławska 32/34** – nieruchomość zabudowana budynkami produkcyjno-biurowymi, zlokalizowana w centrum miasta. Otoczenie stanowi zabudowa zwarta. Plac parkingowy wewnątrz lokalizacji. Teren przeznaczony jest pod wytwórczość, usługi, składy i budownictwo oraz zabudowę mieszkaniowo - usługową. Powierzchnia nieruchomości to 0,37 ha. Właściciel – Zakłady Odzieżowe Bytom S.A.

Ponadto Gmina Bytom podejmuje szerokie działania promocyjne ofert inwestycyjnych miasta, poprzez:

- ❑ dystrybucję ofert w wersji wydrukowanej oraz w wersji elektronicznej zainteresowanym inwestorom,
- ❑ zamieszczenie ofert inwestycyjnych na stronach internetowych zajmujących się promocją terenów inwestycyjnych, tj.:
 - www.bytom.pl,
 - Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego www.invest-in-silesia.pl,
 - Regionalne Centrum Obsługi Inwestora www.rcoi.pl,
 - Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych www.paiz.gov.pl,
 - Śląskie Centrum Obsługi Inwestora www.invest.slaskie.pl,
 - Szukam Inwestora www.szukam-inwestora.pl,
 - BMB Promotion www.gminy.pl,
- ❑ rozprowadzanie ofert inwestycyjnych wśród określonej wcześniej grupy odbiorców docelowych, np. sieci hotelowych, deweloperów itp.,
- ❑ udział gminy w krajowych i międzynarodowych targach inwestycyjnych oraz konferencjach, np.:
 - Międzynarodowe Targi Nieruchomości EXPO REAL 2011, które odbyły się w dniach 4 – 6 października 2011 r. w Monachium,
 - Targi GMINA 2011, które odbyły się w dniach 22-25 listopada 2011 r. w Poznaniu,
 - konferencja pt. „Polska i CEE: Projekty Komunalne i Samorządowe”, która odbyła się w dniach 17 – 19 października 2011 r. w Warszawie.

Ponadto w 2011 r. Gmina Bytom realizowała projekt pn. „Promocja inwestycyjna śródmieścia Bytomia”, w ramach poddziałania 1.1.2 „Promocja inwestycyjna” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. W ramach tego projektu:

- ❑ przygotowano wyspecjalizowane materiały promocyjne w postaci przestrzennej (3D) wizualizacji urbanistyczno-architektonicznej, przedstawiającej 3 tereny będące przedmiotem projektu, tj. Plac Wolskiego, teren po dawnej KWK Rozbark oraz teren po dawnej KWK Szombierki,
- ❑ przeprowadzono kampanię promocyjną, która obejmowała m.in.:
 - event w centrum Bytomia publicznie prezentujący wizualizację obszaru terenów inwestycyjnych, uroczyste inaugurujący i przedstawiający mieszkańcom kampanię promocyjną terenów inwestycyjnych będących przedmiotem projektu,
 - przygotowanie folderów oraz multimedialnej prezentacji na CD zawierających ofertę inwestycyjną,
 - kreację, produkcję oraz rozwój strony internetowej projektu, znajdującą się pod adresem www.investinbytom.pl,
 - reklamę w prasie oraz TV,

Fot. nr 30: Wizualizacja przedstawiająca koncepcję zagospodarowania Placu Wolskiego w Bytomiu

- kampanię outdoorową (najem powierzchni na billboardach),
- udział w targach inwestycyjnych w kraju i za granicą.

4.5 Bytomski Park Przemysłowy

Bytomski Park Przemysłowy (BPP), to nowoczesny kompleks przemysłowy położony przy ul. Siemianowickiej 98 w Bytomiu, bezpośrednio przy trasie DK 94 Kraków – Wrocław, w odległości ok. 2 km od DK 79 Bytom – Kraków – Warszawa, w niewielkiej odległości do bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej (rejon ul. Strzelców Bytomskich) i budowanej autostrady A1.

BPP został utworzony na terenie po zrestrukturyzowanych Zakładach Górniczo-Hutniczych „Orzeł Biały” dzięki współfinansowaniu przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004 – 2006, Działanie 1.3 „Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm” (w 75%), z budżetu państwa (12,5%), a także ze środków Gminy Bytom (12,5%).

Spółką Zarządzającą Bytomskim Parkiem Przemysłowym jest Górnośląska Agencja Promocji Przedsiębiorczości S.A. z siedzibą w Katowicach.

Fot. nr 31: Hale Bytomskiego Parku Przemysłowego
Źródło: Fot. wykonała I. Jaworska - Kapica

Bytomski Park Przemysłowy zajmuje obszar o powierzchni 4,6374 ha. Na terenie Parku znajdują się 4 hale produkcyjno-magazynowe w systemie modułowym wraz z zapleciami biurowo-socjalnymi o łącznej powierzchni 10 186 m² oraz budynek zaplecza administracyjno-biurowego o powierzchni 368 m² (sala konferencyjna na 12 osób). Teren jest uzbrojony w sieci wraz z przyłączami: wodociągową, kanalizację sanitarną i deszczową, sieć ciepłowniczą, linie energetyczne N.N. oraz sieci teletechniczne. W obszarze Parku znajduje się ok. 1,5 ha wolnych terenów z przeznaczeniem pod inwestycje.

Na dzień 31.12.2011 r. z infrastruktury BPP korzystało 6 firm o następujących profilach:

- produkcja konstrukcji stalowych ze stali węglowych i wysokostopowych,
- recykling tworzyw sztucznych,
- sygnalizacja ostrzegawcza dla pojazdów uprzywilejowanych,
- dystrybucja materiałów budowlanych (produkty gipsowe, masy szpachlowe i reparacyjne, tapety, kleje i akcesoria do tapet, taśmy, produkty do podłóg),
- import i dystrybucja drewna egzotycznego (deski podłogowe, na taras, boazeria),
- sprzedaż szyb samochodowych, które łącznie zajmowały 97,76% udostępnionej powierzchni.

Wg stanu na dzień 31.12.2011 r. firmy rezydenci zatrudniały na terenie Bytomskiego Parku Przemysłowego 85 osób. Liczba ta wzrosła w stosunku do 2010 r. o 24 osoby.

4.6 Specjalna strefa ekonomiczna

Gmina Bytom oraz firma 3Services Factory S.A. podjęły wspólne działania na rzecz włączenia terenu zlokalizowanego w Bytomiu do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

W dniu 28 września 2011 r. Rada Miejska w Bytomiu podjęła uchwałę dot. wyrażenia zgody na włączenie do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. nieruchomości zlokalizowanej w Bytomiu przy ul. Adamka, o powierzchni 0,4340 ha będącej własnością firmy 3Services Factory S.A. Uchwała ta stanowiła załącznik do złożonego w 2011 r. wniosku do Ministra Gospodarki o zmianę terenu i granic KSSE S.A.

Spółka 3Services Factory S.A. z siedzibą w Katowicach, która jest właścicielem terenu planuje przeprowadzić na tym terenie inwestycję polegającą na wybudowaniu Data Center oraz świadczeniu usług, które polegać mają m.in. na przechowywaniu i przesyłaniu danych w formie elektronicznej. Jest to działalność związana z klastrem nowych technologii, a zatem związana z rozwojem nowych rozwiązań technicznych i technologicznych.

5. ŚRODOWISKO

5.1 Uwarunkowania środowiskowe

5.1.1 Morfologia terenu i warunki geologiczne

Teren Bytomia, zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno – geograficzne J.Kondrackiego, należy do podprovincji – Wyżyna Śląsko-Krakowska, w skład której wchodzi Wyżyna Śląska. Do Wyżyny Śląskiej natomiast należą mezoregiony, tj. Wyżyna Katowicka oraz Garb Tarnogórski. W skutek wielu czynników w formie przemysłu i zabudowy rzeźba straciła swój pierwotny charakter. Naturalne formy terenu uległy znacznemu przekształceniu, a obok nich powstały nowe wyrobiska, zwałowiska, niecki osiadań oraz sztuczne nasypy i wały. W podłożu dominują utwory triasowe (najstarszy okres ery mezozoicznej) w postaci dolnotriasowych piaskowców, mułowców, dolomitów, margli (skał osadowych) i wapieni, a także środkowotriasowych wapieni oraz dolomitów epigenetycznych (wytworzonych na wskutek dolomityzacji wapieni przez krążących w nich wodach, zawierających magnez). W nadkładzie występują utwory młodsze, nierozpuszczalne w wodzie pozostałości tzw. eluwia glin zwałowych, a doliny rzeczne wypełniają mułki, piaski i żwiry rzeczne.

5.1.2 Warunki glebowe

Bytom charakteryzuje się bardzo dużym zróżnicowaniem zagospodarowania terenu. Można wyróżnić tu kilka następujących typów gleb:

- ❑ rędziny - gleby na ogół żyzne, jednak z powodu trudności w ich uprawianiu zakwalifikowane są do klasy bonitacyjnej IIIb, IV i V,
- ❑ brunatne - mało żyzne, utworzone pod wpływem lasów liściastych lub mieszanych z różnych skał macierzystych zasobnych w wapń i gleby bielcowe charakteryzujące się bardzo kwaśnym odczynem oraz małą zawartością próchnicy, o klasie IVb i V,
- ❑ zabagnione i bagienne z wysokim poziomem wody gruntowej V i VI klasy bonitacyjnej,
- ❑ antropogeniczne – związane są z terenami przemysłowymi, zabudową mieszkaniową oraz sąsiedztwem dróg.

5.1.3 Warunki hydrologiczne

Bytom leży w strefie wododziałowej Wisły i Odry. Do dorzecza Odry należy rzeka Bytomka, a do dorzecza Wisły – rzeka Szarlejka i Potok Segiet. Największym ciekim wodnym w mieście jest Bytomka – prawostronny dopływ rzeki Kłodnicy – która na całej długości przepływa przez obszary o wysokim stopniu zurbanizowania i uprzemysłowienia. Zasilana jest głównie przez wody kopalniane, zrzuty ścieków przemysłowych, komunalnych i wody deszczowe, które są nadal głównymi źródłami zanieczyszczeń.

W 2011 r. wystąpiły wezbrania, będące efektem intensywnych opadów deszczu w porze wiosennej i letniej, jednak pomimo tego, nie odnotowano bezpośrednich zagrożeń terenu czy też mienia spowodowanych przez rzeki Bytomkę i Szarlejkę. W ramach działań mających na celu ich poprawę, prowadzono prace polegające na czyszczeniu i udrażnianiu rowów i przepustów, które przyczyniły się do poprawy spływu wód opadowych na terenie poszczególnych zlewni i tym samym poprawiły również funkcjonalność systemu kanalizacji deszczowej. Przeprowadzone prace polegały w głównej mierze na odmulaniu rowów, wykaszaniu skarp rowów, usuwaniu zanieczyszczeń zalegających w korytach rowów, naprawie uszkodzonych przepustów pod drogami i poprawieniu ich drożności, jak również na demontażu i wymianie zniszczonych elementów konstrukcyjnych rowów, takich jak np. murków oporowych.

W ramach prowadzonych działań oczyszczono odcinki następujących rowów:

- ❑ rowu Miechowskiego,
- ❑ rowu Granicznego,
- ❑ rowu Bezimiennego,
- ❑ rowu Dzierżonia – Racjonalizatorów - Al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego,
- ❑ potoku Segiet.

5.1.4 Warunki klimatyczne

Bytom zaliczany jest do śląsko – krakowskiej dzielnicy klimatycznej, której cechą jest przewaga oceanicznych mas powietrza nad kontynentalnymi, a bliskość Bramy Morawskiej przyczynia się do niewielkiego wpływu mas powietrza zwrotnikowego. Leży w obrębie typu klimatów podgórskich nizin i kotlin krainy górnośląskiej. Średnia roczna ilość opadów wynosi 732 mm, co powoduje, że wilgotność powietrza na terenie miasta wynosi ok. 75%. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi $+7,7^{\circ}\text{C}$. Najwyższe temperatury powietrza przypadają na lipiec, gdzie średnia temperatura wynosi $+17,7^{\circ}\text{C}$, a najniższe występują w styczniu o wysokości średniej $-2,5^{\circ}\text{C}$. W ciągu roku odnotowuje się 34 dni mroźne oraz 27 dni z temperaturą przewyższającą $+25^{\circ}\text{C}$. Kierunek i prędkość wiatrów tu panujących przyczyniają się do niekorzystnych wpływów emisji pyłowo – gazowych z terenów sąsiadujących.

5.1.5 Szata roślinna i fauna

Wśród terenów zielonych na obszarze Bytomia przeważają kompleksy leśne, stanowiące ok. 20% powierzchni miasta. Drzewostan stanowi głównie sosna i świerk z domieszką buka i innych drzew liściastych. Na terenie Bytomia zachowało się kilka cennych przyrodniczo obszarów wyróżniających się dużą bioróżnorodnością, które bardziej szczegółowo opisane są w podrozdziale 5.1.6 „Obszary cenne przyrodniczo”.

Różnorodność świata zwierzęcego na terenie Bytomia podobnie jak w przypadku flory skupia się na obszarach chronionych. Na terenie rezerwatu „Segiet” oraz w Podziemiach Tarnogórsko – Bytomskich wytworzyły się dogodne warunki dla zimowiska nietoperzy. Poza tym na skład gatunkowy fauny składają się: chronione chrząszcze, trzmiele, kilka gatunków motyli, płazy, gady i ptaki, a także ssaki, w tym m.in.: lis, dzik i sarna. Bardzo dużą bioróżnorodnością charakteryzuje się także obszar Żabich Dołów. Stwierdzono tutaj występowanie łącznie ok. 130 gatunków ptaków, kilkuset gatunków owadów, 9 gatunków płazów, a także kilkanaście gatunków ssaków, takich jak: jeże, krety, ryjówki aksamitne, nietoperze, zające, piżmaki, karczownik, myszy, szczury wędrowne, nornice, lisy pospolite, kuny domowe, tchórze zwyczajne i łasice.

5.1.6 Obszary cenne przyrodniczo

Do najcenniejszych obszarów przyrodniczych na terenie naszego miasta, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych należą:

- ❑ Rezerwat Przyrody „Segiet” – został utworzony w celu ochrony lasu bukowego i obejmuje obszar o pow. 24,54 ha leżący na pograniczu Bytomia i Tarnowskich Gór. Zbudowany jest z trzech typów buczyn – ciepłolubnej buczyny storczykowej, kwaśnej buczyny niżowej oraz buczyny karpackiej. Poza 15 gatunkami drzew, na terenie rezerwatu występuje ponad 100 gatunków krzewów, roślin zielnych i mszaków,
- ❑ Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Żabie Doły” – w którego skład wchodzi obszary o pow. 44,57 ha położone w granicach administracyjnych Bytomia oraz obszary o pow. 173,09 ha położone w granicach administracyjnych Chorzowa. Zespół tworzy kompleks nieużytków, stawów oraz gruntów rolnych stanowiących miejsca gniazdowania nielicznych w skali województwa śląskiego ptaków. Na terenie zespołu zarejestrowano kilkaset gatunków roślin naczyniowych, w tym chronionych oraz występowanie ssaków reprezentowanych przez gatunki owadożerne, drapieżne i gryzonie,
- ❑ Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Suchogórski Labirynt Skalny” – leżący na pograniczu Bytomia i Tarnowskich Gór, w rejonie ulic: Wodczaka, Prywatnej i Obrońców Westerplatte. Celem ochrony niniejszego zespołu jest zachowanie fragmentu krajobrazu, który powstał na skutek działalności człowieka jak i naturalnej sukcesji przyrodniczej. O objęciu ochroną zdecydowały przede wszystkim jego walory krajobrazowe oraz duże zróżnicowanie flory, wśród której są także rośliny objęte prawną ochroną gatunkową. Nie bez znaczenia jest tu także unikatowa rzeźba terenu, powstała przed laty na skutek działalności wydobywczej kopalni dolomitu i żelaziaka brunatnego. Pozostałościami po górnictwie kruszczowym są tam głębokie dolinki, strome grzbiety z wychodniami dolomitu oraz liczne wąwozy, pagórki, kopce i wzniesienia ze stromymi stokami. Ten urozmaicony system licznych niecek, zagłębień i parowów w połączeniu ze stromymi

Fot. nr 32: Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Żabie Doły”

Źródło: Wydział Ekologii UM

zbozczami wielu pagórków i wyniesień terenu tworzy odmienną rzeźbę o wysokich walorach krajobrazowych. Do unikatowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych tego terenu należą przede wszystkim: ukształtowanie terenu o zróżnicowanej rzeźbie genezy antropogenicznej, zbiorowisko muraw i lasów grądowych, a także duże zróżnicowanie gatunkowe flory, stanowiące ostoję bioróżnorodności. Na terenie Suchogórskiego Labiryntu Skalnego występuje duże zróżnicowanie flory, wśród której obecne są drzewa i krzewy objęte prawną ochroną gatunkową,

- ❑ Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Kamieniołom Blachówka” – gdzie na obszarze chronionego wyrobiska dolomitu obowiązują szczególne przepisy z zakresu ochrony przyrody. Na uwagę zasługują wyloty sztolni, w których gnieździ się 8 gatunków nietoperzy. Ogromnym zagrożeniem dla podziemi i przebywających w niej nietoperzy jest rozwijająca się w ostatnich latach niekontrolowana penetracja podziemi, mimo zabezpieczenia wylotów sztolni metalowymi kratami.

Fot. nr 33: Suchogórski Labirynt Skalny
Źródło: Wydział Ekologii UM

Na terenie naszego miasta znajdują się również parki spacerowo – wypoczynkowe, w tym m.in.:

- ❑ Park Miejski im. Franciszka Kachla w Śródmieściu – założony ok. 1840 r. na terenach dawnych wyrobisk górniczych, zajmujący pow. 43 ha,
- ❑ Park Fazaniec w Szombierkach – założony w drugiej połowie XIX wieku jako park prywatny na terenach o bardzo specyficznej rzeźbie, przy wykorzystaniu istniejącego lasu grądowego z niewielką domieszką dębów, zajmujący pow. 18,1 ha,

Fot. nr 34: Park Amendy w Łagiewnikach
Źródło: Fot. wykonał D. Sklorz

- ❑ Park Ludowy w Miechowicach – zajmujący pow. 13,95 ha, założony na początku XIX wieku jako park pałacowy. W latach 1840-1850 ogród pałacowy połączono z przylegającym do niego lasem,
- ❑ Park Mickiewicza – założony na początku XX wieku, przy wykorzystaniu naturalnego lasu, a także ukształtowania terenu,
- ❑ Park Grota w Suchej Górze – założony siłami mieszkańców na wyrobiskach rud na powierzchni ok. 2 ha. Zajmuje pierwsze miejsce w rankingu parków nieobjętych ochroną konserwatorską,
- ❑ Park Amendy w Łagiewnikach – na którego terenie znajduje się duży staw oraz ruiny starego kąpieliska.

Parki zajmują obszar o łącznej powierzchni 97 ha, z czego park Ludowy, Miejski i Fazaniec objęte są ochroną Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ze względu na szczególne ukształtowanie ekosystemów, parki te wyróżniają się dużymi wartościami przyrodniczymi oraz bogactwem gatunków.

5.1.7 Obszar NATURA 2000

Natura 2000 to spójna sieć obszarów tworzona na terytorium Unii Europejskiej, celem zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy poprzez ochronę zagrożonych wyginięciem roślin i zwierząt oraz miejsc ich występowania. Na terenie gminy Bytom występuje Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie”, który stanowi jeden z największych systemów podziemnych na świecie obejmujący 5 sztolni odwadniających oraz liczne szyby i odstonięcia w kamieniołomach. Powierzchnia tego terenu wynosi 3490,8 ha i graniczy z obszarem rezerwatu przyrody „Segiet” i stanowiskiem dokumentacyjnym „Kamieniołomem Blachówka”.

Położony jest w obrębie następujących gmin: Bytom, Tarnowskie Góry, Radzionków i Zbrostawice. Podziemia tworzą wyrobiska po eksploatacji kruszców metali ciężkich, które powstały w czasie od XII do XX wieku, obejmują ponad 300 km chodników oraz liczne komory i wybierki. Obszar „Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie” stanowią jedno z największych w Europie

Fot. nr 35: Rezerwat Przyrody „Segiet”
Źródło: Wydział Ekologii UM

oraz drugie co do wielkości w Polsce, zimowisko nietoperzy, które liczy kilkanaście tysięcy osobników. Obiekt zasiedlany jest przez nietoperze również w okresie letnim. Poza ssakami podziemia zasiedlają między innymi: pajęczaki, skoczogonki, dżdżownice, muchówki i chrząszcze. Przedstawicielami flory są mszaki i paprocie, które występują w strefach przyotworowych podziemi. Wewnątrz podziemi występują formy naciekowe: stalaktyty, stalagmity, stalagnaty, perły jaskiniowe i inne.

5.2 Działania na rzecz ochrony środowiska

W zakresie ochrony środowiska naturalnego na terenie Bytomia podejmowano działania mające na celu:

Poprawę gospodarki wodno-ściekowej

W 2011 r. w ramach zadania Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. poniosło wydatki związane z remontami oraz inwestycjami o łącznej wartości 17,1 mln. zł. Szczegółowe informacje nt. zrealizowanych inwestycji znajdują się w rozdziale „Inwestycje miasta”.

Ochronę przyrody

Dokonano zakupu drzewek do nasadzeń dla miejskich placówek oświatowych, domów pomocy społecznej oraz Ośrodka Sportu i Rekreacji w Bytomiu.

Edukację ekologiczną poprzez:

Zorganizowanie akcji Sprzątanie Świata – Polska 2011 pod hasłem: „Lasy to życie – chrońmy je”. Akcja zorganizowana została przez Wydział Ekologii UM w Bytomiu we współpracy z Wydziałem Edukacji UM w Bytomiu, Miejskim Zarządem Dróg i Mostów w Bytomiu, Bytomskim Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o., Ligą Ochrony Przyrody, Nadleśnictwem Brynek, a przede wszystkim z bytomską młodzieżą oraz dziećmi. Sprzątane były tereny przyszkolne, zabytkowy Park Fazaniec w Szombierkach, obszar chroniony Żabie Doły, Rezerwat przyrody Segiet, Suchogórski Labirynt Skalny, otoczenie doliny Trzech Stawów w lesie Miechowskim, Park Ludowy w Miechowicach, Park Amendy w Łagiewnikach oraz tereny lasów bytomskich. W akcji zebrano ponad 25 ton odpadów.

Ponadto w ramach edukacji ekologicznej podjęto następujące działania:

- ❑ prowadzono zbiórkę zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych przy współudziale bytomskich szkół i przedszkoli, które otrzymały bezpłatne plakaty informacyjne oraz specjalne pojemniki przeznaczone do zbiórki. Zbiórkę baterii kontynuowano także w siedzibie Urzędu Miejskiego,
- ❑ kontynuowano akcję informowania dzieci i młodzieży w zakresie selektywnej zbiórki odpadów,
- ❑ kontynuowano akcję zbierania przeterminowanych i nieużytecznych leków pn.: „Przeterminowane leki oddajemy do apteki”. Pojemniki z nadrukiem „Przeterminowane leki” ustawione są w 12 aptekach na terenie miasta,
- ❑ zorganizowano, jak co roku, wspólnie ze stowarzyszeniem Przyjaciół i Sympatyków Ekologii Zielona Ziemia Program „Moje Czyste Miasto”, mający na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, zwłaszcza uczniów szkół i przedszkoli, a także kształtowanie nawyków segregowania odpadów,
- ❑ zorganizowano obchody Dni Ziemi 2011,
- ❑ zorganizowano akcję sprzątania wybranych terenów zielonych w Bytomiu, takich jak: Park Fazaniec, Żabie Doły, teren przy ulicy Cichej w sąsiedztwie Parku Mickiewicza oraz teren przy ulicy Frycza-Modrzewskiego w sąsiedztwie Kolonii Zgorzelec,
- ❑ współuczestniczono w organizowaniu następujących konkursów i projektów:
 - XXXII Turniej Wiedzy Pożarniczej z zagadnieniami dotyczącymi ochrony środowiska organizowany przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych,
 - „Z ekologią na Ty” - III Miejski Konkurs Ekologiczny dla uczniów klas III bytomskich szkół podstawowych,
 - „Edukacja ekologiczna Śląskiego Ogrodu Botanicznego” na terenie Bytomia oraz Mikołowa,
 - ogłoszono konkurs dla uczniów biorących udział w akcji sprzątania, polegający na zaproponowaniu nazwy sprzątanego terenu przy ulicy Cichej,
 - ufundowano nagrody książkowe do miejskiego projektu ekologicznego pn.: *Przyroda Bytomia w lustrze wody*.

Ochronę powierzchni ziemi przed zapożarowaniem

Na terenie gminy w dalszym ciągu podejmowane były działania zmierzające do usuwania negatywnych skutków spowodowanych działalnością górnictwa i hutnictwa na terenach niekorzystnie przekształconych oraz gruntach, które utraciły swą wartość użytkową.

W ramach likwidacji zjawisk pożarowych związanych z aktywnością termiczną dawnej hałdy przy ul. Piłkarskiej w Bytomiu podjęto następujące działania:

- ❑ kontynuowano prace związane z gaszeniem i rekultywacją dawnej hałdy w ramach zadania pn.: „Likwidacja zapożarowania wraz z rekultywacją terenu dawnego zwałowiska odpadów pogórnich zlokalizowanego w Bytomiu przy ul. Piłkarskiej”,
- ❑ prowadzono prace gasnicze i zabezpieczające, połączone z rozbiórką zwałowiska.

5.3 Eksploatacja górnicza

5.3.1 Zakłady górnicze prowadzące działalność na terenie Bytomia

W 2011 r. na terenie miasta funkcjonowały następujące zakłady górnicze:

- ❑ Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK „Bobrek – Centrum”,
- ❑ Oddział ZG „Piekary”,
- ❑ Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. Zakład „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”,
- ❑ „EKO-PLUS” Sp. z o.o. w Bytomiu, której Minister Środowiska w dniu 4 sierpnia 2008 r. udzielił na okres 7 lat, Koncesji nr 11/2008 na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Bytom I-1” objętego obszarem górnictwem „Bytom VI” położonym na terenie miasta Bytomia. Od stycznia 2011 roku ww. firma wydobywała węgiel z pokładu 510, na głębokości 650 m.

W 2011 r. Prezydent Bytomia negatywnie zaopiniował plan ruchu Kompanii Węglowej S.A. Oddział KWK Bobrek Centrum na lata 2012 – 2014. W przedstawionym planie ruchu zawarta była informacja, że dzielnice Karb i Miechowice zostaną objęte wpływami górnictwem III kategorii, natomiast koncesja na wydobywanie w tym rejonie udzielona jest pod warunkiem, że wpływy eksploatacji górnictwa nie przekroczą II kategorii. W planie ruchu przedłożonym do zaopiniowania znalazła się również informacja, że w obszarze działań ruchu „Bobrek” znajduje się 90 budynków nadmiernie odchylonych od pionu (o ok. 25 %).

Na chwilę obecną zaakceptowany jest dodatek nr 34 do części szczegółowej Planu Ruchu KW S.A. Oddział KWK „Bobrek – Centrum” na lata 2009 – 2011 dotyczący przedłużenia okresu ważności Planu do dnia 31.12.2012 r.

5.3.2 Wpływ i skutki eksploatacji górnictwa – ujęcie dzielnicowe

Śródmieście

W filarze ochronnym śródmieścia eksploatowano ścianą 6 w pokładzie 510 warstwę przyspagową, na wysokości 2,4 m z posadzką hydrauliczną. Eksploatacja prowadzona była w rejonie ulic Kraszewskiego, Piekarskiej, Rudzkiego oraz Powstańców Śląskich.

Poza filarem ochronnym na północ od osiedla „Północ” zakończono eksploatację ściany 2 w pokładzie 620 z zawalem stropu na średniej wysokości 1,7 m.

Kontynuowano pomiary geodezyjne (obniżenia jak i odkształcenia poziome) linii obserwacyjnych oraz pomiary wysokościowe wybranych obiektów budowlanych w okresach kwiecień–maj i październik–listopad. Teren śródmieścia objęto dwoma cyklami pomiarów, w okresie:

- ❑ od października 2010 r. do kwietnia 2011 r., gdzie obniżenia maksymalne o wartości 10 cm wystąpiły w północnej części terenu jednostki wojskowej oraz cmentarza komunalnego,
- ❑ od kwietnia 2011 r. do października 2011 r., gdzie maksymalne obniżenia wynoszące 5 cm stwierdzono w rejonie skrzyżowania ulicy Piekarskiej z ulicą Powstańców Śląskich,

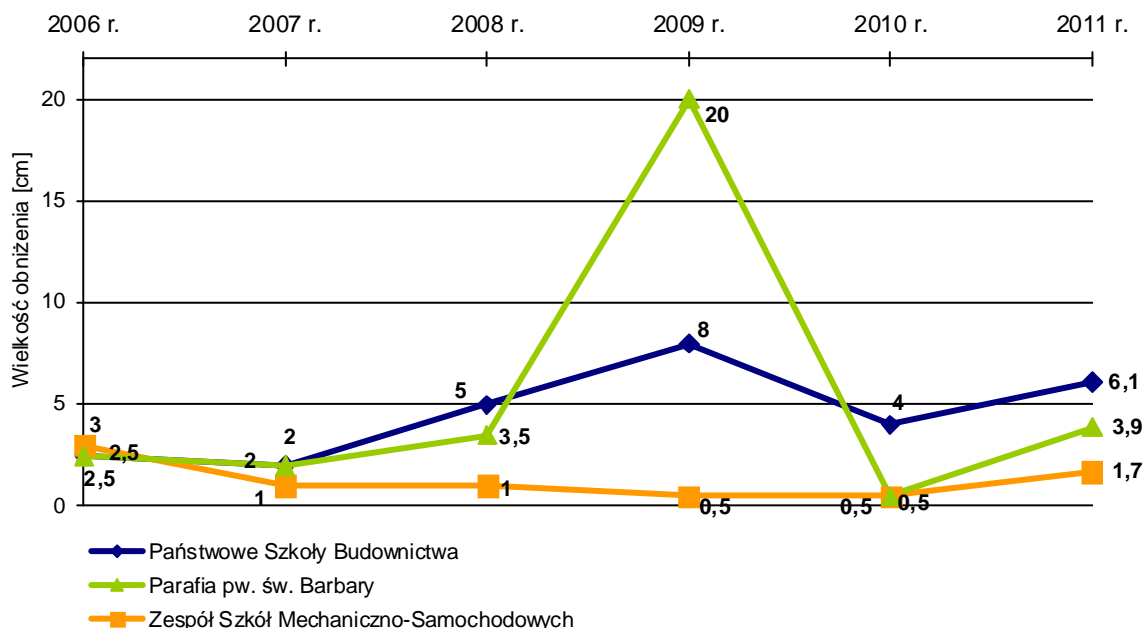
Obniżeniami od października 2010 r. do października 2011 r. objęta została również północna część śródmieścia, gdzie izolacja obniżeń o wartości 2 cm przebiegała wzdłuż ulic Witczaka, Orłąt Lwowskich, Prusa, Fałata i Woźniaka. Maksymalne wartości obserwowanych obniżeń dochodzących do 13 cm wystąpiły na terenie jednostki wojskowej.

Obniżenia ważniejszych obiektów w 2011 r. wynosiły:

- ❑ budynek Urzędu Miejskiego 1,8 cm
- ❑ budynek Kąpieliska Krytego 1,3 cm

□ Zespół Szkół Mechanicznych	1,7 cm
□ Zespół Szkół Budowlanych	6,1 cm
□ Szpital Wojewódzki nr 4 Al. Legionów	1,0 cm
□ Szpital nr 1 ul. Żeromskiego	1,2 cm
□ Zajeżdźnia PKM	1,9 cm
□ budynek kościoła Św. Trójcy	1,2 cm
□ budynek kościoła Św. Krzyża	0,6 cm
□ budynek kościoła Św. Barbary	3,9 cm
□ budynek kościoła Św. Jacka	1,1 cm

Wykres nr 53: Obniżenie wybranych obiektów na przestrzeni lat 2006 – 2011

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ekologii UM w Bytomiu

Sumaryczne obniżenia od maja 1949 r. do października 2011 r. wynoszą 7 m. Położenie niecki nie uległo zmianie w stosunku do ubiegłego roku i usytuowane jest w rejonie budynku przy ul. Piłsudskiego nr 14.

Karb

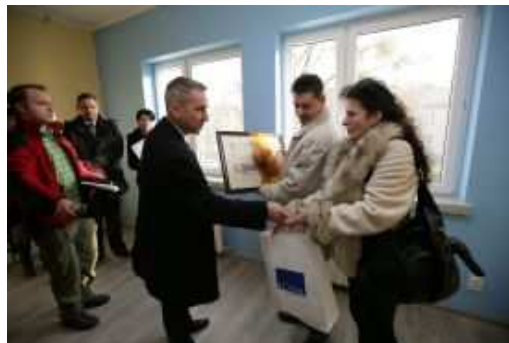
W zachodniej części filara ochronnego dzielnicy Karb wybierano pokład 504 ścianą 1 na wysokość 2 m w rejonie na wschód od ulic Konstytucji i Celnej do ul. Miechowskiej oraz na zachód od ul. Racławickiej.

Według pomiarów geodezyjnych prowadzonych w okresach rocznych teren dzielnicy (w okresie listopad 2010 r. – listopad 2011 r.) obniżył się następująco:

□ skrzyżowanie ul. Kołłątaja z ul. Orkana	30,0 cm
□ skrzyżowanie ul. Racławickiej z ul. Falistą	40,0 cm
□ rejon ul. św. Marka	70,0 cm
□ budynek Szkoły Podstawowej nr 21	44,0 cm – 52,0 cm
□ skrzyżowanie ul. Młodzieżowej z ul. Celną	80,0 cm
□ ul. Łanowa	80,0 cm
□ skrzyżowanie ul. Falistej z ul. Konstytucji	90,0 cm
□ skrzyżowanie ul. Miechowskiej z ul. Konstytucji	40,0 cm
□ budynek kościoła Dobrego Pasterza	3,0 cm

Eksplotacja ściany 1 w pokładzie 504 przyczyniła się do wystąpienia szkód górniczych w obiektach budowlanych położonych przy ulicach: Pocztowej, Technicznej oraz Falistej. Ze względu na zły stan techniczny, obiekty położone na ww. terenie zostały wyłączone z użytkowania, a następnie rozebrane. Uszkodzeniu uległy nie tylko budynki mieszkalne, ale również wiadukt w ciągu ulicy Wrocławskiej oraz przedszkole miejskie i stacja benzynowa.

Pierwsza decyzja dotycząca wykonania zabezpieczeń i wzmocnień budynków została wydana 19 lipca 2011 r. przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Łącznie wydano 29 decyzji dotyczących wyłączenia obiektów z użytkowania, wykonania zabezpieczeń oraz wzmocnień stropów i ścian budynków, a także przedłożenia ekspertyzy dot. stanu technicznego obiektów przy ulicach Pocztowej, Technicznej oraz Przedszkola nr 37 przy ul. Falistej 2. Do dnia 13 października 2011 r. ewakuowano 464 mieszkańców z 181 mieszkań.

Fot. nr 36: Wręczenie kluczy do nowego mieszkania jednej z rodzin z rejonu katastrofy
Źródło: Wydział Ekologii UM

Na dzień 31.12.2011 r. spośród 464 wykwaterowanych mieszkańców, 22 zakwaterowanych było w hotelach na terenie miasta, natomiast 442 otrzymało lokale zastępcze bądź przebywało u rodzin. W okresie od lipca do grudnia 2011 r. złożono 146 wniosków o przyznanie lokalu zamiennego. Spośród 287 propozycji lokali zastępczych, przyjęto 193. Liczba wyremontowanych i zgłoszonych lokali przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Mieszkaniowe Sp. z o.o. wynosiła 91.

Kompania Węglowa S.A. wypłaciła Gminie – za zniszczone obiekty – jednorazowe odszkodowanie w wys. 24,5 mln zł.

Wartości odkształceń poziomych na podstawie pomiarów długościowych, mieszczą się w wartościach I i II kategorii terenu górniczego. Kategorię III odkształceń zaobserwowano na trzech blokach pomiarowych w rejonie skrzyżowania ulic Konstytucji i Celnej oraz na dwóch blokach pomiarowych usytuowanych wzdłuż ul. Konstytucji.

Miechowice

W filarze ochronnym dzielnicy Miechowice eksploatowano od października warstwę przyspągową pokładu 510 ścianą 18a na wysokość 2,0 m pomiędzy ul. Dzierżonia, Matki Ewy i Frenzla (rejon stadionu „Silesia”). Eksploatację prowadzono z zawalaniem stropu z doszczelnianiem zrobów pyłami dymnicowymi.

Na podstawie pomiarów wykonanych w okresach półrocznych stwierdzono wystąpienie w okresie roku na powierzchni terenu następujących deformacji:

☐ rejon skrzyżowania ul. Matki Ewy i ul. Frenzla	24,0 cm
☐ stadion „Silesia” Miechowice	10,3 cm
☐ skrzyżowanie ul. Frenzla z ul. Nickla	1,5 cm
☐ skrzyżowanie ul. Frenzla z ul. Warszawską	5,0 cm
☐ budynek kościoła Św. Krzyża	3,1 cm
☐ budynek kościoła Bożego Ciała	1,0 cm
☐ budynek kościoła Ewangelicko-Augsburskiego	50,0 cm
☐ Szkoła Podstawowa nr 33	5,0 cm
☐ ul. Karbowska (część wschodnia)	5,0 cm
☐ ul. Asnyka	7,0 cm
☐ ul. Drobczyka	8,0 cm
☐ ul. Wysoka	6,0 cm

Wartości odkształceń poziomych w rejonie prowadzonej eksploatacji mieściły się w granicach dopuszczalnych dla II kategorii terenu górniczego. Na pozostałym terenie dzielnicy wartości odkształceń kształtowały się poniżej I kategorii.

Powierzchnia terenów zdegradowanych w Bytomiu wynosi 2,53 km², w tym w:

- ☐ Miechowicach – 0,55 km²,
- ☐ Łagiewnikach – 0,03 km²,
- ☐ Karbiu – 0,10 km²,
- ☐ Bobrku – 0,27 km²,
- ☐ Śródmieściu – 0,40 km²,
- ☐ Szombierkach – 1,18 km².

5.3.3 Zadania związane z usuwaniem szkód górniczych

KW S.A. Oddział KWK „Bobrek – Centrum” prowadziła remont w 166 obiektach, w tym awaryjnie w 33 obiektach. Szkody usunięto w budynkach mieszkalnych będących własnością gminy i wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy i osób prywatnych, a także w:

- ☐ Parafii Ewangelicko – Augsburskiej w Miechowicach,
- ☐ Parafii Dobrego Pasterza w Karbiu,
- ☐ Parafii św. Krzyża w Miechowicach,
- ☐ Domu Opieki Społecznej „Ostoja Pokoju” w Miechowicach,
- ☐ Budynku klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety w Miechowicach.

Szkody usunięto również w obiekcie linowym (wiadukt) położonym przy ul. Wrocławskiej, jak również w obiekcie sportowym „Silesia” położonym przy ul. Dzierżonia 2A.

Zakończono remonty w:

- ☐ Szkole Podstawowej nr 21 przy ul. Raławickiej 17,
- ☐ Szkole Podstawowej nr 33 przy ul. Matki Ewy 9,
- ☐ Szkole Podstawowej nr 37 przy ul. Matki Ewy 8,
- ☐ Szkole Podstawowej nr 6 przy Al. Legionów 6,
- ☐ Gimnazjum nr 13 przy ul. Stolarzowskiej 19,
- ☐ Gimnazjum nr 8 przy ul. Worpie 14-16,
- ☐ Domu Dziecka nr 1 przy ul. Matki Ewy 5,
- ☐ Przedszkolu Miejskim nr 43 przy ul. Stolarzowskiej 12,
- ☐ Przedszkolu Miejskim nr 29 przy ul. Czarneckiego 2,
- ☐ Zespole Szkół Mechaniczno-Samochodowych przy Pl. Sobieskiego 1,
- ☐ Zespole Szkół nr 6 przy ul. Orląt Lwowskich 12B,
- ☐ Zespole Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych przy ul. Wrocławskiej 120.

Współfinansowano utrzymanie przepompowni ścieków oraz wód opadowych z niecek bezodpływowych.

Prowadzono również planowe obchody kontrolne sieci gazowych i doraźne po wstrząsach górniczych na koszt kopalni.

Nakłady na usuwanie szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego KWK „Bobrek – Centrum” wynosiły 43,8 mln zł.

W 2011 r. SRK S.A. na usuwanie szkód górniczych w obiektach miasta wydatkowała dotację z budżetu państwa w wysokości 5,51 mln zł, m.in. na:

- ☐ utrzymanie przepompowni na terenie Gminy Bytom w dzielnicy Karb oraz w okolicach ulic Północnej, Zielnej i Dworskiej,
- ☐ zwrot poniesionych w 2010 r., przez Gminę Bytom, nakładów na realizację budownictwa zastępczego,
- ☐ zwrot nakładów poniesionych przez Gminę Bytom na utrzymanie i eksploatację przepompowni ścieków przy ulicach: Piłsudskiego, Przelotowej, Łanowej i Technicznej w Bytomiu,
- ☐ zwrot części nakładów za naprawę szkody w budynku mieszkalnym przy ul. Podgórnej 7 i 9,
- ☐ naprawę szkody w obiektach przepompowni wód opadowych przy ul. Łaszczyka.

6. SPIS MAP

Mapa nr 1: Powierzchnia i granice miasta Bytomia	5
Mapa nr 2: Powierzchnia miasta Bytomia objęta obowiązującymi i będącymi w trakcie przygotowania miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	18
Mapa nr 3: Gęstość zaludnienia Bytomia w ujęciu dzielnicowym	36
Mapa nr 4: Układ drogowy Bytomia	103

7. SPIS TABEL

Tabela nr 1:	Projekty rewitalizacyjne, które otrzymały dofinansowanie	11
Tabela nr 2:	Projekty rewitalizacyjne znajdujące się na liście rezerwowej	11
Tabela nr 3:	Zestawienie dochodów i przychodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)	20
Tabela nr 4:	Zestawienie wydatków i rozchodów budżetu miasta według rodzaju zadań	22
Tabela nr 5:	Zestawienie zadań i zakupów inwestycyjnych (w tys. zł)	23
Tabela nr 6:	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013	25
Tabela nr 7:	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013	25
Tabela nr 8:	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013	25
Tabela nr 9:	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 – 2013	26
Tabela nr 10:	Dotacje przyznane w 2011r. z innych źródeł	26
Tabela nr 11:	Struktura mieszkańców Bytomia wg grup ekonomicznych	35
Tabela nr 12:	Zasoby mieszkaniowe w Bytomiu	37
Tabela nr 13:	Komunalne zasoby mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2008 – 2011	38
Tabela nr 14:	Typy i liczba bytomskich szkół publicznych w 2011 r.	40
Tabela nr 15:	Liczba szkół, oddziałów, uczniów i absolwentów	41
Tabela nr 16:	Baza lokalowa bytomskich szkół publicznych	42
Tabela nr 17:	Pracownie dydaktyczne do kształcenia w zawodach	42
Tabela nr 18:	Wypożyczenie szkół i placówek w sprzęt komputerowy	43
Tabela nr 19:	Specjalistyczne wyposażenie szkół i placówek oświatowych	43
Tabela nr 20:	Obiekty sportowe w bytomskich szkołach publicznych	43
Tabela nr 21:	Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych	44
Tabela nr 22:	Zestawienie i podział zajęć pozalekcyjnych w bytomskich szkołach publicznych	46
Tabela nr 23:	Szkoły realizujące zadania wynikające z działań innowacyjnych	47
Tabela nr 24:	Działalność bytomskich placówek wychowania pozaszkolnego w roku 2011	47
Tabela nr 25:	Typy szkół, liczba oddziałów, słuchaczy oraz absolwentów CKU w roku szkolnym 2010/2011	48
Tabela nr 26:	Niepubliczne placówki oświatowe	51
Tabela nr 27:	Wybrane dane dot. funkcjonowania placówek lecznictwa zamkniętego, publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz Pogotowia Ratunkowego w Bytomiu w latach 2008 – 2011	53
Tabela nr 28:	Dane dot. zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne oraz liczby osób hospitalizowanych w latach 2008 – 2011	54
Tabela nr 29:	Kontrole przeprowadzone na terenie Bytomia przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w latach 2008 – 2011	58
Tabela nr 30:	Liczba osób oraz ilość wypłaconych świadczeń w ramach pomocy społecznej	59
Tabela nr 31:	Świadczenia rodzinne wypłacone w Bytomiu w latach 2008 – 2011	63
Tabela nr 32:	Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych w latach 2008 – 2011	63
Tabela nr 33:	Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2008 – 2011	64
Tabela nr 34:	Porównanie ilości spektakli i widzów w Operze Śląskiej w latach 2006 – 2011	65
Tabela nr 35:	Porównanie frekwencji zwiedzających Muzeum Górnośląskie w latach 2007 – 2011	67
Tabela nr 36:	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	73
Tabela nr 37:	Zestawienie obiektów sportowych na terenie Bytomia	74
Tabela nr 38:	Liczba odnotowanych przestępstw na terenie Bytomia w 2011 r.	77
Tabela nr 39:	Struktura interwencji Straży Pożarnej na terenie miasta	79
Tabela nr 40:	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu	86
Tabela nr 41:	Liczba przedsiębiorców z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia w 2011 r.	89
Tabela nr 42:	Liczba osób pracujących w Bytomiu	91
Tabela nr 43:	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	92
Tabela nr 44:	Poziom i struktura bezrobocia rejestrowanego w Bytomiu	92
Tabela nr 45:	Bezrobotni nowo rejestrowani i wyłączani z ewidencji PUP	93
Tabela nr 46:	Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych	95
Tabela nr 47:	Zawody najczęściej występujące w ofertach pracy	95
Tabela nr 48:	Bezrobotni z podziałem na dzielnice w 2011 r.	95
Tabela nr 49:	Wybrane dane dotyczące gospodarki wodociągowej w Bytomiu	97
Tabela nr 50:	Wybrane dane dotyczące gospodarki ściekowej w Bytomiu	98
Tabela nr 51:	Podstawowe dane dot. infrastruktury ciepłej PEC Sp. z o.o.	100

Tabela nr 52: Podstawowe dane dot. sieci gazowej w Bytomiu	101
Tabela nr 53: Dane na temat ilości linii tramwajowych, autobusowych oraz przystanków na terenie Bytomia	105
Tabela nr 54: Sprzedaż nieruchomości będących własnością Gminy i Skarbu Państwa	109
Tabela nr 55: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy	110
Tabela nr 56: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy w latach 2007 – 2011	110

8. SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1: Struktura i powierzchnia gruntów według sposobu użytkowania	6
Wykres nr 2: Struktura gruntów według form własności	6
Wykres nr 3: Model zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju Bytomia	8
Wykres nr 4: Korelacja priorytetów bytomskiej strategii i zaleceń Karty Lipskiej	9
Wykres nr 5: Kluczowy problem a priorytety rozwoju Bytomia	10
Wykres nr 6: Schemat koncepcyjny systemu monitoringu i ewaluacji	13
Wykres nr 7: Schemat koncepcyjny systemu monitoringu i ewaluacji	14
Wykres nr 8: Dynamika wydatków inwestycyjnych na jednego mieszkańca w ujęciu dzielnicowym (dane symulowane)	15
Wykres nr 9: Analiza porównawcza Bytomia na tle miast tworzących układ odniesienia	15
Wykres nr 10: Wielkość powierzchni miasta objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	18
Wykres nr 11: Kształtowanie się dochodów i przychodów miasta w latach 2007 – 2011	19
Wykres nr 12: Struktura dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju	20
Wykres nr 13: Struktura dochodów budżetu miasta według źródeł pochodzenia	21
Wykres nr 14: Kształtowanie się wydatków i rozchodów miasta w latach 2007 – 2011	21
Wykres nr 15: Struktura wydatków budżetu miasta według rodzajów wydatków	22
Wykres nr 16: Wykonanie wydatków budżetowych zadań własnych gminy i powiatu	23
Wykres nr 17: Wydatki i zakupy inwestycyjne w latach 2007 – 2012	23
Wykres nr 18: Struktura wydatków majątkowych finansowanych ze środków budżetu miasta według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej	24
Wykres nr 19: Struktura wydatków na działalność remontową według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej	24
Wykres nr 20: Przykład wykorzystania narzędzia RFSC	33
Wykres nr 21: Piramida płci i wieku mieszkańców Bytomia na dzień 31.12.2011 r.	35
Wykres nr 22: Struktura wiekowa budynków komunalnych w Bytomiu	38
Wykres nr 23: Struktura budynków mieszkalnych według stanu technicznego	38
Wykres nr 24: Liczba przydzielonych lokali mieszkalnych w latach 2008 – 2011	39
Wykres nr 25: Liczba uczniów kształcących się w bytomskich szkołach publicznych	41
Wykres nr 26: Liczba nauczycieli zatrudnionych w bytomskich szkołach publicznych i placówkach oświatowych na przestrzeni lat 2007 – 2011	46
Wykres nr 27: Liczba uczestników zajęć stałych prowadzonych przez bytomskie placówki wychowania pozaszkolnego	48
Wykres nr 28: Ilość niepublicznych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Bytomia na przestrzeni lat 2007 – 2011	51
Wykres nr 29: Wydatki w ramach pomocy społecznej w Bytomiu – zadania własne gminy, zadania zlecone gminie, zadania powiatu, zadania zlecone powiatu	59
Wykres nr 30: Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2008 – 2011	64
Wykres nr 31: Ilość przestępstw stwierdzonych na przestrzeni lat 2007 – 2011	77
Wykres nr 32: Ilość przestępstw kryminalnych stwierdzonych na przestrzeni lat 2007 – 2011	77
Wykres nr 33: Zmiany wskaźnika wykrywalności przestępstw na przestrzeni lat 2007 – 2011	78
Wykres nr 34: Ilość odnotowanych wypadków drogowych na przestrzeni lat 2007 – 2011	78
Wykres nr 35: Ilość interwencji Straży Pożarnej na przestrzeni lat 2007 – 2011	80
Wykres nr 36: Ilość kontroli Straży Miejskiej na przestrzeni lat 2007 – 2011	81
Wykres nr 37: Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu w latach 2007 – 2011	86
Wykres nr 38: Spółki z udziałem kapitału krajowego oraz z udziałem kapitału zagranicznego	88
Wykres nr 39: Pracujący w poszczególnych sektorach	91
Wykres nr 40: Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu i stopa bezrobocia	92
Wykres nr 41: Średnioroczny współczynnik rynku pracy	93
Wykres nr 42: Bezrobotni według wieku	93
Wykres nr 43: Bezrobotni według poziomów wykształcenia	94
Wykres nr 44: Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	94
Wykres nr 45: Zużycie wody w mieście	97
Wykres nr 46: Długość sieci kanalizacyjnej	98
Wykres nr 47: Struktura odpadów przyjętych na składowisko	99
Wykres nr 48: Struktura odbiorców PEC Sp. z o.o. według zamówionej mocy cieplnej	100
Wykres nr 49: Struktura użytkowników gazu	101
Wykres nr 50: Struktura dróg w Bytomiu	103

Wykres nr 51: Struktura pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu	105
Wykres nr 52: Struktura nieruchomości zbytych	109
Wykres nr 53: Obniżenie wybranych obiektów na przestrzeni lat 2006 – 2011	121

9. SPIS ILUSTRACJI

Fot. nr 1: Program Rozwoju Subregionu Centralnego.....	12
Fot. nr 2: Wizyta w lokalnym inkubatorze przedsiębiorczości	30
Fot. nr 3: Konferencja podsumowująca projekt LC-FACIL w Lipsku	30
Fot. nr 4: Wizyta studyjna w Lipsku	31
Fot. nr 5: Spotkanie bytomskiej LGW	31
Fot. nr 6: Broszury promujące projekt LC-FACIL.....	31
Fot. nr 7: Plakat Letniego Uniwersytetu URBACT	32
Fot. nr 8: Praca Lokalnej Grupy Wsparcia	32
Fot. nr 9: Strona startowa narzędzia RFSC	33
Fot. nr 10: Centrum Konferencyjne Alberta Borschette w Brukseli	33
Fot. nr 11: Budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej	40
Fot. nr 12: Budynek Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom.....	57
Fot. nr 13: Dom Dziecka nr 1 w Bytomiu ul. Matki Ewy 5	60
Fot. nr 14: Plakat SPA w Bytomiu.....	61
Fot. nr 15: Kościół pw. Św. Trójcy.....	73
Fot. nr 16: Kaplica Schastoków na Mater Dolorosa.....	73
Fot. nr 17: Mistrzostwa Bytomia w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie	75
Fot. nr 18: Silesian Skate Show.....	76
Fot. nr 19: Ćwiczenia „Wieżowiec – 2011”.....	82
Fot. nr 20: Punkt konsultacyjny GAPP S.A. w Bytomiu	90
Fot. nr 21: Bytomski odcinek DK11.....	102
Fot. nr 22: Znak strefy płatnego parkowania	104
Fot. nr 23: Wizualizacja obiektów byłe KWK Rozbark po rewitalizacji	106
Fot. nr 24: Budynek mieszkalny przy ul. Składowej.....	106
Fot. nr 25: Fragment Bytomskiego Odcinka Obwodnicy	107
Fot. nr 26: Skrzyżowanie ul. Chorzowskiej z ul. Głowackiego.....	107
Fot. nr 27: Fragment ulicy Stolarzowskiej	107
Fot. nr 28: Strona aplikacji: Portal inwestora znajdująca się na i-BIIP	111
Fot. nr 29: Karta z opisem nieruchomości tworzących katalog Ofert inwestycyjnych	112
Fot. nr 30: Wizualizacja przedstawiająca koncepcję zagospodarowania Placu Wolskiego w Bytomiu	114
Fot. nr 31: Hale Bytomskiego Parku Przemysłowego.....	115
Fot. nr 32: Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Żabie Doły”	117
Fot. nr 33: Suchogórski Labirynt Skalny	118
Fot. nr 34: Park Amendy w Łagiewnikach.....	118
Fot. nr 35: Rezerwat Przyrody „Segiet”.....	118
Fot. nr 36: Wręczenie kluczy do nowego mieszkania jednej z rodzin z rejonu katastrofy.....	122